

ΣΑΒΒΑΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Μεταρρυθμίσεις σε εξέλιξη στην Εθνική Φρουρά

Οι αλλαγές στους εφέδρους που ανακοινώθηκαν την Πέμπτη είναι μέρος των μεταρρυθμίσεων στο στράτευμα, σύμφωνα με τον υπουργό Άμυνας. Ο Σάββας Αγγελίδης στη συνέντευξή του στην «Κ» μιλάει για τις αλλαγές από τη μία αλλά και για τις στρατηγικές συμμαχίες που αναπτύσσει η Λευκωσία από την άλλη και αποσκοπούν στη διασφάλιση των συμφερόντων της Κ.Δ. Καθοριστικός παράγοντας είναι και η συνεργασία με τις ΗΠΑ αλλά και με συμμάχους τους στην περιοχή μας, εκτιμά ο κ. Αγγελίδης, ενώ θεωρεί ότι οι σχέσεις με τη Γαλλία βρίσκονται στο καλύτερο σημείο. **Σελ. 8**

THE ORIGINAL SUV.
JEEP, RENEGADE

Jeep

AUTOMASTERS
Λευκωσία • Λεμεσός • Λάρνακα 17777070
www.jeep-cyprus.com

Οι θεσμοί δοκιμάζουν τις αντοχές της κοινωνίας

Μείζονα θέματα δημιουργούνται από την έλλειψη δικλίδων ασφαλείας και αλληλοελέγχου των εξουσιών

Εν μέσω μιας πολλαπλής κρίσης θεσμών, αξιών και πολιτειακής λειτουργίας, η οποία κάνει καθημερινά όλο και πιο έντονη την εμφάνισή της με αλληλοσυγκρουόμενα γεγονότα που απασχολούν την επικαιρότητα, βρίσκεται η κυπριακή κοινωνία. Η εν λόγω κρίση διαπερνά την εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική

εξουσία, έχει πηγή τις επιλογές και ατομικές συμπεριφορές ανεξαρτήτων και μη αξιωματούχων, με αντίκτυπο στη βάση των αποτελεσμάτων από την άσκηση των καθηκόντων ενός εκάστου. Η κοινωνία παρακολουθεί τα τεκταινόμενα, αναμένοντας παράλληλα απαντήσεις σε ζητήματα που είναι καιρία, όπως

η κατάρρευση της οικονομίας και τονίζει την πάγια απογοήτευσή της στα προαναφερόμενα με τον πλέον έντονο τρόπο στις κατά καιρούς σφουγμομετρήσεις της κοινής γνώμης. Η μεγάλη εικόνα εμπεριέχει έτσι τα πεπραγμένα του γενικού εισαγγελέα, του γενικού ελεγκτή και της διοικήτριας της Κεντρικής και φτάνει

ως τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την πολιτική ευθύνη της επιλογής, διορισμού, συνεργασίας και λειτουργίας των ανεξάρτητων αξιωματούχων, με το συμπέρασμα να είναι ότι έχει χαθεί μεγάλο μέρος της εμπιστοσύνης στην πολυεπίπεδη λειτουργία του κράτους και της Πολιτείας. **Σελ. 4**

Ενα νησί νταμάρι στου Αιγαίου την άκρη

Μικρογειτονάκι της Νισύρου, το επίσης ηφαιστειογενές Γυαλί έχει ανακηρυχθεί τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με μαγευτικά ακρογιάλια, πευκίνες, αλλά και αρχαιολογικούς θησαυρούς. Τότε γιατί το λένε νησί-νταμάρι; Είναι μαζί και τόπος εξορύξεων, προικοδοτημένος -και τιμηρημένος- με κοπάσματα περλίτη, οψιανού, ελαφρόπετρας. Μπορεί να υπάρξει ισορροπία σε ένα τόσο ετερόκλητο ανάγλυφο; **Σελ. 17**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στρατηγείο για τις τριμερείς στη Λευκωσία

Λίαν συντόμως το εν λόγω στρατηγείο (ή γραμματείες) θα στεγαστεί, σύμφωνα με έγκυρη πληροφορία, σε υφιστάμενο χώρο δίπλα από το Υπουργείο Εξωτερικών στη Λευκωσία. Μάλιστα, θα στελεχωθεί με αξιωματούχους των χωρών που λαμβάνουν μέρος στις τριμερείς, οι οποίοι και θα βρίσκονται μόνιμα εγκατεστημένοι στην Κύπρο. **Σελ. 7**

Εφεδρική πρόταση Αναστασιάδη

✓ Χωρίς Φ.Α. και ΜΟΕ για Κυπριακό πήγε στον ΟΗΕ ο Πρόεδρος. **Σελ. 8**

Με μοντέλο Αιγύπτου

✓ Πώς η Λευκωσία θα αντιμετωπίσει τυχόν έξαρση του μεταναστευτικού. **Σελ. 5**

Με παιδικές ασθένειες ο ΔΗΣΥ

✓ Αυστηρές συστάσεις από Αβέρωφ Νεοφύτου προς όλους. **Σελ. 6**

Ψάχνει τον ιδανικό το ΑΚΕΛ

✓ Κεντροαριστερό για τις ευρωεκλογές αναζητεί το Κόμμα. **Σελ. 6**

ΚΟΥΝΤΡΕΤ ΟΖΕΡΣΑΪ

Να ταρακουνήσουμε πρέπει το στάτους κβο

Ο πρώην διαπραγματευτής, νυν κοινομάτρκης και «ΥΠΕΞ» στα κατεχόμενα Κουντρέτ Οζερσαΐ, μιλάει στην «Κ» για ταρακουνήματα του στάτους κβο που θα φέρει αλλαγές: με αποχώρηση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ, λέει, δεν θα προελάσει ο κατοκικός στρατός αλλά θα δημιουργηθεί στη νεκρή ζώνη μια «νέα Πύλα» με μεταβατικό καθεστώς διοίκησης. Σημειώνει, επίσης, ότι εκμετάλλευση του Φ.Α. μπορεί να υπάρξει μόνο με τ/κ συναίνεση, διαφορετικά θα χαιρετιώμαστε από τις πλατφόρμες. **Σελ. 10**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ** Σελ. 2
Τι άλλο μας περιμένει
- ✓ **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** Σελ. 16
Η καρδιά του μέσου ψηφοφόρου
- ✓ **ΚΩΣΤΑΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ** Σελ. 16
Πολιτικά πορτρέτα

Πέντε πυλώνες στηρίζουν το ΑΕΠ

Όχι μόνο η χαμηλή φορολογία

Η επιτυχία της κυπριακής οικονομίας δεν οφείλεται μόνο στη χαμηλή εταιρική φορολογία και στις πολιτογραφήσεις. Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι το 85% του ΑΕΠ της Κύπρου στηρίζεται στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, στην αγορά ακινήτων και στο λιανικό εμπόριο. **Οικονομική, σελ. 5**

Οδοιπορικό της «Κ» στα Σκόπια

Πώς θα ψηφίσουν οι πολίτες

Ο απεσταλμένος της «Κ» επισκέφθηκε τα Σκόπια και μίλησε με πολίτες για τις προθέσεις του σχετικά με το επικείμενο δημοψήφισμα σχετικά με την ονομασία του κράτους, μετά τη συμφωνία των Πρεσπών με την Ελλάδα. **Σελ. 18**

Η τραγική κατάσταση στα hotspots

Ο Μάνφρεντ Βέμπερ του Λαϊκού Κόμματος της Ευρωβουλής στην «Κ»

Ο υποψήφιος για την προεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και επικεφαλής του Λαϊκού Κόμματος στην Ευρωβουλή Μ. Βέμπερ σε συνέντευξή του στην «Κ» τονίζει τον κίνδυνο της ανόδου των ευρωσκεπτικιστών στην Ευρώπη και λέει ποιες κατευθύνσεις θα πάρει η Ε.Ε. αν εκλεγεί. Σημειώνει δε ότι η απόσταση της Τουρκίας είναι σήμερα

μεγαλύτερη απ' ό,τι ήταν πριν από δέκα χρόνια και ότι είναι μία σημαντική γεγονική χώρα, ιδιαίτερα για την Κύπρο και την Ελλάδα. Καλεί δε τις ελληνικές αρχές να δράσουν άμεσα για την αντιμετώπιση της κρίσης στα hotspots. Το μήνυμά του Βαυαρού προς την Ελλάδα είναι ξεκάθαρο «παρακαλώ, ενεργήστε άμεσα». **Σελ. 9**

Ελιγμός ή στρατηγική υποχώρηση;

Η συμφωνία με Ερντογάν και η κατάρριψη του ρωσικού αεροσκάφους

Τη Δευτέρα το απόγευμα βγήκε λευκός καπνός στο Σότσι, που φιλοξενούσε τη «μίνι Γάλτα» Πούτιν-Ερντογάν για το Συριακό. Υστερα από πεντάωρες συνομιλίες, ο Ρώσος πρόεδρος υπαναχώρησε, αποδεχόμενος την πρόταση Ερντογάν για κατάπαυση του πυρός. Η υποχώρηση Πούτιν μεταφράζεται ως μέγα διπλωματικό δόρο

στον Ερντογάν. Εάν ο συριακός στρατός προχωρούσε στην άλωση του Ιντλίμπ, η αντιπολίτευση θα ξεριζωνόταν από τη Συρία και η Τουρκία θα έμενε χωρίς κανένα «ατού». Λίγες ώρες μετά την προσωρινή εκτόνωση της έντασης στο Ιντλίμπ, οι φόβοι για κλιμάκωση, με εμπλοκή Ισραήλ και ΗΠΑ, ενισχύθηκαν. **Σελ. 21**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Συνέλθετε

Όταν χάνεται το μέτρο σε μια κοινωνία ως πούμε λόγω οκλαγωγίας ή έστω και σύγκρουσης ή και εξέγερσης, δεν είναι δύσκολο να επανέλθει ούτε και αφήνει σημαντική βλάβη, διότι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο αποκαθίσταται η τάξη σε ένα ευνομούμενο κράτος. Όταν όμως χάνεται το μέτρο στην κορυφή και βλέπει ο πολίτης ότι οι θεσμοί πάσχουν τότε η βλάβη είναι μεγάλη. Διότι ακριβώς στην αντίληψή του, ο θεσμός είναι ένα σύστημα δικαίου και ηθικής, θεματοφύλακας του οποίου είναι τα πρόσωπα που τον εκπροσωπούν. Για τον πολίτη ισοδυναμεί με τα πρόσωπα που στην τελική προστατεύουν τη ζωή του. Ο πρόεδρος, ο δικαστής, ο βουλευτής. Όταν ο πολίτης βλέπει απροκάλυπτα αναξιοκρατία, ακούει ανεξήγητα εμετικές δηλώσεις ή γίνεται μάρτυρας εξόφθαλμων παρανομιών από θεσμικά πρόσωπα, τότε η κατάρρευση βρίσκεται επί θύραις. Συνέλθετε, λοιπόν.

Εκστρατεία καθαρισμού του Ακάμα από την «Κ»

Η εκστρατεία καθαρισμού του Ακάμα που διοργανώνεται για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά από την «Καθημερινή» πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου. Εθελοντές και εργαζόμενοι περισυνέλεξαν ένα τόνο σκουπίδια από πέντε παραλίες. Η εκστρατεία είχε το όνομα #Akamascleanup! Με ορμητήριο το Λατοί της Πάφου και με τη συμβολή του Latchi Watersports Centre οι εθελοντές καθάρισαν πέντε παραλίες του Ακάμα, τις Blue Lagoon, Fontana Amorosa, Αμφιθέατρο, Ακτή Αρναούτ και τη Σπηλιά του Μανώλη. **Σελ. 15**

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Χατζιδάκις στη Λυρική Σκηνή της Ελλάδας

Αφιέρωμα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής στον Μάνο Χατζιδάκι στην αίθουσα «Σταύρος Νιάρχος». Θα διευθύνει ο Λουκάς Καρτινός, όπως άλλωστε και τον «Μεγάλο Ερωτικό», που θα ερμηνεύσουν ο Αλκίνοος Ιωαννίδης και η Δήμητρα Σελεμιδίου. **Ζωή, σελ. 1**

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Μια ταινία για τον σχολικό εκφοβισμό

Η σκηνοθέτρια Ντάινα Παπαδάκη μίλησε στην «Κ» για τη ταινία «Το τέρας» που έχει κεντρικό θέμα το ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού και τη διαφορετικότητα. Η ταινία θα προβληθεί εντός των σχολικών αιθουσών πολύ σύντομα. **Ζωή, σελ. 4**

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Εδρα Α.Γ. Λεβέντης στις αρχαιολογικές σπουδές

Στο Ινστιτούτο Κύπρου εγκαινιάστηκε η Έδρα Α.Γ. Λεβέντης στις αρχαιολογικές σπουδές. Για τον σκοπό ίδρυσης και τους στόχους της Έδρας στην «Κ» μίλησε ο επικεφαλής της, αρχαιολόγος Thilo Rehren και λέει ότι η Κύπρος μπορεί να παράγει επιστημονικό έργο. **Ζωή, σελ. 3**

ZENITH
SWISS WATCH MANUFACTURE SINCE 1865

ZENITH, THE FUTURE OF SWISS WATCHMAKING

DEFY | El Primero 21
1/100th of a second chronograph

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Τι άλλο μας περιμένει

Επειδή στη Γαλλία η δημοκρατία και οι θεσμοί έχουν και ιστορία και διδακτικό παρελθόν, θυμίζω ότι ο Γάλλος στοχαστής Μοντεσκιέ είχε γράψει τον 18ο αιώνα «Στη νηπακία ηλικία των κοινωνιών, οι ηγέτες του κράτους δημιουργούν τους θεσμούς. Αργότερα, οι θεσμοί δημιουργούν τους ηγέτες». Δυστυχώς, οι ηγέτες του δικού μας κράτους, ευθύς εξ αρχής αντί θεσμών ίδρυσαν φατρίες, θρυλικότερες των οποίων ήταν οι μακαριακοί και οι γριβικοί. Μέχρι που οδήγησαν τον τόπο στην καταστροφή. Όποτε υπάρχει τίμημα το πληρώνει ο ανώνυμος πολίτης. Δυόμισι χιλιάδες οι νεκροί του 1974 (πραξικόπημα και αθέμιτο πλουτισμού, ποιούν τη νήσαν. Τη στιγμή που η αποσύνθεση οδηγεί νομοτελειακά σε πτώση, θεσμούς (εκτελεστική και νομοθετική εξουσία και η δικαιοσύνη) και αξίες (παιδεία και πολιτισμό) και ουσιώδεις κοινωνικές ανάγκες (υγεία και προστασία των αδυνάμων και αναξιοπαθούντων) τα πρόσωπα που εκπροσωπούν θεσμούς εμφανίζονται ασύδοτα (σε εξουσία, χρήμα και λόγο).

Όλα αυτά δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία. Ξεκίνησε από το λεγόμενο θαύμα της ανοικοδόμησης του '74, που δεν προέκυψε λόγω πολιτικής δεινότητας αλλά ως αποτέλεσμα αδυσώπητης ανάγκης. Ήταν «θαύμα», με το πάγωμα των μισθών για δύο και πλέον χρόνια, με τις χιλιάδες που ξενιτεύτηκαν στις «Αραπίες» κι έστειλαν μέσα χρήμα και με τα εκατομμύρια ξένης βοήθειας που μπήκαν στο δημόσιο ταμείο, μέρος των οποίων χρημάτων φαγώθηκε από τους θαυματοποιούς. Ποιος είχε τον τότε να σκεφτεί τους θεσμούς, που όμως αν λειτουργούσαν ίσως σήμερα τα πράγματα

να ήταν αλλιώς; Εξάλλου τότε ήταν η εποχή που οι «μεγαλοπαράγοντες» καπάρων υπουργεία κι έφτιαχναν δικά τους καπετανάτα. Μοίραζαν θέσεις στη δημόσια υπηρεσία και μοιράζονταν τα χρήματα από τα συμβόλαια του δημοσίου που τα έδιναν σε δικούς τους, οι οποίοι τους ξεπλήρωναν με μίζες (κάτι σαν κυκλική παραοικονομία) κι έγραφαν φυσικά τη δημοκρατία και τους θεσμούς στα παλαιότερα των υποδημάτων τους. Για έλεγχο ή λογοδοσία ούτε λόγος. Η αξιολογία ήταν παλιό ξινό ανέκδοτο (κι ακόμα είναι). Είναι γι' αυτό που χρόνια τώρα επιμένω ότι τα τρία κακά της μοίρας μας είναι η έλλειψη λογοδοσίας, η ατιμωρησία και η ασυδοσία. Παραμένοντας στη μεγάλη σχολή της Γαλλίας, σε επικαλεσθώ και τον Φρανσουά-Ρενέ ντε Σατωμπριάν, πολιτικό και ποιητή (1768-1848), ο οποίος είχε γράψει ότι «Οι θεσμοί περνούν τρεις φάσεις: τη φάση του κοινωφελούς έργου, τη φάση των προνομίων και τη φάση της κατάχρησης». Στην Κύπρο, λόγω έλλειψης επαρκούς παιδείας (ποτέ δεν μας άγγιξε ο Διαφωτισμός), περάσαμε απευθείας στην τρίτη φάση, αυτήν της κατάχρησης. Εξουσίας, χρημάτων και λόγων. Είπαμε, όποτε υπάρχει τίμημα το πληρώνει ο ανώνυμος πολίτης. Μετά το '74, ο λογαριασμός είχε κάμποσα δισεκατομμύρια: σκάνδαλο Χρηματοπιστήριου, σκάνδαλο οικονομίας-τραπέζων, κούρεμα και Συνεργατισμός. Όλα ατιμωρήτα. Και είπαμε, η ατιμωρησία οδηγεί στην ασυδοσία και στην κατάχρηση, εξουσίας, χρημάτων και λόγων. Όπως του γενικού εισαγγελέα την περασμένη Τετάρτη, ο οποίος αντί να τοποθετηθεί επί της ουσίας δημοσιεύματος του «Πολίτη», βγήκε τηλεφωνικώς στο ραδιόφωνο, είπε ότι διάβασε το δημοσίευμα κι έκανε εμετό και κατέβασε το ακουστικό! Ξανακούσατε πουθενά τέτοια συμπεριφορά από θεσμικό πρόσωπο; Ξανακούσατε διοικητή Κεντρικής Τράπεζας να παρομοιάζει εαυτόν με τον Χριστό τη στιγμή που όλος ο κόσμος ξέρει ότι πλαστογράφησε το έγγραφο της μισθοδοσίας της; Ξανακούσατε γενικό ελεγκτή να χαρακτηρίζει τους εκπαιδευτικούς της χώρας του Ναζί; Τι μπορεί να είναι αυτό εκτός από ασυδοσία και σε μια κοινωνία άκρως παρακαμιακή; Και τι άλλο μας περιμένει;

paraschos@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Η γκριζα ΚΙΣΑ, οι πληρωμένοι εθελοντές και η Μαύρου

Η ΚΙΣΑ, η γνωστή μη κυβερνητική οργάνωση που θεωρεί πως μόνον αυτή μπορεί να προστατεύσει τους πρόσφυγες και τους μετανάστες και ότι μόνο αυτή δικαιούται να νοιάζεται γι' αυτούς θύμωσε πολύ που η κυβέρνηση αποφάσισε να λάβει μέτρα και να ζητήσει βοήθεια για διαχείριση των αυξημένων ροών προσφύγων στην Κύπρο. Η οργάνωση με τις περιέργες διασυνδέσεις και την καθόλου ξεκάθαρη χρηματοδότηση και διαχείριση των κονδυλίων της εξεμάνη για τις δηλώσεις του Αναστασιάδη, του Υπ. Εσωτερικών αλλά και του Αβέρωφ Νεοφύτου για την αύξηση των ροών των προσφύγων. Ιδιαίτερα φαίνεται να την έχει ενοχλήσει η πρόταση του Υπ. Εσωτερικών για ενίσχυση της επιτήρησης σημείων της νεκρής ζώνης και των συνόρων της Δημοκρατίας με βοήθεια από την Ε.Ε.

Στην ανακοίνωσή της μάλιστα που προβλήθηκε ιδιαίτερα από τα ΜΜΕ του ΑΚΕΛ, παρεμβαίνει ξεκάθαρα με πολιτικές θέσεις υποστηρίζοντας πως η κυβέρνηση και ο ΔΗΣΥ χρησιμοποιούν το Μεταναστευτικό «ως εργαλείο συγκράτησης των διαρροών του εκλογικού τους σώματος υιοθετώντας τις θέσεις νεοφασιστικών και ακροδεξιών κομμάτων στο εν λόγω ζήτημα». Στην ανακοίνωση καταγράφονται και ψέματα προκειμένου να πείσουν το ακροατήριο της οργάνωσης ότι δεν υπάρχει σοβαρό μεταναστευτικό πρόβλημα στην Κύπρο. Η οργάνωση επιστρατεύει ευρωπαϊκά στοιχεία ότι οι πρόσφυγες που καταφθάνουν στην Ευρώπη «όχι απλά δεν αυξάνονται αλλά μειώνονται». Παραγνωρίζοντας το προφανές ότι καθημερινά σχεδόν φθάνουν πλοιάρια με πρόσφυγες στις κυπριακές ακτές ενώ άλλοι φθάνουν στις ελεύθερες περιοχές μέσω της νεκρής ζώνης.

Κατά στανική ή άλλη σύμπτωση παρόμοιες θέσεις φέρεται να διατυπώνει και η Ελένη Μαύρου, βουλευτής του ΑΚΕΛ, υπεύθυνη για τα ΜΜΕ του κόμματος και πρώην υπουργός Εσωτερικών, που θα έπρεπε να είχε γνώση του θέματος. Πρόσφατα διατύπωσε δημόσια την πλήρη αντίθεσή της στην κυβερνητική θέση λέγοντας πως η Κύπρος δεν αντιμετωπίζει σχεδόν κανένα κίνδυνο από το μεταναστευτικό!

Στο δημοσιογραφικό κουμπέτι είναι γνωστό εδώ και χρόνια ότι η ΚΙΣΑ είναι μια γκριζα οργάνωση η οποία δεν διοικείται με διαφάνεια. Οι λογαριασμοί της δεν έχουν δοθεί στη δημοσιότητα από το 2015, ούτε και οι χρηματοδότες της. Είναι επίσης γνωστό ότι η οργάνωση ελέγχεται πλήρως από το ζεύγος Λάβρου Πολυκάρπου (Εκτελεστικό Διευθυντή) και τη

«ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ δεν έχουν σημασία όταν αναγνωρίζεις τις προθέσεις» - Ιζαμπέλ Αλιένε

σύζυγό του, δικηγόρο Νικολέτα Χαραλαμπίδου. Κανένας άλλος δεν είναι γνωστός ή κάνει δηλώσεις για το έργο της οργάνωσης. Ο Πολυκάρπου δήλωσε παλαιότερα ότι στελέχη της οργάνωσης αναγκάστηκαν να κάνουν προσωπικά δάνεια 80-90 χιλιάδων ευρώ για να μπορεί να λειτουργεί η οργάνωση, χωρίς να δώσει ούτε ονόματα των στελεχών, ούτε άλλα στοιχεία. Όπως για παράδειγμα γιατί χρειάστηκε τόσος δανεισμός για να λειτουργήσει μια οργάνωση που στηρίζεται σε εθελοντές.

Στους λογαριασμούς της ΚΙΣΑ που υπάρχουν στο διαδίκτυο για το 2015 καταγράφεται εισόδημα 156.000 ευρώ, χωρίς να ξεκαθαρίζουν από πού προέρχονται αυτά τα χρήματα. Το 2014 το εισόδημα της ήταν 114.000.

Το 2015 δόθηκαν μισθοί 77.500 ευρώ (ενώ το 2014 οι μισθοί ήταν 60.000) ενώ καταγράφεται και ένα αδιευκρίνιστο έξοδο, EU-funded and other projects expenses, ύψους 50.590 ευρώ. Ο εκτελεστικός πρόεδρος της ΚΙΣΑ πληρώνεται από την οργάνωση, άγνωστο με ποιο μισθό. Είναι δηλαδή ο μοναδικός ίσως στην Κύπρο και από τους λίγους ίσως παγκόσμια που πληρώνονται για το... εθελοντικό τους έργο. Κάποιο, αδιευκρίνιστο κονδύλι λαμβάνει από την ΚΙΣΑ και ο σύζυγός του Πολυκάρπου ως η μοναδική, όπως λέγεται δικηγόρος, που ασχολείται με τις υποθέσεις της οργάνωσης και των ατόμων

που αυτή προστατεύει. Η ΚΙΣΑ δεν έδωσε ποτέ της στη δημοσιότητα, ως όφειλε, το κόστος των υπηρεσιών της Χαραλαμπίδου και τη σχέση που αυτή έχει με την οργάνωση. Ωστόσο, η Νικολέτα Χαραλαμπίδου έλαβε τα τελευταία χρόνια εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για εργασία που κατ' αποκλειστικότητα έκανε για την Επιτροπή Νομοθεσίας και την Επιτροπή Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού, Λήδα Κουρσουμπά.

Όπως αποκάλυψε ο γενικός ελεγκτής προ λίγων μηνών, η Νικολέτα Χαραλαμπίδου ήταν η εκλεκτή της Κουρσουμπά και υπέγραψε συνολικά 26 συμβάσεις για το τεράστιο ποσό των 561.150 ευρώ για παροχή νομικών υπηρεσιών και ως συντονίστρια στη συγγραφική νομοθετημάτων. Ο γενικός ελεγκτής υποστήριξε ότι για την περίπτωση της Χαραλαμπίδου που πληρωνόταν και ως φυσικό πρόσωπο και ως δικηγόρικη εταιρεία προέκυψαν θέματα φοροδιαφυγής τα οποία έθεσε στο Τμήμα Φορολογίας. Όλα τα προαναφερθέντα παραμένουν σε εκκρεμότητα με τους πρωταγωνιστές να φιγουράρουν στον δημόσιο διάλογο, να κρίνουν άπαντες αλλά να μην δίνουν απαντήσεις για τα δικά τους ανοικτά θέματα.

ΚΟΪΖ: Ποιος αξιωματούχος της κυβέρνησης που πήγε να στηρίξει τον Healthy τα έκανε χειρότερα; Χάνει οριστικά το τρένο για το ζηλευτή θέση κρατικού αξιωματούχου;

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Στη μόδα. Αν νομίζατε πως στον πελότοπο είναι μόδα οι selfies ή για τους προκώ οι belfies, κάνετε λάθος. Μόδα είναι οι εμπρησμοί στα δάση. Κι εκεί που λέμε θα πέσει η φωτιά να μας κάψει, τις βάζουμε μόνοι μας για να κάνουμε κάζι.

2 Στη μια σου. Και πέραν τούτου, άλλοι λέει καίνε τα δάση γιατί τους τάξανε να τους κάνουν πυροσβέστες, δεν τους έκαναν, και την πάνε τη δουλειά μια σου και μια μου. Τελικά δεν είναι το δάσος καμένο αλλά ο εγκέφαλός μας. Τέλος.

3 Στην τεχντροπία. Ο Κύκκου, Νικηφόρος, θέλει τη νέα ελληνική πρεσβεία καλλιμάρμαρη. Σχώρα με δέσποτα, με με την Ελλάδα εκτός μνημονίων, τουλάχιστον με Καραϊσκάκη πρέπει να μοιάζει. Και κάνει τη γρήγορα, μη γυρίσουν όλα... τούμπα και μας βγει κανένας αρματωμένος Σαββίδης και ψαχνόμαστε.

4 Στα νέα. Κυκλοφορούν οσονούπω τα νέα 200ευρα και 100ευρα. Ευτυχώς ρε παιδιά γιατί τα παλιά ευρώ μου είχαν κάνει τα νευρά μου κούρελι.

5 Στη σύγκριση. Η Κύπρος στις αγορές και οι Γερμανοί συγκρίνουν Χάρη-Τσακάλωτο. Ο πρώτος λένε εστίασε στη δημοσιονομική εξυγίανση ο δεύτερος στραγγάλισε μια οικονομία σε ύφεση. Ναι αλλά ο δεύτερος θέλει να κάνει δημοσιονομική εξυγίανση

Αγώγι μου, υπουργέ μου δεξιόστροφέ μου, υπογράφε με, θεμελιώσε με και άσε τον Άντρο και τους συντρόφους μας να λένε και να λένε. Porca Miseria!

ση στη Γιόχανσον, ενώ ο πρώτος είναι δεξιόστροφος στην Εύα. Τελικά όποιος κάνει στην οικονομία κερδίζει στην αγάπη φίλοι Γερμανοί;

6 Στην ευθύνη. Ανέλαβε την πολιτική ευθύνη ο Αβέρωφ για την ανορθόγραφη ανακοίνωση του ΔΗΣΥ. Για τον Δίπλωρο που απειλεί με αγωγές δημοσιογράφους, δεν μπορεί να κάνει το ίδιο. Όσο κιούμορ και να έχει όσο και να προσπαθεί να το μαζέψει μέσα από το Twitter.

7 Στο συνθήδιο. Πιθανή λένε η κατάληξη της ερευνητικής για ΣΚΤ χωρίς πόρι-

σμα. Εδώ δεν θα μάθουμε τι έγινε το 2013, αν δεν βγει πόρισμα για ΣΚΤ θα μας χαλάσει η Ζαχαρένια; Συνηθισμένα τα βουβά.

8 Στη διαταραχή. Θερίζουν οι πρωινές αναγούλες και επηρεάζονται πολλοί. Από εγκύους μέχρι εισαγγελείς. Αν γεννούσαμε και πορίσματα για την κατάρρευση της οικονομίας με τη συχνότητα που κάνουμε παιδιά, η κάθαρση θα ήταν ήδη 58χρονη cougar.

9 Στη μιζέρια. Καλή η συμφωνία με Αιγυπτο για αγωγό λένε οι σύντροφοι στο

ΑΚΕΛ αλλά πρέπει να προηγηθούν πολλά. Porca miseria, bandiera rossa, κι ό,τι δε φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια.

10 Στην Κυριακή. Θυμήθηκα άσμα Βουγιουκλάκη σκεπτόμενος τους εκπαιδευτικούς σήμερα που παίρνουν τις τελικές (:) αποφάσεις. Κυριακή, γιορτή και σκόλη να 'ταν η βδομάδα όλη κι η Δευτέρα να 'ταν μόνο κανά δυο φορές το χρόνο. Ερώτηση. Μπήκε ως απήματα στη λίστα των εκπαιδευτικών; Όχι; Κακώς; Με αυτόν το Healthy που όλα τα μπορεί και με αυτούς τους δασκάλους που όλα τα θέλουν, θα έπρεπε.

Jeep®
RENEGADE
€18,900
ή **€149***/μήνα
1.6 DIESEL ΑΥΤΟΜΑΤΟ

Jeep Renegade 1.6 Diesel Αυτόματο:
Μικτή κατανάλωση από 4.5/100km | Εκπομπές CO₂ από 118 g/km.
*Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις | Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Jeep

AUTOMASTERS

Λευκωσία • Λεμεσός • Λάρνακα | 77777370 | www.jeep-cyprus.com

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΑΝΙΔΗΣ • Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πού θα είναι το επόμενο σου **ταξίδι;**

Ψάχνεις φθηνά αεροπορικά εισιτήρια;

Η budgetfly.com αναζητά χιλιάδες αεροπορικές εταιρείες, συγκρίνει τιμές και βρίσκει φθηνά αεροπορικά εισιτήρια σε δευτερόλεπτα.

 budgetfly.com

 Get it on
Google play

 Available on the
App Store

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φέρει την πολιτική ευθύνη της επιλογής, διορισμού, συνεργασίας και λειτουργίας των ανεξάρτητων αξιωματούχων.

Επί τάπητος η αλλαγή του πλαισίου λειτουργίας των ανεξάρτητων θεσμών

Δημιουργούνται τριγμοί χωρίς δικλίδες ασφαλείας και αλληλοελέγχου

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Εν μέσω μιας πολλαπλής κρίσης θεσμών, αξιών και πολιτειακής λειτουργίας η οποία κάνει καθημερινά όλο και πιο έντονη την εμφάνισή της με αλληλουχία γεγονότων, βρίσκεται η κυπριακή κοινωνία, κρίση που διαπερνά την εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική εξουσία, η οποία, ενώ έχει πηγή τις επιλογές και ατομικές συμπεριφορές ανεξαρτήτων και μη αξιωματούχων, αυτή κορυφώνεται στη βάση των αποτελεσμάτων από την άσκηση των καθηκόντων ενός εκάστου. Η πάγια απογοήτευση που προκύπτει και αφορά τα έργα και τις ημέρες και των τεσσάρων εξουσιών στην Κύπρο (των ΜΜΕ μη εξαιρουμένων), αποτυπώνεται με τον πλέον έντονο τρόπο και στις κατά καιρούς σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης όπου κοινωνία φαίνεται να έχει χάσει μεγάλο μέρος της εμπιστοσύνης στην πολυεπίπεδη λειτουργία του κράτους και της Πολιτείας, προτάσσοντας την πτώση των θεσμών ως μείζον πρόβλημα. Είναι σαφές πως ότι το ζήτημα παραμένει στην πρώτη τριάδα των θεμάτων που ίδιοι οι πολίτες θέτουν επί τάπητος στις ιδιωτικές τους συζητήσεις, αφενός, και αφετέρου με την οικονομική κρίση να έχει παρέλθει αλλά με τις ευθύνες να μην έχουν αποδοθεί, «αυξήθηκε κατακόρυφα ο βαθμός απαξίωσης προς τους πολιτικούς, τους κομματικούς και τους οικονομικούς παράγοντες αλλά και προς κάθε θεσμό του κράτους, με τον κόσμο να θεωρεί ότι όλοι αυτοί συλλογικά και συλλήβδην με τον ένα ή άλλο τρόπο, με πράξεις ή παραλείψεις τους συνέβαλαν στην τραγική κατάσταση στην οποία περιήλθε το χρηματο-οικονομικό σύστημα της Κύπρου», όπως ο ίδιος ο γενικός εισαγγελέας σημειώνει (6.4.2017) σε εκδήλωση με την ονομασία «οι Θεσμοί και οι Αξίες στη Κύπρο».

Ανεξάρτητοι αξιωματούχοι

Τα όσα έχουν απασχολήσει την επικαιρότητα το τελευταίο διάστημα και φέρουν ως πρωταγωνιστή τον γενικό εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για μια υπόθεση τεμαχίου γης που έφερε στη δημοσιότητα η εφημερίδα «Πολίτης», είναι η κορυφή του παγόβουνου. Το παγόβουνο αυτό καθαυτό συντίθεται από σωρεία υποθέσεων

σχεδόν αμέσως με τον διορισμό του κ. Κληρίδη. Ο γενικός εισαγγελέας είναι ανεξάρτητος αξιωματούχος, και οι αρμοδιότητές του τον καθιστούν ανεξάρτητο έναντι κάθε λειτουργίας, όπως απορρέει από το Σύνταγμα. Η άσκηση των εξουσιών που του παρέχονται δεν είναι εκτελεστικής φύσεως αλλά δικαστικής και οιοει δικαστικής. Έχει δηλαδή το δικαίωμα να κινεί, να διεξάγει ή να διακόπτει οποιαδήποτε ποινική διαδικασία, εξουσίες οι οποίες ασκεί χωρίς έλεγχο και χωρίς λογοδοσία. Τα προαναφερθέντα αποτελούν σήμερα πηγή διαλόγου εφόσον επί της ουσίας και όπως προκύπτει από το άρθρο 113 του Συντάγματος, οι εξουσίες του είναι τέτοιες έκτασης που το

Η πάγια απογοήτευση αφορά τα έργα και τις ημέρες και των τεσσάρων εξουσιών στην Κύπρο (των ΜΜΕ μη εξαιρουμένων), αποτυπώνεται και στις κατά καιρούς σφυγμομετρήσεις.

Ελλείμμα εμπιστοσύνης

Τραβώντας μια γραμμή στα προαναφερθέντα, εκείνο που προκύπτει είναι το ζήτημα του πώς τοποθετούνται, με ποιες διαδικασίες και μεθόδους οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι στις θέσεις που αναλαμβάνουν. Με ποιον τρόπο δηλαδή αποφασίζει ο εκάστοτε Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πέραν του «μου είπαν ότι είναι καλός και τον έβαλα» ποιος είναι κατάλληλος ή όχι για τη θέση που του ανατίθεται. Ποιες είναι παράλληλα εκείνες οι δικλίδες ασφαλείας που μπορούν να αποτρέψουν κρίσεις, να αποκαταστήσουν εμπιστοσύνη και να ελέγχουν πράξεις και παραλείψεις ανεξάρτητων αξιωματούχων οι οποίοι ορκίστηκαν πίστη στη Δημοκρατία και του θεσμού της. Το ζήτημα είναι μείζον για την Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον έχει βγει από την οικονομική κρίση και φαίνεται να έχει εισέλθει σε κρίση θεσμών και των αξιών, απόρροια της έλλειψης λογοδοσίας, του ελέγχου των εξουσιών αλλά και του ξεπερασμένου από την ίδια την εποχή και την κοινωνία πρωτοκόλλου λειτουργίας τους όπως αυτοί ορίστηκαν να λειτουργούν από τον συντακτικό νομοθέτη. Οι τριβές μεταξύ αξιωματούχων και κοινωνικών εταίρων, όπως έγινε και με την Παιδεία, δεν προαλείφουν αλλαγές εν μια νυκτί όπως και συγκεκριμένες συμπεριφορές ή ελλειμματικές πράξεις που αν μη τι άλλο εξαλείφουν το αίσθημα εμπιστοσύνης της κοινωνίας και κάνουν επιτακτική την έναρξη συζήτησης περί αναγκαίων εκσυγχρονιστικών αλλαγών στο πλαίσιο λειτουργίας της πολιτείας και του κράτους από και προς όφελος του λαού. Δεν είναι τυχαίο ότι βάσει δημοσκοπήσης της «Κ» η άρση της εμπιστοσύνης για τη Βουλή ανέρχεται στο 84%, για την Κεντρική Τράπεζα στο 88%, ενώ μόνο 30% των πολιτών εμπιστεύονται την Εισαγγελία και 35% τη δικαστική εξουσία.

μόνο το οποίο δεν μπορεί να πράξει ατομικά, είναι ποινική δίωξη κατά του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ωστόσο, δεν είναι γι' αυτόν τον λόγο που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας. Κατά βάση βρίσκεται εκεί για όσα έγιναν ή και δεν έγιναν με τις περιβόητες έρευνες για την οικονομία. Το εξής παράδειγμα δείχνει τη στασιμότητα των πραγμάτων και τη συνεπακόλουθη έλλειψη πλέον εμπιστοσύνης από την κοινωνία.

Στις 17 Ιουλίου 2016 η «Κ» είχε φέρει στη δημοσιότητα όλες τις εξελίξεις με την υπόθεση Βγενόπουλου, που ήταν και πρώτο θέμα της περιόδου και στην Ελλάδα μαζί με τις έρευνες που και εκείνη την περίοδο δεν οδοντούσαν πουθενά για την κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας. Οι υποθέσεις χαρακτηρίζονταν τότε από το γενικό εισαγγελέα ως πολύπλοκες, δεν θα ήταν η πρώτη φορά, και ο ίδιος θα σύστηνε υπομονή. Ενυπήρχε όμως σε εκείνο το ρεπορτάζ ένα στοιχείο αξιο αναφοράς. Το 64% των ερωτηθέντων σε δημοσκοπήση της εφημερίδας «έβλεπε» συγκάλυψη των σκανδάλων για την οικονομία. Από τότε μέχρι σήμερα, τα δεδομένα δεν έχουν

αλλάξει με την ατιμωρησία και την έλλειψη λογοδοσίας για εκείνη την περίοδο να διαδέχονται και αθωωτικές αποφάσεις όπως αυτή που αφορά τον πρώην διευθυντή του σύμβουλο της Τράπεζας Κύπρου Ανδρέα Ηλιάδη, ο οποίος είχε καταδικαστεί σε 2,5 χρόνια φυλάκιση. Ο κ. Κληρίδης ανέφερε στο ΚΥΠΕ, και μόνο εκεί, ότι «η Νομική Υπηρεσία καταβάλλει προσπάθειες έτσι ώστε, μέσα στο πλαίσιο της διερεύνησης των αιτιών για την κατάρρευση του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου, εκεί και όπου διαπιστώνεται η ενδεχόμενη διάπραξη κάποιων ποινικών αδικημάτων, τα οποίαδήποτε πρόσωπα εμπλέκονται να οδηγούνται στο δικαστήριο», κάνοντας λόγο για υποθέσεις που από τη φύση τους είναι «δύσκολες και περιπλοκές». Δεν έκρυψε έτσι την ενόχλησή του για την αθωωτική απόφαση, ωστόσο, όπως ήδη αναφέρθηκε, το εν γένει επιχείρημα περί δύσκολων υποθέσεων δεν είναι πρωτόφαντο. Πρέπει να σημειωθεί βέβαια ότι από το 2013 μέχρι σήμερα, η Νομική Υπηρεσία είχε αργό το έργο που επιτέλεσε η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Η τελευταία είχε ολοκληρώσει συγκεκριμένες έρευνες, όπως την υπεραξία της Uniastrum για την Τράπεζα Κύπρου και την υπεραξία της Λαϊκής Εγγυητίας για τη Λαϊκή Τράπεζα, ανακατάταξη των ελληνικών ομολόγων στους λογαριασμούς της Τράπεζας Κύπρου, το θέμα των προβλέψεων για τα δάνεια της και τα ΜΙΓΟδάνεια. Τα στοιχεία για τις πιο πάνω υποθέσεις έχουν δοθεί προ πολλού στον γενικό εισαγγελέα. Ωστόσο, επί της ουσίας δεν καταγράφεται πρόοδος.

Κερασάκι στην τούρτα των πεπραγμένων του γενικού εισαγγελέα ήταν η, σύμφωνα με ανεξάρτητους αναλυτές, απρεπής για τον θεσμό που εκπροσωπεί αντιδραστική στη δημοσίευση από την εφημερίδα «Πολίτης» της υπόθεσης γνωμάτευσής του για τεμάχιο που συνδεόταν με φιλικό προς τον ίδιο πρόσωπο. Στην εικόνα βέβαια θα πρέπει να συμπληρωθεί κάποιος και την περιβόητη ομάδα ανακριτών για την κατάρρευση της οικονομίας, το έργο της οποίας προφανώς θα αποτιμηθεί από τον επόμενο γενικό εισαγγελέα, η επιλογή του οποίου θα πρέπει να γίνει εντός του επόμενου χρόνου.

Ζητήματα ενημέρωσης

Οι **αμφιλεγόμενες** συμπεριφορές του εισαγγελέα απέναντι στους λειτουργούς του Τύπου δεν είναι νεόκοπο φαινόμενο. Ατία κατά πολλούς, είναι η κριτική περίξ των καθυστερήσεων για τις έρευνες της οικονομίας, ωστόσο τα όσα συνέβησαν μέσα σε αυτή την εβδομάδα είναι αποδεικτικά του επιπέδου που έχουν φτάσει τα πράγματα. Εσχάτως άλλωστε ο γενικός εισαγγελέας βρέθηκε αντιμέτωπος με την αποκάλυψη του (αμφιλεγόμενου) τρόπου λειτουργίας της ίδιας του της υπηρεσίας με την υπόθεση Λοϊζίδου, μιας από τους πλέον στενούς του συνεργάτες, η οποία φέρεται να δρούσε εκτός πλαισίου διαρρέοντας ευαίσθητες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των εταιρών μας στη ρωσική κυβέρνηση. Και μπορεί μετά τις σχετικές απαγορεύσεις στα ΜΜΕ που επιβλήθηκαν για τη δημοσίευση σχετικών με την υπόθεση άρθρων, η υπόθεση να έχει πέσει σε αφάνεια, παραμένει όμως μια κηλίδα στο ιστορικό των πειραγμένων της νυν Γενικής Εισαγγελίας, με την απαγόρευση της ενημέρωσης του κοινού να προσομοιάζει σύμφωνα με διεθνείς παρατηρητές με αυτές τις τακτικές απολυταρχικών καθεστώτων. Την ίδια ώρα σχετικά δημοσιεύματα στο εξωτερικό με επίκεντρο την ίδια υπόθεση έφερναν και πάλι την Κύπρο στην πρώτη γραμμή της αρνητικής δημοσιότητας. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την εκ μέρους του κ.

Κληρίδη αντιπαράθεση με τα ΜΜΕ, τον αποκλεισμό των «μη αρεστών ΜΜΕ» από τον ίδιο, από την ενημέρωση για θέματα δημόσιας σφαιρας, και την ανάπτυξη παράλληλα μιας ενημερωτικά αμφίδρομης σχέσης μόνο συγκεκριμένα ΜΜΕ ωσάν και ο θεσμός να ανήκει στον επικεφαλής του και όχι στην Πολιτεία. Η προαναφερθείσα κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα θέματα τα οποία άπτονται των αρμοδιοτήτων του κ. Κληρίδη και της Υπηρεσίας του να μην καλύπτονται στο σύνολό τους δημοσιογραφικά προς όφελος του κυπριακού λαού, όπως για παράδειγμα έγινε με την πρόσφατη υπόθεση αποφυλάκισης μετά από προεδρική χάρη ενός παιδεραστή. Το θέμα πήρε διαστάσεις στον Τύπο, άγγιξε και τον ίδιο τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, ωστόσο δεν ακούστηκε η άποψη του γενικού εισαγγελέα οποίος επέλεξε να περάσει σιωπηρός την μπόρα.

Άσκηση πολιτικής

Βάσει του Συντάγματος, ο γενικός ελεγκτής επιφορτίζεται τον έλεγχο στο όνομα της Δημοκρατίας, κάθε πληρωμής ή εισπραξης που αφορά το κράτος, αλλά και επιθεώρηση λογαριασμών, βιβλίων, και αρχειών σε συναφή θέματα. Οι όποιες άλλες αρμοδιότητες του παραχωρούνται συγκεκριμένα (116, παρ. 2). Δεν είναι όμως λίγες οι φωνές που πλέον, κάνουν λόγο για επί της ουσίας άσκησης πολιτικής από τον γενικό ελεγκτή με την εργολαβική πολλές φορές νομική κάλυψη από τον γενικό εισαγγελέα. Σαν παράδειγμα δίδεται άλλωστε και το τι συνέβη με τον δρόμο Πόλνις Χρυσόχους-Πάφου όταν παραμονές της έγκρισής του κρατικού προϋπολογισμού από το Υπουργικό Συμβούλιο, ο Οδυσσέας Μιχαηλίδης με επιστολή του προς τον ΥΠΟΙΚ Χάρη Γεωργιάδη ζήτησε να αφαιρεθεί το συγκεκριμένο έργο από τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης, επικαλούμενος τον νόμο περί Δημοσιονομικής Ευθύνης. «Παρέλκει δε πιστεύω να τονίσω ότι η τήρηση ρητών νομοθετικών υποχρεώσεών σας δεν εναπόκειται στην κρίση σας και ούτε και είναι εθελοντική», ανέφερε μεταξύ άλλων στην επιστολή του ο ελεγκτής. Σημειώνεται πως η εν λόγω επιστολή είχε αποδέκτη και τον γενικό εισαγγελέα. Εν τέλει το Υπουργικό άναψε το πράσινο στο συγκεκριμένο έργο. Ωστόσο, δεν ήταν η μόνη παρέμβαση του γενικού ελεγκτή που θα προκαλούσε συζητήσεις, εφόσον όπως ήδη αναφέρ-

θηκε ο ίδιος δεν έχει διστάσει να καταφερθεί εναντίον, να καταδικάσει και να αποφανθεί επί νομικής υπόστασης υποθέσεων που εξετάζει, πάντα με τη συζήτηση να είναι εντός ή εκτός ορίων, στα κοινωνικά δίκτυα. Συνακόλουθα, επέρχεται ως θέμα στην επικαιρότητα εφόσον τις περισσότερες φορές οι βολές του αφορούν εκλεγμένους αξιωματούχους και πολιτικές αποφάσεις, μέλη της κυβέρνησης και συναφές πολιτικές και κυβερνητικό έργο, αποφάσεις που άπτονται του κρατικού μηχανισμού και των υπουργείων, με αποτέλεσμα τη δυσλειτουργία της κρατικής μηχανής. Επί της ουσίας, και σύμφωνα και με έγκυρους νομικούς κύκλους με τους οποίους μίλησε η «Κ», η κρίση στη συγκεκριμένη περίπτωση πηγάζει από τη διασταλτική νομιμοποίηση της άσκησης πολιτικής από μη εκλεγμένο αξιωματούχο σε δημοκρατία όπου η δύναμη πηγάζει και πρέπει να ασκείται από τον ίδιο τον λαό.

Συνεχής απουσία

Η πλέον εκκωφαντική απουσία της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη, θέμα άλλωστε που έχει καταγραφεί επανειλημμένα, ήταν κατά τη διάρκεια της συζήτησης για το μέλλον της ΣΚΤ. Η απουσία που είχε εκφραστεί τόσο στο προσκήνιο όσο και στο παρασκήνιο, στη Βουλή και όχι μόνο, αφορούσε το που βρισκόταν η ίδια και πως ενημερωνόταν για τις εξελίξεις που αφορούσαν τη λειτουργία του πυρήνα του συστήματος που εποπτεύει και δη τη μεγαλύτερη τράπεζα του τόπου. Δεν θα ήταν όμως η πρώτη φορά, που η απουσία της κ. Γιωρκάτζη θα απασχολούσε την επικαιρότητα, με ένταση ανάλογη που την απασχολούσε εν αρχή η παρουσία της, ο διορισμός της δηλαδή, και τα όσα επακολούθησαν με το συμβόλαιό της. Όπως είχαν πει στην «Κ» και μεγάλα στελέχη τραπεζών, η διαδικασία της επικοινωνίας με την ΚΤΚ μόνο εύκολη υπόθεση δεν είναι. Όταν μάλιστα οι πλείστες των συζητήσεων αφορούσαν τόσο την πορεία των τραπεζών και στο μνημόνιο όσο και έξω από αυτό, εντός και εκτός Κύπρου και απαιτούσαν και τη δική της παρουσία. Από κυβερνητικές

πλευράς, υπάρχει πλήρη γνώση της κρίσης που έχει επιφέρει η στάση και η συμπεριφορά της κ. Γιωρκάτζη τόσο στο εσωτερικό τραπεζικό προσκήνιο όσο και εκτός χώρας, οπότε και έχει προανατολιστεί να αλλάξει πλήρως το μοντέλο διακυβέρνησης της Κεντρικής Τράπεζας. Άζια πάντως αναφοράς και διασύνδεσης με τα πιο πάνω πρόσωπα είναι η διά συνοπτικών διεργασιών νομιμοποιήσεων από τον γενικό εισαγγελέα του αλλοιωμένου εγγράφου πρόσληψής της διοικήτριας απ' όπου η ίδια φέρεται να αφαιρέσει ή και αλλοίωσε την παράγραφο περί συγκρούσεως συμφερόντων συγγενικών της προσώπων.

Στον χάρτη του μεταναστευτικού η Κύπρος

Θετική αποτίμηση από Λευκωσία του Ατυπου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αλλά και της καθόδου Δημήτρη Αβραμόπουλου στο νησί

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η κινητικότητα που καταγράφηκε τελευταία, εντός και εκτός Κύπρου για το Μεταναστευτικό, είναι ίσως από τις λιγότερες φορές που προκαλεί, υπό τις περιστάσεις, χαμόγελα στη Λευκωσία για ένα θέμα που ιεραρχείται ψηλά στην κυβερνητική ατζέντα, το μεταναστευτικό. Ενδεικτικό του κλίματος που επικρατεί ήταν η αντίδραση κυβερνητικού αξιωματούχου, όταν κλήθηκε από την «Κ» να αποτιμήσει το πέρασμα του Ευρωπαϊκού Επιτρόπου Μετανάστευσης, Εσωτερικών Υποθέσεων και Ιθαγένειας, Δημήτρη Αβραμόπουλου, την περασμένη εβδομάδα από τη Λευκωσία. «Για πρώτη φορά η Κύπρος συγκαταλέγεται στα κράτη μέλη της Ε.Ε. που επηρεάζονται από τις μεταναστευτικές ροές και λαμβάνεται υπόψη από τις Βρυξέλλες». Κάτι που ήταν ευδιάκριτο και στο πρόσφατο Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για το Μεταναστευτικό στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας, με την παρέμβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη. Σε πρακτικό επίπεδο από την επίσκεψη Αβραμόπουλου στη Λευκωσία, διαφάνηκε πως ο σχεδιασμός της Ε.Ε. επεκτείνεται και ανατολικά της Μεσογείου τόσο σε επίπεδο πολιτικής αλλά και υλικότεχνικής στήριξης της Λευκωσίας, κυρίως στην αντιμετώπιση ενδεχόμενης νέας έκρηξης των ροών από τη Συρία.

Σε δύο άξονες

Με το βλέμμα στραμμένο στη Συρία η πολιτική της Λευκωσίας, στο θέμα αντιμετώπισης του οξύτατου προβλήματος των ροών, κινείται σε δύο άξονες. Πρώτον στην άμεση αντιμετώπιση του ανθρωπιστικού σκέλους, καθόδου μεταναστών και δεύτερον, στο ουσιαστικό κομμάτι του ζητήματος που είναι η

Η πρόταση που κατέθεσε στο πρόσφατο Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ο Νίκος Αναστασιάδης για ενίσχυση της συνεργασίας Ε.Ε. με χώρες της Αφρικής κάνοντας αναφορά στην Αίγυπτο πιστεύεται ότι μπορεί να αποδώσει καρπούς στην αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών προς ευρωπαϊκές χώρες.

Στοιχεία τα οποία έχει παρουσιάσει η «Κ» δείχνουν μια αύξηση της τάξης του 55% στις αιτήσεις ασύλου, για τους πρώτους οκτώ μήνες του 2018.

επίλυσή του σε βάθος χρόνου. Στο πρώτο σκέλος η πολιτική γραμμή που έχει χαραχθεί γίνεται πειστική από τα διαθέσιμα στατιστικά, τα οποία αφενός δείχνουν το μέγεθος του προβλήματος και αφετέρου υποστηρίζουν την επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται, προς πάσα κατεύθυνση ότι στο ζήτημα των μεταναστευτικών ροών η Κύπρος είναι στα όρια της. Στοιχεία τα οποία έχει παρουσιάσει η «Κ» και που δείχνουν μια αύξηση της τάξης του 55% στις αιτήσεις ασύλου, για τους πρώτους

οκτώ μήνες του 2018. Μπροστά στην κατάσταση που έχει διαμορφωθεί και υπό τον φόβο στρατιωτικής επέμβασης στο Ιντλίπ της Συρίας, εξέλιξη που όπως εκτιμάται θα προκαλέσει ανεξέλεγκτες καταστάσεις, η πολιτική της ευρωπαϊκής οικονομικής αλληλεγγύης φαντάζει εξαιρετικά ανεπαρκής για αντιμετώπιση του φαινομένου.

Βαρόμετρο το Ιντλίπ

Όπως εγκαίρως είχε παρουσιάσει η «Κ», οι εκτιμήσεις που έχει

6,8 εκατ. πρόσφυγες

Με βάση επίσημα στοιχεία από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, ο αριθμός των Σύρων που έχουν εγκαταλείψει τη χώρα τους, ανέρχεται σε 6,8 εκατομμύρια. Με βάση τα ίδια στοιχεία τα 2 εκατομμύρια αφορούν γυναίκες και τα 3,5 εκατομμύρια παιδιά. Στην Τουρκία ζουν περισσότεροι από 3,5 εκατ. πρόσφυγες, στον Λίβανο 975 χιλιάδες και στην Ιορδανία 566 χιλιάδες. Μια ενδεχόμενη λύση στο πρόβλημα θα μπορούσε να δώσει και η δημιουργία ή η χρησιμοποίηση υφιστάμενων υποδομών σε γεωγραφικές χώρες της Συρίας όπου θα μπορούσαν να φιλοξενηθούν νέες ροές ή μετανάστες που επιθυμούν να επιστρέψουν στη Συρία. Σχετική πρόταση έγινε από πλευράς Ρωσίας και αφορά περιοχή στα βορειοανατολικά της Ιορδανίας, στα σύνορα Συρίας και Ιράκ για επιστροφή Σύρων μεταναστών στο καταυλισμό Ρουκμπάν.

ένα σημαντικό κομμάτι των ροών προς τη Μεσόγειο, το οποίο δεν μπορεί να υπολογισθεί. Κυβερνητική πηγή σημειώνει στην «Κ» πως στην περίπτωση επέμβασης στο Ιντλίπ το μεγαλύτερο κομμάτι του μεταναστευτικού κύματος θα αναζητήσει διέξοδο προς την Τουρκία και ένα άλλο εξίσου σημαντικό, προς τη θάλασσα με πιθανό προορισμό την Κύπρο. «Είναι μεγάλο θέμα αυτό και μας απασχολεί» σημειώνει χαρακτηριστικά η ίδια πηγή. Με την κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί τα βλέμματα όλων βρίσκονται προς την πλευρά της Ρωσίας και της Τουρκίας, με βαρόμετρο τη συμφωνία στην οποία έχουν καταλήξει.

Με μοντέλο Αιγύπτου

Πέρα από τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το Άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, για τις ροές από Λίβυη και προς Μεσόγειο στο τραπέζι έχει τεθεί και η πραγματοποίηση συνόδου ανάμεσα στην Ε.Ε. και τον αραβικό κόσμο, με ιδιαίτερη αναφορά στην Αίγυπτο. Πρόταση που κατέθεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Όπως πιστεύεται το μοντέλο που χρησιμοποιεί η Αίγυπτος, τα τελευταία δύο χρόνια δείχνει να αποδίδει. Με βάση επίσημα στοιχεία η Αίγυπτος έχει πρακτικά ανακόψει τις μεταναστευτικές ροές από τις ακτές της. Μετά το 2016, δεν έχει παρατηρηθεί άφιξη πλεονάζοντων μετανάστες στις ακτές χωρών-μελών της Ε.Ε. από τη χώρα αυτή. Η ανάγκη ενίσχυσης της συνεργασίας Ε.Ε. με χώρες της Αφρικής αποτυπώνεται και στα συμπεράσματα του Άτυπου Συμβουλίου όπου καταγράφεται η ανάγκη μεταφοράς 500 εκατ. ευρώ από το 11ο αποθεματικό του ΕΤΑ στο Ευρωπαϊκό καταπιστευματικό Ταμείο εκτάκτου ανάγκης για την Αφρική.

The GLC. Make the best of every terrain.

GLC 220 d SUV, 170 bhp, 9-speed automatic transmission, permanent 4WD, metallic paint, collision prevention assist. www.mercedes-benz.com.cy

GLC 220 d SUV: Combined fuel consumption 6.1-5.9 l/100km, CO₂ emissions 161-156 g/km. The basic model's equipment might be different from the one shown in the picture. The price does not include the registration & road tax.

from

€ 41.500

Mercedes-Benz

The best or nothing.

Πολεμούν παιδικές ασθένειες στον ΔΗΣΥ

Ο φόβος επανάληψης των ατυχιών του 2016 ανάγκασε τον Αβέρωφ Νεοφύτου να απευθύνει αυστηρή σύσταση προς όλους

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ήταν την προηγούμενη εβδομάδα, όταν ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, επικαλούμενος τους λόγους ίδρυσης του Δημοκρατικού Συναγερμού και τον ιδρυτή της παράταξης Γλαύκο Κληρίδη, υπογράμμισε τον δυτικό προσανατολισμό της Κύπρου. Μία κίνηση που έβαλε για λίγο στην ατζέντα της συζήτησης το δύσκολο για την κυβέρνηση δίλημμα Δύση-Πώς. Ποιοι όμως λόγοι οδήγησαν σε αυτή τη συζήτηση; Προφανώς, ο Αβέρωφ Νεοφύτου ήθελε να στείλει σαφές μήνυμα σύμπλευσης στις ΗΠΑ λίγο πριν από την επίσκεψή του. Ήθελε, όμως, παράλληλα να περάσει το αφήγημα –κτιζοντας το προεδρικό του προφίλ για το 2023– ότι αποτελεί τον συνεχιστή του Γλαύκου Κληρίδη, διδοτας έμφαση στα μεγάλα γεωπολιτικά ζητήματα, αγνοώντας τα όποια «ανούσια» και μικροπολιτικά θέματα. Χρειάστηκε να περάσουν λίγες ημέρες για να προσγειωθεί μάλλον ανώμαλα και να διαπιστώσει πως η εποχή των αμπελοπουλιών και των προσημάτων δεν έχει παρέλθει εντελώς παράταξη της δεξιάς.

Για ποιον όμως λόγο; Όταν την περασμένη Κυριακή έγινε δηλώσεις για την κρίση της Παιδείας την ίδια στιγμή από το γραφείο Τύπου της Πινδάρου αποστέλλονταν οι απομαγνητοφωνημένες δηλώσεις στα ΜΜΕ δυσνόητες και ανορθόγραφες. Σε σημείο που επισκίαστηκε και η ουσία και το περιεχόμενο των δηλώσεών του, αναγκάζοντάς τον να αναλάβει μέσω twitter την ευθύνη για τα λάθη της ομάδας του γραφείου Τύπου που είχε διορίσει πριν από λίγους μήνες. Και δεν ήταν μόνο αυτό. Την ίδια μέρα άδειαζε ευσχήμως τον βουλευτή του Ευθύμιο Δίπλαρο για την από αέρος απελθν να μηνύσει τον δημοσιογράφο Μαρίνο Νομικό για την κριτική που του άσκησε και λίγο αργότερα τον βουλευτή Ανδρέα Κυπριανού, ο οποίος έθεσε ενδεχόμενο τροποποίησης του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή. Κινήσεις που δείχνουν πως το κόμμα της δεξιάς θα πρέπει να λύσει πρώτα τις παιδικές του ασθένειες, που χρονολογούνται, για να μπορέσει να δώσει λύσεις για την Κύπρο του 2030 που συχνά επικαλείται ο συναγερμικός πρόεδρος.

Έστειλε μήνυμα

Τα όσα διαμείφθηκαν την προηγούμενη εβδομάδα ήταν μάλλον ένα déjà vu του μαΐου 2016 για

Η απουσία στελεχών, η πάλι φιλελευθερισμού και λαϊκής δεξιάς και η απειρία σε ένα κόμμα που φιλοδοξεί να κυβερνήσει για τρίτη θητεία.

τον ΔΗΣΥ, που, όπως αναφέρουν συναγερμικά στελέχη, αντί να δοθεί έμφαση στη σταθεροποίηση της οικονομίας, τους πολίτες απασχόλησαν τα πρόστιμα του Ανδρέα Θεμιστοκλέους, τα αμπελοπούλια του Ευγένιου Χαμπουλλά, η κόντρα Ανδρέα Κυπριανού και Ειρήνης Χαραλαμπίδου και φυσικά το μπεςβες του ψηφοδελτίου. Ζητήματα που έπληξαν το κατά τα άλλα εκσυγχρονιστικό προφίλ που ήθελε να περάσει για το κόμμα ο κ. Νεοφύτου, αλλά και έριξαν τα αναμενόμενα –για το αρχηγείο της Πινδάρου– ποσοστά των βουλευτικών εκλογών. Αυτός ακριβώς ήταν ο λόγος που την περασμένη Πέμπτη (20/9), ο κ. Νεοφύτου έθιξε το ζήτημα στην κοινοβουλευτική ομάδα, καλώντας τους βουλευτές του κόμματος να είναι πολύ πιο προσεκτικοί και στις συμπεριφορές τους και στις δηλώσεις τους. Υπογράμμισε, μάλιστα, πως δεν θα χαριστεί σε κανέναν, όταν βγαίνει εκτός γραμμής και θα διαχωρίζεται ο ίδιος τη θέση του –όταν και όπου χρειαστεί– για να μην μεινουν λάθος εντυπώσεις για το κόμμα.

Η πάλι τάσεων

Πώς όμως ο Αβέρωφ Νεοφύτου μπορεί να περιορίσει το τι λένε τα κομματικά του στελέχη, όταν ο χαρακτηρισμός του ΔΗΣΥ ως συντηρητικού φιλελεύθερου κόμματος επιτρέπει, όπως λένε στελέχη, την πολυφωνία; Αυτή η πολυφωνία αλλά και οι διαφωνίες φάνηκαν πολλές φορές. Η αλήθεια είναι πως ανέκαθεν υπήρχε στο κόμμα της δεξιάς η πάλι μεταξύ φιλελευθερισμού και συντηρητικής δεξιάς που για κάποιους ήταν αποτέλεσμα πολυφωνίας για άλλους προσημάνει ακανόνιστος όλων των ακροατηρίων. Η πάλι αυτή κυριαρχεί στο Κυπριακό, σε ζητήματα κοινωνικά όπως το σύμφωνο συμβίωσης ακόμα και στην πρόσφατη κόντρα στην Παιδεία, με στελέχη του κόμματος να αποφεύγουν να τοποθετηθούν, κάποιοι γιατί διαφωνούσαν και άλλοι

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου θέλει να κτίσει την Κύπρο του 2030, ωστόσο, οι παραφωνίες και οι συγκρούμενες τάσεις εντός ΔΗΣΥ εμποδίζουν, επί του παρόντος, τις μεγαλεπήβολες βλέψεις του.

για να μη δυσαρεστήσουν το ακροατήριό τους.

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, βεβαίως, από την αρχή της θητείας του θέλησε να υπογραμμίσει τη «ρεαλιστική κληριδική σχολή σκέψης» που διέπει το κόμμα της Δεξιάς, επιδιώκοντας να ενισχύσει τη φιλελεύθερη τάση. Κάπως έτσι έδωσε έμφαση στην οικονομία, τις μεταρρυθμίσεις, στα οφέλη της λύσης, τόσο σε εθνικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο και προχωρώντας σε επαφές στο εξωτερικό και ακολου-

θώντας μία πολύ διαφορετική πολιτική από αυτή που προκατόκου του. Το αποτέλεσμα, ωστόσο, των βουλευτικών εκλογών του 2016, όταν και η λαϊκή δεξιά επικράτησε κατά κράτος –αν λάβει κάποιος υπόψη τα πρόσωπα που διαμόρφωσαν τη νέα κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΣΥ, όπως οι κ.κ. Δίπλαρος, Κυπριανού, Σύρου, Αρσιτείδου– είχε ως αποτέλεσμα την αναδίπλωση των οποίων στοχεύσεων του να οδηγηθεί το κόμμα στη νέα εποχή, όπως άλλωστε έλεγε

συχνά. Μαζί με τις στοχεύσεις του αποδυναμώθηκε και μια σειρά στελεχών που επεδίωκαν ένα πιο σύγχρονο και πιο φιλελεύθερο λόγο από το κυβερνητικό κόμμα. Ενδεικτικό ότι στελέχη που εξέφραζαν θέσεις υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων και μεταρρυθμίσεων και έβαλαν πλάτη στις δύσκολες κυβερνητικές πολιτικές, όπως οι Πρόδρομος Προδρόμου και Μιχάλης Σοφοκλέους να μείνουν εκτός βουλής αλλά και πρόσωπα με ένα πιο προοδευτικό λόγο στο Κυπριακό και στα κοινωνικά ζητήματα, όπως η τέως πρόεδρος της Γυναίκειας Οργάνωσης Ξένη Κωνσταντίνου, η οποία και δεν θέλησε να επαναδιαδικαστεί πρόσφατα την προεδρία της ΓΟΔΗΣΥ.

Δεν ήταν όμως μόνο το κόμμα, αλλά και πολιτικές της κυβέρνησης, που κατέδειξαν πως η λαϊκή δεξιά επικρατεί όπως η σκληρή ρύση –για πολλούς– της στάσης Νίκου Αναστασιάδη στο Κυπριακό που έκανε το πιο μετριοπαθές ακροατήριο να δει μάλλον με καχυποψία μαζί με την κυβέρνηση και το κόμμα της δεξιάς. Ασχέτως αν ο Αβέρωφ Νεοφύτου υπογράμμισε από καιρό την προσήλωσή του σε λύση και έκανε ανάλογες κινήσεις, η πρόταση νόμου που ψήφισε το κόμμα της Δεξιάς για το ενωτικό δημοψήφισμα, αποτέλεσε ακόμα ένα σημείο τριβής ανάμεσα στα δύο

ακροατήρια, με τον Αβέρωφ Νεοφύτου να καλείται να χειριστεί και τις εντάσεις αλλά και τις πιθανές αποστάσεις. Οι πρόσφατες βέβαια δηλώσεις του συναγερμικού προέδρου ότι το κράτος πρέπει να προστατεύσει τον δημογραφικό χαρακτήρα, ερμηνεύθηκε ποικιλοτρόπως από πολλούς και ιδιαίτερα από εκείνους που θεωρούν πως η κυβέρνηση Αναστασιάδη και ο ΔΗΣΥ ρέπουν πλέον δεξιότερα.

Απουσία στελεχών

Με αυτά ακριβώς τα δεδομένα εγείρεται το ερώτημα πώς μπορεί το κόμμα να κτίσει πολιτική για μεγάλα γεωπολιτικά ζητήματα, τη στιγμή που για μικρότερα επικρατούν διαφωνίες και εντάσεις. Σε αυτή την περίοδο, με Κυπριακό, οικονομία και μεταρρυθμίσεις να αποτελούν τα μεγάλα διακυβεύματα της δεξιάς παράταξης, ο συναγερμικός πρόεδρος προσπαθεί να κουμπάρει το καράβι που πλέει δεξιότερα και κάνει παράλληλα πρόσωπα που έχουν πολιτικό υπόβαθρο, είτε επειδή έχουν μετακινηθεί στο κυβερνητικό σκάφος είτε επειδή έχουν απογοητευθεί. Σε αυτό το πλέγμα είναι γενικώς παραδεκτό περίχ της ΔΗΣΥ πως υπάρχει σημαντική απουσία πολιτικών φωνών στο κόμμα και πως ο Συναγερμός δεν θυμίζει σε τίποτα παλαιότερες εποχές όταν στην Πινδάρου συντονίζονταν καθημερινά πρωτοκλασάτα στελέχη, ανταλλάζοντας απόψεις και θέσεις και στην ουσία συντονίζονταν για το τι θα πουν. Αυτό δεν έχει να κάνει μόνο με τη δυσαρέσκεια αρκετών που θεωρούν πως ο Αβέρωφ Νεοφύτου δεν δίνει τον χρόνο συζήτησης και αντιπαράθεσης που υπήρχε επί εποχής Κληρίδη. Μάλιστα, όπως λένε, θεωρούν τις συνεδρίες καθαρά διεκπεραιωτικές παρά πολιτικές με αποτέλεσμα οι όποιες διαφωνίες να δημοσιοποιούνται στα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, εκθέτοντας το κόμμα. Έχει να κάνει και με την έλλειψη αξιοποίησης στελεχών που έφυγαν από την κυβέρνηση και πλέον έχουν τραβήξει άλλους δρόμους, όπως οι Γιώργος Παμπορίδης, Χριστόφορος Φωκαΐδης και Μιχάλης Σοφοκλέους. Αυτό ακριβώς ενίσχυσε εκείνες τις φωνές που λένε πως το κυβερνητικό κόμμα χάνει αντι να κερδίζει πρόσωπα και αναγκάζουν προφανώς τον πρόεδρο του κόμματος να χαράξει μόνοι του στρατηγική, ζητώντας από τους υπόλοιπους να την ακολουθήσουν.

Ψάχνει τον κεντροαριστερό του για τις ευρωεκλογές

Στόχος του ΑΚΕΛ είναι ένα ψηφοδέλτιο με πρωτοκλασάτα στελέχη αλλά και νέα πρόσωπα καλύπτοντας όλες τις επαρχίες

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Να διατηρήσει τη δυναμική που απέκτησε στις προεδρικές εκλογές είναι το κύριο στοίχημα του ΑΚΕΛ για τη μάχη των ευρωεκλογών και αυτό αποτελεί το διακύβευμα σύμφωνα με τις συζητήσεις που γίνονται στα συλλογικά σώματα του κόμματος. Ζήτημα για το κόμμα της Αριστεράς είναι ένα ψηφοδέλτιο που να καλύπτει γεωγραφικά όλη την Κύπρο με τη συμμετοχή πρωτοκλασάτων στελεχών, αλλά και την ύπαρξη ενός προσώπου από την ευρύτερη Αριστερά που θα διατηρήσει έτσι και κάποιες ροές ψήφων από το Κέντρο είχε το κόμμα κατά τις προεδρικές εκλογές.

Επί του παρόντος η ηγεσία κερδίζεται το ζήτημα, προχωρώντας σε παρασκηνιακές διαβουλεύσεις και επαφές για το ποιο ενδιαφέρονται. Στο πολιτικό γραφείο έχουν ήδη τεθεί οι γραμμές προχωρώντας σε συζήτηση των βασικών στόχων με το πολιτικό γραφείο του κόμματος και την επόμενη εβδομάδα, αναμένεται να τεθούν επί τάπητος περισσότερες λεπτομέρειες γύρω από την ονοματολογία.

Οι ενδιαφερόμενοι

Πολύ πιθανή θεωρείται η υποψηφιότητα του νυν ευρωβουλευτή Νεοκλή Συλικιώτη. Όχι μόνο γιατί

Στο κάδρο της ονοματολογίας συζητείται και το όνομα του πρώην βουλευτή Λευκωσίας Πάμπου Παπαγεωργίου.

έχει πλούσια δραστηριότητα αν λάβει κανείς υπόψη τα στοιχεία του MEP ranking European Parliament, αλλά και γιατί έχει κτίσει μία σημαντική σχέση με το κόμμα της Ευρωπαϊκής Ενωσης Αριστεράς. Στους ενδιαφερομένους συμπεριλαμβάνεται και ο βουλευτής Λάρνακας Γιώργος Γεωργίου με στελέχη του κόμματος να σημειώνουν πως λόγω και του ερεισμάτος του θα ενισχύσει σημαντικά το ψηφοδέλτιο. Η υποψηφιότητα της βουλευτού Σκεύους Κουκουμά θεωρείται για πολλούς αρκετά πιθανή. Η ίδια είχε κατέλθει ως υποψήφια το 2009, κάνοντας στο παρά πέντε την έδρα από τον Κυριάκο Τριανταφυλλίδη, ωστόσο το 2014 επέλεξε να μείνει εκτός κόουρσας. Θα πρέπει να σημειωθεί πως η ίδια διανύει πλέον την τρίτη της θητεία στο κοινοβούλιο και συνεπώς ενδέχεται να θέλει να συνεχίσει την πολιτική της δραστηριότητα από άλλη θέση. Στα κομματικά πηγαδάκια ακούγεται έντονα το όνομα του πρώην

Στην Εξέκλια Παπαϊωάννου έχουν ήδη θιγεί την ανάγκη να κατέλθουν στο ψηφοδέλτιο και πρωτοκλασάτα στελέχη για να συσπειρωθεί το κόμμα σε μία για το ΑΚΕΛικό ακροατήριο αδιάφορη εκλογική μάχη.

βουλευτή Λευκωσίας Πάμπου Παπαγεωργίου, ενώ όπως λέγεται ενδιαφέρεται και ο δήμαρχος Δερύνειας ο Άντρος Καραγιάννης.

Πρωτοκλασάτοι

Στην Εξέκλια Παπαϊωάννου επισημαίνουν την ανάγκη να κατέλθει στο ψηφοδέλτιο πρωτοκλασάτο στέλεχος, που να μπορεί να συλλέξει ψήφους απ' όλες τις επαρχίες

αλλά και να μπορεί να περάσει το ιδεολογικό στίγμα του κόμματος στο ενδεχόμενο εκλογής του. Σημειώνεται πως η βουλευτής Ειρήνη Χαραλαμπίδου της οποίας το όνομα ακουγόταν εντόνος μετά τις προεδρικές εκλογές, λόγω του ερεισμάτος της, έχει αποκλείσει ένα τέτοιο ενδεχόμενο θέλοντας να συνεχίσει στην Κύπρο. Εκτός ψηφοδελτίου μένει και ο νυν ευρω-

βουλευτής Τάκης Χατζηγεωργίου λόγω ορίου θητειών. Στο ΑΚΕΛ θέλουν να αξιοποιήσουν τον κ. Χατζηγεωργίου εντός κόμματος, με τον τρόπο που αυτό θα γίνει να είναι ακόμη ανοικτό.

Ψάχνοντας ευρύτερα

Στο ΑΚΕΛ αντιλαμβάνονται πως οι ευρωεκλογές δεν αποτελούν την πιο εύκολη εκλογική μάχη για την

συσπείρωση του ΑΚΕΛικού ακροατηρίου. Στόχος του κόμματος, ωστόσο, είναι η ύπαρξη μιας δυνατής προσωπικότητας από τον χώρο της κεντροαριστεράς που θα αποτελέσει τονωτική ένεση για τα ποσοστά του κόμματος. Ενδεικτικό ότι στις δύο πρώτες αναμετρήσεις του ΑΚΕΛ στις ευρωεκλογές, είχαν εκλεγεί πρόσωπα των Νέων Δυνάμεων, όπως οι Αδάμος Αδάμου και Κυριάκος Τριανταφυλλίδης. Στο κόμμα της Αριστεράς, μετά τις προεδρικές εκλογές, έχουν ήδη δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην αναθέρμανση και την ενίσχυση των σχέσεων με πρόσωπα που ανήκουν στον ευρύτερο χώρο της Αριστεράς, με εκδηλώσεις και επαφές, κτιζοντας για το μέλλον. Αν και θεωρήθηκε δεδομένη η υποψηφιότητα του Σταύρου Μαλά μετά τις προεδρικές εκλογές, οι επαγγελματικές του υποχρεώσεις δεν του επιτρέπουν τελικώς να κατέλθει ως υποψήφιος. Έχει επίσης ακουστεί το όνομα του πρώην προέδρου της ΝΕΔΗΚ Γιάννη Παναγιώτου, του οποίου το όνομα συζητήθηκε στο ΑΚΕΛ και στις προεδρικές εκλογές. Το ποιο τελικά θα είναι το πρόσωπο του ευρύτερου χώρου της Αριστεράς που θα κατέλθει με το ψηφοδέλτιο του ΑΚΕΛ είναι επί του παρόντος ένα ζήτημα ανοικτό και αναμένεται να συζητηθεί έντονα το επόμενο δεκαπενθήμερο.

Είναι δεδομένο πως ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης συζήτησε με τον Γάλλο ομόλογό του θέματα που άπτονται και της ασφάλειας στην περιοχή, κατά την τελευταία επίσκεψη του Jean-Yves Le Drian στην Κύπρο, με τις πρώτες αποφάσεις των όσων έχουν συζητηθεί να παίρνουν σάρκα και οστά στα μέσα Νοεμβρίου.

Πολιτικό στρατηγείο για τις τριμερείς στην Κύπρο

Έρχεται και ανάπτυξη νέων, πολυμερών σχημάτων με επίκεντρο την άμυνα – Πέφτουν Δεκέμβρη οι υπογραφές για East Med

Του ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Προ των πυλών είναι η δημιουργία και ανάπτυξη στρατηγείου, με πολιτικά χαρακτηριστικά, στην Κύπρο και με βάση όσα έχουν επιτευχθεί μέχρι στιγμής στις τριμερείς ενεργειακές συνεργασίες της χώρας. Οι εν λόγω συνεργασίες, τόσο με το Ισραήλ όσο και με την Αίγυπτο και φυσικά με την Ελλάδα, θεωρείται από αρμόδιες πηγές πως έχουν επιφέρει μεγάλο όφελος για τη Δημοκρατία, όχι μόνο γι' αυτό καθαυτό το πεδίο της ενέργειας. Το εν λόγω όμως στρατηγείο (ή γραμματείες) που σύμφωνα με πληροφορίες θα στεγαστεί σε υφιστάμενο χώρο δίπλα από το ΥΠΕΞ, θα στελεχωθεί με αξιωματούχους των συμμετεχόντων στις τριμερείς χώρων και θα βρίσκονται στην Κύπρο σε μόνιμη βάση. Υπονοείται έτσι από πηγές πως τα οφέλη από την κίνηση αυτή, άπτονται της καλύτερης συνεργασίας αλλά και του συντονισμού μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών, καθώς και της συναφούς προετοιμασίας κάθε νέας σύγκλησης τριμερούς αλλά και διεκπεραίωσης των όποιων αποφάσεων. «Προσπαθούμε να αναπτύξουμε περιφερειακές συνεργασίες και η απαρχή έγινε με τις τριμερείς», τόνισε στην «Κ» αρμόδια πηγή και πρόσθεσε πως η κάθε τριμερής θα έχει τη δική της γραμματεία που θα εξετάζει τα θέματα που προκύπτουν και την αφορούν. Η δε σχετική πρόταση ήδη έχει τύχει επεξεργασίας και αναμένεται να ολοκληρωθεί ώστε να περάσει για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προς πολυμερή σχήματα

Η άλλη πλευρά του ίδιου νομίσματος, και χωρίς φυσικά να καταργούνται ή πόσο μάλλον να επηρεάζονται οι τριμερείς, είναι η ανάπτυξη πολυμερών σχημάτων συνεργασίας με την Κυπριακή Δημοκρατία να είναι στην πρώτη γραμμή. Η συλλογιστική γύρω από τη συγκεκριμένη ανάπτυξη συνεργασιών, άπτεται στη φιλοσοφία των τριμερών, αλλά με άξονα αυτή τη φορά όχι θέματα ενέργειας, χωρίς πιθανόν να αποκλείονται, αλλά στα θέματα άμυνας και ασφάλειας στην εν γένει περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ» αξιωματούχοι σε υψηλό επίπεδο από Γερμανία, Ολλανδία και Γαλλία έχουν εκδηλώσει έντονο ενδιαφέρον ήδη για συμμετοχή στα πολυμερή αυτά σχήματα. «Εκεί μιλάμε για διαφορετικά επίπεδα συνεργασιών, που δεν αντικαθιστούν τις τριμερείς. Είμαστε ο σύνδεσμος της Ευρώπης με την περιο-

Η σχετική πρόταση για τη δημιουργία γραμματειών ήδη έχει τύχει επεξεργασίας και αναμένεται να ολοκληρωθεί ώστε να περάσει για έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

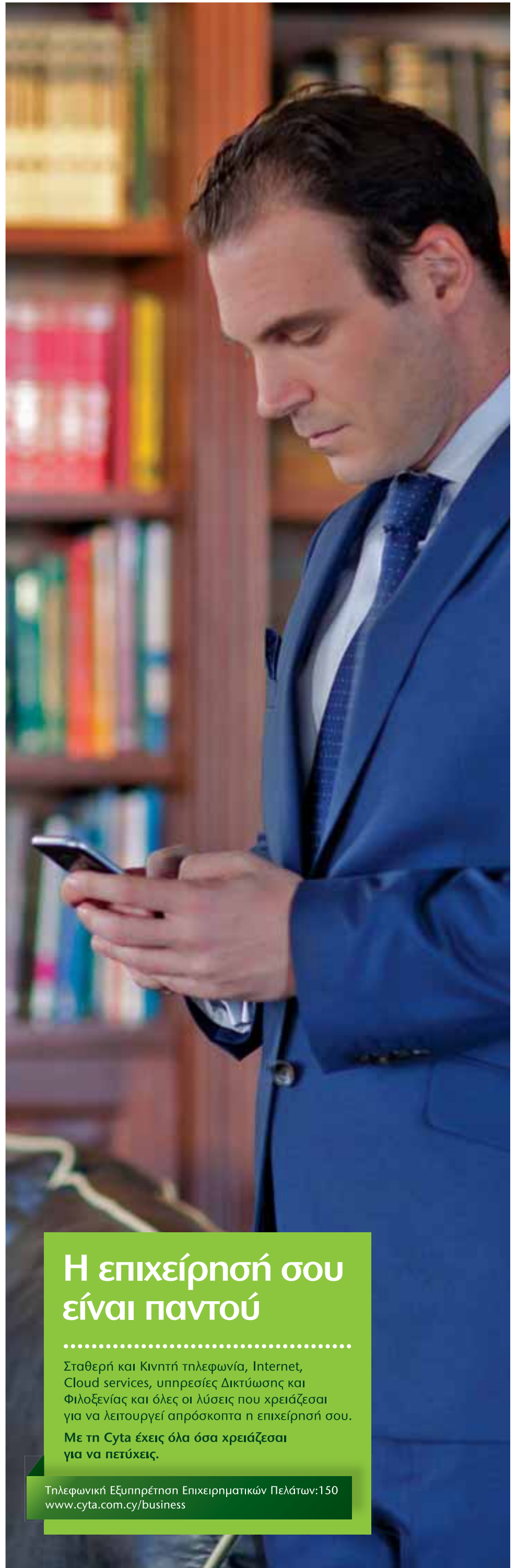
Είμαστε ο σύνδεσμος της Ευρώπης με την περιοχή και τα σχήματα πολυμερών συνεργασίας, θα έχουν τα δικά τους θέματα κυρίως πολιτικής, ασφάλειας και άμυνας.

κή και τα σχήματα αυτά μιας πολυμερούς συνεργασίας, θα έχουν τα δικά τους θέματα κυρίως πολιτικής, ασφάλειας και άμυνας», τόνισε στην εφημερίδα αρμόδια πηγή. Βρίσκεται έτσι και αυτή η διαδικασία σε φάση ολοκλήρωσης, ενώ καταδεικνύει και το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν ευρωπαϊκές χώρες για κάλυψη του διπλωματικού κενού που αφήνουν πίσω τους οι ΗΠΑ στην περιοχή από τη μια και από την άλλη, οι εξελίξεις είναι τέτοιες που επιφέρουν σωρεία θεμάτων, μεταναστευτικό και άλλα, που δίνουν τη δυνατότητα για έμπρακτη συνεργασία σε ανώτατο ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως αναφέρουν πηγές στην εφημερίδα. Σημειώνεται πάντως, πως και η Ολλανδία και η Γερμανία και η Γαλλία είναι ανάμεσα στις χώρες με τις οποίες η Τουρκία προσπαθεί να επανακτήσει σχέσεις στην προσπάθειά της να κλείσει το χάσμα με την Ε.Ε., ωστόσο, όπως υποστηρίζουν διπλωμάτες, αυτή τη στιγμή δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα κάποιο θεαματικό αποτέλεσμα σε αυτή την προσπάθεια της Άγκυρας. Δεν μπαίνουν όμως στον ίδιο παρανομαστή, οι διμερείς συνεργασίες που αναπτύσσονται με τη Γαλλία και αποτελούν από μόνες τους άλλη εξέλιξη. Είναι δεδομένο πως ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης συζήτησε με τον Γάλλο

ομόλογό του θέματα που άπτονται και της ασφάλειας στην περιοχή, κατά την τελευταία επίσκεψη του Jean-Yves Le Drian στην Κύπρο, με τις πρώτες αποφάσεις των όσων έχουν συζητηθεί να παίρνουν σάρκα και οστά στα μέσα Νοεμβρίου.

Τριμερείς και East Med

Σε μια παράλληλη εξέλιξη, στις 20 Δεκεμβρίου είναι προγραμματισμένη η Τριμερής Ελλάδα-Κύπρου με το Ισραήλ. Οι πληροφορίες της «Κ» δεν αποκλείουν να υπάρξει και μεγάλη πρόοδος, παράλληλα, με το θέμα του East Med. «Δεν αποκλείεται, αν όλα πάνε βάσει προγράμματος, να προχωρήσει η συμφωνία και να κληθεί και η ιταλική πλευρά ώστε να πέσουν οι υπογραφές». Αυτή είναι η πεποίθηση αρμόδιας διπλωματικής πηγής που μίλησε στην «Κ» για τον αγώνα που όπως έχει καταγραφεί, θα αποτελέσει σημείο καμπής για την εκμετάλλευση των μεγάλων κοιτασμάτων φυσικού αερίου που έχουν ανακαλυφθεί τα τελευταία χρόνια στην ανατολική Μεσόγειο, στις ΑΟΖ Ισραήλ και Κύπρου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση από την πλευρά της θεωρεί πως ο αγωγός είναι «εξαιρετικά ανταγωνιστικός», ενώ και στις ΗΠΑ είναι έντονη η πεποίθηση πως η κατασκευή του East Med θα περιορίσει την εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το ρωσικό φυσικό αέριο. Το κόστος κατασκευής του αγωγού υπολογίζεται σε επτά δισ. δολάρια. Πρόκειται για περίπλοκο έργο από τεχνική άποψη, διότι ο αγωγός θα διασχίζει τη λεκάνη της Μεσογείου σε μεγάλο βάθος κάτω από τη θάλασσα. Ο αγωγός East Med θα μπορεί να μεταφέρει από 9 έως 12 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως, σύμφωνα με τα όσα έχουν γίνει γνωστά.

Η επιχείρησή σου είναι παντού

.....
Σταθερή και Κινητή τηλεφωνία, Internet, Cloud services, υπηρεσίες Δικτύωσης και Φιλοξενίας και όλες οι λύσεις που χρειάζεσαι για να λειτουργεί απρόσκοπτα η επιχείρησή σου.

Με τη Cyta έχεις όλα όσα χρειάζεσαι για να πετύχεις.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελάτων: 150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΜΥΝΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Η Εφεδρεία σπονδυλική στήλη της Ε.Φ.

Οι αλλαγές στους εφέδρους συμπληρώνουν τις μεταρρυθμίσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη, λέει στην «Κ» ο Σάββας Αγγελίδης

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΤΟΜΑΡΑ

Ιδιαίτερα ικανοποιημένοι για τις αλλαγές στο σύστημα Εφεδρείας της Εθνικής Φρουράς εμφανίζεται ο υπουργός Άμυνας σε συνέντευξη του στην «Κ». Ο Σάββας Αγγελίδης θεωρεί πως το νέο πλαίσιο θα συμβάλει στο ευρύτερο κομμάτι των μεταρρυθμίσεων, δίνοντας νέα διάσταση στην προσφορά μετά τη θητεία. Ο ΥΠΑΜ περιγράφει τις σχέσεις Κύπρου – ΗΠΑ και Κύπρου – Γαλλίας, θεωρώντας ότι κινούνται από το καλό στο καλύτερο. Σε θέματα εξοπλισμών αλλά και ασφάλειας ο κ. Αγγελίδης εμφανίζεται φειδωλός υπό το πρίσμα πως τα θέματα αυτά θα πρέπει να παραμένουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας.

–Ποια είναι η ανάγκη ριζικών αλλαγών στο σύστημα Εφεδρείας της Ε.Φ. την παρούσα χρονική περίοδο;

– Έχουν ήδη υλοποιηθεί μεγάλες μεταρρυθμίσεις, όπως η αναδιοργάνωση της Εθνικής Φρουράς, έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση με τη δημιουργία νέας δομής δυνάμεων, η πρόσληψη τριών και πλέον χιλιάδων ΣΥΟΠ και η μείωση της στρατιωτικής θητείας σε 14 μήνες. Επίσης, έχουν τεθεί σε σωστή βάση τα εξοπλιστικά προγράμματα. Μετά από αυτές τις μεταρρυθμίσεις ήταν η φυσική εξέλιξη να αξιοποιήσουμε και την Εφεδρεία.

–Μέχρι σήμερα όπως ήταν δομημένη η Εφεδρεία εξυπηρετούσε ή δεν ότι τον αντικειμενικό σκοπό της;

– Δεν είναι σκοπός να μένουμε στο παρελθόν αλλά ούτε και να είμαστε επικριτικοί. Αντίθετα πρέπει να αξιολογούμε το παρόν και να αποφασίζουμε για το μέλλον. Χωρίς να είμαι ισοπεδωτικός, αναγνωρίζω ότι η αναφορά σε Εφεδρεία έφερνε στο νου ταλαιπωρία, αγγαρεία, χάσιμο χρόνου, ανούσια διαδικασία και εκνευρισμό.

–Με τις αλλαγές που γίνονται, εάν και εφόσον παραστεί ανάγκη, ο εφέδρος θα είναι περισσότερο ετοιμοπόλεμος απ' ό,τι είναι σήμερα;

“

Θα πρέπει να γνωρίζουν οι εφέδροι που θα πάνε όταν τους καλέσει η πατρίδα, να γνωρίζουν τον διοικητή τους και να είναι σε θέση να κάνουν χρήση του οπλισμού που θα χρησιμοποιήσουν.

“

Οι στρατηγικές συμμαχίες που αναπτύσσει η Δημοκρατία αποσκοπούν στη διασφάλιση των συμφερόντων μας. Ένας καθοριστικός παράγοντας είναι και η συνεργασία με τις ΗΠΑ.

– Η Εφεδρεία μπορεί να χαρακτηριστεί ως η σπονδυλική στήλη της Εθνικής Φρουράς. Είχα υποχρέωση να αξιολογήσω αυτό το σοβαρό κεφάλαιο και το πρώτο ερώτημα που έθεσα στον εαυτό μου ήταν πώς να αξιοποιήσω στο έπακρο το φιλότιμο, ευσυνειδησία, επαγγελματισμό, ακαδημαϊκά προσόντα και εμπειρία των εφέδρων. Στην ουσία τι θέλουμε από τους εφέδρους για να μπορούμε να λέμε ότι έχουμε μια αξιόμαχη Εφεδρεία; Με άξονα την κοινή λογική και εμπιστοσύνη με τη γνώση και εμπειρία των στελεχών της Ε.Φ., καταλήξαμε στις ριζικές και ουσιαστικές αλλαγές στον θεσμό της Εφεδρείας. Θα πρέπει να γνωρίζουν οι εφέδροι που θα πάνε όταν τους καλέσει η πατρίδα, να γνωρίζουν τον διοικητή

Από το καλό στο καλύτερο εξελίσσονται οι σχέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με χώρες της δύσης αλλά και της περιοχής αναφέρει στη συνέντευξη του στην «Κ» ο υπουργός Άμυνας. Σε ό,τι αφορά τη Γαλλία ο Σάββας Αγγελίδης θεωρεί ότι βρίσκονται στο καλύτερο σημείο.

τους και να είναι σε θέση να κάνουν χρήση του οπλισμού που θα χρησιμοποιήσουν για εκτέλεση της αποστολής τους.

–Ο εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της Ε.Φ. πότε ολοκληρώνεται;

– Αξιολογούμε το παρόν και τις αλλαγές που γίνονται και αναλόγως αποφασίζουμε για να βελτιωνόμαστε συνέχεια. Ποτέ δεν εφυσικάζουμε.

–Σε διεθνές επίπεδο, πότε βλέπετε να αιρείται το εμπάργκο που έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ στην πώληση στρατιωτικού εξοπλισμού;

– Θέλω να είμαι απόλυτα σαφής. Το συγκεκριμένο δεν είναι ζήτημα που η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να δραματιστεί κάποιο ρόλο,

αφού αφορά στη διαδικασία μιας άλλης χώρας. Αυτό που εμείς έχουμε ως μέλημα είναι να παρακολουθούμε την κατάσταση, και με κάθε ευκαιρία να ενεργούμε προς την κατεύθυνση που οδηγεί στον απώτερο στόχο που δεν είναι άλλος από την επίτευξη μιας ολοκληρωμένης συνεργασίας με τις ΗΠΑ.

–Στο κομμάτι των εξοπλιστικών, τα σημερινά κονδύλια που έχει στη διάθεσή του το ΥΠΑΜ καλύπτουν τις αντικειμενικές ανάγκες;

– Βασική αρχή είναι να αξιοποιούμε με ορθολογιστικό τρόπο τα κονδύλια που έχουν διατεθεί στο Υπουργείο Άμυνας. Να αιτιολογούμε την αύξηση και με μακροπρόθεσμους στόχους να ικανοποιούμε και να καλύπτουμε τις ανάγκες που

υπάρχουν. Τα εξοπλιστικά είναι απλάνηδτα και με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Ως εκ τούτου μεταβάλλεται διαρκώς η ανάγκη των εξοπλιστικών. Προσπαθούμε να ακολουθούμε τη τεχνολογία, χωρίς να παραγνωρίζουμε τις δυνατότητες που υπάρχουν.

–Είναι γνωστό ότι η Ε.Φ. θα βγει στις αγορές για προμήθεια στρατιωτικού εξοπλισμού. Η κατεύθυνση είναι προς την ευρωπαϊκή πολεμική βιομηχανία ή και σε άλλες;

– Στόχος είναι όπως λέει και το ρητό «Με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια». Στο πλαίσιο των στρατηγικών συμμαχιών που αναπτύσσει η κυβέρνηση λαμβάνεται υπόψη και η αξιοποίηση της στρατιωτικής βιομηχανίας, κρατών με τα οποία η

Κύπρος διατηρεί φιλικές και συμμαχικές σχέσεις. Είναι αντιφατικό στοιχείο να παραγνωρίζονται φιλικές σχέσεις με χώρες όταν προκύπτουν ανάγκες για αγορά και αναβάθμιση. Βέβαια όταν μιλάμε για στρατιωτικό εξοπλισμό, παραμένει ως βασική προϋπόθεση ο παράγοντας αξιοπιστίας του εξοπλισμού και να ικανοποιεί τις ιδιαίτερες ανάγκες μας.

–Με τα σημερινά δεδομένα που παρατηρούνται οι μεγαλύτερες ανάγκες στην Εθνική Φρουρά;

– Οι ανάγκες της Εθνικής Φρουράς είναι ένα θέμα που θα πρέπει να μείνει μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας.

–Το Κύπρος – Γαλλία συμμαχία σε τι επίπεδα έχει φθάσει;

– Οι σχέσεις των δύο χωρών βρίσκονται στο καλύτερο δυνατό σημείο. Τώρα είναι η ώρα για να επιτευχθούν ακόμα περισσότερα, με σκληρή και συλλογική εργασία.

–Πέρα από υφιστάμενες υποδομές της Εθνικής Φρουράς υπάρχουν και άλλες περιοχές για παροχή διευκολύνσεων σε συμμαχικούς;

– Τα θέματα άμυνας και ασφάλειας είναι λεπτά και χρειάζεται τεράστια προσοχή. Οι ισορροπίες είναι λεπτές και λάθη δεν χωρούν. Δεν πρόκειται να αναφερθώ σε υποδομές και σχεδιασμούς της Δημοκρατίας σε σχέση με αυτά τα θέματα.

–Η συνεργασία με τις στρατιωτικές δυνάμεις των ΗΠΑ στην περιοχή πώς περιγράφονται;

– Οι στρατηγικές συμμαχίες που αναπτύσσει η Δημοκρατία αποσκοπούν στη διασφάλιση των συμφερόντων μας. Ένας καθοριστικός παράγοντας είναι και η συνεργασία με τις ΗΠΑ αλλά και με συμμαχούς τους, στην περιοχή μας.

– Υπάρχει κάτι που ενδεχομένως να σας προβληματίζει από την αναμενόμενη ενταξη ερευνητικών εργασιών εντός της ΑΟΖ;

– Αυτό που έχει σημασία είναι οι κινήσεις και οι χειρισμοί που γίνονται από την πλευρά τη δική μας, προκειμένου να συνεχισθούν απρόσκοπτα οι ενεργειακοί σχεδιασμοί. Εργαζόμαστε συλλογικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Ούτε φυσικό αέριο ούτε ΜΟΕ στις αποσκευές

Ορόσημο για τη συνέχεια του Κυπριακού οι πέρσι της Γενικής Συνέλευσης των Η.Ε. συναντήσεις, που ήδη έχουν έντονο παρασκήνιο

Τον ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ

Η παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Αναστασιάδη και μελών της κυβέρνησης στη Γενική Συνέλευση των Η.Ε. και η συνάντηση με τον γ.γ. των Η.Ε. Αντόνιο Γκουτιέρες, θεωρείται από πολλές απόψεις ως ορόσημο για τη συνέχεια του Κυπριακού. Εξυπακούεται έτσι και επιβεβαιώνεται από πηγές, πως υπάρχει και καταγράφεται έντονο παρασκήνιο που αφορά τόσο το πριν της συνάντησης με τον γ.γ. όσο και το συνέχεια.

Τα πάντα βέβαια αν και μοιάζουν να κρίνονται και από τα όσα θα μεταφέρει με την έκθεσή της στον Αντόνιο Γκουτιέρες η διπλωμάτης Τζέιλ Λουτ, υπάρχει διεργασία για συνέχεια σε περίπτωση που το περιεχόμενο δεν είναι θετικό. Ήδη έχει γίνει από κυπριακής πλευράς επεξεργασία σεναρίων που οδηγούν στην εκπόνηση πρότασης, σε περίπτωση που, βάσει της έκθεσης της κ. Λουτ, αποφανθεί ο γ.γ. των Η.Ε. πως δεν υπάρχει κοινό έδαφος για τη συνέχεια.

Αν και πηγές με τις οποίες επικοινωνήσαμε η εφημερίδα παραδέχτηκαν την ύπαρξη αυτής της πρότασης, δεν θέλησαν να μπουν σε λεπτομέρειες για το περιεχόμενο αλλά τόνισαν πως «θα είναι τέτοια ώστε η άρνηση από την άλλη πλευρά να είναι δύσκολη». Το σκεπτικό πίσω από την πρόταση αυτή, είναι να μην οδηγηθεί η υφιστάμενη

Αν το περιεχόμενο της έκθεσης της κ. Λουτ είναι θετικό τότε θα πάρει νέα εντολή από τον κ. Γκουτιέρες για την Κύπρο με πιο συγκεκριμένη αποστολή.

διαδικασία σε αδιέξοδο, κάτι που μπορεί να δώσει στην Τουρκία λαβή για άλλη ρητορική αλλά παράλληλα «λειτουργεί και ως ένας τρόπος να είμαστε ένα βήμα μπροστά» όπως τονίζεται. Δεν εμπιέρονται, πάντως, σε αυτή, ούτε το φυσικό αέριο ούτε μια σταδιακή και εξελικτική πορεία προς τη λύση όπως είδε το φως της δημοσιότητας το τελευταίο διάστημα, από το πρώην μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας, Πόλυ Πολυβίου. Οι ίδιες πηγές, πάντως, δεν απέκλεισαν και τριμερή συνάντηση Γκουτιέρες, Αναστασιάδη, Ακιντζί αν και επίσημα δεν υπάρχει ενημέρωση, κάτι που δεν αποκλείεται να γίνει και την Κυριακή μετά το πέρας της Γενικής Συνέλευσης.

Συζήτηση με όλους

Την ίδια στιγμή, οι πληροφορίες επιμένουν, και ενισχύουν τα παραπάνω, πως ο κ. Γκουτιέρες δεν πρόκειται να αφήσει την ευκαιρία να πάει χαμένη και αναμένεται να

Με εφεδρική πρόταση σε περίπτωση που δεν είναι θετική η έκθεση της κ. Λουτ, έχει μεταβεί στις ΗΠΑ η ε/κ αντιπροσωπεία με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

έχει συζητήσει με όλα τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα μέρη στο Κυπριακό. Την Ελλάδα, την

Τουρκία, τη Βρετανία και την Ε.Ε. δηλαδή. Έτσι εκείνο που θέλει βάλει πληροφοριών να επιτύχει η ε/κ

πλευρά είναι η συνέχεια των διαπραγματεύσεων, αν και υπάρχει μια ανησυχία για το περιεχόμενο που δύνανται να έχει η έκθεση της κ. Λουτ.

Εξού και η προαναφερόμενη πρόταση σε περίπτωση αδιέξοδου. Να σημειωθεί εδώ πάντως πως δεν είναι αυτή η έκθεση που θα συζητηθεί 30 Οκτωβρίου στο Συμβούλιο Ασφαλείας, αλλά του ίδιου του γ.γ. των Η.Ε. Πάντως, όπως λέει το ρεπορτάζ, αν και εφόσον το περιεχόμενο της έκθεσης της κ. Λουτ είναι θετικό, τότε αυτό που αναμένεται να συμβεί είναι να πάρει νέα εντολή από τον κ. Γκουτιέρες η διπλωμάτης και να επιστρέψει στην Κύπρο με πιο συγκεκριμένη αποστολή. Η ίδια, πάντως, δεν έχει αποκαλύψει σε κανένα από τα εμπλεκόμενα μέρη τις δικές της σκέψεις, εφόσον παρέμεινε αυστηρά μέσα στο πλαίσιο της αποστολής που της ανατέθηκε.

Ψηλά για την Ε.Ε.

Συζητώντας και προσπαθώντας να σκιαγραφήσει τις επερχόμενες εξελίξεις στο κυπριακό, η «Κ» έθεσε το ερώτημα σε διπλωματική πηγή, αναφορικά με το διεθνές ενδιαφέρον που υπάρχει, και σε ποιο βαθμό, για το ζήτημα. Σύμφωνα με τα όσα καταγράφονται εκτός Κύπρου, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για λύση το δείχνει η Ε.Ε., σε μια περίοδο που ταλανίζεται από το Brexit και αναζητά μια διπλωματική επιτυχία.

Η Βρετανία, πρόσθεσε η ίδια πηγή, είναι απορροφημένη από το Brexit, οι ΗΠΑ ασχολούνται ενδελεχώς με το Ιράν και η Ρωσία με τη Συρία. Στον ίδιο άξονα, και η Τουρκία που όπως έχει καταγραφεί θέλει να κλείσει η ψαλίδα με την Ε.Ε., ωστόσο δεν εκλείπουν το τελευταίο διάστημα οι επαναλαμβανόμενες απειλές Ερντογάν κυρίως γύρω από το Φ.Α. και τις κινήσεις που προαναγγέλλει στην κυπριακή ΑΟΖ.

Η ίδια πηγή τόνισε πως παίρνονται όλα τα μέτρα ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να είναι προετοιμασμένη, και πως τα όσα αναζητεί η Τουρκία από την ΕΕ και περνάνε και μέσα από την Κύπρο, θα τεθούν επί τάπητος το αμέσως επόμενο διάστημα. «Δύο πράγματα ενδιαφέρουν την Ευρώπη, από το πλαίσιο Γκουτιέρες και από αυτά που θέλει η Τουρκία. Το πρώτο είναι οι εγγυήσεις, και το δεύτερο η ίση μεταχείριση. Στο πρώτο εστίαζον γιατί δεν μπορεί ένα κράτος της Ε.Ε. να έχει ακόμη αυτή τη συνθήκη και το δεύτερο εφόσον ό,τι δοθεί στην Κύπρο θα έχει ισχύ και στην Ευρώπη».

Η Λευκωσία αναμένει με εξαιρετικό ενδιαφέρον την συνάντηση Μέρκελ-Ερντογάν, εφόσον όπως λένε οι πληροφορίες εκεί η καγκελάριος θα θέσει το κυπριακό στον Πρόεδρο της Τουρκίας, και τα σημεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως, όπως επιβεβαιώνουν στην εφημερίδα αρμόδιες πηγές.

Δεν είναι Ευρώπη αυτό που συμβαίνει στα hotspots

Ο Μάνφρεντ Βέμπερ μιλάει στην «Κ» για τις προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Συνέντευξη στην
ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Ο υποψήφιος για το χρίσμα της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στην Ευρωβουλή, Μάνφρεντ Βέμπερ μιλάει στην «Κ» για τις αποφάσεις που ελήφθησαν στη Σύνοδο Κορυφής στο Σάλτσμπουργκ και καλεί τις ελληνικές αρχές να δράσουν άμεσα για την αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης στα κέντρα φιλοξενίας των ελληνικών νησιών. Ο 46χρονος Βαυαρός κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για την άνοδο των ευρωσκεπτικιστών και μας δίνει τις κατευθύνσεις που θα πάρει η Ε.Ε. αν εκλεγεί στις επόμενες ευρωεκλογές.

— Λέτε ότι η Ε.Ε. πρέπει να αλλάξει. Γιατί νιώθετε ότι είναι αποσυνδεδεμένη από τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό;

— Ο τρόπος λήψης αποφάσεων στην Ε.Ε. δεν είναι κατανοητός στον κόσμο που βλέπει τις Βρυξέλλες σε ένα γραφειοκρατικό επίπεδο και αυτό πρέπει να το αλλάξουμε καθώς είναι το βασικό πρόβλημα στο μέλλον της Ευρώπης. Αν δεν μπορούμε να συνδέσουμε τη λήψη των αποφάσεων με τα προβλήματα των ανθρώπων, τότε η Ε.Ε. δεν θα έχει ευοίωνα μέλλον. Δεν πιστεύω ότι χρειάζεται να επινοήσουμε κάτι καινούργιο, αλλά να εξασκήσουμε αυτό που κάναμε πάντα στην ιστορία της Ε.Ε., τη δημοκρατία και τον κοινοβουλευτισμό, έτσι ώστε στις ευρωεκλογές του χρόνου να μην έχουμε μία συρραφή από 27 εθνικές καμπάνιες. Εμείς στο ΕΛΚ θεωρούμε ότι πρέπει να γίνει ένας διάλογος στην Ε.Ε. για τα μεγάλα θέματα και να δώσουμε τη σαφή κατεύθυνση που θέλουμε να έχει η Ευρώπη.

— Πόσο διαφορετικό είναι αυτό που προτείνετε από αυτό που βιώνουμε τώρα; Μπορείτε να γίνετε πιο σαφής;

— Υπάρχει ο κοινοβουλευτισμός τώρα αλλά οι άνθρωποι δεν βλέπουν τις ευρωεκλογές ως μία διαδικασία λήψης απόφασης για την ευρωπαϊκή ήπειρο. Ας κάνουμε ζωντανές συζητήσεις του χρόνου στην Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα για θέματα όπως π.χ. θα έπρεπε η Ε.Ε. να κάνει εμπορικές συμφωνίες με τρίτους; Ναι ή όχι; Οι πράσινοι είναι εναντίον, οι σοσιαλιστές εν μέρει αντίθετοι και το ΕΛΚ είναι υπέρ. Στη μεταναστευτική πολιτική, είμαστε έτοιμοι να προστατεύσουμε τα σύνορά μας; Ναι ή όχι; Οι σοσιαλιστές δεν έχουν ξεκάθαρη στάση, εμείς είμαστε υπέρ. Η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. είναι θέμα που πρέπει να αποφασιστεί στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών εκλογών. Στις προηγούμενες εκλογές είχαμε την ίδια των βασικών υποψηφίων προέδρων, τώρα θέλουμε το ΕΛΚ να έχει ένα κοινό πρόγραμμα σε όλη την Ε.Ε., με αυτά που μπορούμε να υποσχεθούμε στους πολίτες αλλά και όσα πιστεύουμε ότι πρέπει να αποφασιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

— Πόσο μεγάλος είναι ο κίνδυνος της ανόδου των ευρωσκεπτικιστών και τι συνέπειες θα έχει αυτή η άνοδος στην επόμενη Ευρωβουλή και στο μέλλον της Ε.Ε.;

— Οι ευρωπαϊκές εκλογές θα είναι καθοριστικές για το μέλλον της Ευρώπης που την εποχή αυτή αντιμετωπίζει απειλές από τον Πούτιν, τον Τραμπ, την Κίνα αλλά και από το εσωτερικό της, τους λαϊκιστές που θέλουν να καταστρέψουν την ιδέα της αλληλεγγύης και να αναζωπυρώσουν τον εθνικισμό. Και γι' αυτό οι επόμενες ευρωπαϊκές εκλογές θα είναι ένα ιστορικό γεγονός για το μέλλον της Ευρώπης, που θα

“

Οι ευρωεκλογές θα είναι καθοριστικές για το μέλλον — οι λαϊκιστές θέλουν να καταστρέψουν την ιδέα της αλληλεγγύης και να αναζωπυρώσουν τον εθνικισμό.

“

Πλέον, πρέπει να σταματήσουμε τις συνομιλίες για ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. και να ανοιξουμε ένα νέο κεφάλαιο.

κρίνουν αν θα έχουμε αρκετούς ευρωβουλευτές και πολίτες που πιστεύουν στην ιδέα της συνεργασίας. Αυτό είναι το διακύβευμα. Πρώτα από όλα πρέπει να δείξουμε ότι έχουμε λύσεις, πρέπει να δείξουμε ότι οι πολιτικές μας είναι αποτελεσματικές. Σας δίνω ένα παράδειγμα. Με τη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας για τους μετανάστες, μειώσαμε τον αριθμό των αφίξεων στην Ε.Ε. δραματικά. Στην Ελλάδα το 2015 είχαμε 850.000 αφίξεις, τώρα έχουμε 22.000, το καταφέραμε ως Ευρωπαίοι σε συνεργασία με την Τουρκία. Οπότε πάρτε αυτές τις εκλογές σοβαρά, δεν είναι για ένα παράπλευρο γεγονός, είναι κρίσιμο για τη δημοκρατία αλλά και για το ποια κατεύθυνση θα πάρει η Ε.Ε.

— Στο θέμα της μετανάστευσης ήσασταν στη Σύνοδο Κορυφής στο Σάλτσμπουργκ. Νιώθετε ότι έχει γίνει πρόοδος στο να μειωθεί η απόσταση που χωρίζει τις χώρες που δέχονται μετανάστες όπως η Ελλάδα και αυτές που ανησυχούν όπως η Ουγγαρία;

— Είμαι πολύ απογοητευμένος με αυτό που βλέπω σε κάθε συμβούλιο των τελευταίων εβδομάδων. Οι πολίτες από όλη την Ευρώπη βλέπουν τους ηγέτες να συζητούν στις Βρυξέλλες, στο Σάλτσμπουργκ το ίδιο θέμα και να μην καταλήγουν σε λύσεις. Βλέπουν την ηγεσία της Ευρώπης να αλληλοκατηγορείται και να μην έχει ιδέα πώς να λύσει το πρόβλημα. Αυτό είναι πολύ επικίνδυνο, καθώς ενισχύει τους ευρωσκεπτικιστές για τις επόμενες εκλογές. Μετά τρία χρόνια συζητήσαμε,

Οχι σε μονομερείς αποφάσεις

— Αναφορικά με τη συζήτηση που γίνεται για τη μη εφαρμογή του μέτρου των συντάξεων, ποια είναι η γνώμη σας;

— Δεν μπορώ να κρίνω αν αυτό είναι δυνατόν ή όχι. Αυτό θα το κρίνουν οι θεσμοί. Αυτό που δεν μπορώ να δεχτώ είναι οι αποφάσεις να ληφθούν μονομερώς, όπως έκανε ο κ. Τσίπρας πριν από ένα-δύο χρόνια. Αυτό δεν είναι αποδεκτό, είναι θέμα εμπιστοσύνης και εναποκειται στην κοινή απόφαση των κρατών-μελών.

«Η ελληνική κυβέρνηση έχει μεγάλη ευθύνη για την κατάσταση στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων», λέει ο Μάνφρεντ Βέμπερ, επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στην Ευρωβουλή και υποψήφιος για το χρίσμα της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

τρία είναι τα σημεία που πρέπει να επικεντρωθούμε: αυστηρότερος έλεγχος συνόρων, αλληλεγγύη, και τρίτον η μελλοντική πραγματική αντιμετώπιση του προβλήματος. Μπορεί τώρα το πρόβλημα να είναι στη Συρία αλλά μακροπρόθεσμα θα είναι στην Αφρική, και αυτή είναι η μεγάλη πρόκληση για μας. Είναι θέμα πολιτικής βούλησης, και εμείς θα επιμεινουμε.

— Αναφέρατε την αλληλεγγύη, εκτελέστε με μέλη στο ΕΛΚ όπως τον Ορμπαν που δεν έχουν δεχτεί έναν μετανάστη στη χώρα. Τι θα κάνετε αν εκλεγείτε με αυτούς;

— Στο Κοινοβούλιο το ΕΛΚ υποστηρίζει την ιδέα της αλληλεγγύης και υποστηρίξαμε και την πρόταση της Επιτροπής για ποσοτώσεις (υποχρεωτικό νούμερο υποδοχής προσφύγων σε κάθε χώρα της Ε.Ε.). Βλέπω όμως ότι υπάρχει πρόβλημα. Για αυτό λέω ας σκεφτούμε αυτό που είπε ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ για ευέλικτη αλληλεγγύη, όλοι πρέπει να συνεισφέρουν αλλά έχουμε και ένα αδιέξοδο αυτή τη στιγμή στην Ε.Ε.

— Είναι αρκετή αυτή η «ευέλικτη αλληλεγγύη» (οι χώρες που δεν δέχονται πρόσφυγες να συνεισφέρουν με χρήματα και υλικοτεχνική υποστήριξη);

— Πιστεύω ότι πρέπει να έχουμε μία υποχρεωτική ποσόστωση και πραγματική αλληλεγγύη, αλλά σαν πρώτο βήμα η «ευέλικτη αλληλεγγύη» μπορεί να μας βγάλει από το αδιέξοδο. Δεν είναι στο συμφέρον κανενός να συνεχίσουμε τους καβγάδες, οπότε αυτό μπορεί να είναι ένα βήμα και όλοι να συνεισφέρουν είτε με χρήματα ή με άλλους τρόπους. Κανένα κράτος-μέλος δεν μπορεί να πει «δεν με νοιάζει». Αυτό δεν είναι αποδεκτό. Θα ήθελα να κάνω έκκληση στις ελληνικές αρχές και στον υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής να λάβει πιο σοβαρά υπ' όψιν την κατάσταση στα ελληνικά νησιά. Μιλάμε για την ανθρωπιστική κατάσταση σε κέντρα στην Ιορδανία ή στην Αφρική, αλλά δεχόμαστε και από ευρωπαϊκό έδαφος κάποια πολύ ανησυχητικά μηνύματα και πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης σε μερικά νησιά. Η έκκλησή μου είναι παρακαλώ «ενεργήστε άμεσα». Οι ελληνικές αρχές λαμβάνουν πολλά χρήματα για τη διαχείριση της μεταναστευτικής κρίσης, και αυτό είναι σωστό, αλλά πρέπει να δράσουν άμεσα για να σταματήσουν την ανθρωπιστική κρίση σε ορισμένα νησιά.

— Να περιμένουμε δηλαδή κάποια ευρωπαϊκή αντίδραση αν οι συνθήκες δεν βελτιωθούν;

— Είναι στην ευθύνη των ελληνικών αρχών, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη. Ελπίζω να δράσουν άμεσα, αν όχι, θα πρέπει να σκεφτούμε να κάνουμε μία δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δεν μπο-

ρούμε να παραπονομάστε για τις απάνθρωπες συνθήκες σε κέντρα προσφύγων στον υπόλοιπο κόσμο αν εμείς στην Ευρώπη αποδεχόμαστε αυτή την κατάσταση. Δεν είναι Ευρώπη αυτό που συμβαίνει σε κέντρα φιλοξενίας στην Ελλάδα. Η ελληνική κυβέρνηση έχει μεγάλη ευθύνη.

— Υποστηρίζετε τη λήξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Τουρκία. Τι σχέση θέλετε να αναπτύξετε με τη γειτονική μας χώρα;

— Η Τουρκία είναι μία σημαντική γειτονική χώρα ιδιαίτερα για την Ελλάδα και την Κύπρο, αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι τα τελευταία 10-15 χρόνια, που έχουμε και τις συνομιλίες για πιθανή ένταξη, δεν μας έφεραν πιο κοντά, αντιθέτως η απόσταση με την Τουρκία είναι μεγαλύτερη σήμερα σε σχέση με πριν από 10 χρόνια. Η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. δεν ήταν ποτέ μία πραγματική υπόσχεση από καμία από τις δύο

πλευρές. Μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στην Τουρκία είναι ξεκάθαρο ότι βρισκόμαστε στη στιγμή της αλήθειας, η οποία είναι να σταματήσουμε τις συνομιλίες για ένταξη και να ανοίξουμε ένα νέο κεφάλαιο. Να καθήσουμε και να συζητήσουμε συμφωνίες σε διαφορετικούς τομείς, όπως καταπολέμηση της τρομοκρατίας, πολιτιστική συνεργασία κ.λπ. Στενή συνεργασία ανά τομείς, ανοίγοντας μία νέα πόρτα.

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση

- Διοίκηση Επιχειρήσεων
- Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομικά

▶ **Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**

- Αρχιτεκτονική
- Αρχιτεκτονική Τοπίου (BLA)
- Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων
- Πολιτική Μηχανική

▶ **Επιστήμες της Υγείας**

- Ψυχολογία

▶ **Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες**

- Νομική (LLB)

• Προπτυχιακό Πρόγραμμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση

- Δημόσια Διοίκηση (MPA)
- Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
- MBA στα Ναυτιλιακά
- MBA στα Τουριστικά
- Τραπεζικά, Επενδυτικά και Χρηματοοικονομικά
- Χρηματοοικονομικά & Λογιστική

▶ **Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες**

- Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Διοίκηση Αειφορίας (EIASM)
- Διαχείριση Κατασκευών
- Αρχιτεκτονική Τοπίου (MLA)
- Real Estate
- Digital Video Production

▶ **Επιστήμες της Υγείας**

- Συμβουλευτική Ψυχολογία
- Εκπαιδευτική Ψυχολογία

▶ **Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες**

- Διεθνές & Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο

#YOUiversity

Εσύ πάνω από όλα.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ
Λεωφ. Δαναός 2, 8042 Πάφος, Κύπρος
T.: +357 26843300 / E: info@nup.ac.cy

www.nup.ac.cy

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο ΚΟΥΝΤΡΕΤ ΟΖΕΡΣΑΪ ΣΤΗΝ «Κ»

Ανάγκη να ταρακουνήσουμε το στάτους κβο

Τέρμα σε ΟΥΝΦΙΚΥΠ, τέρμα σε εκπροσώπηση της Κύπρου από ε/κ πλευρά και Φ.Α. με λύση ή μόνο με τη συναίνεσή μας

Συνέντευξη στον ΝΙΚΟ ΣΤΕΛΓΙΑ

Εκτιμά ότι ο γ.γ. του ΟΗΕ, υπό τις περιστάσεις, δεν θα διακινδυνεύσει το κύρος του σε επανέναρξη της διαδικασίας στο Κυπριακό, λέει στην «Κ» ο Κουντρέτ Οζερσαΐ. Την ίδια ώρα, ο λεγόμενος «αντιπρόεδρος» και «ΥΠΕΕ» των Κατεχομένων, πάει ένα βήμα παραπέρα, λέγοντας ότι υπάρχει πλέον ανάγκη ανατροπών στο στάτους κβο, αρχής γενομένης με την αποχώρηση της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

—Έχετε πει ότι πρόσφατες κινήσεις της ε/κ πλευράς σε σχέση με πεδία συνεργασίας των δύο κοινοτήτων έχουν προκαλέσει προβληματισμό στην τ/κ πλευρά.

“

Δεν θα εμποδίσουμε τις γεωτρήσεις των Ε/κ. Η Τουρκία δεν θα επιτρέψει εργασίες στη δική της ζώνη. Στις περιοχές της Κύπρου, η μία πλευρά θα χαιρετά την άλλη από τις πλατφόρμες.

Τι σας προβληματίζει;

—Πρώτον, μια ομάδα Ε/κ μουσικών θα συμμετείχε στο φεστιβάλ μουσικής που πραγματοποιείται στο Μπέλαπαις. Προκλήθηκαν αντιδράσεις στην ε/κ πλευρά λόγω του ότι οι μουσικοί είναι μέλη της συμφωνικής ορχήστρας και δεν είναι δυνατόν να συμμετέχουν, όπως ελέχθη σε μια τέτοιου είδους εκδήλωση. Εξαιτίας των πέσεων, ματαιώθηκε η συνεργασία Ε/κ και Τ/κ μουσικών με αποτέλεσμα οι Τ/κ μουσικοί να βρεθούν σε πολύ δύσκολη θέση. Δεύτερον, παρόμοιες πιέσεις ασκήθηκαν και σε Γερμανούς μουσικούς. Τελικά και αυτοί με επιστολή τους μας ανακοίνωσαν ότι δεν πρόκειται να συμμετέχουν στην εκδήλωση. Τίθεται το εξής ερώτημα: Χωρίς λύση, εμείς δεν

Μετά την απόσυρση της ειρνευτικής δύναμης, οι πλευρές θα μπορούσαμε να φτιάξουμε στην ουδέτερη ζώνη μια «νέα Πύλα» δικαιοδικής συνεργασίας και να τη διοικούμε μαζί σε ένα μεταβατικό καθεστώς διοίκησης.

έχουμε το δικαίωμα να ζήσουμε σε αυτό το νησί; Τι είδους νοοτροπία είναι αυτή που εμποδίζει την προσπάθεια για μετεξέλιξη αυτής της γεωγραφίας σε κομμάτι του πολιτισμένου κόσμου; Τρίτον, ένας γνωστός νεαρός Τ/κ μουσικοσυνθέτης, ο οποίος δεν τοποθετήθηκε ποτέ αρνητικά για τις εξελίξεις στο Κυπριακό, θα συμμετείχε σε μια ορχηστρική συναυλία στην Ευρώπη όπου θα παρουσιαζόταν το έργο ενός Τ/κ συνθέτη. Λίγο πριν από τη συναυλία, το ε/κ Υπουργείο Εξωτερικών ζήτησε με επιστολή του να εμποδιστεί η εν λόγω συναυλία. Δείτε με τι ασχολείται το Υπουργείο Εξωτερικών! Τέλος, με την υποστήριξη της Ε.Ε., η δικαιοδική επιτροπή για τη διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς προχώρησε

στην ανακαίνιση του κάστρου του Οθέλλου. Στην συνέχεια, το ε/κ Υπουργείο Εξωτερικών έστειλε υπόμνημα σε ξένους διπλωμάτες ζητώντας τους να μη συμμετάσχουν σε εκδήλωση που θα λάμβανε χώρα σε αυτό το μνημείο. Υπό τη σκιά αυτών των εξελίξεων, θέλω να απευθυνθώ στους Ε/κ και να θέσω ένα ερώτημα: Εγκρίνουν αυτού του είδους συμπεριφορές; Σε περίπτωση που δεν τις εγκρίνουν, τότε τους καλώ να γνωστοποιήσουν τη δυσάρεσκιά τους στην ηγεσία τους. Στο παρελθόν, σε παρόμοιες περιπτώσεις, η δική μας κοινότητα δεν ενέκρινε παρόμοιες συμπεριφορές. Στο ανθρωπιστικό ζήτημα των Ε/κ και Μαρωιτών της Καρπασίας, οι κάτοικοι και ο δήμαρχος της Καρ-

πασίας δεν ενέκριναν την σχετική απόφαση της προηγούμενης διακυβέρνησης. Τελικά, το πρόβλημα επιλύθηκε με δική μου παρέμβαση. Το ίδιο συνέβη και για τις λειτουργίες στις εκκλησίες (στο βόρειο τμήμα της Κύπρου). Σήμερα παραχωρούμε άδειες για λειτουργίες σε όσες περιπτώσεις δεν συντρέχουν απαγορευτικοί παράγοντες (λ.χ. η ασφάλεια του κτιρίου). Θα πράξουν το ίδιο και οι Ε/κ ή θα εγκρίνουν την στάση της ηγεσίας τους; Σε περίπτωση που την εγκρίνουν, τότε δεν πρέπει να χάσουμε περισσότερο χρόνο ξεκινώντας τις συνομιλίες.

Η επόμενη περίοδος

—Όλα αυτά συμβαίνουν σε μια στιγμή που ενδέχεται να ανοίξει

Θα χαιρετιόμαστε από τις πλατφόρμες γεώτρησης

—Πριν από λίγο καιρό ο Οζντίλ Ναμί μιλώντας στην «Κ» μας είπε ότι στη νέα περίοδο η τουρκική πλευρά θα ακολουθήσει μια «pro-active» στρατηγική στο ζήτημα της ΑΟΖ. Συμμερίζεστε αυτήν τη θέση και ποια είναι η άποψή σας για τις νέες εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ;

—Η τουρκική πλευρά τροποποίησε τη στρατηγική της το 2010. Μέχρι το 2010 διαμαρτυρόμασταν για τις κινήσεις της ε/κ πλευράς. Το 2010 υπογράψαμε συμφωνία με την Τουρκία για τον καθορισμό της υφαλοκρηπίδας. Στην συνέχεια εξουσιοδοτήσαμε το ΤΡΑΟ για έρευνες. Τώρα περάσαμε στη φάση της γεώτρησης. Στη νέα περίοδο δεν πρόκειται να εμποδίσουμε τις γεωτρήσεις των Ε/κ σε περιοχές που έχουν ανακοινώσει οι Τ/κ. Ωστόσο, υπάρχει το εξής σημαντικό σημείο: Η Τουρκία δεν θα επιτρέψει εργασίες στη δική της ζώνη. Στις περιοχές της Κύπρου, η μία πλευρά θα «χαιρετά» την άλλη από τις πλατφόρμες γεώτρησης.

ίδιος στέλνοντας στο νησί μια εκπρόσωπο, η οποία δεν ήρθε για να ξεκινήσει τις διαπραγματεύσεις αλλά για να διαπιστώσει την κατάσταση που επικρατεί στο Κυπριακό. Η εκπρόσωπος που έφτασε στο νησί έθεσε το εξής ερώτημα: Τι άλλαξε μετά την αποτυχημένη διάσκεψη; Μπορούμε να περιγράψουμε με πειστικό τρόπο αυτά που άλλαξαν; Έχουμε κοινή αντίληψη για το μέλλον; Εάν δεν υπάρχουν κοινές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα τότε η επανέναρξη των συνομιλιών δεν έχει σημασία.

—Κατά την άποψή σας ποιες θα είναι οι επόμενες κινήσεις του γ.γ.;

—Στο τέλος του Οκτωβρίου, έχοντας λάβει υπόψη του όλα τα προ-

“

Δεν εντοπίζω εξελίξεις που θα επέβαλλαν στον γ.γ. στάση υπέρ της έναρξης συνομιλιών και αυτό διότι η ε/κ πλευρά δεν έχει αλλάξει νοοτροπία σχετικά με τον καταμερισμό εξουσίας και πλούτου.

ένα νέο παράθυρο ευκαιρίας για τις συνομιλίες. Πώς προσεγγίζετε αυτά την προοπτική;

—Το σημαντικό δεν είναι η νέα διαπραγματευτική διαδικασία. Εμείς παραμένουμε ούτως ή άλλως σε κατάσταση αναμονής ακόμη και αν ξεκινήσουν οι συνομιλίες. Η διαπραγματευτική δεν πρέπει να είναι ένας στόχος. Είναι ένα εργαλείο. Κατά την άποψή μου, στην νέα περίοδο ο γ.γ. του ΟΗΕ έπραξε ορθά. Ωστόσο, δεν συμβαδίζει η πραγματική στάση του με τη στάση που τηρεί το Συμβούλιο Ασφαλείας, το οποίο αναφέρεται σε υποθετικά σενάρια.

Τι μας εσπομαίνει ο κ. Γκουτιέρες; Πρώτον, η διάσκεψη απέτυχε. Δεύτερον, αναθεωρήστε την πορεία των εξελίξεων. Αυτό έκανε και ο

αναφερόμενα και την σχετική έκθεση της εκπροσώπου του, ο γ.γ. θα απευθυνθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Τότε θα συμβούν δύο πράγματα: Πρώτον, η άποψη που θα παρουσιάσει ο γ.γ. θα αποτελεί ένα «χαρμάνι» των όσων προαναφέρθηκαν.

Δεύτερον, θεωρώ ότι εάν ο γ.γ. διαπιστώσει πως δεν υπάρχουν εξελίξεις τότε δεν πρόκειται να θέσει σε κίνδυνο την υπόληψή του, δίνοντας το έναυσμα για μια νέα διαδικασία. Επί του παρόντος δεν εντοπίζω εξελίξεις που θα επέβαλλαν ενδεχομένως στον γ.γ. στάση υπέρ της έναρξης συνομιλιών και αυτό διότι η ε/κ πλευρά δεν έχει αλλάξει ακόμη νοοτροπία σχετικά με τον καταμερισμό εξουσίας και πλούτου.

Απόσυρση ΟΥΝΦΙΚΥΠ και μετά ανατροπές

—Τι είδους εξελίξεις αναμένετε εάν δεν ξεκινήσουν άμεσα οι συνομιλίες;

—Όταν θα φτάσουμε στα τέλη του Οκτωβρίου, εκτός από το μέλλον των συνομιλιών, θα συζητηθεί και το μέλλον της ειρνευτικής δύναμης. Άλλωστε αν δεν είχε διοριστεί η κ. Λουτ, η συζήτηση για το μέλλον της δύναμης θα είχε ξεκινήσει προ πολλού. Αυτή η εξέλιξη προβληματίζει την ε/κ πλευρά. Εγώ πιστεύω ότι αν όντως επιθυμούμε αλλαγή στην Κύπρο θα πρέπει να «ταρακουνήσουμε» στοιχεία του στάτους κβο ώστε να σημειωθούν εξελίξεις που θα οδηγήσουν την ε/κ πλευρά στο συμπέρασμα ότι η διαιώνιση του κατεστημένου δεν είναι εφικτή.

—Ποια είναι αυτά τα στοιχεία;

—Πρώτον, το τέλος της παρουσίας της ειρνευτικής δύναμης στο νησί. Δεύτερον, η πιθανότητα να επιστρωθεί στην ε/κ πλευρά ότι ενδέχεται στο μέλλον να μην έχει αυτή το δικαίωμα εκπροσώπησης ολόκληρης της Κύπρου. Τότε θα ανοίξει το κουτί της Πανδώρας. Άλλωστε όλοι μας γνωρίζουμε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι «representative government». Τρίτον, όσον αφορά το φυσικό αέριο εάν επιστρωθεί (στην ε/κ πλευρά) ότι έχει δύο μόνο επιλογές, είτε τη λύση του Κυπριακού είτε την εξασφάλιση της συγκατάθεσης των Τ/κ, τότε θα προκληθούν τριγμοί στο στάτους κβο. Τέλος, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στην προσπάθειά μας να απαντήσουμε στο ερώτημα «τι σχέση θα έχουμε στο μέλλον», θυσιάζουμε την απάντηση στο ερώτημα, «τι σχέση θα αναπτύξουμε σήμερα». Εάν δηλαδή αφήσουμε τα υπο-

Με πείρα στις διαπραγματεύσεις ο κ. Οζερσαΐ δεν βλέπει να επαναρχίζουν οι συνομιλίες στο Κυπριακό.

θετικά ερωτήματα και επικεντρωθούμε σε πτυχές της σημερινής καθημερινότητας, τότε θα αλλάξουν τα δεδομένα.

—Δεν προβληματίζει την τ/κ κοινότητα η αποχώρηση της ειρνευτικής δύναμης;

—Καθόλου. Το 1963 και το 1974 ο ΟΗΕ εμπόδισε τη σύγκρουση; Ο κ. Αναστασιάδης σε πρόσφατη επιστολή του προς τον ΟΗΕ ισχυρίζεται ότι η ειρνευτική δύναμη προφυλάσσει την ε/κ πλευρά από τον τουρκικό στρατό. Δεν γνωρίζει ότι αυτό δεν είναι στους όρους εντολής της ΟΥΝΦΙΚΥΠ;

—Δεν θα έχουμε ένταση όταν θα βρεθούν αντιμέτωπες η Εθνική Φρουρά και οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις;

—Όπως συνομιλούν οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων, έτσι θα έπρεπε να μπορούν να συνομιλούν και οι στρατιωτικοί των δύο πλευρών. Δεν καταβάλλουν προσπάθειες οι εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων για να επιλύσουν προβλήματα στις τεχνικές επιτροπές; Δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο στο να συνομιλήσουν οι δικό μας στρατιωτικοί με τους ε/κ στρατιωτικούς έτσι ώστε

“

Μετά την απόσυρση της ειρνευτικής δύναμης οι πλευρές πρέπει να διευθετήσουν τα ζητήματα που θα προκύψουν με διάλογο, όχι με τετελεσμένα γεγονότα.

να αποφευχθούν ανεπιθύμητες εξελίξεις. Αυτό δεν αφορά την αναγνώριση (της τ/κ πλευράς) ή άλλο ζήτημα. —Δεν θα μπορούσε να θέσει υπό την κατοχή του ο τουρκικός στρατός τη νεκρή ζώνη αμέσως μετά την αποχώρηση της ειρνευτικής δύναμης;

—Μετά την απόσυρση της ειρνευτικής δύναμης οι πλευρές πρέπει να διευθετήσουν τα ζητήματα που θα προκύψουν με διάλογο, όχι με τετελεσμένα γεγονότα. Άλλωστε, η τ/κ πλευρά δεν έχει τέτοιου είδους νοοτροπία. Ίσως θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε μια (δικαιοδική) «νέα Πύλα», σε μεγαλύτερη κλίμακα. Γιατί να μη δημιουργήσουμε στην ουδέτερη ζώνη ένα δικαιοδικό πανεπιστήμιο; Δεν θα μπορούσαμε να αναπτύξουμε στην ουδέτερη ζώνη τη δικαιοδική συνεργασία η οποία λείπει σήμερα από τις δύο κοινότητες. Με άλλα λόγια, θα μπορούσαμε ενδεχομένως να διοικήσουμε την ουδέτερη ζώνη με ένα είδος μεταβατικού καθεστώτος διοίκησης.

Πολιτική ισότητα, ΑΟΖ και εγγυήσεις

—Κάνετε λόγο για το ενδεχόμενο αλλοίωση της ιδιότητας της ε/κ πλευράς ως της μοναδικής αναγνωρισμένης εκπροσώπου του νησιού. Πώς συμβαίνει αυτό;

—Η Ε.Ε. έχει τις εξής αρχές: Κράτος δικαίου, σεβασμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μειονοτήτων και αντιπροσωπευτική κυβέρνηση. Η ε/κ πλευρά δεν τηρεί αυτά τα κριτήρια. Εάν υπάρξει πολιτική βούληση, μια αναφορά σε μια απόφαση οποιασδήποτε δικής θα είναι αρκετή για να αλλάξουν οι ισορροπίες και να τεκμηριωθεί το εν λόγω κενό. Διαφορετικά θα μπορούσαν να τροποποιήσουν τη στάση τους, οι ξένες, μεγάλες δυνάμεις.

—Η τ/κ πλευρά προβληματίζεται για την πολιτική ισότητα και την ΑΟΖ και η ε/κ πλευρά για τις εγγυήσεις...

—Σας ρωτώ το εξής: Τι άλλαξε σχετικά με αυτά τα ζητήματα από το Κραν Μοντάνα και μετά; Άλλαξαν οι ηγεσίες; Άλλαξαν οι θέσεις τους; Μήπως ξεκίνησε η ε/κ πλευρά τη συζήτηση για τον καταμερισμό των κερδών στο φυσικό αέριο;

—Στην Τουρκία ξεκίνησε συζήτηση για ναυτική και αεροπορική βάση στην Κύπρο.

—Χωρίς παρεξήγηση! Εδώ και χρόνια, οι Γάλλοι συζητούν τη χρήση ναυτικής και αεροπορικής βάσης στην ε/κ πλευρά. Η Ρωσία έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τη βάση Α. Παπανδρέου σε περίπτωση ανάγκης. Τώρα κυκλοφορούν παρόμοιες ειδήσεις σχετικά με τις ΗΠΑ. Όλα αυτά δεν συζητούνται τόσο πολύ όσο συζητείται ένα τουρκικό δημοσίευμα! Όπως η ε/κ πλευρά συνάπτει συνεργασίες στα πεδία της άμυνας και της στρατιωτικής συνεργασίας με χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Ρωσία, έτσι και η ΤΔΒΚ μπορεί να συνεργαστεί με την Τουρκία σε αυτά. Ωστόσο, αυτήν τη στιγμή δεν είμαι σε θέση να δηλώσω κάτι για το περιεχόμενο αυτής της συνεργασίας.

—Στη νέα περίοδο αναμένεται ότι θα έρθουν στο προσκήνιο των συνομιλιών σας με την Τουρκία και τα εναλλακτικά μοντέλα για το μέλλον της κοινότητας σας;

—Εμείς οι Τ/κ δεν επιθυμούμε να μας κυβερνήσει κάποια ξένη δύναμη. Χρειαζόμαστε μια κρατική δομή για τη διατήρηση της ταυτότητάς μας. Για εμένα, η προσάρτηση στην Τουρκία δεν αποτελεί εναλλακτικό σενάριο, εάν δεν υπάρξει λύση του Κυπριακού.

Εκτός διαλόγου τα ουσιώδη της παιδείας

Ασερίσκοι τα όσα συζητούνται μεταξύ των δύο πλευρών, ενώ η μεγάλη εικόνα στην εκπαίδευση παραμένει απαράλλαχτη

Των **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**
και **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Ημέρα αποφάσεων η σημερινή για την παιδεία, ωστόσο, η προϋπάρχουσα και καταγεγραμμένη για εβδομάδες κρίση έχει αφήσει βαθύ το αποτύπωμά της στην κοινωνία, με τον παρανομαστή να μένει ο ίδιος. Δεν συζητήθηκαν, ούτε καν έπεσαν στο τραπέζι των συνομιλιών, τα πραγματικά προβλήματα που βιώνει η παιδεία. Τα μαθησιακά προβλήματα αυξάνονται χρόνο με τον χρόνο, υπάρχει αντιπαράθεση και για τους σχολικούς βοηθούς, καταγράφονται διακρίσεις σε μαθητές με αναπηρίες και τα θέματα αυτά πλαισιώνουν το μείζον, που είναι η ποιότητα της παρεχόμενης παιδείας και το τελικό αποτέλεσμα. Πηγές με εμπειρία στον χώρο της εκπαίδευσης θέτουν το δάκτυλο επί τον τύπον των ήλων και καλούν σε έναν εθνικό διάλογο με σκοπό τις ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στον χώρο της παιδείας. Αυτό όπως οι ίδιες πηγές τονίζει δεν άπτεται ούτε των αποφάσεων της κυβέρνησης, ούτε με τις αντιδράσεις των εκπαιδευτικών οργανώσεων, αλλά «με το πώς θα φτιάξουμε γερές βάσεις για ένα καλύτερο σχολείο για τους μαθητές του αύριο», όπως τονίζεται.

Γενικό το πρόβλημα

Τη δική του άποψη και το τι θεωρεί πως πρέπει να γίνει ευρύτερα στον τομέα, παραθέτει στην «Κ», ο τέως υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού δρ Αντρέας Δημητρίου. Όπως εξηγήει το πρόβλημα των τελευταίων χρόνων δεν είναι τα μειωμένα αποτελέσματα των παγκύπριων εξετάσεων, εφόσον αυτά χρόνο με τον χρόνο κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα. «Το πρόβλημα είναι πιο γενικό και για να βρεθεί μια διέξοδος θα πρέπει να γίνει δομημένος εθνικός διάλογος για τα βασικά θέματα. Μιλάμε για προετοιμασία και σχέδιο με βάθος χρόνου, και λαμβάνοντας υπόψη τις σημερινές ηλικίες των 16-17 ετών, άρα ως το 2040, όμως για να γίνει αυτό πρέπει να συσταθεί πρώτα εθνικό συμβούλιο με εμπειρογνώμονες». Τονίζει δε ο ίδιος πως με αφορμή αυτή την κρίση, η κυβέρνηση θα έπρεπε να αναφέρει όλα τα μέτρα που πάρθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και να βάλει πλώρη για ένα μακροσκελή θεσμικό διάλογο, εμπλεκοντας σε αυτόν όλους του κοινωνικούς εταίρους. «Θα πρέπει να γίνει ένα εθνικό συμβούλιο παιδείας, το οποίο όλοι θα τπρουν, για μια δεκαετία, τουλάχιστον». Ο τέως υπουργός Παιδείας θεωρεί πως για να υπάρξει μια αρχική αναβάθμιση στην εκπαίδευση θα

Συνέρχονται σήμερα τα συλλογικά όργανα των εκπαιδευτικών για τις τελικές, πιθανόν, αποφάσεις.

πρέπει να γίνουν συγκεκριμένα βήματα, όπως,

α) οι εκπαιδευτικοί να σπουδάζουν από το πρώτο τους πτυχίο, εκπαιδευτικοί μέσης εκπαίδευσης στα ειδικά τους αντικείμενα (φυσικά, χημεία κ.λπ.),

β) εφαρμογή μηχανισμού αξιολόγησης διαδικασίας για τον κάθε μαθητή, ούτως ώστε να αξιοποιηθούν οι δυνατότητές τους στο έπακρο, και

γ) θα πρέπει να συσταθεί ένας μόνιμος επιτελικός μηχανισμός στο Υπουργείο Παιδείας, ο οποίος θα παρατηρεί διαρκώς τα προβλήματα, τα οποία θα προκύπτουν. Η στάση της κυβέρνησης από την άλλη πλευρά διαφαίνεται να περιορίζεται στην αναμονή για τις αποφάσεις των συνδικαλιστών, και η επιμονή στον διάλογο για την επίλυση των διαφορών. Σε αυτή τη γραμμή κινήθηκε άλλωστε και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, σε δηλώσεις του πριν αναχωρήσει για τις ΗΠΑ. «Είμαστε πάντα υπέρ του διαλόγου γιατί το οποιοδήποτε πρόβλημα με διάλογο θα λυθεί. Όμως σε αυτό που πρέπει να επικεντρωθούμε είναι στο μεγάλο στοίχημα της αναγκαιότητας επιτέλους να κάνουμε τη σωστή μεταρρύθμιση

Ζητούμενο το πώς θα φτιάξουμε γερές βάσεις για ένα καλύτερο σχολείο για τους μαθητές του αύριο.

που έχουν ανάγκη τα παιδιά μας. Όσα αβγά και αν χρειαστεί να σπάσουν. Και πιστεύω σε αυτή την προσπάθεια για μια ριζοσπαστική και ουσιαστική μεταρρύθμιση για μια καλύτερη δημόσια Παιδεία, πρώτους σε αυτή την προσπάθεια, εμείς προσωπικά θέλουμε τους εκπαιδευτικούς», τόνισε.

Αναμένοντας αποφάσεις

Οι οργανώσεις ΠΟΕΔ, ΟΛΤΕΚ και ΟΕΛΜΕΚ, θα συνέλθουν εκ νέου σήμερα για να μελετήσουν όλα τα δεδομένα που έχουν μέχρι στιγμής μπροστά τους, και να πάρουν τελικές αποφάσεις για το τι μέλλει γενέσθαι, με τον κύριο λόγο να διαφαίνεται να είναι πως οι εκπαιδευτικές οργανώσεις περιμέναν να επιστρέψει από την Ουγγαρία ο πρόεδρος της Βουλής, Δημήτρης Συλλούρης, του οποίου ζήτησαν την παρέμβαση

την περασμένη Τρίτη. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο κ. Συλλούρης ήρθε σε τηλεφωνική επαφή με τον γενικό γραμματέα της ΣΣΕΚ, Αντρέα Μάτσα, τις τελευταίες ημέρες, για να συζητήσουν περί της νέας πρότασης την οποία προτείνει η συντεχνία για άρση του αδιεξόδου. Βάσει αυτού του δεδομένου δεν αποκλείεται να υπάρξει παρέμβαση του προέδρου της Βουλής. Παράλληλα, όπως ανέφερε σε δηλώσεις του ο πρόεδρος της ΠΟΕΔ, Φίλιος Φυλακτού, εκ μέρους και των τριών οργανώσεων, «οι εκπαιδευτικές οργανώσεις αξιολογώντας όλα τα δεδομένα και την όλη κατάσταση, όπως έχει διαμορφωθεί, μελετούν και αξιολογούν τόσο την πρόταση της ΣΣΕΚ όσο και άλλες πρωτοβουλίες που είναι σε εξέλιξη, με την προδοκία να εξερευνηθεί η καταλληλότερη προσωρινή διέξοδος από το αδιέξοδο και η ομαλοποίηση της κατάστασης». Η πρόταση της ΣΣΕΚ εισηγείται να γίνει αποδεκτή η πρόταση της δβης Σεπτεμβρίου και το σημείο τέσσερα το οποίο διαφωνούν οι δύο πλευρές να παραπεμφθεί στη ΜΕΠΕΥ, η οποία είναι αρμόδια για τέτοιου είδους εργασιακά ζητήματα. Σημειώνεται πως από την Πέμπτη 20 Σεπτεμβρίου έχει μπει σε εφαρ-

μογή το σημείο «ε» της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου (4ης Σεπτεμβρίου), όπου επαναφέρεται ο συνδικαλιστικός χρόνος στις εκπαιδευτικές οργανώσεις. Μετά από αυτή την εξέλιξη οι γενικές γραμματείες των ΠΟΕΔ, ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ, θα μπορούν να ασκούν ξανά τα συνδικαλιστικά τους καθήκοντα, ωστόσο, οι εκπαιδευτικές πληροφορίες έκαναν λόγο για παραίτηση επί προσωπικού, εν τέλει διαφαίνεται πως υπήρξε καθοριστική η σχέση του με τον Κώστα Χαμπαούρη, και η μη συμμετοχή του στις διαπραγματεύσεις. Σημειώνεται πως το συμβούλιο του κ. Σκαλιά είχε τετράμηνη διάρκεια και με την παραίτησή του, τερματίστηκε ένα μήνα νωρίτερα.

Η παραίτηση Σκαλιά

Την επικαιρότητα περί της Παιδείας απασχόλησε έντονα και η παραίτηση με βολές κατά του υπουργού Κώστα Χαμπαούρη, του Συμβούλου Γιώργου Σκαλιά. Αν και οι πρώτες πληροφορίες έκαναν λόγο για παραίτηση επί προσωπικού, εν τέλει διαφαίνεται πως υπήρξε καθοριστική η σχέση του με τον Κώστα Χαμπαούρη, και η μη συμμετοχή του στις διαπραγματεύσεις. Σημειώνεται πως το συμβούλιο του κ. Σκαλιά είχε τετράμηνη διάρκεια και με την παραίτησή του, τερματίστηκε ένα μήνα νωρίτερα.

Το χρονικό της μεγάλης κρίσης στην εκπαίδευση

Ανέμεσα στα πολλά, πολύπλοκα για τον πολύ κόσμο, που ακούγονται για την κρίση στην παιδεία, είναι και τα όσα αφορούν τον συνδικαλιστικό χρόνο αλλά και την πίστωση διδακτικού χρόνου. Αναφορικά με τον συνδικαλιστικό χρόνο είναι ο χρόνος ο οποίος δίνεται σε μέλη των εκπαιδευτικών οργανώσεων για να μπορούν να ασκήσουν τα συνδικαλιστικά τους καθήκοντα. Ο συνδικαλιστικός χρόνος μεριέται όπως οι διδακτικός χρόνος. Για παράδειγμα, ο πρόεδρος της ΟΕΛΜΕΚ, Γιάννης Σωκράτους, μετά την εφαρμογή των αποφάσεων της 4ης Σεπτεμβρίου, θα ασκεί τα εκπαιδευτικά του καθήκοντα τρεις διδακτικές ώρες την εβδομάδα και θα ασκεί τα συνδικαλιστικά του καθήκοντα 11 διδακτικές ώρες την εβδομάδα. Από την άλλη πλευρά, όταν γίνεται στο επίμαχο σημείο τέσσερα της προτάσεως της 6ης Σεπτεμβρίου, για πίστωση του διδακτικού χρόνου εννοείται ότι αν ένας εκπαιδευτικός είναι προγραμματισμένο να διδάξει 11 ώρες για παράδειγμα την εβδομάδα και για λόγους ανάγκης του σχολείου διδάξει 12 ή 13 ώρες, αυτές οι 1-2 επιπλέον ώρες να του δοθούν ως απαλλαγές την επόμενη σχολική χρονιά. Πρακτικά η κρίση στην παιδεία είχε σημεία-σταθμούς που έφεραν τη δική τους βαρύτητα, με την κατάσταση να παραμένει αμετάβλητη.

Οι σταθμοί

- 4 Ιουλίου:** Το Υπουργικό εγκρίνει 159 νέες προθέτες θέσεις στην εκπαίδευση και τα μέτρα για εξορθολογισμό της απασχόλησης των εκπαιδευτικών. Προκαλείται η πρώτη αντίδραση των εκπαιδευτικών.
- 9 Ιουλίου:** Στα γραφεία της ΠΟΕΔ οι εκπαιδευτικοί από κοινού ζήτησαν με κοινή ανακοίνωση την απόσυρση των μέτρων.
- 11 Ιουλίου:** Κάνει παρέμβαση ο γενικός ελεγκτής και σημειώνει τις στρεβλώσεις στον τομέα της παιδείας τονίζοντας ότι η Πολιτεία διαθέτει το 15,6% του κρατικού προϋπολογισμού που είναι το ψηλότερο στην Ε.Ε.
- 12 Ιουλίου:** Κάνει παρέμβαση η Αρχιεπισκοπή, με τον προκαθημένο να χαρακτηρίζει απαράδεκτες τις απαιτήσεις των εκπαιδευτικών οργανώσεων.
- 13 Ιουλίου:** Δάσκαλοι και καθηγητές της Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης διαμαρτυρήθηκαν έξω από το υπουργείο Παιδείας.
- 17 Ιουλίου:** Αδιέξοδη συνάντηση υπουργού-συνδικαλιστών.

- 27 Ιουλίου:** Εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων και των οργανωμένων γονέων κατήλθαν σε συζήτηση με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη.
- 4-5 Αυγούστου:** Νέα συνάντηση Χαμπαούρη εκπαιδευτικών χωρίς αποτέλεσμα.
- 13 Αυγούστου:** Ο υπουργός Παιδείας μεταβαίνει στο Τρόεδρο για συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.
- 17 Αυγούστου:** Παραδίδεται υπόμνημα 30 σελίδων από τον υπ. Παιδείας και ζητείται συνάντηση με εκπαιδευτικούς. Αυτή έγινε στις 22 του μήνα.
- 23 Αυγούστου:** Γίνεται γνωστή η νέα πρόταση της κυβέρνησης. Προνοεί συνολικά ότι: Μειώνονται από 2 σε 1 οι ώρες του Υπευθύνου τμήματος. Την ίδια ώρα οι εκπαιδευτικοί απαλλάσσονται από την ευθύνη καταχώρησης των απουσιών των μαθητών, η οποία μεταβιβάζεται στις Γραμματείες των Σχολείων. Ο βιολογικός χρόνος στα 8, 16, 20 χρόνια υπηρεσίας μειώνεται από δύο περιόδους κάθε φορά σε μία. Η ώρα η οποία αποκτάται θα δοθεί υπό μορφή μισθολογικής προσαύξησης

- στοις εκπαιδευτικούς. Παραμένουν οι ώρες του συνδικαλιστικού χρόνου πλήρως ωράριο δύο άτομα κάθε οργάνωσης, συγκεκριμένα για τον εκάστοτε πρόεδρο και γραμματέα της ΟΕΛΜΕΚ, ΠΟΕΔ και ΟΛΤΕΚ. Για τον χρόνο που αποκτάται στα υπόλοιπα συνδικαλιστικά στελέχη το κράτος θα προσφέρει κάθε χρόνο στις συνδικαλιστικές οργανώσεις ΟΕΛΜΕΚ και ΠΟΕΔ 175.000 ευρώ ενώ στην ΟΛΤΕΚ 100.000 ευρώ. Προτείνεται σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης σε εκπαιδευτικούς της Μέσης Εκπαίδευσης που έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος ηλικίας και το 58ο για τους δασκάλους με κίνητρο την περικοπή του πέναλτι του 12% που ισχύει σήμερα για όσους αφυπηρούν πρόωρα.
- 28 Αυγούστου:** Αφού έχει απορριφθεί και αυτή η πρόταση, πραγματοποιείται η πορεία διαμαρτυρίας έξω από το Προεδρικό.
- 2 Σεπτεμβρίου:** Ανακοινώνονται τα μέτρα των εκπαιδευτικών.
- 4 Σεπτεμβρίου:** Ανακοινώνεται νέα πρόταση από την πλευρά της κυβέρνησης.

- α)** Βιολογικός Παράγοντας: Η Μείωση της απαλλαγής από διδακτικό χρόνο από δύο σε μία διδακτική περίοδο, θα αντισταθμιστεί στη συνέχεια είτε με «μιοριοδότηση», κίνητρα ή άλλα ωφελήματα, όπως αυτό θα συμφωνηθεί κατά τη διάρκεια του διαλόγου με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις. Δηλαδή η μία περίοδος κατά την οποία μειώνεται ο χρόνος απαλλαγής να ενσωματωθεί στο σχέδιο αξιολόγησης που θα πρέπει να αποφασιστεί ή να αντισταθμιστεί με άλλο τρόπο που θα αποφασιστεί στον διάλογο.
- β)** Παράγοντας Αρχαιότητας: Όσον αφορά τους βοηθούς διευθυντές περιορίζεται η μείωση της απαλλαγής από τον διδακτικό χρόνο. Δηλαδή θα επιστραφούν στη φετινή σχολική χρονιά είτε μια είτε δύο περιόδους απαλλαγών, αναλόγως.
- γ)** Υπεύθυνος Τμήματος: Η Μείωση της απαλλαγής από διδακτικό χρόνο από δύο σε μία διδακτική περίοδο που είχε αποφασιστεί στις 4 Ιουλίου, θα αντισταθμιστεί από «μιοριοδότηση» της μίας περιόδου των αντίστοιχων εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο του Σχεδίου Αξιολόγησης που θα συμφωνηθεί. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου με τις

Προτάσεις και αντιδράσεις

Την ίδια ώρα καμία από τις άλλες πρωτοβουλίες δεν διαφαίνεται να μπορεί να οδηγήσει σε διέξοδο. Παρασκηνιακά αφιρόντων να εννοηθεί πως οι οργανωμένοι γονείς ετοιμάζαν επίσης κάποια πρόταση, που θα συγκέντρωνε αρκετές ελπίδες για να βρεθεί μια προσωρινή λύση, ωστόσο, όπως δήλωσε στην «Κ» ο πρόεδρος των οργανωμένων γονέων μέσης εκπαίδευσης, Κυριάκος Νικηφόρου, οι οργανωμένοι γονείς θεωρούν πως στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει κάποια πρόταση που μπορεί να γίνει αποδεκτή και από τις δύο πλευρές, γι' αυτό θα αναμένουν τις αποφάσεις που θα παρθούν στην κοινή συνεδρία των εκπαιδευτικών οργανώσεων, για να δουν αν θα επανέλθουν με κάποια εισήγηση. Το ΔΗΚΟ με τη σειρά του επικαίρησε, με ανακρίνωσή του, την Παρασκευή να εισηγηθεί μια νέα πρόταση, η οποία στην ουσία είναι παρόμοια με την αντιπρόταση που κατέθεσαν προς την κυβέρνηση οι εκπαιδευτικές οργανώσεις, η οποία και απορρίφθηκε. Η Συμμαχία Πολιτών αφού επανέλαβε πως είναι απόλυτα σεβαστό το δικαίωμα των απεργιακών κινητοποιήσεων, τονίζει ότι τα σχολεία πρέπει να είναι ανοικτά και όχι κλειστά και καλεί και πάλι τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να συγκαλέσει εθνικό συμβούλιο για την Παιδεία. «Άμεσα το Υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να εστιάζει στη μεγάλη εικόνα που είναι η ποιοτική αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας παιδείας» ανέφερε μεταξύ άλλων η Συμμαχία. Είχε από την άλλη πλευρά ήδη καταγραφεί και προσπάθεια της ΕΔΕΚ με συναντήσεις του Μαρίνου Σιζόπουλου με τους επικεφαλής των συνδικαλιστικών οργανώσεων, που όμως δεν οδήγησε στα παρακάτω βήματα. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανός τόνισε πως «οι όποιες συζητήσεις πρέπει να γίνουν στη βάση επιστημονικών μελετών που θα έχουν ως αντικείμενο την ίδια την παιδεία και όχι μόνο το πώς εξοικονομούνται λεφτά». «Οι μελέτες που έγιναν και στις οποίες αναφέρεται η κυβέρνηση, κυρίως έχουν ασχοληθεί με την οικονομική πτυχή των θεμάτων», πρόσθεσε.

- Εκπαιδευτικές Οργανώσεις θα εξεταστεί το όλο ζήτημα των καθήκοντων και αρμοδιοτήτων των Υπευθύνων Τμήματος, όπως ήταν το αίτημα των οργανώσεων.
- δ)** Εάν κατά τον διάλογο που θα ακολουθήσει επί του εξορθολογισμού του διδακτικού χρόνου προκύψουν διαφοροποιήσεις σε σχέση με τη σημερινή Απόφαση, τότε θα έχουμε διόρθωση, δηλαδή θα αποκατασταθούν σταδιακά όσοι εκπαιδευτικοί έχουν χάσει με την αρχή της χρονιάς κάποιες απαλλαγές, αν και εφόσον είναι διαφορετική η τελική έκβαση του διαλόγου.
- ε)** Νεοεισερχόμενοι: Αναστράφεται προσωρινά το μέτρο κατάργησης της απαλλαγής για τους νεοεισερχόμενους όσον αφορά τον βιολογικό παράγοντα, δηλαδή δεν θα εφαρμοστεί στους νεοεισερχόμενους η κατάργηση της απαλλαγής με τα χρόνια υπηρεσίας, αλλά θα αποτελέσει αντικείμενο του διαλόγου που θα επακολουθήσει.
- 5 Σεπτεμβρίου:** Στήνονται κάλπες και η συντριπτική πλειοψηφία καθηγητών-δασκάλων λέει να στις απεργίες, ενώ ΠΟΕΔ και ΟΛΤΕΚ, συνήλθαν χωρίς οποιαδήποτε διαφοροποίηση.

Το τουίτερ-κούμεντ του Αβέρωφ και ο νέος έρωσ της Ελένης

Τα διδυμάκια

Τμα δεις λίγο από κανένα μεσημβρινό μαγκαζίνο, μερικούς από τους βουλευτές του ΔΗΣΥ και μετά περάσεις από την Πινδάρου, περιμένεις ν' ακούσεις το τραγουδάκι, «δεν περνάς κυρά Μαρία, δεν περνάς/δεν περνάς» ή το «μια κι είμαι εγώ παιδί/ Ξέρω πάντα να γελώ/ καρωπά τα δυο χέρια τα κτυπώ!» Η φαντασία του Ιανού βλέπει δύο διδυμάκια Ευθυμιάκια με σχολικές ποδιές να κάθονται στα σκαλιά του μεγάρου της Πινδάρου και να πίνουν γάλα με τριαντάφυλλο κι από το παράθυρο του πέμπτου ορόφου βλέπει τον Αβέρωφ να τραβά τα μαλλιά, που του το έκαμαν παιδική χαρά το κόμμα. Αυτά που γράφουμε δεν απέχουν πολύ από την πραγματικότητα που εμείς απολάυσουμε την βδομάδα που πέρασε με τον καυγά από αέρος του βουλευτή Λεμεσού Ευθύμιου Διπάρου, με τον δημοσιογράφο Μαρίνο Νομικό, επειδή του άσκησε κριτική που προφανώς και δεν του άρεσε και τον οποίο ο Ευθύμιος παρόλο που υπήρξε δημοσιογράφος, απείλησε τον άλλο ότι θα τα πούνε στο δικαστήριο.

Έτερος Λεμεσιανός

Δεν έφτανε η κατραπακιά με τον Διπάρου για τον Αβέρωφ, διπλάρωσε το κακό με τον επίσημο εκ Λεμεσού βουλευτή Ανδρέα Κυπριανού (ρε λέτε να είναι λόγω γιορτής του κρασιού;) ο οποίος χωρίς να γνωρίζει προφανώς ότι δεν είναι στο χέρι μας η τροποποίηση του κανονισμού της πράσινης γραμμής αλλά είναι στο χέρι της Ε.Ε., έθεσε τέτοιο ζήτημα. Αυτό έγινε στην Επιτροπή Ενέργειας που συζητούσαν ενδεχόμενο μείωσης του φόρου κατανάλωσης και ΦΠΑ επί των καυσίμων. Ο Αντρίκος υποστήριξε ότι οι μειωμένες τιμές στα Κατεχόμενα δημιουργούν αθέμιτο ανταγωνισμό εις βάρος Ελληνοκυπρίων εισαγωγέων, εμπόρων και πωλητών. Δύο τινά μπορεί να συμβαίνουν: είτε δεν γνωρίζει είτε είχε να παίξει λίγο το παιχνίδι του λαϊκισμού. Τον έκανε όμως «τέττε» από το τουίτερ ο πρόεδρος του. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έγραψε: «Ο Δημοκρατικός Συνεργισμός ούτε έθεσε, ούτε θέτει θέμα αλλαγής του κανονισμού της Πράσινης Γραμμής. Και αυτή είναι η επίσημη θέση του κόμματος». Τι άλλο να κάνει ο άνθρωπος, όταν μάλιστα ακούει καπάκι στις δηλώσεις Κυπριανού τον πρόεδρο του ΕΛΑΜ να ζητάει κλείσιμο των οδοφωτιστών για να μην σπνρίζουμε την οικονομία των κατεχομένων»...

Το τουίτερ του Αβέρωφ

Αρχές της βδομάδας ο Φούλης είχε το πρώτο κρούσμα, με τις γνωστές ανορθογραφίες.

Από την εκδήλωση διαμαρτυρίας έξω από τη Βουλή για την απονομή χάρτιος σε παιδεραστή. Αίσχος για ό, τι έγινε και για εκείνους που ευθύνονται και δύο φορές αίσχος γιατί σαν κοινωνία μένουμε με τους κύλους κυριολεκτικά κολλημένους στους καναπέδες. Τι πρέπει να παρενοχλήσουν τα παιδιά αλωνών μας για να συγκινηθούμε;

Θυμίζω ότι την περασμένη Κυριακή ο Πρόεδρος είχε κάνει δηλώσεις για την κρίση στην εκπαίδευση. Κάποιος, προφανώς «νεοσύλλεκτος» στο γραφείο Τύπου της Πινδάρου, απομαγνητοφώνησε τις προεδρικές δηλώσεις και τις έστειλε στα ΜΜΕ. Ήταν τόσο ανορθογραφικές και ασύντακτες που δύσκολα θα πίστευε κανείς ότι έφυγαν από το γραφείο Τύπου του μεγάλου κόμματος του τόπου. Έβγαζαν κυριολεκτικά μάτι. Κι αντί να γίνει ειδηση η δήλωση Αβέρωφ έγινε ειδηση το κείμενο «στολίδι». Ο πρόεδρος πήρε στα χέρια το κινητό και ανέλαβε μέσω twitter την ευθύνη για τα λάθη του γραφείου Τύπου, αφού εκείνους τους είχε προσλάβει λίγους μήνες πριν. Εκεί που γελάσαμε πολύ ήταν στο αίθριο της Βουλής όπου ένας βουλευτής είπε το πετυχημένο: Ο Αβέρωφ χρησιμοποιεί το twitter σαν τη κουίτσα για να καθαρίζει τις ακαθαρσίες που αφήνουν πίσω τους οι βουλευτές του και οι συνεργάτες του.

Το comeback Βικτωρα

Ο Βικτωρας επέστρεψε στο Προεδρικό με αποτέλεσμα πολλοί να χάσουν τον ύπνο τους. Όχι γιατί ανησυχούν για τη θέση τους αλλά γιατί όπως λέγεται ο γνωστός δημοσιογράφος προκαλεί ποικιλοτρόπως ζωντάνια στον Λόφο. Ήδη την πρώτη μέρα ζητούσε αλλαγή γραφείου και εξέφραζε την έντονη άποψή του για το πώς να βγει το Προεδρικό από την κρίση.

Στην πυρά

Η Αννούλα μπήκε, είδε και βγήκε μάλλον. Μιλάμε για την ανεπίσημη λίστα των υποψηφίων του ΔΗΣΥ για τις ευρωεκλογές και θα ακριβολογήσουμε αν πούμε ότι ο λόγος γίνεται για την κυρία Βίση. Είναι η δεύτερη της οικογενείας που αν επιλεγόταν θα περνούσε την εκλογική πόρτα του ΔΗΣΥ, αν ληφθεί υπόψη ότι η κ. Λία Βίση υπήρξε υποψήφια του κόμματος. Η στήλη συμπαιθεί την «απόλυτη», ωστόσο, ο Ιανός δεν αντιλαμβάνεται

γιατί θα πρέπει κάποιοι καλλιτέχνες να αναμινγούνται με πράγματα όπως η Ευρωβουλή. Όλοι θεωρούν ότι είναι σπουδαίο αξίωμα με εξαιρετικές απολαβές. Και είναι. Όμως οι ευρωβουλευτές θα πρέπει να διατηρούν γραφείο στη χώρα τους και να ενημερώνει τους ψηφοφόρους για όλα όσα κάνει και αποφασίζει το ευρωκοινοβούλιο και αφορούν τη ζωή μας. Εσείς είδατε κάτι τέτοιο ή ξερπε πού είναι στην Κύπρο τα γραφεία των ευρωβουλευτών μας; Στην πυρά!

Φλεριτ Νικόλα-Ελένης

Στο σπίτι της Ελένης Θεοχάρους δείπνησε το προηγούμενο Σαββατοκύριακο ο Νικόλας Παπαδόπουλος. Όπως μαθαίνει η στήλη, η πρόεδρος της Αλληλεγγύης περιέγραψε στον ΔΗΚΟϊκό πρόεδρο τις διαβουλεύσεις του Ενδιάμεσου για συνεργασία στις ευρωεκλογές και κρίνονται μάλλον απογοητευτικές, με τους πολιτικούς αρχηγούς να μη συμφωνούν μεταξύ τους. Πολιτικές πηγές

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Χάρης Γεωργιάδης

Ο Χάρης Γεωργιάδης στον οποίο δεν μπορεί κανείς να μην αναγνωρίσει το δεδομένο ότι αναβαθμίστηκε από τους ξένους οίκους το αξίωμά του της κυπριακής οικονομίας στην χαμηλότερη επενδυτική βαθμίδα. Έτσι η Κύπρος να μπορεί να δανείζεται από τις αγορές ευκολότερα και πιο φτηνά.

σημειώνουν πως στόχος του δεινίου ήταν να βολιδοσκοπήσει η Ελένη τον Νικόλα Παπαδόπουλο για το ενδεχόμενο συμπόρευσης των δύο. Κάτι που επί του παρόντος δεν συζητήθηκε ευθέως. Στο ΔΗΚΟ, πάντως, έχουν ανοικτή θέση στην Ελένη Θεοχάρους δεδομένου ότι θα μπει ως υποψήφια του ΔΗΚΟ και όχι σε συνεργασία με την Αλληλεγγύη. Πάντως, η Αλληλεγγύη άρχισε ήδη να αποκτά σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης, με πολλούς να την κάνουν με ελαφριά πηδημάτσια. Ανάμεσά τους όπως ακούγεται και ο οργανωτικός Πανίκος Καψός που φαίνεται να λοξοκοιτά.

Με 55

Αλήθεια θυμάται κανείς πως η βουλή λειτουργεί εδώ και τέσσερις μήνες με 55 αντί με 56 βουλευτές; Κάποιοι θα ανέμεναν από την Αλληλεγγύη να έχει πάρει πιο ζεστά το όλο ζήτημα διεκδικώντας επιστροφή του Γιώργου Παπαδόπουλου. Υπόχρονος βεβαίως και εκείνοι που εκτιμούν πως η έδρα θα παραμείνει άδεια μέχρι και τις ευρωεκλογές. Και αυτό όπως στο ενδεχόμενο που η Ελένη Θεοχάρους μείνει εκτός ευρωκοινοβουλίου, να επιστρέψει στη βουλή με την έδρα που ούτως ή άλλως είχε λάβει τότε.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΓΝΩΜΗ / Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Το παρασκευοπούλειον πόρισμα

Το πόρισμα της επιτροπής για τη μελέτη ζητημάτων ακαδημαϊκής ελευθερίας και ειρήνης στα ελληνικά πανεπιστήμια, δεν αφήνει πλέον καμία αμφιβολία ότι ο πρώην υπουργός Δικαιοσύνης και Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Ν. Παρασκευόπουλος οραματίζεται μια άλλη χώρα. Μία χώρα η οποία θα λειτουργεί με ένα μείγμα ιδεολογίας πρωτοχριστιανισμού - νεφελώδους αριστερού ιδεολογίου - ομαδικής θεραπείας - ιδεοληπτικής αφέλειας και δόσεων από κάποια άλλα σαφή συστατικά, ώστε τα κακόβουλα στοιχεία της να τυχάνουν άκρωτς επικοινωνίας της ως ισως μεταχείριση για τις παρανομίες τους. Η κοινωνία το διαπίστωσε σε πολλές περιπτώσεις με τον περιβόητο νόμο Παρασκευόπουλου που υποτίθεται ότι είχε στόχο την αποσυμφόρηση των φυλακών, το ξαναβλέπουμε τώρα με το συγκεκριμένο πόρισμα.

Το πιθανότερο είναι ότι ο Ν. Παρασκευόπουλος δεν είναι γνήσιος εκπαιδευτής της ιδεολογίας του ΣΥΡΙΖΑ. Η εμπειρία λέει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ και τα «πρωτοκόλασα» στελέχη του έχουν σαν βασικό κοινό χαρακτηριστικό τους τον απόλυτο κυνισμό σε συνδυασμό με αυταρχισμό. Αρα, ένας άνθρωπος που δεν διακρίνεται γι' αυτές τις ιδιότητες βρέθηκε στις τάξεις του κυβερνήσιου κόμματος, είτε γιατί νόμιζε ότι ήταν άλλο, είτε γιατί πίστευε (και δικαίωθηκε) ότι μέσα από αυτό θα μπορούσε να προωθήσει το μείγμα των προσωπικών ιδεοληψιών του.

Από τη δική του πλευρά, ο ΣΥΡΙΖΑ βρήκε στον καθηγητή ένα χρήσιμο «εργαλείο» που σε ένα βαθμό εκφράζει και δικές του ιδεολογικές δοξασίες, αλλά και ενίοτε βολεύει για να αποπροσανατολίσει. Προφα-

νώς, οι αντιδράσεις που προκάλεσε το πόρισμα της επιτροπής Παρασκευόπουλου είναι βολικές, αφενός γιατί αποπροσανατολίζουν και αποσυντονίζουν την προσοχή των πολιτών από άλλα θέματα, αφετέρου γιατί κλείνουν το μάτι σε ένα κοινό που ο ΣΥΡΙΖΑ το περιβάλλει με συμπάθεια, το βλέπει σαν «οικογένεια» και το χαϊδεύει συνεχώς όταν τη χρειάζεται.

Πρόκειται για το κοινό των αναρχομαχαλάκιδων και άλλων κακοποιών που δρουν ασύδοτοι μέσα και έξω από τα ανάτοπα εκπαιδευτικά ιδρύματα εκμεταλλεόμενοι τη θαλπωρή που προσφέρει το πανεπιστημιακό «άσυλο», όπως το εννοεί η κυβερνητική Συρανέλ, με τη σύμφωνη γνώμη στελεχών του ακαδημαϊκού κόσμου, της Δικαιοσύνης, της Αστυνομίας, της διοικητικής μηχανής και κάποιων ειδικών. Δεν πρέπει να λησμονείται ότι την επιτροπή συγκροτούν 12 μέλη, όχι μόνον ο Ν. Παρασκευόπουλος, άρα όλα τα μέλη (εκτός ενός) έχουν ευθύνη. Τα κύρια συμπεράσματα από το πόρισμα είναι ότι τα προβλήματα «ακα-

“

Στον νέο φοιτητή που γίνεται δεκτός σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού δίδεται και ο κανονισμός λειτουργίας του ιδρύματος.

δημαϊκής ειρήνης και ελευθερίας» - δηλαδή βίας και καταστροφής- που τηλάνιζον τα ελληνικά πανεπιστήμια, α) υποβαθμίζονται, β) δεν αποτελούν συνέπειες του λεγόμενου πανεπιστημιακού «άσυλου», γ) πρέπει να αντιμετωπίζονται από την πλευρά των πανεπιστημιακών αρχών με υποχωρήσεις, παραχωρήσεις, συγκρατητικότητα, διαπραγματεύσεις, συγκρότηση επιτροπών και διαπαιδαγώγηση των φοιτητών.

Με λίγα λόγια, πανεπιστημιακές αρχές και παραβάτες τιθενται σε ίση θέση, το πανοσιτήμιο θα είναι χώρος συνεχούς διαπραγματεύσεως, μεταξύ άλλων, μεταξύ πρυτάνων και καθηγητών από τη μία πλευρά και φοιτητών, μαχαλάκιδων και κομματικών νεολαίων από την άλλη. Και αν δεν συμφωνούν, ο Θεός βοηθός.

Αγνωστο πού έχουν δει αυτό το μοντέλο διοίκησης και λειτουργίας πανεπιστημίων ο Ν. Παρασκευόπουλος και τα μέλη της επιτροπής που συμφώνησαν με το πόρισμα. Ασφαλώς κάποιοι από αυτούς θα πρέπει να έχουν εμπειρία από ξένα πανεπιστήμια. Γιατί εκείνο που γνωρίζουμε οι υπόλοιποι από το εξωτερικό είναι ότι στον νέο φοιτητή που γίνεται δεκτός δίδεται και ο κανονισμός λειτουργίας του πανεπιστημίου. Του τι επιτρέπεται, τι απαγορεύεται και ποιες είναι οι συνέπειες για όσους παραβιάζουν τους κανόνες. Δεν πρόκειται για δρακόντειους νόμους, αλλά για κώδικες συμπεριφοράς που εξασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία της ακαδημαϊκής κοινότητας και την προσήλυση στον σκοπό για τον οποίον υπάρχει ένα πανεπιστημιακό ίδρυμα. Χωρίς παραχωρήσεις ή διαπραγματεύσεις και σε όποιον αρέσει!

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Αεροσυνοδοί μιας ηλικίας

Η ευγενέστατη και λυγροκόρμη κυρία, με το ζαρωμένο πρόσωπο και με τα πάρα πολλά χρόνια στην πλάτη της, δεν σταματούσε λεπτό να τρέχει στον διάδρομο του αεροπλάνου, για να εξυπηρετήσει τους επιβάτες. Μαζί με άλλες εντυπωσιακές αεροσυνοδούς, των Αυστριακών Αερογραμμών, πολλών Μαϊών οι περισσότερες, όλες ντυμένες στα κόκκινα, ήταν πραγματικά χάρμα οφθαλμών. Επιπλέον ενέπνεαν εμπιστοσύνη, στις φυσιολογικές αναταράξεις του αεροσκάφους.

Η εύσωμη και ταλαιπωρημένη κυρία, στον πάγκο των αλλαντικών υπεραγοράς της Γερμανίας, έσταζε κυριολεκτικά μέλι από το στόμα της και εξέπεμπε χαρά με το χαμόγελό της. Η κυρία, η οποία πρέπει να ανέμενε μερικά χρόνια, αν όχι μερικούς μήνες για την αφιέρωσή της, ήταν πραγματικά η τέλεια πωλήτρια. Πρόσφερε και μικρά κομμάτια από λουκάνικο στους πελάτες, χωρίς να δυσφορεί και χωρίς να βαριέται. Τα συστήματα στις βόρειες χώρες της Ευρώπης είναι σίγουρα πολύ διαφορετικά και είναι βέβαιο ότι οι σοβαροί επιχειρηματίες δεν πετούν στον «Καϊάδα» της ανεργίας τους πενήνταρδες και τους εξηνταρδες, με τη δίενη φτηνή δικαιολογία ότι αυξήθηκε ο μισθός τους. Εκεί στην παγωνιά φαίνεται ότι οι άνθρωποι σκέφτονται πολύ πιο λογικά και δεν κυνηγούν το ζημιόγνο στο τέλος της ημέρας, εύκολο κέρδος. Εκεί λειτουργούν συστήματα ελέγχου και οι εργαζόμενοι κρίνονται ως ικανότητές τους και την όρεξή τους για δουλειά.

Στον «τζαιρό» μας, δηλαδή πριν από τρεις και πλέον δεκαετίες, ο

αιμίνιστος καθηγητής Φρίζος Πετρίδης, όντας συνταξιούχος, δίδασκε καθημερινώς και για πολλές ώρες στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Ο καλός δάσκαλος γοήτευε με τον λόγο και τις γνώσεις του και μεταλαμπαδεύε τη σοφία, την οποία απέκτησε με τα βάσανα του βίου, με την εμπλοκή του στα πλοκάμια της εξουσίας και με το παιδίμα του μυαλού του. Οι μαθητές τότε, αυθόρμητα σπκωνόνταν κάθε φορά, κατά την οποία εισερχόταν στην τάξη και κανένας δεν τολμούσε να κάνει φασαρία, όχι γιατί φοβόταν, αλλά γιατί σέβονταν τον σπουδαίο δάσκαλο που πραγματικά χαιρόταν από τον λαγάρό του λόγο.

Στα χρόνια τα παλιά, ένας άλλος νεαρός καθηγητής μάγευε κυριολεκτικά τους μαθητές, με την ευρυμάθειά του. Δεν περιοριζόταν στο βιβλίο και συζητούσε θέματα τα οποία έκαναν και πάντα θα καίνε τους νέους. Ανυσυχίες για τη ζωή, φόβοι για την επαγγελματική αποκατάσταση, ακόμη και κουβέντα για τον έρωτα, το σεξ, την αρρώστια και τον θάνατο. Όλα αυτά, ποτέ εις βάρος της ύλης, η οποία εξεταζόταν και στις τελικές

“

Ο καλός δάσκαλος ποτέ δεν δέχθηκε να προσφέρει ιδιαίτερα μαθήματα, με αμοιβή, παρά τις εκκλήσεις γονιών και μαθητών και παρά την κακή συνήθεια της εποχής.

εξετάσεις. Ο άνθρωπος κατάφερε με την απλότητά του, να «φυτεύει» κυριολεκτικά τις γνώσεις. Ο καλός δάσκαλος ποτέ δεν δέχθηκε να προσφέρει ιδιαίτερα μαθήματα, με αμοιβή, παρά τις εκκλήσεις γονιών και μαθητών και παρά την κακή συνήθεια και της τότε εποχής, οι εκπαιδευτικοί να διδάσκουν τα απολύματα και να αμειβούνται με «μύρο» αφορολόγητο χρήμα.

Και τότε και σήμερα, υπάρχουν «κακοί» δάσκαλοι και καθηγητές, οι οποίοι προσβάλλουν και τους συναδέλφους τους και ταλαιπωρούν τους μαθητές. Και τότε και σήμερα υπάρχουν «καλοί» δάσκαλοι και καθηγητές, οι οποίοι εργάζονται με μόνο κριτήριο τον «πατριωτισμό» και την «ευσυνείδηση» τους. Αυτό το οποίο λείπει, είναι τα συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης, τα οποία λένε ότι συζητούσαν εδώ και 40 χρόνια. Φταίει και το όλο σύστημα, με την ισοπέδωση των παιδιών, το οποίο γεννά στο τέλος της ημέρας, λόγω των αδικιών, φασιστικές νοοτροπίες.

Ο χρόνος περνάει και ο κόσμος γυρνά, αλλά πάντα αυτό το οποίο μένει, είναι η ανθρωπιά. Κάθε δουλειά έχει τους καλούς και τους κακούς, έχει τους τίμιους και τους μπαγαπόντες. Άλλοι ζουν με τον τρόπο και άλλοι με τον κόπο. Ωστόσο, το ζητούμενο στο τέλος της ημέρας, είναι η χαρά της δημιουργίας και σίγουρα όχι η βαρεισιμάρα του «καθιστού». «Αργία μήτηρ πάσης κακίας» και όλοι αυτοί οι κουτοπόνηροι, οι οποίοι νομίζουν ότι ξεγελούν τους άλλους, λουφάροντας και «κπαιζοντας πελλόν», στο τέλος της ημέρας, είναι αυτοί οι οποίοι πληρώνουν με άλλους τρόπους την τεμελιά τους. Εξάλλου «εδώ είναι ο παράδεισος κι κόλαση edw» και edw είναι και η θεία δική.

Ένας τόνος σκουπίδια από πέντε παραλίες του Ακάμα περισυλλέγησαν από τους εθελοντές που έλαβαν μέρος στην εκστρατεία #Akamascleanup! που διοργάνωσε η Καθημερινή.

Η ομορφιά του Ακάμα στα χέρια μας

Από την εκστρατεία #Akamascleanup! της Καθημερινής, την Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου, συγκεντρώθηκε ένας τόνος σκουπίδια

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«Και ακρίδαν και πάντσην γ', δ' χρόνους, όπου εκατάλυσεν ούλην την κλοήν της γης και τα δένδρη [...] εποικεν πολλήν ζημίαν εις όλον το νησίον [...]». Έτσι περιγράφει ο Κύπριος χρονικογράφος Λεόντιος Μαχαιράς στην «Κρόνακά» του την επιδρομή ακρίδας το 1409, επί βασιλείας Ιανού (1398-1432), με τον ερχομό της δεύτερης γυναίκας του, της Γαλλίδας Καρλότας να είναι η λύση στο πρόβλημα, αφού θεωρήθηκε από τον συγγραφέα πολύ καλό σημάδι και «από τότε ήλθαν πολλά καλά εις την Κύπρον»...

Ευτυχώς σήμερα οι επιδρομές ακριδών έχουν περιοριστεί, και δεν πιστεύουμε ότι ο ερχομός μιας βασιλίσσας μπορεί να αποσοβήσει

Δεν θα πρέπει να ξεχνούμε στις παραλίες για να τις καθαρίσουμε, αλλά για να τις απολαύσουμε.

τα κακά. Δυστυχώς, όμως, πλήγη για τα δέντρα και τη κλοή της γης είναι ο άνθρωπος που συμπεριφέρεται με τρόπο εξουσιαστικό ακόμα και στο περιβάλλον, και ενσκήπτει ως άλλη πληγή του Φαραώ.

Την προηγούμενη Κυριακή (16 Σεπτεμβρίου), η Καθημερινή διοργάνωσε για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά την εκστρατεία #Akamascleanup!, με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών για το περιβάλλον. Οι εργαζόμενοι στην εφημερίδα, καθώς και πολλοί εθελοντές, με την πολύτιμη συμβολή του Latchi Watersports Centre, με ορμητήριο το Λατσί της Πάφου ξεκίνησαν διά θαλάσσης με προορισμό πέντε παραλίες του Ακάμα, τις Blue Lagoon, Fontana Amorosa, Αμφιθέατρο, Ακτιή Αρναούτη και τη Σπηλιά του Μανώλη.

Κάθε χρονιά δυστυχώς συνεχίζει να είναι «παραγωγική», μιας και οι παραλίες του Ακάμα αν τι είναι σπαρμένες με κλοή πολλά και άμμο χρυσή, είναι στρωμένες με πάσες φύσεως απορρίμματα. Από την άλλη οι εθελοντές πολίτες είναι κάθε χρόνο ολοένα και περισσότεροι. Οποσδήποτε, η δράση της «Κ» θα πρέπει να αφυπνίσει και τις τοπικές αρχές, αλλά και τους μόνιμους κατοίκους, ώστε να

νιώσουν ότι έχουν χρέος να διαφυλάττουν ως κόρη οφθαλμού τον τόπο τους.

Μέσα σε λίγες μόνο ώρες (από τις 11 το πρωί έως αργά το μεσημέρι) η ομάδα του #Akamascleanup!, με σκάφη που παραχώρησε το Latchi Watersports Centre, ακολουθώντας όλους τους κανονισμούς ασφαλείας και θαλασσιών συγκοινωνιών, συγκεντρώσε έναν τόνο σκουπιδιών, απόρροια κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας, πόση, βρώση και τα αποτελέσματα αυτών... σημάδι ότι πολλοί από τους επισκέπτες λειτουργούν όχι μόνο με ωχαδελφισμό, αλλά και με άκρατο εγωισμό και αίσθημα υπεροχής έναντι του περιβάλλοντος. Αυτά τα ανθρώπινα γνωρίσματα επιθυμεί η εκστρατεία της «Κ» να εξαλείψει και να δείξει τον δρόμο που πρέπει να ακολουθεί ο πολιτισμένος άνθρωπος, που δεν είναι άλλος από τον αλληλοσεβασμό, διότι ο σεβασμός στο κοινό αγαθό, που είναι η θάλασσα και το περιβάλλον γενικότερα, σημαίνει σεβασμός στον άνθρωπο δίπλα σου, στον επόμενο επισκέπτη.

Μεταξύ των εθελοντών υπήρχαν και πάρα πολλά παιδιά, τα οποία εκτός από την άαρη ενασχόληση της αποκομιδής απορριμμάτων, είχαν την ευκαιρία να ακούσουν από τους ενήλικες συζητήσεις για την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης. Άκουγαν διαφορετικές προσεγγίσεις επί του θέματος, στο τέλος όμως έβλεπαν τις δεκάδες σακούλες απορριμμάτων και απορούσαν γιατί πανέμορφες παραλίες να έχουν καταντήσει υπαίθριες τουαλέτες. Μας άκουγαν να λέμε ότι αυτό είναι έλλειψη σεβασμού όχι μόνο προς το περιβάλλον, αλλά και προς τον συνάνθρωπο, και η απουσία αλληλοσεβασμού, σημαίνει έλλειψη πολιτισμού. Ο καθαρισμός του Ακάμα, λοιπόν, δεν ήταν μόνο ο ένας τόπος σκουπιδιών, αλλά και ότι καλλιεργήθηκε η τουλάχιστον δόθηκε τροφή για σκέψη σε παιδιά 10-15 ετών, και αυτά τα παιδιά αύριο θα κρατήσουν καθαρό το προαύλιο του σχολείου τους, τον πάρκο που θα παίξουν, την παραλία που θα επισκεφθούν, και θα λειτουργήσουν ως πομποί, ως άλλες μέλισσες που θα μεταφέρουν τη γύρη του πολιτισμού στον δικό τους μικρόκοσμο, στα σχολεία τους, στις παρέες τους, στην οικογένειά τους.

Καλλιεργώντας... πολιτισμό

Εντάχθηκα στο Σώμα Ελλήνων Προσκόπων από πολύ μικρός και ένα από τα πράγματα που μου εντυπώθηκαν ήταν ο σεβασμός στο περιβάλλον. Οι θερινές κατασκηνώσεις, οι εκδρομές, και πολλά από τα προσκοπικά τραγούδια είχαν κεντρικό θέμα τη φύση, αυτή τη ζωοδότρα φύση, που ξέρι πώς να σε γαληνέψει. Μεγαλώνοντας και φτάνοντας σε ηλικία που με τη σειρά μου έπρεπε να εμψυχώσω στους μικρότερους τον σεβασμό στο περιβάλλον σκεφτόμουν τρόπους με τους οποίους θα μπορούσα να βάλω σε αυτά τα παιδιά την ιδέα ότι το περιβάλλον είμαστε εμείς οι ίδιοι, το βρώμικο νερό και τα σκουπίδια στις παραλίες και τα δάση είναι έλλειψη πολιτισμού. Σκέφτηκα ένα παιχνίδι θησαυρού, και τοποθέτησα μερικές από τις διάφορες στάσεις κοντά σε κάδους απορριμμάτων, σε βρώμικα παραλία και κράσπεδα. Παρατήρησα ότι τα παιδιά, παρ' όλη την όρεξή τους για παιχνίδι και την αγωνία τους να βρουν το θησαυρό, δισταζαν να πλησιάσουν και να ψάξουν για το χαρτάκι που θα τους οδηγούσε στη λύση του μυστη-

ρίου... και όλα μαζί μου φώναζαν μα πώς θα ψάξουμε μέσα στα σκουπίδια; Σιγά-σιγά, παίζοντας το ίδιο παιχνίδι αρκετές φορές, τα μικρά, χωρίς να τους πω το παραμικρό καθάριζαν τον χώρο γύρω από την προσκοπική εστία, ελπίζοντας ότι θα παίξουμε και πάλι το παιχνίδι. Εγώ με τη σειρά μου ολόένα και άπλωνα το κунηγι σε ολόκληρη την πόλη, και τα παιδιά κάθε φορά καθάριζαν ολόκληρη τη διαδρομή από το σπίτι τους μέχρι την εστία, κατάλαβα ότι έριξα τον σπόρο και με χαρά έβλεπα τους γονείς να μου παραπονοούνται ότι αναγκάζονται να «υπακούουν» στα παιδιά τους.

Κάπως έτσι θέλει να λειτουργήσει και η εκστρατεία #Akamascleanup! της «Καθημερινής», οι γονείς να υπακούουν στα παιδιά τους και να τους φέρνουν συνεχώς προ των ευθυνών τους, να δώσει το έναυσμα για μια συζήτηση, παράλληλα με τη δράση. Η φύση, τα ζώα, ο γείτονας, είμαστε εμείς, και ο τρόπος που τους συμπεριφερόμαστε δείχνει τον πολιτισμό μας. Ας μάθουμε στα παιδιά μας να αγαπούν, είτε αυτό λέγεται περιβάλλον, είτε λέγεται ζωή, ανθρώπινη ή μη.

Ένα νησί νταμάρι στον Αιγαίο την άκρη

Το Γυαλί που κόβεται κομμάτια για να μετατραπεί σε οικοδομικό προϊόν

Τον **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Ένα νησί κομμάτια και θρύψαλα, ένα νησί που κομματιάζεται και μετατρέπεται σε οικοδομικό προϊόν. Εχουμε άραγε την πολυτέλεια να πούμε «κομμάτια να γίνει», ειδικά όταν είναι ένα πανέμορφο νησάκι, με αρχαιολογικούς θησαυρούς και πανέμορφες γαλάζιες ακρογιαλιές; Ο λόγος για το Γυαλί, ένα φημισμένο μικρό νησί (με έκταση μόλις 4,6 τ.χλμ.), το οποίο ανήκει στον Δήμο της Νισύρου, από την οποία απέχει μόλις 3 ναυτικά μίλια. Το Γυαλί αποτελείται από δύο μέρη, όπου ορθώνονται δύο λόφοι (190 και 174 μέτρα αντιστοίχως), που ενώνονται με έναν στενό ισθμό. Η μορφολογία του νησιού είναι πολύ όμορφη, ενώ υπάρχουν δάση με πεύκα και κουμαριές, καθώς και σημεία με πυκνούς θάμνους. Το Γυαλί έχει ανακηρυχθεί από το 1982 σε τόπο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Το νησί διαθέτει εκμεταλλεύσιμα κοιτάσματα, περλίτη και οψιανού στο ανατολικό τμήμα, ελαφρόπετρας στο δυτικό. Το αποτέλεσμα ήταν να μετατραπεί σε νησί-νταμάρι, όπου εδώ και δεκαετίες σκάβεται για να αποκτηθούν τα λατομικά υλικά, με τρόπο και ένταση που δυσκολεύει δραματικά εάν δεν κάνει αδύνατη την αποκατάσταση του τοπίου του νησιού.

Τα κοιτάσματα περλίτη εκμετα-

λεύεται η εταιρεία «Περλίτες Αιγαίου», στην οποία έχει παραχωρηθεί χώρος λατομείου εμβαδού 1.612,481 στρεμμάτων, μέχρι τον Αύγουστο του 2026 (η μίσθωση ανανεώθηκε το 2011). Η εξόρυξη περιορίζεται από την αδειοδότηση αυστηρά σε δύο τμήματα συνολικής έκτασης 339,66 στρεμμάτων. Στην παρακά-

Ερώτημα αν τηρούνται οι όροι της απόφασης παραχώρησης περι «αποφυγής ισχυρών διαταράξεων του περιβάλλοντος» από τις αρμόδιες αρχές,

ρση περιλαμβάνεται και δημόσιο δάσος, καθώς και δημόσια δασική έκταση εμβαδού περίπου 150 στρεμμάτων, ύστερα από σχετική απόφαση της Διεύθυνσης Δασών Δωδεκανήσου.

Στη σχετική απόφαση παραχώρησης τονίζεται πως «ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην αποφυγή ισχυρών διαταράξεων του περιβάλλοντος κατά την κατασκευή του έργου, με τη διατήρηση των κλίσεων του εδάφους στην υπάρχουσα μορφή». Αλήθεια, τηρείται ο συγκεκριμένος όρος, σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές;

Αυτοψία από ψηλά

Τα λατομεία πάνω στο νησί Γυαλί έχουν προκαλέσει βαρύ τραύμα στο περιβάλλον και στο τοπίο, το οποίο θεωρείται ιδιαίτερου φυσικού κάλλους

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο Γυαλί έχουν βρεθεί αξιόλογα αρχαιολογικά ευρήματα (μεταξύ αυτών νεκροταφείο και ερείπια νεολιθικού οικισμού), με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες του υπουργείου Πολιτισμού να θέτουν συγκεκριμένους όρους για τις εξορύξεις. Μεταξύ αυτών είναι και πως η εξόρυξη δεν πρέπει «να φτάσει στην ακτή, δεδομένου ότι ο αιτούμενος χώρος αποτελεί και το βόρειο άκρο του νησιού, προκειμένου να μην αλωθεί το ανάγλυφο και το περίγραμμα του νησιού». Το ζήτημα

της προστασίας του ανάγλυφου αναδεικνύεται. Τι γίνεται όμως στην πράξη;

Τα κοιτάσματα ελαφρόπετρας, στο δυτικό μέρος του νησιού, εκμεταλλεύεται η εταιρεία «Λάβα Μεταλλευτική και Λατομική Α.Ε.», η οποία ιδρύθηκε το 1952 για να εκμεταλλευθεί το Δημοτικό Ορυχείο, που βρισκόταν στον χώρο. Το 1977, η «Λάβα» εξαγοράστηκε από τον όμιλο «Ηρακλής». Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας, η παραγωγική ικανότητα του ορυχείου του

Γυαλιού αγγίζει το 1.000.000 μετρικούς τόνους τον χρόνο. Σήμερα, λόγω της συρρίκνωσης της εσωτερικής αγοράς, το 90% της παραγωγής εξαγεται σε πολλές χώρες. «Το ορυχείο ελαφρόπετρας στο Γυαλί είναι μοναδικό στον κόσμο τόσο από άποψη αποθεμάτων όσο και ποιότητας, γεγονός που έχει καθιερώσει την εταιρεία σε πρώτη εξαγωγική εταιρεία ελαφρόπετρας στον κόσμο», σημειώνουν εκπρόσωποι της στην «Κ». Σήμερα η εταιρεία απασχολεί στο Γυαλί 23 εργαζόμε-

Μέτρα προστασίας

Τι μέτρα λαμβάνει η εταιρεία «Λάβα» για την περιβαλλοντική προστασία στο Γυαλί; Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της, «για τη διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας χρησιμοποιούμε συστήματα και εργαλεία που εξασφαλίζουν την αποκατάσταση του ορυχείου. Περισσότερα από 30.000 δενδρύλλια έχουν φυτευθεί τα τελευταία χρόνια στη νησίδα, τα οποία (μαζί με άλλα τοπικά φυτά) αναπτύσσονται σε φωτώριο της εγκατάστασης. Το ορυχείο διαθέτει εξοπλισμό θαλάσσιας αντιρρύπανσης καθώς και σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων των πλοίων, με σκοπό την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας. Επίσης, διαθέτει σύστημα ανακύκλωσης χρησιμοποιούμενων μπαταριών και λιπαντικών οχημάτων και μηχανημάτων», σημειώνοντας πως υπάρχει εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Πώς να προστατεύσεις, όμως, κάτι που χάνεται; Ο λόφος της ελαφρόπετρας παρουσιάζει σήμερα μια χαρακτηριστική όσο και αποκρουστική κλίμακα νταμαριού, με αναβθμίδες, όπου μεγάλο μέρος του απλά λείπει. Έχει θρυμματιστεί και μεταφερθεί μακριά. Υπάρχει τελικά κάποιο όριο στο σκάψιμο του Γυαλιού;

νους, 12 εκ. οποιών κατοικούν μόλις στο νησάκι.

Σήμερα όλο και περισσότεροι επισκέπτονται το Γυαλί και χαιρόνται τις κρυστάλλινες αμμουδερές παραλίες του. Δεν θα μπορούσε να είναι αυτός ο δρόμος μιας δεύτερης ζωής για το Γυαλί;

Το Αιγαίο έχει όντως πολλά νησιά. Εχουμε όμως την πολυτέλεια (και το δικαίωμα, απέναντι στις επόμενες γενιές) να «συρρικνώσουμε» κάποια απ' αυτά στο όνομα της οποιασ οικονομικής δραστηριότητας;

Παραπέμπονται σε δίκη οι χάκερ του Facebook

Ο ιός που ανέπτυξαν οι δύο Έλληνες και οι πολύμηνες προσπάθειες τεχνικών να θωρακίσουν το μέσο κοινωνικής δικτύωσης

Τον **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Πρώτα εντόπισαν τα ηλεκτρονικά τους ίχνη, μετά κατέγραψαν τους διαλόγους τους. Ο χρόνος κυλούσε εις βάρος τους, οι δύο νέοι, όμως, συνέχιζαν απτόητοι την καθημερινότητά τους. Ο 31χρονος Π. ετοιμαζόταν να παραδώσει την πτυχιακή του εργασία και θα ολοκλήρωνε –έπιτα από χρόνια– τις σπουδές του. Ο 27χρονος Κ. είχε παραιτηθεί από τη δουλειά του στην Αθήνα και σε έναν μήνα θα μεταναστεύε στη Γερμανία για να εργαστεί εκεί ως τεχνικός ασφαλείας δικτύων. Μέχρι που η Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος εμφανίστηκε στην πόρτα τους.

Ήταν Ιούλιος του 2014 όταν συνελήφθησαν για τη διασπορά ενός κακόβουλου λογισμικού μέσω Facebook. Σύμφωνα με το κατηγορητήριο είχαν μολύνει περισσότερους από 25.000 υπολογιστές σε όλον τον κόσμο, αποκτώντας πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα και στα ηλεκτρονικά πορτοφόλια χιλιάδων χρηστών. Τέσσερα χρόνια μετά κι ενώ βρίσκεται ακόμη σε ισχύ ο περιοριστικός όρος απαγόρευσης της εξόδου τους από τη χώρα, με πρόσφατο βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών οι δύο χάκερ παραπέμπονται σε δίκη στο Τριμελές Εφετείο Κακοσυνηγμάτων. Η «Κ» παρουσιάζει το χρονικό της ασυνήθιστης ιστορίας τους και τις πολύμηνες προσπάθειες των τεχνικών του Facebook να θωρακίσουν την πλατφόρμα τους απέναντι στους δύο Έλληνες.

Ήταν Δεκέμβριος του 2013, όταν τα μέλη της ομάδας ασφαλείας του Facebook εντόπισαν ύποπτη δραστηριότητα σε χρήστες στην Ελλάδα. Τον Απρίλιο του 2014 ενμύρωσαν σχετικά τη Δίωξη Ηλε-

κτρονικού Εγκλήματος στην Αθήνα. Μέχρι και τον Ιούνιο του ίδιου έτους είχαν καταγραφεί 20 ξεχωριστά κύματα επιθέσεων. Πέρα από την Ελλάδα, είχαν επηρεαστεί χρήστες υπολογιστών στην Πολωνία, στη Νορβηγία, στην Ινδία, στην Πορτογαλία και στις ΗΠΑ. Τεχνικοί της Microsoft έδωσαν στον ιό των δύο Ελλήνων την ονομασία «Lecpetex». Εκείνοι όμως αποκαλούσαν το λογισμικό «Πέπε» και τους μολυσμένους υπολογιστές «κουνάβια».

Σύμφωνα με το παραπεμπτικό βούλευμα, κατηγορούνται ότι επισύναψαν τον ιό σε μηνύματα που έστειλαν μέσω Facebook. Εφόσον ο παραλήπτης άνοιγε το επίμαχο αρχείο, οι δύο χάκερ αποκτούσαν πρόσβαση στον υπολογιστή του. Επειτα χρησιμοποιούσαν την υπο-

«Ήταν ένα παιχνίδι. Ήθελα να δοκιμάσω τις δυνάμεις μου για το κατά πόσον μπορώ να σπάσω τις άμυνες του Facebook», δήλωσε ένας εκ των δύο νέων.

λογιστική ισχύ των μολυσμένων μηχανημάτων για να δημιουργήσουν ψηφιακά νομίματα τύπου bitcoin, ενώ κατηγορούνται και για υποκλοπή κωδικών πρόσβασης σε ηλεκτρονικά πορτοφόλια. Εάν κάποιος ανυποψίαστος χρήστης έμπαινε στο Facebook, στο email του, ή πραγματοποιούσε μέσω Διαδικτύου κάποια τραπεζική συναλλαγή και αποθήκευε αυτούς τους κωδικούς στον browser, οι δύο χάκερ είχαν τη δυνατότητα να τους αποσπάσουν.

Σύμφωνα με το κατηγορητήριο,

Οι δύο χάκερ κατηγορούνται ότι επισύναψαν ιό δικής τους έμπνευσης σε μηνύματα που έστειλαν μέσω Facebook. Εφόσον ο παραλήπτης άνοιγε το επίμαχο αρχείο, οι δύο νεαροί αποκτούσαν πρόσβαση στον υπολογιστή του.

φέρνονταν να διατηρούσαν λογαριασμούς στην υπηρεσία μείζης ψηφιακών νομισμάτων «bitcoin fog» προκειμένου να αποκρύψουν τα ίχνη προέλευσής των εσόδων τους, αλλά και στο ηλεκτρονικό ανταλλακτήριο «Kraken» όπου θα μετέτρεπαν τα εικονικά νομίματα σε ευρώ.

Κατηγορούνται ότι μοίραζαν τον ίδιο ιό και μέσα από «σπασμένες» εκδόσεις δημοφιλών ηλεκτρονικών παιχνιδιών που κατέβαζαν οι χρήστες από το Διαδίκτυο – κάτι που

και οι δύο συλληφθέντες είχαν αρνηθεί.

Μοιράζονταν το ίδιο πάθος

Στις απολογίες τους μετά τη σύλληψή τους οι δύο νέοι είπαν ότι είχαν γνωριστεί τυχαία το 2012 και μοιράζονταν το ίδιο πάθος για τους υπολογιστές. Τόνισαν ότι είχαν συνθέσει «από το μηδέν» το κακόβουλο λογισμικό, αξιοποιώντας δικές τους ιδέες. «Ήταν ένα παιχνίδι. Ήθελα να δοκιμάσω τις δυνάμεις μου και τις γνώσεις μου για το κατά πόσον

μπορώ να σπάσω τις άμυνες του Facebook», υποστήριξε ο ένας. «Επιλέξαμε το συγκεκριμένο δίκτυο γιατί είναι οργανωμένο και παρέχει ασφάλεια στους χρήστες», είπε ο άλλος χαρακτηρίζοντας τη διαδικασία «ενδιαφέρουσα πρόκληση». Και οι δύο υποστήριξαν ότι δεν αφαιρέσαν bitcoins από τα ηλεκτρονικά πορτοφόλια άλλων χρηστών. «Δεν μας ενδιέφερε να ζημιώσουμε οικονομικά κάποιον», είπε ένας εκ των δύο νέων στον ανακριτή. Όσο το Facebook προ-

σπαθούσε να αμυνθεί λαμβάνοντας νέα μέτρα προφύλαξης για τα μέλη του, οι δύο χάκερ αναζητούσαν άλλους τρόπους για να διαδώσουν τον ιό σε άλλες ιστοσελίδες και γι' αυτό, όπως υποστήριξαν, κρατούσαν αρχεία με όλους αυτούς τους κωδικούς πρόσβασης που είχαν συλλέξει. Σύμφωνα με την αστυνομία, στο σπίτι ενός εκ των δύο είχαν βρεθεί 26.610 αρχεία με κωδικούς πρόσβασης άλλων χρηστών.

Πρόταση από τη Γερμανία

Το 2014, λίγες ημέρες μετά τη σύλληψή τους ο 27χρονος είχε μιλήσει στην «Κ». «Τελείωσα το σχολείο στα όρια της Βάσης», είχε πει τότε. «Ακριβώς γιατί το μόνο που με ενδιέφερε ήταν να γυρίσω σπίτι και να καθίσω στον υπολογιστή». Τα τελευταία χρόνια έχει φύγει από την Αθήνα και ζει στη Βόρεια Ελλάδα. Με εξαίρεση κάποια περιστασιακά μεροκάματα δεν είχε σταθερή εργασία. Σύμφωνα με τον συνήγορό του, δικηγόρο Σπύρο Καρανικόλα, ο Κ. είχε νέα πρόταση για δουλειά πάνω στο αντικείμενο της ασφάλειας δικτύων από τη Γερμανία με καλές μηνιαίες απολαβές. Τον Ιούνιο ζήτησε την άρση της απαγόρευσης εξόδου του από τη χώρα, το αίτημά του όμως απορρίφθηκε στις αρχές Σεπτεμβρίου.

Ο κ. Καρανικόλας υποστηρίζει ότι οι απομνημονωμένες τηλεφωνικές συνομιλίες των δύο νέων δεν πρέπει να αποτελέσουν μέρος της δικογραφίας, καθώς δεν ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία για τη λήψή τους. «Δεν είχαν καμία πρόθεση να βλάψουν κάποιον χρήστη, ούτε αποκόμισαν οικονομικό όφελος», λέει. «Επιμένουμε ότι τα αδικήματα είναι πλημμεληματικής φύσεως και θα το αποδείξουμε στο δικαστήριο».

Οδοιπορικό στις δύο «όχθες» των Σκοπίων

Λίγο πριν από το δημοψήφισμα, η «Κ» βρέθηκε εκεί και μίλησε με πολίτες

Τον απεσταλμένο μας στα ΣΚΟΠΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

Ο συνταξιούχος Ντράγκανσκι Στάνκοβιτς θα «αναμετρηθεί» την άλλη Κυριακή στο δημοψήφισμα για τη συμφωνία των Πρεσπών με τον 29χρονο ιδιωτικό υπάλληλο Μπράνισλαβ Μαρκόφσκι. Η ιστορία και το θυμικό, κόντρα στον ρεαλισμό και στο μέλλον. Ο Στάνκοβιτς θα μπιόκοτάρει το δημοψήφισμα γιατί, όπως λέει, «με τη συμφωνία ο Ζάεφ τα δίνει όλα στους Έλληνες». Ο Μαρκόφσκι θα πάει «οπωσδήποτε» να ψηφίσει και μάλιστα υπέρ της συμφωνίας, γιατί θεωρεί «αναγκαίο ο μικρός αυτός λαός να ενσωματωθεί στην Ευρώπη».

Ποιος θα είναι ο νικητής; Με βάση την εικόνα της δημόσιας συζήτησης και της αντιπαράθεσης, ουδείς μπορεί να κάνει ασφαλή εκτίμηση, πόσο μάλλον πρόβλεψη, για το τι θα γεννηθεί η κάλπη. Κάποιοι προεξοφλούν την υπερψήφισμα της συμφωνίας και μόνο λόγω της πίεσης του διεθνούς παράγοντα και μερικοί λένε ότι «θα ψηφίσουν και τα δέντρα, αν χρειαστεί, προκειμένου να βγει το «Ναι»». Με μια πρώτη ματιά, πάντως, τίποτα δεν μαρτυρεί ότι σε αυτή τη χώρα εντός ολίγων ημερών επίκειται ένα δημοψήφισμα που θα καθορίσει τη μοίρα της.

Η αποκαθίλωση

Διασχίζοντας τον «δρόμο της φιλίας», όπως μετονομάστηκε από τον Ζόραν Ζάεφ ο αυτοκινητόδρομος από τους Ευζώνους έως τα Σκόπια, που ο Γκρούεφσκι είχε βαφτίσει «δρόμο του Μεγάλου Αλεξάνδρου», δεν βλέπει κανείς ούτε ένα πανό ούτε ένα σύνθημα στους τοίχους. Το ίδιο και στην πόλη των Σκοπίων. «Αμύχανα» στις όχθες του Βαρδάρη τα γύψινα και μπρούτζινα αγάλματα των «πρώτων του μακεδονικού έθνους» (Γκότσε Ντέλτσεφ, Τσέντο, Ντάμε Γκρούεφ, Αλέξανδρος, Φί-

λιππος κ.ά.) που είχε τοποθετήσει ο Νικόλα Γκρούεφσκι, «παρακολουθούν» την επιχείρηση απαξίωσης τους και μαζί και των «ιερών και οσίων του μακεδονικού έθνους», που κατά τους επικριτές του έχει δρομολογήσει μέσα από τη συμφωνία των Πρεσπών ο Ζάεφ.

«Το κλίμα είναι άπιστευτα υποτονικό. Θα είστε τυχεροί αν δείτε κάποια αφίσα ή κάποιο σύνθημα υπέρ του «Ναι» ή του «Όχι»,» μας λέει παλιός και έμπειρος περί τα πο-

«Θα πάω να ψηφίσω σίγουρα. Το θέμα με την Ελλάδα πρέπει να επιλυθεί. Είναι ανάγκη αυτό το κράτος και ο μικρός μας λαός να ενσωματωθούν στην Ευρώπη», λέει ο Μπράνισλαβ.

λιτικά φίλος που συναντήσαμε στα Σκόπια. «Αν κρίνει κανείς από την κινητικότητα και την πρωτοφανή συρροή ξένων ηγετών και τις υποσχέσεις που δίνουν στους ανθρώπους, τότε θα καταλήξει εύκολα στο συμπέρασμα ότι το «Ναι» θα κάνει περίπατο. Ας μη βιαστούμε όμως, υπάρχουν και τα υπόγεια ρεύματα. Να δούμε πώς θα εκφραστεί στην κάλπη όλος εκείνος ο κόσμος που τόσα χρόνια γαλουχήθηκε με μια ακραία πατριωτική ρητορική», τονίζει. Και δεν είναι ο μόνος που μας το επισήμανε.

Η «Κ» επισκέφθηκε τη συνοικία Σταϊκόφτσι του μεικτού δήμου Χάζι Μπάμπα, όπου πριν από μερικές ημέρες ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ, με αφορμή τη βοήθεια που είχε προσφέρει η Συμμαχία στις καταστροφικές πλημμύρες του 2016,

«Είναι μεγάλο λάθος να κουβαλιούνται εδώ από το αμερικανικό Πεντάγωνο μέχρι την Καγκελαρία και άλλες ισχυρές χώρες για να προσπαθήσουν να μας επηρεάσουν», λέει ο Ντράγκανσκι (στη φωτ. αναρτημένο πανό σε κεντρικό σημείο καλεί τους πολίτες να μπιόκοτάρουν το δημοψήφισμα της 30ής Σεπτεμβρίου).

μίλησε σε πολίτες για την ανάγκη υπερψήφισμα της συμφωνίας και τα οφέλη που θα αποκομίσουν από το «Ναι».

Ο Ντράγκανσκι Στάνκοβιτς δεν ήταν μεταξύ αυτών που πήγαν να τον ακούσουν και όταν τον ρωτήσαμε γιατί, μας είπε: «Δεν καταλαβαίνω για ποιον λόγο έρχονται να μας πείσουν, να μας αλλάξουν τη γνώμη. Είναι μεγάλο λάθος να κουβαλιούνται εδώ από το αμερικανικό Πεντάγωνο μέχρι την Καγκελαρία και άλλες ισχυρές χώρες, για να προσπαθήσουν να μας επηρεάσουν».

Η νοσοκόμα Βερόνικα Γιακίμοφσκα μάς είπε ότι θα πάει να ψηφίσει, αλλά θα καταψηφίσει τη συμφωνία. «Ποια χώρα χρειάστηκε να αλλάξει το όνομά της για να μπει στην Ε.Ε.; Με ενοχλεί ότι μας πιάζουν οι ξένοι να μετονομαστούν σε Βόρεια Μα-

κεδονία. Αυτό δεν είναι δικαίωμα, πρόσθεσε.

«Μας αγάπησε ξαφνικά όλος ο πλανήτης, αυτό το πράγμα δεν έχει γίνει πουθενά αλλού στον κόσμο, να έρχονται τόσο πολλοί και τόσο σπουδαίοι για να μας βάλουν το μαχαίρι στον λαιμό για να ψηφίσουμε», λέει ο ταξιτζής Γκόραν Κίμοφσκι, ο οποίος θα πάει να ψηφίσει και μάλιστα υπέρ της συμφωνίας. Οπως λέει αφοπλιστικά, «για να μπούμε στο ΝΑΤΟ και να μην υπάρχει ο φόβος από τους Αλβανούς».

Η Ραντμίλα είναι απόφοιτος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και δεν θέλει να γράψουμε το επώνυμό της. Δεν ήταν η μόνη εξ όσων μίλησαμε που αρνήθηκε να μας απαντήσει στο ερώτημα εάν θα συμμετάσχουν στο δημοψήφισμα. «Ο κόσμος φοβάται να εκφραστεί,

έχει δικαστεί, στα σπίτια και στα καφενεία έχουν χωριστεί σε προδότες και προοδευτικούς, υπάρχει μίσος», λέει, και την επισήμανση αυτή μάς την έκαναν και αρκετοί άλλοι συνομιλητές μας για να υποστηρίξουν την ύπαρξη «βουβού κύματος διαμαρτυρίας» στην κοινωνία.

«Να τελειώνουμε»

Στα Σκόπια συνηθίζουν να λένε ότι ο κεντρικός δήμος αποτελεί τη μεγάλη δύναμη του Ζόραν Ζάεφ και η αλήθεια είναι ότι οι περισσότεροι από όσους μίλησαμε δήλωσαν υπέρ της συμφωνίας, «για να τελειώνουμε με αυτό το θέμα». Ο Μπράνισλαβ Μαρκόφσκι, για παράδειγμα, τάσσεται υπέρ του «Ναι». «Θα πάω να ψηφίσω σίγουρα. Το θέμα με την Ελλάδα πρέπει να επιλυθεί. Οφείλω

ως πολίτης αυτής της χώρας να πάρω θέση, παρόλο που αυτό είναι θέμα που πρέπει να το λύσουν οι πολιτικοί. Είναι ανάγκη αυτό το κράτος και ο μικρός μας λαός να ενσωματωθούν στην Ευρώπη».

Μέσα σε μια τέτοια ατμόσφαιρα δεν μπορεί να μην καταγραφεί η απουσία ανθελληνικού κλίματος, κάτι που όπως μας είπαν πολλοί – και βιώσαμε και οι ίδιοι στο παρελθόν – συμβαίνει για πρώτη φορά σε περίοδο έξαρσης του προβλήματος της ονομασίας. Μάλιστα, ένας ηλικιωμένος, ονόματι Τόμιολαβ, μας είπε στην κεντρική πλατεία των Σκοπίων, ότι «πρέπει να συγκαρούμε τα αδέρφια μας τους Έλληνες, που το 2008 στη σύνοδο του ΝΑΤΟ στο Βουκουρέστι με τη στάση τους έδωσαν ένα κηροστόυκι στους Αμερικανούς».

Η «παρέλαση» ξένων ηγετών και οι πιέσεις

Η κυβέρνηση και τα κόμματα, Ευρωπαίοι και Αμερικανοί «πολιολογούν» ασφυκτικά την κοινωνία με στόχο να την οδηγήσουν κατ' αρχήν στην κάλπη και εκεί να ψηφίσει υπέρ της συμφωνίας για να ανοίξουν οι πόρτες του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε. Το δίλημμα είναι σκληρό και έχει διχάσει την κοινωνία, που να μην θέλει να γίνει η χώρα μέλος του ΝΑΤΟ και της Ε.Ε., χωρίς όμως να «ξεπουληθεί το έθνος». Προδότες και πατριώτες δεν υπάρχουν μόνο στην Ελλάδα με αφορμή τη συμφωνία.

Τα αγάλματα «πρώτων του μακεδονικού έθνους» που είχε τοποθετήσει ο Γκρούεφσκι παρακολουθούν αμήχανα την επιχείρηση απαξίωσης τους.

τιθήμενοι εμφανίζονται διασπαρμένοι ως προς το τι θα πράξουν στο δημοψήφισμα, αν δηλαδή θα προσέλθουν στην κάλπη ή θα μπιόκοτάρουν το δημοψήφισμα ώστε να απονομιμοποιήσουν το αποτέλεσμα.

Ενα συνονθύλευμα οργανώσεων της άκρας εθνικιστικής Δεξιάς, χριστιανικών σωματείων, συλλόγων που φέρουν ονόματα κοιμητηρίων του 19ου αιώνα κ.ά., με επικεφαλής το ανοικτά φιλορωσικό περιθωριακό κόμμα Ενωμένη Ρωσία, δραστηριοποιείται κυρίως μέσω Διαδικτύου, με σύνθημα «Μπιόκοτάρω», υπέρ της αποχής. Μια δυο συγκεντρώσεις που επικεκήρσε απέτυχαν παταγωδώς, καθώς δεν

μάζεψε περισσότερο από μερικές δεκάδες άτομα.

Όσο για τους οπαδούς του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης, VMRO-DPMNE, που απορρίπτει τη συμφωνία ως «προδοτική», αυτοί βιώνουν το δικό τους δράμα. Η ηγεσία τους, υπό την πίεση του διεθνούς παράγοντα, αλλά και τη δαμόκλειο σπάθη των επικείμενων δικαστικών διώξεων κορυφαίων στελεχών της για διαφθορά κατά την προηγούμενη διακυβέρνηση Γκρούεφσκι – για τον τώως πρωθυπουργό κυκλοφορεί ότι μπορεί και πριν ακόμα από το δημοψήφισμα να οδηγηθεί στη φυλακή εάν εκδοθεί η απόφαση του εφετείου που δεν θα ακυρώνει αυτήν του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου για φυλάκιση δύο χρόνων –, τους έχει καλέσει να πράξουν κατά συνείδηση. Δίκως να εξηγεί εάν αυτό αφορά και την ψήφο στη συμφωνία την οποία το κόμμα έχει αποκρύψει! Ούτε και το VMRO όμως κάνει συγκεντρώσεις και ιδιαίτερη φασαρία κατά του δημοψηφίσματος, τροφοδοτώντας έντονη φημολογία ότι με τη στάση του διευκολύνει τον Ζάεφ.

Τέτοια συρροή ξένων είχε να παρατηρηθεί στις όχθες του Βαρδάρη από την εποχή (2001) των ένοπλων συγκρούσεων μεταξύ Αλβανών και Σλαβομακεδόνων. Ο κατάλογος των υψηλών «επισκεπτών» περιλαμβάνει βαριά ονό-

ματα: Μέρκελ, Στόλτενμπεργκ, Κουρτς, ο υπουργός Αμυνας των ΗΠΑ Μάτις, ο πρόεδρος του Κοσόβου Θάτσι, ο Ντόναλντ Τραμπ και ο Τζορτζ Μπους ο νεότερος με μνημόνια τους, το ίδιο και ο Μάθιου Νίμιτς, οι επίτροποι της Ε.Ε. Μογκερίνι και Χαν, ενώ φημολογείται επίσκεψη και του προέδρου Μακρόν. Και κανείς δεν ξέρει μέχρι πού θα φτάσει η λίστα έως τις 30 Σεπτεμβρίου. Ο Στόλτενμπεργκ και ο Χαν, μάλιστα, εκτός από την πολιτική ηγεσία, μίλησαν και σε συγκεντρώσεις πολιτών στο χωριό Σταϊκόφσκι και στην κωμόπολη Στιπ αντίστοιχα.

Το μήνυμα

Θα αποδώσει τα αναμενόμενα το ασφυκτικό διεθνές «μαρκάρισμα» υπέρ της συμμετοχής και του «Ναι» σε μια κοινωνία κουρασμένη, αν όχι απελπισμένη, ή θα επιφέρει η αντίθετα αποτελέσματα; Ο αποκαλούμενος στη διπλωματία «νέος Χόλμπρουκ», βοηθός υφυπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ Μάθιου Πάλμερ, κατά την επίσκεψή του τον περασμένο μήνα στα Σκόπια φέρεται να είχε πει στην ηγεσία του VMRO ότι το να μπει η χώρα στο ΝΑΤΟ είναι προς το εθνικό συμφέρον των ΗΠΑ και όποιος επιχειρήσει να σταθεί εμπόδιο θα είναι εχθρός τους. Και κατά τα φαινόμενα, το μήνυμα ελήφθη.

Μύθοι και αλήθειες για τον ρωσικό παράγοντα

Εχει εμπλακεί η Ρωσία στο δημοψήφισμα; Εμφανώς όχι, πέραν των δηλώσεων του Κρεμλίνου ότι η Μόσχα αντιτίθεται στην ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ. Τόσο όμως ο Αμερικανός υπουργός Αμυνας Μάτις και ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Στόλτενμπεργκ όσο και ο δυτικός Τύπος προειδοποιούν περί ενεργής ρωσικής παρέμβασης μέσω διασποράς ψευδών πληροφοριών, με τον πρωθυπουργό Ζάεφ πάντως να δηλώνει πως δεν διαθέτει ενδείξεις επί αυτού. Ουδείς μπορεί να αποκλείσει καλά οργανωμένη επιχείρηση επηρεασμού της κοινής γνώμης μέσω διακίνησης fake news στο Διαδίκτυο, και οι Ρώσοι έχει αποδειχθεί ότι δουλεύουν πολύ καλά τη «μηχανή» ψευδών ειδήσεων.

Το βέβαιο είναι ότι την εκστρατεία υπέρ της αποχής και του «Όχι» έχει επωμισθεί ένα ασήμαντο και μη μετρήσιμο από άποψη επιρροής στο εκλογικό σώμα κόμμα – αυτό της «Ενωμένης Μακεδονίας». Ο ηγέτης του, κάποιος Γιάνκο Μπάτσεφ, υπήρξε ιδρυτής ενός άλλου μικρού κόμματος με την επωνυμία «Λαϊκό Κίνημα για τη Μακεδονία», που συνεργάστηκε με το VMRO χωρίς να εκλέξει βουλευτή.

Τον Ιανουάριο του 2018 μετονομάστηκε σε «Ενωμένη Μακεδονία», κατά το «Ενωμένη Ρωσία» του Πούτιν, υιοθέτησε φιλορωσική ατζέντα

Την εκστρατεία υπέρ της αποχής και του «Όχι» έχει επωμισθεί ένα ασήμαντο κόμμα – αυτό της «Ενωμένης Μακεδονίας».

και κάλεσε τη Βουλή της χώρας να ανακαλέσει ψηφίσματά του που όριζαν ως στρατηγικό στόχο την ένταξη στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε.

Σχεδόν δύο μήνες μετά και συγκεκριμένα στις 3 Μαρτίου κάλεσε στα Σκόπια ως ομιλητή σε ανοικτή συζήτηση με θέμα «η Δημοκρατία της Μακεδονίας - Ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση» τον υπερεθνικιστή και φερόμενο ως μυστικό σύμβουλο του Πούτιν, Αλεξάντερ Ντουγκίν. Παρεμβαίνοντας στη συζήτηση, ο Ντουγκίν είπε μεταξύ άλλων: «Εάν στη Ρωσία ετίθετο ο όρος να εγκαταλείψει το όνομά της για να επιστρέψει στο G8, ο λαός μας δεν θα το επέτρεπε. Είμαστε Ρώσοι και είστε Μακεδόνες, αισθάνεστε Μακεδόνες. Γιατί ν' αλλάξετε όνομα;». Η Μόσχα, πάντως, στήριξε και στη συνέχεια το εθνικιστικό VMRO, με τον διεθνή Τύπο (Politico) να παρουσιάζει τη ρωσική προέβεια στα Σκόπια ως «φωλιά κατασκόπων».

Ο κ. Αλέξης Τσίπρας (εδώ, σε παλαιότερη ομιλία του στην Κεντρική Επιτροπή του ΣΥΡΙΖΑ) προτίθεται να στείλει έμμεσο μήνυμα προς όλους ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει εγκαταλείψει το αυστηρό «αριστερό» του πρόσημο και κινείται πλέον και στον χώρο της Κεντροαριστεράς.

Σχέδιο Μαξίμου για πολιτικό εγκλωβισμό του ΚΙΝΑΛ

Με άνοιγμα του ΣΥΡΙΖΑ στην Κεντροαριστερά και εκλογικές συνεργασίες

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Ενα πολυεπίπεδο σχέδιο πολιτικού «εγκλωβισμού» του ΚΙΝΑΛ και μετακίνησης του ΣΥΡΙΖΑ προς την Κεντροαριστερά προωθεί το Μέγαρο Μαξίμου στην πορεία προς τις προσεχείς εκλογές, που εάν δεν υπάρξουν άλλες εξελίξεις, όπως, για παράδειγμα, η μη αποδοχή της πρότασης της κυβέρνησης για αναστολή της περικοπής των συντάξεων, έχει «κλειδώσει» ότι θα πραγματοποιηθούν τον προσεχή Μάιο.

Οι συστηματικές επιθέσεις κυβερνητικών στελεχών κατά της κ. Φώφης Γεννηματά, ότι συμπλέει πλήρως με τον κ. Κυρ. Μητσοτάκη και ότι διαμορφώνει σκηνικό συγκυβέρνησης μεταξύ Ν.Δ. και ΚΙΝΑΛ μετά την επερχόμενη εκλογική αναμέτρηση, αποτελούν απλώς την κορυφή του παγόβουνου στη στρατηγική του πρωθυπουργού Αλ. Τσίπρα: τους επόμενους μήνες, θα αξιοποιηθούν ως πρόσθετα «εργαλεία» μια σειρά από άλλα θέματα, από την επιλογή υποψηφίων στις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και τις συμμαχίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο ενόψει ευρωεκλογών μέχρι την αναθεώρηση του Συντάγματος και τα νέα «ανοίγματα» προς τη δεξιά της Κεντροαριστεράς μέσω της κατάργησης των ψηφοδέλτιων, αλλά και του ανασχηματισμού που υποχρεωτικά θα κάνει ο κ. Τσίπρας, εάν ο κ. Π. Καμμένος υλοποιήσει την απειλή του για απο-

χώρηση των ΑΝΕΛ από το κυβερνητικό σχήμα. Στις επερχόμενες εκλογές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί εισηγμένη απόφαση ο ΣΥΡΙΖΑ να στηρίξει υποψηφίους που είχαν υποστηριχθεί το 2014 από το ΠΑΣΟΚ, εάν έχουν ιδιαίτερα αυξημένες πιθανότητες επανεκλογής. Ήδη αποτελεί κοινό μυστικό ότι θα στηριχθούν οι υποψηφιότητες

Στις αυτοδιοικητικές εκλογές θα στηρίξει και υποστηριχθέντες από το ΠΑΣΟΚ το 2014, ενώ προωθεί συμμαχίες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

του κ. Απ. Κατσιφάρα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και του κ. Στ. Αρναουτάκη στην Κρήτη. Επίσης, θεωρείται πολύ πιθανό να στηριχθεί και ο κ. Ν. Τσιλιμίκας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, ενώ από τη συνάντηση που είχε μερικούς μήνες πριν με τον κ. Τσίπρα, είναι σαφές πως εάν ο κ. Γ. Μπουτάρης επιλέξει να είναι εκ νέου υποψήφιος για τον Δήμο Θεσσαλονίκης, θα έχει τις «ευλογίες» του ΣΥΡΙΖΑ, ενώ αντίστοιχες «ωσώσεις» θα υπάρξουν και σε μια σειρά από περιφερειακούς δήμους. Η στόχευση των συγκεκριμένων επιλογών δεν αποτελεί μόνο απόπειρα το κυβερνών κόμμα να εμφανιστεί ενισχυμένο

στον αυτοδιοικητικό εκλογικό χάρτη. Αποτελεί έμμεσο μήνυμα ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει εγκαταλείψει το αυστηρό «αριστερό» του πρόσημο και πλέον κινείται και στον χώρο της Κεντροαριστεράς.

Η αναθεώρηση

Την ίδια επιδίωξη θα υπηρετεί και η πρόταση που θα κατατεθεί τον επόμενο μήνα, με την έναρξη των εργασιών της Ολομέλειας της Βουλής, για τη συνταγματική αναθεώρηση. Όπως αναφέρουν κυβερνητικά στελέχη, ο κ. Τσίπρας έχει αποφασίσει να ενσωματώσει στην εισήγηση του ΣΥΡΙΖΑ για τη συνταγματική αναθεώρηση πολλές από τις προτάσεις που είχε καταθέσει με επιστολή της προς τους πολιτικούς αρχηγούς η κ. Φώφη Γεννηματά την περασμένη άνοιξη. Μεταξύ άλλων, πεδία συγκλίσεων λέγεται πως μπορεί να υπάρχουν αναφορικά με την ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Προέδρου της Δημοκρατίας και την αλλαγή του τρόπου εκλογής του ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος πρόωρης διάλυσης της Βουλής, η εισαγωγή δικλίδων ώστε να διασφαλίζεται ο σταθερός εκλογικός κύκλος και, βεβαίως, η κατάργηση προνομίων του πολιτικού συστήματος, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τον νόμο περί ευθύνης υπουργών. Μόνο ζήτημα στο οποίο ο κ. Τσίπρας φέρεται να είναι κάθεται είναι να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 16 για τη μη κρατική πανεπιστήμια, παρότι περιλαμβάνεται

στην πρόταση του ΚΙΝΑΛ. Σημειώνεται ότι η Χαριλάου Τρικούπη έχει αποφασίσει να συμβάλει στην εκκίνηση της αναθεωρητικής διαδικασίας, παρότι θα κατηγορηθεί το Μέγαρο Μαξίμου ότι την «εργαλειοποιεί» ενόψει των επερχόμενων εκλογών.

Παράλληλα, η μετακίνηση του ΣΥΡΙΖΑ προς την Κεντροαριστερά και η άσκηση πίεσης προς την κ. Φώφη Γεννηματά θα αποτυπωθούν και στο επίπεδο των συμμαχιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο ενόψει ευρωεκλογών. Ο κ. Τσίπρας ευνοεί την προοπτική προεκλογικών ή μετεκλογικών συνεργασιών μεταξύ Ευρωπαϊκής Αριστεράς και Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος (ΕΣΚ) και πρωταγωνιστεί στις σχετικές παρασκηνιακές διεργασίες, παρά την εκπεφρασμένη δυσφορία της ηγεσίας της Χαριλάου Τρικούπη. Μάλιστα, κορυφαία στελέχη του ΚΙΝΑΛ αναγνωρίζουν πως εάν ο κ. Τσίπρας επιτύχει να ρυθολογήσει, σε μια συνεργασία με το ΕΣΚ, το γερμανικό Die Linke και το Rodemos, η κ. Φώφη Γεννηματά δεν θα έχει περιθώρια αντίστασης. Τέλος, όπως λέγεται, εάν ο κ. Καμμένος υλοποιήσει τις απειλές του για αποχώρηση από την κυβέρνηση, οι αλλαγές στο κυβερνητικό σχήμα θα έχουν και πάλι άρωμα διευρύνσεων. Οχι μόνο με στελέχη από το παλαιό ΠΑΣΟΚ, όπως η κ. Μαριλίτσα Ξενογιαννακοπούλου, αλλά και από το εκσυγχρονιστικό μπλοκ, όπως η κ. Μυρσίνη Ζορμπά.

Τα πρώτα ονόματα για τις Περιφέρειες

Η εκλογική στρατηγική των κομμάτων

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Με δύο διαφορετικές γραμμές, πηγαίνουν ΣΥΡΙΖΑ, Ν.Δ. και ΚΙΝΑΛ στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Από τη μία, το κυβερνών κόμμα θέλει να υλοποιήσει μέσω των τοπικών εκλογών το στρατηγικής φύσεως διακύβευμα, της δημιουργίας «προοδευτικού πόλου», και ως εκ τούτου είναι βέβαιο πως θα στηρίξει πρόσωπα που δεν ανήκουν απαραίτητα στον στενό κομματικό του πυρήνα. Αντιθέτως, η Ν.Δ., το κόμμα με τον πιο ισχυρό παραδοσιακό κομματικό μηχανισμό, θα έχει παντού δικούς της υποψηφίους. Στην ίδια λογική κινείται και η Χαρ. Τρικούπη, που μέσω των αυτοδιοικητικών θέλει να κρατήσει δυνάμεις.

Όσον αφορά τις 13 περιφέρειες της χώρας, τα σενάρια έχουν ως εξής:

Αττική. Βούληση του ΣΥΡΙΖΑ είναι να κατέλθει εκ νέου η Ρένα Δούρου, η οποία ωστόσο δεν έχει ακόμη εκδηλώσει τις προθέσεις της, καθώς υπάρχει σενάριο που τη θέλει να μεταπηδά στη Βουλή. Από πλευράς ΚΙΝΑΛ, βέβαια είναι η υποψηφιότητα του Γιάννη Σγουρού, ενώ από πλευράς Ν.Δ. στις εν εξελίξει ζυμώσεις με επίκεντρο τον δήμαρχο Περιστερίου Ανδρέα Παχατουρίδη και τον Αμαρουσίου Γιώργου Πατούλη, φαίνεται πως προκρίνεται ο πρώτος.

Θεσσαλία. Από πλευράς Ν.Δ. θα είναι ξανά υποψήφιος ο νυν περιφερειάρχης Κώστας Αγοραστός, ενώ από πλευράς ΚΙΝΑΛ η στηριχθεί ο κ. Τσιλιμίκας, που δεν αποκλείεται να πάρει τις «ευλογίες» και του ΣΥΡΙΖΑ.

Αν. Μακεδονία και Θράκη. Ο Χρήστος Μέτιος, ο οποίος ήταν ανάμεσα στους 50 που υπέγραψαν υπέρ του Κυριάκου Μητσοτάκη για την ηγεσία της Ν.Δ., αναμένεται να διεκδικήσει εκ νέου την περιφέρεια. Από πλευράς ΚΙΝΑΛ έχει γίνει κρούση στον πρώην υπουργό Γιώργο Πεταλωτή, ενώ ακούγεται και το όνομα του κ. Τιμοσίδη, πρώην υφυπουργού Υγείας.

Πελοπόννησος. Στην περιφέρεια αυτή γίνονται έντονες παρασκηνιακές ζυμώσεις. Ο νυν περιφερειάρχης, προερχόμενος από τη Ν.Δ., Πέτρος Τατούλης, έχει ανακοινώσει πως θα είναι εκ νέου υποψήφιος, με την Πειραιώς να έχει αποκλείσει τη στήριξη του. Από τη Ν.Δ. φαίνεται πως προκρίνεται η υποψηφιότητα του δημάρχου Καλαμάτας, Παναγιώτη Νίκα. Από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ συζητείται το όνομα του κ. Δέδε, γενικού γραμματέα του υπουργείου Υποδομών, ενώ από το ΚΙΝΑΛ συζητείται το όνομα της Νάντιας Γιαννακοπούλου, ενώ λέγεται πως ασκούνται σημαντικές πιέσεις και στον πρώην υπουργό Γιάννη Μανιάτη, ο οποίος δεν ενδιαφέρεται.

Ηπειρος. Υποψήφιος της Ν.Δ. θα είναι ξανά ο νυν περιφερειάρχης Αλέκος Καχριμάνης, ενώ το ΚΙΝΑΛ

προσανατολίζεται στην υποψηφιότητα του πρώην βουλευτή του ΠΑΣΟΚ Θανάση Οικονόμου. Ανεξάρτητος θα κατέβει ο επικοινωνιολόγος Σπύρος Ριζόπουλος.

Στερεά Ελλάδα. Μετά την αποχώρηση του Κώστα Μπακογιάννη για τον Δήμο Αθηναίων, αποτελεί γρίφο για τη Ν.Δ. Οι πιέσεις στον Σίμο Κεδίκογλου δεν φαίνεται να αποδίδουν. Ο ΣΥΡΙΖΑ προσανατολίζεται προς τον Βαγγέλη Αποστόλου, πρώην υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ το ΚΙΝΑΛ κοιτάει την Κατερίνα Μπατζελή, πρώην βουλευτή Φθιώτιδας.

Νότιο Αιγαίο. «Γαλάζιος» υποψήφιος θα είναι ο νυν περιφερειάρχης κ. Χατζημάρκος, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ εξετάζει τον κ. Σαντορινιώ. Από το ΚΙΝΑΛ πιθανός υποψήφιος θα είναι ο κ. Νικητιάδης, πρώην υφυπουργός Τουρισμού.

Βόρειο Αιγαίο. Στην Πειραιώς έχουν αποκλείσει τη στήριξη της νυν περιφερειάρχου Χριστιάνας Καλογήρου, χωρίς ωστόσο να έχει βρεθεί ποιος θα πάρει το χρίσμα. Από το ΚΙΝΑΛ, πιθανότατα υποψήφιος θα είναι ο Σταμάτης Μαλέλης, που ίσως στηριχθεί και από τη Ν.Δ.

Ιόνια Νησιά. Ο νυν περιφερειάρχης Θεόδωρος Γαλιατσάτος θα είναι εκ νέου υποψήφιος του ΣΥΡΙΖΑ, ενώ από τη Ν.Δ. πιθανό θεωρείται

Ν.Δ. και ΚΙΝΑΛ θα έχουν παντού δικούς τους υποψηφίους.

το χρίσμα στον γεωπόνο Κώστα Καρβούνη.

Κρήτη. Το φαβορί είναι ο νυν περιφερειάρχης Σταύρος Αρναουτάκης, ο οποίος θα έχει τη στήριξη τόσο του ΚΙΝΑΛ, από το οποίο προέρχεται, όσο και του ΣΥΡΙΖΑ. Αίνιγμα αποτελούν οι προθέσεις της Ν.Δ. **Κεντρική Μακεδονία.** Εδώ θα είναι εκ νέου υποψήφιος από τη Ν.Δ. ο Απόστολος Τζιτζικώστας, ενώ από το ΚΙΝΑΛ εξετάζεται το όνομα του πρώην υπουργού Γιάννη Μαγκριώτη.

Δυτική Μακεδονία. Από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ θα είναι εκ νέου υποψήφιος ο νυν περιφερειάρχης Θεόδωρος Καρυπίδης, ο οποίος το 2014 είχε μόνο τη στήριξη των ΑΝΕΛ. Από το ΚΙΝΑΛ πιθανή υποψηφιότητα είναι αυτή της Γεωργίας Ζερμπιάδου. Στη Ν.Δ. έχει συζητηθεί το όνομα του Γιώργου Κασαπίδη, ωστόσο εξετάζονται και άλλες λύσεις.

Δυτική Ελλάδα. Ο νυν περιφερειάρχης Απόστολος Κατσιφάρας θα έχει όπως φαίνεται τη στήριξη τόσο του ΚΙΝΑΛ όσο και του ΣΥΡΙΖΑ. Από τη Ν.Δ. πιέσεις ασκούνται στον βουλευτή Ανδρέα Κατσανιώτη, ο οποίος ωστόσο θέλει να παραμείνει στη Βουλή. Εναλλακτικό «γαλάζιο» σενάριο είναι ο πρώην δήμαρχος Ναυπάκτου, Θανάσης Παπαθανάσης.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αποικία δημοσιονομικών πλεονασμάτων

Του ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Μπορεί να σας φανεί παράδοξο, αλλά βρίσκεις στελέχη οργανισμών, τραπεζών και κυβερνήσεων που αναγνωρίζουν στην κυβέρνηση Τσίπρα την προσπάθεια να «σπρώξει τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται η Ελλάδα». Δεν αποτελούν την πλειοψηφία, κάθε άλλο. Όλοι γνωρίζουν πως η Ελλάδα θα μετρήσει από την ώρα που θα αναλάβει μια κυβέρνηση «liberal». Πάντως, ο κ. Τσακαλώτος μπερδεύει με μαεστρία τους ακροατές του. Από τότε που σταμάτησε τα «μαθήματα σοσιαλισμού», οι εκπρόσωποι των αγορών δεν τον ξεχωρίζουν από τον τυπικό αγγλοσάξονα «liberal». Αυτοί που μπερδεύονται είναι στην Κουμουνδούρου: liberal είναι μόνον οι νεο-φιλελεύθεροι εναντίον των οποίων ξιφουλκεί ο κ. Τσίπρας. Ίσως επειδή κανείς δεν του έχει εξηγήσει επαρκώς ότι αυτό το είδος

Το υπερπλεόνασμα, που επινόσαν Τσίπρας - Μοσκοβισί, δεν είναι τίποτε περισσότερο από το όνομα που έδωσαν στη νέα λιτότητα.

των πολιτικών δεν υπάρχει πια.

Αν του εξηγήσει η κυρία Μέρκελ, που υπηρετεί το ρεύμα του γερμανικού ordoliberalism, ένα μείγμα λαϊκής Δεξιάς με κοινωνικό πρόσωπο, που αναγνωρίζει καθοδηγητικό ρόλο στην κεντρική κυβέρνηση, τότε ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ θα έχει καταλάβει τι τον περιμένει. Κατά τη γερμανική αυτή αντίληψη της ευταξίας, η ελληνική οικονομία θα έχει στρώσει όταν κανείς πλέον δεν θα ενδιαφέρεται για όσα συμβαίνουν στην Ελλάδα. Η γραμμή

των Ευρωπαίων είναι «εξαχάστε τους Έλληνες». Γραμμή καταστροφική ιδίως στον βραχύ ορίζοντα στον οποίο θα συνεχίσει να κυβερνά ο κ. Τσίπρας. Κυρίως επειδή περιμένουμε, οι κάτοικοι αυτής της χώρας, να δούμε την «καλύτερη μέρα μετά τα μνημόνια». Μια χώρα όπου δεν συμβαίνει «τίποτε» δεν είναι μια χώρα που δεν έχει προβλήματα. Το αντίθετο ακριβώς ισχύει. Γι' αυτό και ο κ. Τσακαλώτος δεν μπόρεσε, στο Λονδίνο όπου μίλησε σε επενδυτικούς κύκλους, να πείσει για τίποτε πέραν των καλών του προθέσεων. Λεφτά δεν έφερε!

Για να ξεφύγει η χώρα από την παγίδα στασιμότητας, πρέπει να διπλασιάσει το μέγεθος των επενδύσεων στην επιχειρηματική οικονομία. Ποιος θα δώσει τον τόνο; Θα έρθουν οι διεθνείς επενδυτές; Ίσως κάποτε! Η βιασύνη με την οποία η κυβέρνηση επιχειρεί να παρέμβει στην οικονομία δημιούρ-

γησε ήδη αμφιβολίες. Οι απειλές που εκστομίζουν με την παραμικρή σύγκρουση επίλεκτα στελέχη της, τα εμπόδια στη λειτουργία των τραπεζών (παρέμβαση στον διαγωνισμό για το νοσοκομείο «Ντυνάν», προσασία ξενοδόχου μεγαλοοφειλέτη των τραπεζών), οι παρεμβάσεις στη Δικαιοσύνη και στο εργασιακό περιβάλλον δεν διευκολύνουν. Σε τελευταία ανάλυση, ο καιρός περνά γρήγορα και οι επενδυτές κρύνουν σοφότερο να περιμένουν μέχρις ότου φανεί αν ο κ. Μητσοτάκης θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και θα βρει τον δρόμο για να εφαρμόσει όσα περιγράφει.

Σε κάθε περίπτωση, το τέλος των μνημόνων αντί να φέρει το τέλος της λιτότητας και της μιζερίας που τη συνοδεύει, σπέρνει, για την ώρα, πρόσθετη ανησυχία και βαριά απογοήτευση. Ξεχωρίζουν δύο μεγάλα προβλήματα. Το ένα συνδέεται με την εμμονή του πρωθυπουργού

στην πάσα (δική μας) θυσία προκειμένου να εξασφαλιστούν παχυλά φοροπλεονάσματα πέραν των κανονικών πληρωμών των τόκων επί του ήδη μεγαλύτερου δανεισμού μας. Το δεύτερο είναι η αδιαφορία του πρωθυπουργού για την κατάσταση με τις τράπεζες, οι οποίες παραμένουν βουτηγμένες στα «κακά τους δάνεια», θέμα για το οποίο θα μιλήσουμε την επόμενη εβδομάδα.

Η Ελλάδα μετατράπηκε σε «αποικία δημοσιονομικών πλεονασμάτων», κατάσταση απαράδεκτη για κράτος της Ευρωζώνης. Αυτό που ζητείται από τα κράτη διά του Συμφώνου Σταθερότητας είναι να μην ξεπερνά το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 3% του ΑΕΠ. Πουθενά δεν είναι γραμμένο ότι είμαστε υπερπλεονασμα, γι' αυτό άλλωστε δεν υπάρχει καν η λέξη αυτή σε καμία άλλη γλώσσα. Η επινόηση Τσίπρα - Μοσκοβισί δεν είναι τίποτε

περισσότερο από το όνομα που έδωσαν στη νέα λιτότητα, δηλαδή από το σκόνι με το οποίο θα κρεμάσουν τη μεταμνημονιακή Ελλάδα.

Σε μια κανονική χώρα, με την τρέχουσα φορολογία θα πληρώναμε τους τόκους μας, αλλά το κράτος θα είχε τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει από την αγορά μικρά αλλά επαρκή ελλείμματα για να υποστηριχθούν ειδικές επενδυτικές δράσεις δρομολόγησες τns ανάπτυξης. Φορολογικά κίνητρα, ένα σκούνημα στην κατανάλωση με τη μείωση ειδικών φόρων, μια συμμετοχή σε έργα υποδομής, αφού η επιστροφή του κράτους είναι απαραίτητος όρος επανεκκίνησης της οικονομίας. Όσο ο κ. Τσίπρας κοιμάται ήσυχος πάνω στο «μαξιλάρι» των δανεικών, το οποίο θα σκίσει για να μπορεί να πληρώνει τους δανειστές, τόσο πάνε χαμένα τα ενθαρρυντικά λόγια του κ. Τσακαλώτου προς τους επενδυτές.

Μια κοινωνία με τεράστιο έλλειμμα εμπιστοσύνης

Τι αποκαλύπτει νέα μεγάλη έρευνα για τις αξίες των Ελλήνων

Του **ΘΟΔΩΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ***

Ποιες αξίες πιστεύουμε ότι πρέπει να μαθαίνουν τα παιδιά μας στο σπίτι; Ποιους δεν θα θέλαμε για γείτονες; Πόσο εμπιστευόμαστε τους άλλους; Οι απαντήσεις σε ερωτήσεις σαν και αυτές, όταν γίνονται σε επίπεδο μιας ολόκληρης χώρας, μπορούν να χαρτογραφίσουν τις αξίες μιας ολόκληρης κοινωνίας. Αυτός είναι ο στόχος της νέας έρευνας της διαNEOσις.

Η World Values Survey (WVS) είναι μια παγκόσμια έρευνα που διεξάγεται από το 1981 σε δεκάδες χώρες του κόσμου. Η έρευνα περιλαμβάνει ένα ερωτηματολόγιο σχεδόν 300 ερωτήσεων, κοινό σε όλες τις χώρες, που διεξάγεται με αυστηρές, κοινές προδιαγραφές σε «κύματα», περίπου κάθε πέντε χρόνια. Μέχρι τώρα έχουν διεξαχθεί έξι «κύματα» της έρευνας και αυτή την εποχή διεξάγεται το έβδομο.

Το 2017, η διαNEOσις σε συνεργασία με το ΕΚΚΕ ανέλαβε να σχεδιάσει και να υλοποιήσει τη συμμετοχή της Ελλάδας στο έβδομο «κύμα». Τα αποτελέσματά αυτής της έρευνας, σε συνδυασμό και με τα αποτελέσματα της άλλης μεγάλης έρευνας της διαNEOσις, «Τι πιστεύουν οι Έλληνες», δίνουν μια πολυεπίπεδη εικόνα για το τι σκεφτόμαστε, τι πιστεύουμε και τι θεωρούμε σημαντικό ως λαός.

Η WVS στην Ελλάδα διεξήχθη τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2017 σε δείγμα 1.200 νοικοκυριών με προσωπικές συνεντεύξεις. Την ευθύνη του σχεδιασμού του ερωτηματολογίου και την επιμέλεια της έρευνας είχε ο καθηγητής Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου Σωκράτης Κονιόρδος, ενώ την εκτέλεση της έρευνας ανέλαβε η Metron Analysis.

Οι θεσμοί

Χαρακτηριστικά δυσοίωνα είναι τα ευρήματα της έρευνας που έχουν να κάνουν με την εμπιστοσύνη. Οι Έλληνες εμπιστεύονται σε ποσοστά άνω του 50% μόνο πέντε θεσμούς: Τα πανεπιστήμια, τις Ενοπλες Δυνάμεις, την Αστυνομία, την Εκκλησία και τα δικαστήρια. Θεσμοί όπως το Κοινοβούλιο, ο Τύπος, η κυβέρνηση ή τα πολιτικά κόμματα έχουν ποσοστά εμπιστοσύνης κάτω του 15%.

Το φαινόμενο, όμως, δεν αφορά

τους θεσμούς. Οι Έλληνες δεν μοιάζουν να εμπιστεύονται ούτε τους άλλους ανθρώπους: περισσότεροι από εννιά στους δέκα διαφωνούν με την άποψη ότι οι περισσότεροι άνθρωποι είναι άξιοι εμπιστοσύνης, μόνο 61% εμπιστεύονται τους γείτονές τους, και μόνο ένας στους πέντε εμπιστεύεται ανθρώπους άλλης εθνικότητας ή θρησκείας. Η δυσπιστία είναι ακόμα πιο έντονη απέναντι σε ανθρώπους που συναντάμε για πρώτη φορά: μόνο ένας στους 10 Έλληνες δηλώνει έτοιμος να εμπιστευθεί καινούργιους ανθρώπους στη ζωή του.

Η κρίση φαίνεται ότι επιδεινώνει την κατάσταση. Στο European Values Survey του 2008, το ποσοστό των Ελλήνων που πίστευε πως οι περισσότεροι άνθρωποι είναι άξιοι εμπιστοσύνης το 2008 ήταν 20,7% – υπερδιπλάσιο από το σημερινό.

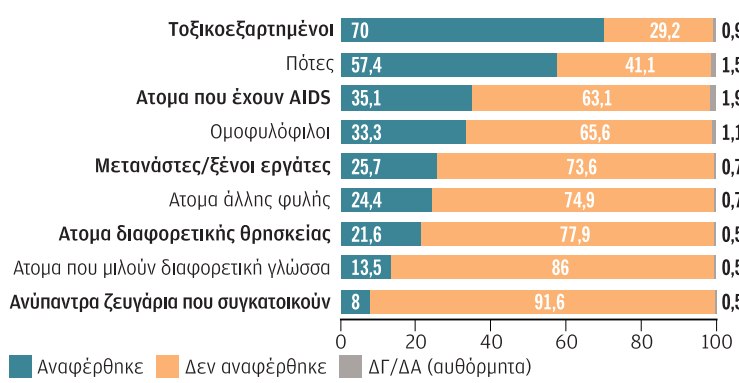
Οι διαδικασίες διαψεύσεις της περιόδου των μνημονίων αντανακλώνται και στην αποξένωση από την πολιτική που εκφράζεται στις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Μόλις ένας στους τρεις Έλληνες θεωρεί ότι η πολιτική είναι κάτι σημαντικό για τη ζωή του. Αντίθετα, η θρησκεία, ο ελεύθερος χρόνος, η εργασία, οι φίλοι και η οικογένεια είναι όλα σημαντικά για πάνω από το 85% των ερωτηθέντων. Στην ερώτηση «πόσο θα λέγατε ότι ενδιαφέρεστε για την πολιτική», λι-

Η διαNEOσις σε συνεργασία με το ΕΚΚΕ ανέλαβε τη συμμετοχή της Ελλάδας στο έβδομο «κύμα» της World Values Survey.

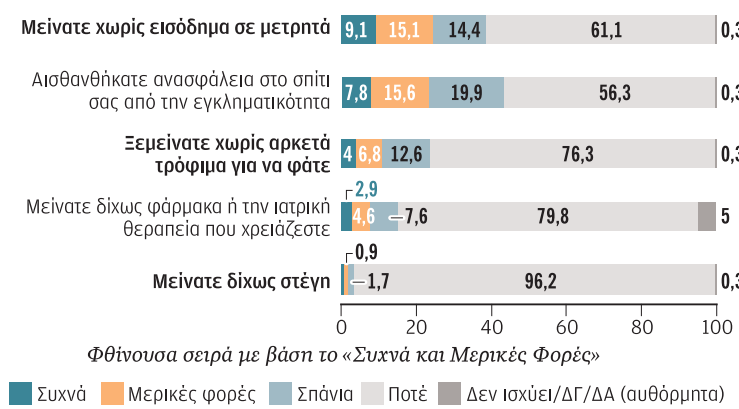
γότεροι από τρεις στους δέκα απαντούν «πολύ» ή «αρκετά». Παρ' όλα αυτά, επτά στους δέκα δηλώνουν πως συζητούν πολιτικά θέματα με τους φίλους τους («συχνά» ή «περισσότερα»), ενώ εννιά στους δέκα δηλώνουν πως ψηφίζουν «πάντα» ή «συνήθως» τόσο στις δημοτικές όσο και στις εθνικές εκλογές.

Η καχυποψία απέναντι στην πολιτική καταγράφεται και από τις αμφιβολίες που εκφράζει σημαντικό μέρος του πληθυσμού για την εκλογή και τη διαδικασία. Ένας στους πέντε πιστεύει ότι στις εκλογές οι ψήφοι δεν καταμετρούνται σωστά. Σχεδόν τέσσερις στους δέκα αμφιβάλλουν

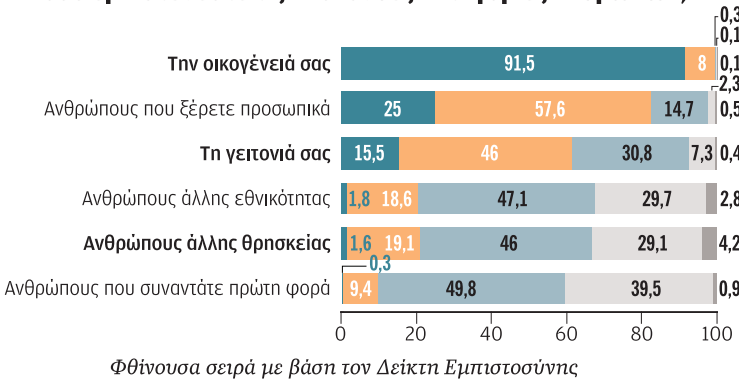
«Ποιους δεν θα θέλαμε για γείτονες;»

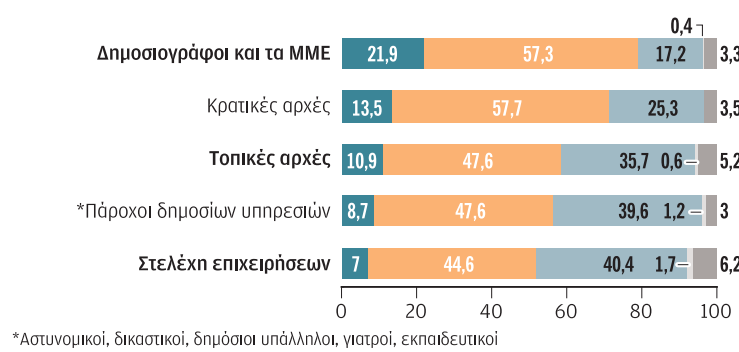
«Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσο συχνά εσείς ή η οικογένειά σας...»

«Πόσο εμπιστεύεστε τις ακόλουθες κατηγορίες ανθρώπων;»

«Πόσο διεφθαρμένες είναι οι παρακάτω κατηγορίες ανθρώπων;»

*Αστυνομικοί, δικαστικοί, δημόσια υπάλληλοι, γιατροί, εκπαιδευτικοί

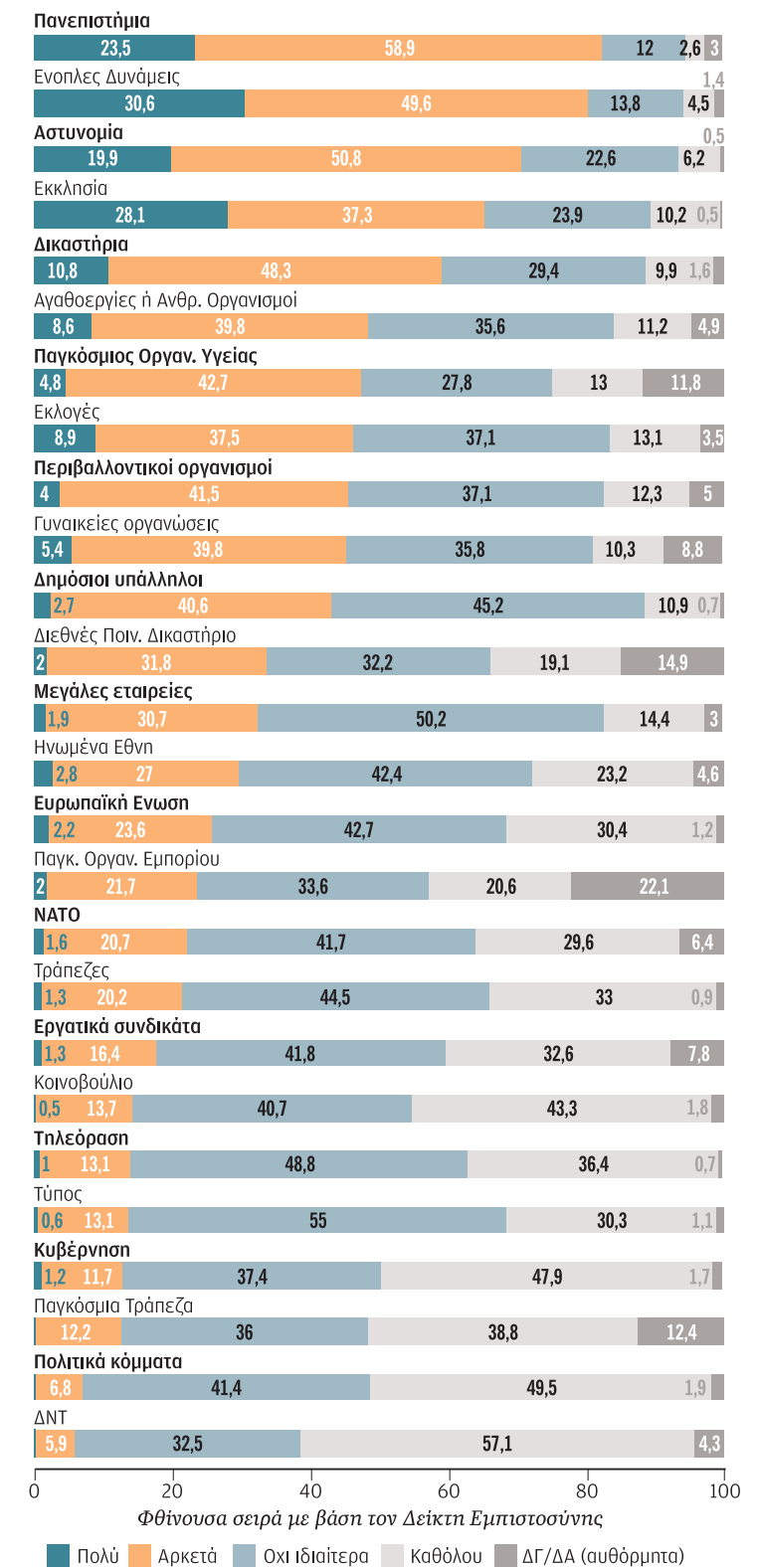
Φθίνουσα σειρά με βάση τον Δείκτη «Όλοι και οι περισσότεροι»

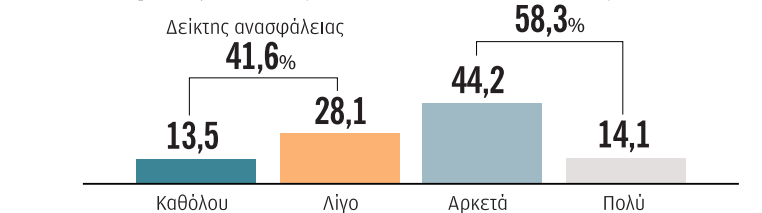
Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Φορέας Διεξαγωγής: Metron Analysis • Φορέας Ανάθεσης: διαNEOσις • Πληθυσμιακή έρευνα: Άνδρες και γυναίκες ηλικίας 18 ετών και άνω από το σύνολο των αστικών και αγροτικών περιοχών της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας • Μέγεθος δείγματος: 1.200 άτομα • Επιλογή δείγματος: Πληθυσμιακή δειγματοληψία αναλογική του πληθυσμού της χώρας (Proportional to Population Size Sampling) • Διεξαγωγή: Από 8/9/2017 έως 16/10/2017 με τη συμμετοχή 35 ερευνητών και 9 εποπών

«Πόσο εμπιστεύεστε τους παρακάτω Οργανισμούς/θεσμούς;»

«Πόσο ασφαλή νιώθετε;»

Ο κ. Θωδωρής Γεωργακόπουλος είναι διευθυντής περιεχομένου της διαNEOσις.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Από τον πυρήνα, στην περιφέρεια της Ευρώπης

Τα συγκριτικά στοιχεία από το έβδομο «κύμα» της WVS δεν είναι ακόμα διαθέσιμα, ώστε να μπορούμε να γίνουμε οι απαραίτητες συγκρίσεις με άλλες χώρες. Ωστόσο, αν κοιτάξει κανείς τα αποτελέσματα από το προηγούμενο «κύμα» της έρευνας, όταν το ερωτηματολόγιο ήταν έως έναν βαθμό το ίδιο, μπορεί να διαπιστώσει ότι οι απαντήσεις των Ελλήνων σήμερα δεν είναι πολύ διαφορετικές από τις απαντήσεις άλλων λαών τότε.

Διαφορές ασφαλών και υπάρχουν σε συγκεκριμένα θέματα και κάθε λαός έχει εμφανώς διαφορετικές προτεραιότητες, αλλά οι απαντήσεις των Ελλήνων δεν είναι εξωπραγματικές ή, έστω, αξιοσημείωτες. Για παράδειγμα, το ποσοστό των Αργεντινών και των Ισπανών που δήλωναν ότι δεν ενδιαφέρονται για την πολιτική το 2013 και το 2011 αντιστοίχως ήταν παρόμοιο με το ελληνικό

Είμαστε ακριβώς στη μέση, στο κέντρο του χάρτη. Οι αξίες των Ελλήνων δεν αποτελούν κάτι το εξωπραγματικό ή ιδιαίτερο.

ποσοστό σήμερα (κοντά στο 30%). Σχετικά με το αν δωροδοκούνται οι ψηφοφόροι στις εκλογές, το ποσοστό των Εσθονών που το πίστευε το 2011 είναι αντιστοίχο με τα ελληνικά νούμερα σήμερα στην Αργεντινή το ποσοστό το 2013 ήταν διπλάσιο.

Μόνο στον βαθμό της εμπιστοσύνης στους άλλους φαίνεται να διαφέρουμε αρκετά. Σε επτά άλλες χώρες που εξετάσαμε, στην περίοδο 2010-2014, το ποσοστό των ανθρώπων οι

οποίο εμπιστεύονται ανθρώπους που συναντούν για πρώτη φορά ήταν πολύ υψηλότερο από το ελληνικό – από 22% στην Εσθονία και στην Τουρκία μέχρι 57% στη Σουηδία. Αυτή η διαφοροποίηση τεκμηριώνεται και από αποτελέσματα άλλων ερευνών στο πρόσφατο παρελθόν (European Social Survey), σύμφωνα με τα οποία, όπως γράφει ο Σ. Κονιόρδος, «προκύπτει μεγαλύτερος βαθμός επιφύλαξης των Ελλανιδών/Ελλήνων από τον ευρωπαϊκό μέσον όρο, σε βαθμό τέτοιο ώστε να έχει ήδη διαπιστωθεί η ύπαρξη μιας διακριτής ρωγμής κοινωνικής δυσπιστίας ως χαρακτηριστικό στοιχείο της ελληνικής κοινωνίας».

Στο παρελθόν έχουν γίνει πιο αναλυτικές και ενδελεχείς συγκρίσεις χρησιμοποιώντας δεδομένα από έρευνες όπως η WVS, η European Social Survey και τα Ευρωπαϊκά μετρητά. Σε μια τέτοια επεξεργασία

οι πολιτικοί επιστήμονες Ρόναντ Ινγκελχαρτ και Κρίστιαν Γουέλτσελ κατασκεύασαν έναν «χάρτη αξιών» για δεκάδες χώρες του κόσμου, ανάλογα με το πόσο παραδοσιακές ή κοσμικές είναι οι αξίες που επικρατούν και το κατά πόσον σημαντική είναι η ανάγκη επιβίωσης ή η ανάγκη ελευθερίας σε μια κοινωνία. Μέσα στις χώρες που χαρτογραφήθηκαν ήταν και η Ελλάδα, πρώτα στην περίοδο 1999-2004 και μετά στην περίοδο 2010-2014.

Η μετατόπιση

Στον χάρτη αυτό, με βάση τα δεδομένα των αρχών του αιώνα, οι Έλληνες τοποθετούνταν πιο κοντά στην ομάδα της «Προτεσταντικής» και της «Καθολικής» Ευρώπης, παρά σε άλλες ορθόδοξες χώρες ή σε χώρες στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Πιο κοντά της ήταν χώρες όπως η Σλοβενία, η Γαλλία και το Ισραήλ. Η θέση την οποία

66% πιστεύει πως η ανάπτυξη της τεχνολογίας στο μέλλον θα είναι καλό πράγμα, ενώ μόνο το 7% το θεωρεί κακό. Το 71,4% των Ελλήνων δηλώνει πολύ ή αρκετά ευτυχισμένο (το ποσοστό στους νέους είναι 83%), ενώ οκτώ στους δέκα δηλώνουν πως έχουν καλή ή πολύ καλή υγεία. Ένας στους τέσσερις δηλώνει πως κατά τους τελευταίους 12 μήνες αισθάνθηκε «ανασφάλεια στο σπίτι από την εγκληματικότητα», και πάνω από τρεις στους δέκα δηλώνουν πως στη γειτονιά τους συμβαίνουν «συχνά» ή «πολύ συχνά» ληστείες.

Όσον αφορά μεγαλύτερους κιν-

δύνους, ένας στους πέντε Έλληνες ανησυχεί για το ενδεχόμενο εμφύλιου πολέμου, ένας στους τρεις ανησυχεί για το ενδεχόμενο «πολέμου που να αφορά τη χώρα μου» και τέσσερις στους 10 ανησυχούν για το ενδεχόμενο τρομοκρατικής επίθεσης. Επιπλέον, το 41% των ερωτηθέντων ανησυχεί μήπως χάσει τη δουλειά του ή τη μήπως δεν μπορεί να βρει δουλειά, ενώ το 29% ανησυχεί για το επίπεδο εκπαίδευσης που παρέχει στα παιδιά του.

* Ο κ. Θωδωρής Γεωργακόπουλος είναι διευθυντής περιεχομένου της διαNEOσις.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Δύο βήματα πίσω από τον Βλαντιμίρ Πούτιν

Η εύθραυστη συμφωνία του Ρώσου προέδρου με τον Ερντογάν και η μυστηριώδης κατάρριψη του ρωσικού αεροσκάφους

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Μέχρι το προηγούμενο Σαββατοκύριακο, η επικρατούσα εικόνα για τη Συρία ήταν η εξής: ο Μπασάρ Ασαντ κερδίζει τον επιασθή πόλεμο και σύντομα θα εκδιώξει την ένοπλη αντιπολίτευση από την τελευταία περιοχή που κατέχει, το Ιντλίμπ. Ο Βλαντιμίρ Πούτιν, ο αποφασιστικός παράγοντας που έκανε τη ζυγαριά να γείρει προς την πλευρά του Ασαντ, ετοιμάζεται για μια ΡΑΧ RUSSICA, με την Αμερική στο περιθώριο. Ωστόσο, δύο σημαντικές εξελίξεις σε διάστημα λίγων ωρών ήρθαν να θολώσουν την εικόνα, θέτοντας ερωτήματα για τα όρια της ρωσικής ισχύος.

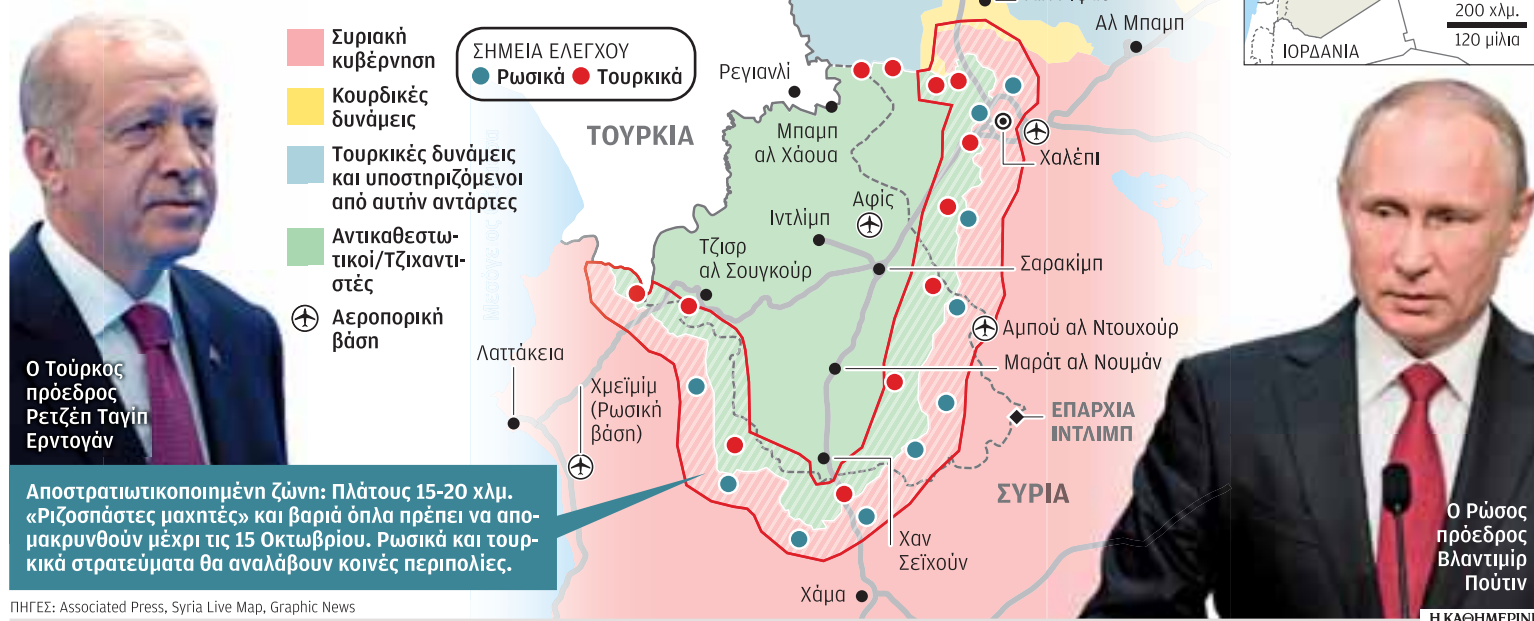
Τη Δευτέρα το απόγευμα βγήκε λευκός καπνός στο Σότσι, που φιλοξενούσε τη «μίνι Γιάλτα» Πούτιν-Ερντογάν για το Συριακό. Υστερα από πεντάωρες συνομιλίες, ο Ρώσος πρόεδρος υπαναχώρησε, αποδεχόμενος την πρόταση Ερντογάν για κατάπαυση του πυρός στο Ιντλίμπ. Η αναμενόμενη επίθεση ακυρώθηκε. Σε αντάλλαγμα, η Τουρκία υποτίθεται ότι θα εξασφαλίσει την έξοδο των «ακράιων» τζιχαντιστών και των βαρέων όπλων από μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη πλάτους 15-20 χιλιομέτρων. Κοινές περιπολίες Ρώσων και Τούρκων θα επιταρύνουν την εφαρμογή της συμφωνίας.

Προσωρινός ελιγμός ή στρατηγική υποχώρηση; Ο καιρός θα δείξει. Επί του παρόντος, η υποχώρηση Πούτιν μεταφράζεται ως μέγα διπλωματικό δώρο στον Ερντογάν. Εάν ο συριακός στρατός προχωρούσε στην άλωση του Ιντλίμπ, η αντιπολίτευση θα ξεριζωνόταν από τη Συρία και η Τουρκία θα έμεινε χωρίς κανένα «ατού» στη συριακή σκακιέρα, πέρα από τα μικρά, κουρδικά κομμάτια από το Αφρίν μέχρι την Τζαράμπουλς, που κατέλαβε.

Η αιφνίδια στροφή Πούτιν κρήνη ερμηνείας. Ενδεχομένως, το Κρεμλίνο μετέφρασε τις προειδοποιήσεις Τραμπ για δυναμική απάντηση σε περίπτωση χρήσης χημικών όπλων από τον Ασαντ ως προαναγγελία προβοκάτσιας για την εξαπόλυση επίθεσης. Αλλά αυτό ξανάγινε τον Απρίλιο, χωρίς να αλλάξει κάτι στην

Η συμφωνία Τουρκίας και Ρωσίας για το Ιντλίμπ

Οι ηγέτες της Ρωσίας και της Τουρκίας συμφώνησαν να δημιουργήσουν αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη στην επαρχία Ιντλίμπ, τον τελευταίο μεγάλο θύλακο των Σύρων αντικαθεστωτικών, αναστέλλοντας μια μεγάλη κλίμακα εισβολή του συριακού στρατού.

Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν

Αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη: Πλάτους 15-20 χλμ. «Ριζοπάστες μαχητές» και βαριά όπλα πρέπει να απομακρυνθούν μέχρι τις 15 Οκτωβρίου. Ρωσικά και τουρκικά στρατεύματα θα αναλάβουν κοινές περιπολίες.

ΠΗΓΕΣ: Associated Press, Syria Live Map, Graphic News

Λίγες ώρες μετά την προσωρινή εκτόνωση της έντασης στο Ιντλίμπ, οι φόβοι για κλιμάκωση, με εμπλοκή Ισραήλ και ΗΠΑ, ενισχύθηκαν.

εξέλιξη του πολέμου. Σοβαρότερο ρόλο πρέπει να έπαιξε η τουρκική αντίδραση. Ο Ερντογάν έστειλε πολεμοφόδια στους αντικαθεστωτικούς και ενίσχυσε τις τουρκικές δυνάμεις που ήδη βρίσκονταν στο Ιντλίμπ με σημαντικό αριθμό αρμάτων μάχης και μονάδων πυροβολικού. Παράλληλα, διεμήνυσε στον Πούτιν ότι, αν εξαπολυθεί επίθεση, η Τουρκία θα αποχωρήσει από την τριμερή διαδικασία της Αστάνης για την πολιτική επίλυση του Συριακού, όπου συμμετέχει μαζί με τη Ρωσία και το Ιράν.

Μπορεί να εικάσει κανείς ότι ο

Πούτιν έθεσε τη στρατηγική σημασία συνεργασία με την Τουρκία – η οποία έχει ήδη βάλει επικίνδυνη σφήνα στο ΝΑΤΟ – υπέρ των άμεσων στρατιωτικών στόχων. Το Ιντλίμπ μπορεί να περιμένει. Αλλά πόσο; Η συμφωνία του Σότσι εμφανίζεται εύθραυστη. Πώς θα διαχωριστούν οι «ακράιοι» από τους «μετριοπαθείς» μαχητές και πώς θα εξασφαλίσει η Τουρκία την απομάκρυνση των πρώτων, αν βέβαια δεν αρκестεί να τους αλλάξει στολές; Ή μήπως ο Πούτιν έθεσε πολύ στενά περιθώρια στον Ερντογάν (καταληκτική ημερομηνία είναι η 15η Οκτωβρίου) για να πει στη συνέχεια:

Πάντως, η όποια ανακούφιση από τη συμφωνία του Σότσι δεν κράτησε παρά λίγες ώρες. Γύρω στις 11 το βράδυ της Δευτέρας, ρωσικό κατασκοπευτικό αεροσκάφος «Ιλιούσι» ΙΙ-20 με 15μελές πλήρωμα εξαφανίστηκε από τα ραντάρ στα ανοικτά της Λαττάκεια, ενώ τέσσερα ισραηλινά F-16 βομβάρδιζαν συρια-

κούς στόχους στην περιοχή. Το ρωσικό υπουργείο Άμυνας γνωστοποίησε ότι το αεροπλάνο κατερρίφηκε από φίλια πυρά της συριακής αερομαχίας, αλλά επέρριψε την ευθύνη στους Ισραηλινούς, υποστηρίζοντας ότι ειδοποίησαν τους Ρώσους μόλις ένα λεπτό πριν αρχίσουν να εκτοξεύουν πυραύλους και ότι κρησποποίησαν το ρωσικό σκάφος ως ασπίδα έναντι των συριακών πυρών. Ο Ρώσος υπουργός Άμυνας Σεργκέι Σοϊγκού, μάλιστα, προειδοποίησε τον Ισραηλινό ομόλογό του ότι θα υπάρξουν αντίποινα.

Ανεξήγητα ήπιοι τόνοι

Ωστόσο, λίγες ώρες αργότερα, ο Πούτιν έριξε απότομα τους τόνους, δηλώνοντας ότι η κατάρριψη ήταν αποτέλεσμα «μιας αλυσίδας τραγικών, τυχαίων περιστάσεων». Πώς να εξηγήσει κανείς μια τόσο ήπια αντίδραση, τη στιγμή που το Ισραήλ για πρώτη φορά προχώρησε σε βομβαρδισμούς στη Λαττάκεια, οχυρό του Ασαντ και επαρχία που φιλοξενεί τις ρωσικές βάσεις της

Ταρτούς και του Χμείμιμ; Επτέλους, γιατί ο Ρώσος μπήκαν στον κόπο να κοιβαλήσουν στη Λαττάκεια το προωθημένο σύστημα αεράμυνας S-400 (που θέλουν να πουλήσουν και στην Τουρκία) αν δεν πρόκειται να το χρησιμοποιήσουν όταν υποστούν επίθεση;

Στα ρωσικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο πρόεδρος Πούτιν υπέστη βιτριολικές επιθέσεις, κάτι ιδιαίτερα ενοχλητικό σε μια εποχή που η δημοτικότητα του πλιττεται από τα μέτρα για το ασφαλιστικό. Μάλιστα, η φιλική προς το Κρεμλίνο ιστοσελίδα Russia Insider ανέβασε άρθρο με τίτλο: «Ο Πούτιν λέει σ' αυτούς που επιτίθενται στη Συρία: Συνεχίστε να σκοτώνετε τους στρατιώτες μου, δεν θα κάνω τίποτα». Η ίδια ιστοσελίδα (επιρρεπής στον αντισημιτισμό, αφού αρθρογράφοι της θεωρούν την επανάσταση των μπολσεβίκων αποτέλεσμα σιωνιστικής συνωμοσίας) απέδωσε τη στάση του Πούτιν σε «σιωνιστική πέμπτη φάλαγγα» στους κόλπους της κυβέρνησης.

Οι φόβοι του Ισραήλ

Παρά την ήπια αντίδραση του Πούτιν, Ισραηλινό αναλυτές εκτιμούν ότι ο Ρώσος πρόεδρος βρίσκεται σε πλήρη συντονισμό με τον Σεργκέι Σοϊγκού, εφαρμόζοντας τη γνωστή συνταγή του καλού και του κακού αστυνομικού. Αλλωστε, από την πρώτη στιγμή ο Πούτιν κάλυψε τη δυναμική αντίδραση του υπουργού του και προσηγήγει μέτρα για την ασφάλεια των ρωσικών δυνάμεων στη Συρία, που «θα τα δει όλος ο κόσμος».

Ηδη, το πρωί της Πέμπτης η Ρωσία έκλεισε μεγάλα τμήματα του εναερίου και θαλάσσιου χώρου της Ανατολικής Μεσογείου – από τις ακτές της Συρίας και του Λιβάνου μέχρι την Κύπρο – για «γυμνάσια», εμποδίζοντας πρακτικά το Ισραήλ να πλήξει στόχους στη Συρία από τη θάλασσα ή από τον Λίβανο. Στο Τελ Αβίβ ανησυχούν ότι το Κρεμλίνο μπορεί να αντιδράσει όπως έκανε με την κατάρριψη του ρωσικού αεροπλάνου Su-24M από την Τουρκία, το 2015: να μεταφέρει τα πιο προχωρημένα συστήματα ραντάρ και πυραύλων, αυτή τη φορά όχι στη Λαττάκεια, αλλά στο ύψωμα Τελ αλ Χαάρα, στο συριακό τμήμα των Υψωμάτων του Γκολάν, κάτι που πονάει και σφάζει το Ισραήλ. Εντέλει, παρά τη συμφωνία Πούτιν-Ερντογάν, οι φόβοι για ανεξέλεγκτη κλιμάκωση της σύγκρουσης στη Συρία κάθε άλλο παρά υποχώρησαν. Το γεγονός ότι αυτές τις μέρες σπεύδει στην περιοχή το αμερικανικό αεροπλανοφόρο «Χάρη Τρούμαν», για να ενωθεί με τον Εκτο Στόλο, ενισχύει ακόμη περισσότερο την ένταση.

Γερμανία, μια αποπομπή με ακροδεξιές προεκτάσεις

Η περίπτωση του επικεφαλής της υπηρεσίας Προστασίας Συντάγματος, που δεν «είδε» το πογκρόμ κατά μεταναστών

Της ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΞΗ

Στις πολιτικές διεργασίες που σημάδεψαν τη γερμανική ιστορία περιλαμβάνεται η ανάδυση του ναζισμού ως συμμαχίας ανάμεσα στον οργισμένο όχλο και σε τμήματα της ελίτ της χώρας. Το θεμελιώδες αυτό ιστορικό δεδομένο βρίσκεται στον πυρήνα του σάλου γύρω από τον Χανς-Γκέοργκ Μάασεν, ο οποίος την Τρίτη αποπέμφθηκε από την ηγεσία της Υπηρεσίας Προστασίας του Συντάγματος (BfV), σε ένα επεισόδιο με πάρα πολλές προεκτάσεις. Στις 26 και 27 Αυγούστου, στο Κέμνιτς της Σαξονίας, ακροδεξιός όχλος τριγυρούσε με λοστούς κνηγώντας ανθρώπους με σκούρο δέρμα, φυλοκόπησε νέους του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος και άλλους πολιτικούς αντιπάλους, προπλάκισε δημοσιογράφους και προξένησε ζημιές σε εστιατόριο απειλώντας τον Εβραίο ιδιοκτήτη.

Πέρα από τις δεκάδες μαρτυρίες και τα ερασιτεχνικά βίντεο που καταγράφηκαν τα συμβάντα, έχουν διαρρεύσει στη δημοσιότητα οι λεπτομέρειες προς λεπτό αναφορές των αστυνομικών που βρισκόνταν σε διάφορα σημεία της πόλης. Επειτα από όλα αυτά και αφού η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ είχε εκφράσει την απερίφραστη καταδίκη της, ο αρμόδιος αξιωματούχος για την προστασία του πολιτεύματος από τη ναζιστική απειλή επικρίθηκε να οδηγήσει τη χώρα στον κόσμο του Τζορτζ Οργουελ.

Ο Μάασεν βγήκε στην εφημερίδα Bild και ισχυρίστηκε, χωρίς στοιχεία, ότι ίσως ένα από τα βίντεο ήταν «πειραγμένο» (μετά ανακά-

λεσε, υποστηρίζοντας ότι είναι γνήσιο, αλλά ότι ίσως να μην πρόκειται για πογκρόμ μεταναστών) και ότι όλη η συζήτηση «έχει σκοπό να αποπροσανατολίσει από τη δολοφονία». Τα θανάσιμα χτυπήματα με μαχαίρι που είχε δεχθεί ο 35χρονος ξυλουργός Ντάνιελ Χίλιγκ, πιθανότατα ύστερα από καβγά με δύο πρόσφυγες οι οποίοι έχουν συλληφθεί ως ύποπτοι, έδωσαν το πράσινο φως όχι μόνο για την προσπάθεια επιβολής ακροδεξιάς τρομοκρατίας στους γερμανικούς δρόμους, αλλά και για την κάλυψη των συμβάντων από τα υψηλότερα κλιμάκια.

Η γραμμή του αντιμεταναστευτικού κόμματος AfD, ότι η αντίδραση αυτή ήταν «φιλοσοφική», την οποία δεν συμμερίζεται ούτε καν η χήρα

Μετά την κατακραυγή ο προϊστάμενός του Χορστ Ζεεχόφερ τον απέλυσε, αλλά ήθελε να τον κάνει υφυπουργό με 2.500 ευρώ μεγαλύτερο μισθό.

του Χίλιγκ, επικριρήθηκε να περάσει στην κοινή γνώμη.

«Κάθε φορά που κάπου στη Γερμανία κάποιος από τους εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες διαπράττει κάποιο έγκλημα, η νέα Ακροδεξιά διεκδικεί το δικαίωμα να εξαπολύει πογκρόμ αντί να καλεί την αστυνομία. Πρόκειται για στοχευ-

Ο Χανς-Γκέοργκ Μάασεν ήταν υπεύθυνος για την προστασία του πολιτεύματος από τη ναζιστική απειλή.

μένη διάρρηξη των κανόνων του αστικού κράτους, για την καθιέρωση της λογικής της τρομοκρατίας», σχολίασε ο μελετητής του ναζισμού Τόμας Κόνιτς.

Παρά την κατακραυγή, ο πολιτικός προϊστάμενος του Μάασεν, υπουργός Εξωτερικών Χορστ Ζεεχόφερ, αρνήθηκε να τον αποπέμψει,

επιβάλλοντας τη λύση της «απόλυσης-προαγωγής». Ο Μάασεν πράγματι απομακρύνθηκε από την BfV, όπως επέμεναν οι συγκαταρκτώντες Σοσιαλδημοκράτες, αλλά προήχθη στο αξίωμα υφυπουργού Εσωτερικών, μετακίνηση που εκτός των άλλων θα ανέβαζε τις μηνιαίες μεικτές απολαβές του κατά 2.500 ευρώ.

Μάλιστα, για να απελευθερωθεί η θέση αυτή, καθαρέθηκε ο μοναδικός υφυπουργός του Ζεεχόφερ που προερχόταν από τους Σοσιαλδημοκράτες – κερασαί στην τούρτα της απογοήτευσης μεγάλης μερίδας στελεχών και μελών του κόμματος, που εξαγριώθηκαν υποχρεώνοντας την καγκελάριο να ανακοινώσει, το απόγευμα της Παρασκευής, ότι θα αναζητήσει άλλη λύση.

Η σοσιαλδημοκρατική ηγεσία δεν είχε καμία πρόθεση να αποχωρήσει από την κυβέρνηση, ακόμη και για μια τόσο σοβαρή υπόθεση, αλλά οι αντιστάσεις της γερμανικής κοινωνίας, όπως εκφράστηκαν από τη σοσιαλδημοκρατική βάση, δεν της άφηναν άλλη επιλογή από το να ανοίξει εκ νέου το θέμα. Όπως και να λήξει η υπόθεση αυτή, παραμένει το βαθύτερο πολιτικό ζήτημα της επικοινωνίας ανάμεσα σε τμήματα της γερμανικής πολιτικής, οικονομικής και θεσμικής ελίτ και σε μια AfD που μεταπολιτεύεται όλο και πιο ακροδεξιά.

Το «Φρίντριχ φον Χάγκεν»

Εμβληματική είναι η περίπτωση του Ινστιτούτου «Φρίντριχ φον Χάγκεν», φορέα σκληρά νεοφιλελεύθερων ιδεών, στο οποίο ανήκουν στελέχη της AfD όπως η Μπέατριξ φον Στορχ και η επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας του κόμματος, Άλις Βάνιτελ, η οποία εξάλλου έχει σταδιοδρομήσει ως στέλεχος της Goldman Sachs. Πρόσφατα, 50 οικονομολόγοι αποχώρησαν από το ινστιτούτο, όταν αυτό αρνήθηκε να αποστασιοποιηθεί από την ακροδεξιά πτέρυγα της AfD. Εξάλλου, το γεγονός ότι

ο Μάασεν αρνήθηκε τις κατηγορίες για εγγύτητα με την AfD αποκαλύπτοντας ότι εδώ και τρεις δεκαετίες είναι μέλος του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος, λέει λιγότερα για τον ίδιο και περισσότερο για τη διείσδυση της Ακροδεξιάς στο κόμμα της Γερμανίδας καγκελαρίου. Η πλειοψηφία των Χριστιανοδημοκρατών και των οικονομικών παραγόντων που στηρίζουν το κόμμα εξακολουθεί να καταδικάζει τον ναζισμό, αλλά το γεγονός ότι η AfD βρίσκεται στο 18% των ψήφων στους αριθμούς η χώρα ευμερείς, δημιουργεί τεράστιες ανησυχίες για την επιβίωση της μετριοπαθούς Δεξιάς σε περίπτωση που η Γερμανία χτυπηθεί από κρίση.

Ο υπουργός Εσωτερικών Ζεεχόφερ βιώνει ήδη τη δική του κρίση, την καθίζηση της δημοτικότητάς του και την αναμενόμενη απόλεια αυτοδυναμίας του CSU στις βουλευτικές εκλογές της 14ης Οκτωβρίου. Το απειλούμενο φερτ του με την Ακροδεξιά δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα, καθώς οι μόνοι που αναφανδόν συμφωνούν με τους χειρισμούς του είναι οι ψηφοφόροι της AfD, ενώ οι ψηφοφόροι της δικής του παράταξης διαφωνούν σε ποσοστό 64%. Συρόμενος πίσω από την AfD (που λαμβάνει περίπου 10% στη Βαυαρία) ο Ζεεχόφερ βοήθησε ώστε η σημαντικότερη ανερχόμενη δύναμη στο κρατίδιο σήμερα να είναι οι Πράσινοι, οι οποίοι προβλέπεται να αποσπάσουν περί το 18%, συσπειρώνοντας όσους έχουν απογοητευθεί και από την πολυετή διακυβέρνηση του CSU και από την ακροδεξιά στροφή του επικεφαλής της.

Εθνικός συναγερμός στο Μέγαρο των Ηλυσίων

Ο Γάλλος πρόεδρος δεν πείθει τους πολίτες, η Μαρίν Λεπέν κερδίζει έδαφος

Κρίσιμα προβλήματα, ικανά να του στερήσουν μια δεύτερη προεδρική θητεία, αντιμετωπίζει ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν, η δημοτικότητα του οποίου βυθίζεται σύμφωνα με τις τελευταίες συγχομωμολογίες, με τις θετικές γνώμες να μην ξεπερνούν το 19% και τις αρνητικές να φθάνουν το 60%. Την ίδια στιγμή, δημοσκοπήσεις στις αρχές της εβδομάδας, ενόψει των ευρωεκλογών της ερχόμενης άνοιξης, εμφανίζουν το κυβερνητικό ψηφοδέλτιο, Δημοκρατία σε Κίνηση (LaREM), να προηγείται στην πρόθεση ψήφου με μόλις μισή ποσοστιαία μονάδα (21,5%) του ακροδεξιού Εθνικού Συναγερμού (RN) της Μαρίν Λεπέν (21%). Το μεταναστευτικό και ο ρόλος της Ευρώπης σε αυτό, καθώς και η οικονομία, έχουν αναδειχθεί στους κεντρικούς άξονες της προεκλογικής εκστρατείας της Λεπέν. Μέσω της αμφισβήτησης του ευρωπαϊκού ιδεώδους και με τη λαϊκίστικη αντιμεταναστευτική ρητορική της, η ηγέτις του Συναγερμού επιδιώκει να συσπειρώσει

Οι μεταρρυθμίσεις του δεν αποφέρουν καρπούς για τους μη προνομιούχους, ενώ ο απόμακρος χαρακτήρας του επιδεινώνει την κατάσταση.

γύρω της την εθνικιστική, φοβική μερίδα των Γάλλων ψηφοφόρων, βυθισμένων στη νοσταλγία ενός -ανύπαρκτου- εξιδανικευμένου παρελθόντος.

Τα σχέδια της Λεπέν εξυπηρετούνται επίσης από την αδυναμία των φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων του Μακρόν να αποφέρουν καρπούς για τους μη προνομιούχους ψηφοφόρους, ιδίως στον αποβιομηχανοποιημένο Βορρά της χώρας. Η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας δεν συνοδεύθηκε από δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης χάρη στην «οικονομία της καινοτομίας», καταδικάζοντας τη νέα γενιά Γάλλων σε αναζήτηση χαμηλόμισθης εργασίας στον τομέα των υπηρεσιών.

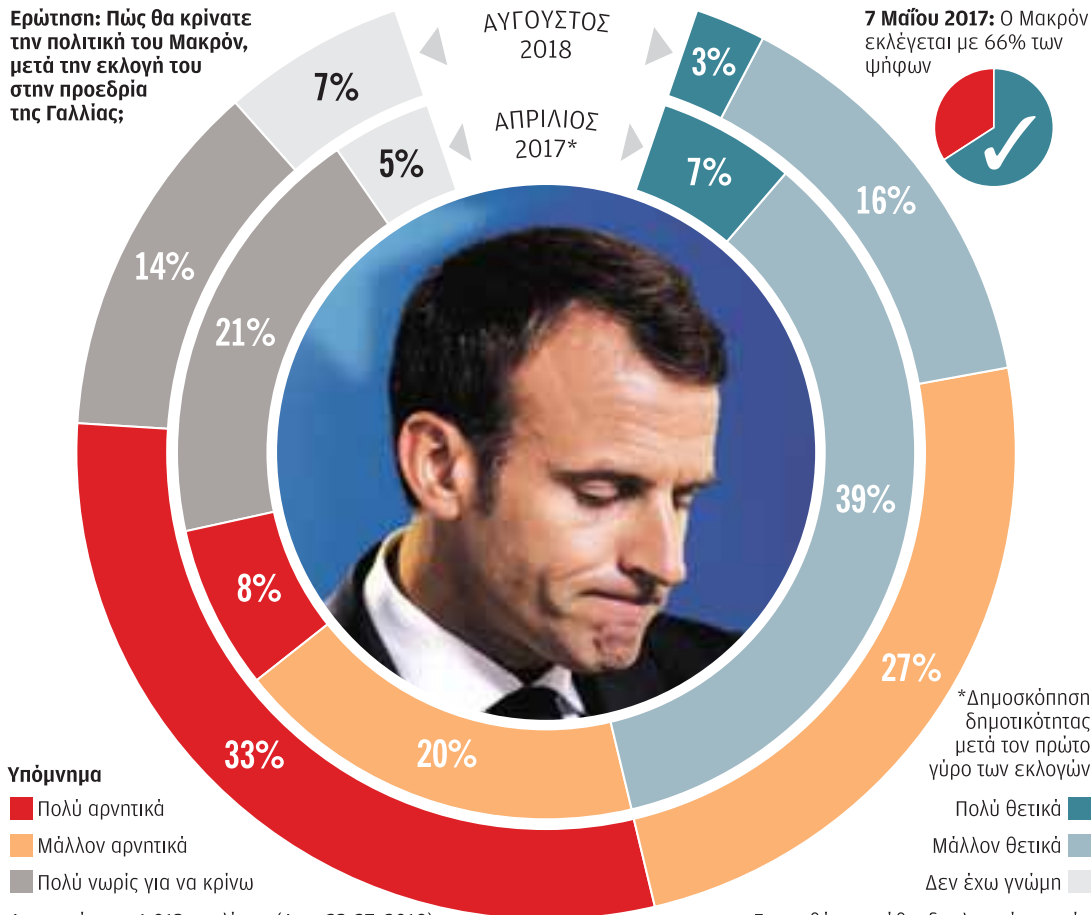
Φυγή υπουργών

Τα δυσώδια αυτά σημάδια για τον πρόεδρο Μακρόν έχουν μόλις προκαλέσει φαινόμενο μαζικής φυγής υπουργών, οι οποίοι, χρησιμοποιώντας διάφορες προφάσεις, επιδιώκουν να συνεχίσουν τη σταδιοδρομία τους στην τοπική αυτοδιοίκηση ή ακόμη και στον ιδιωτικό τομέα.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του δεύτερου τη τάξει μέλους του υπουργικού συμβουλίου, μετά τον πρωθυπουργό Εντουάρ Φιλίπ, του υπουργού Εσωτερικών Ζεράρ Κολόμπ. Ο πρώην δήμαρχος της Λυών ανακοίνωσε αυτή την εβδομάδα την πρόθεσή του να παραιτηθεί το 2019, για να διεκδικήσει εκ νέου τη δημαρχία της μεγαλού-

Υποχωρεί η δημοτικότητα του Εμανουέλ Μακρόν

Ποσοστό 60% των Γάλλων δεν εγκρίνει την πολιτική του Εμανουέλ Μακρόν, που αποτελεί σημαντική αύξηση της τάξεως του 32% του ποσοστού αποδοκίας του σε σχέση με την εποχή των προεδρικών εκλογών

Μια συγγνώμη που άργησε 60 χρόνια

Ιστορικής σημασίας πρέπει να χαρακτηριστεί η πρωτοβουλία του προέδρου Μακρόν να ζητήσει επισήμως συγγνώμη, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ευθύνη του γαλλικού κράτους στη δολοφονία του 26χρονου Γάλλου μαθηματικού, κομμουνιστή και ακτιβιστή κατά του πολέμου της Αλγερίας, Μορίς Οντέν, το 1957. Την περασμένη Πέμπτη, ο Γάλλος πρόεδρος αναγνώρισε έτσι επίσημα την ευθύνη του Παρισιού -και των αλεξίπτωτιστών του στρατηγού Μασί- στον βασανισμό και τη δολοφονία του Οντέν, κατά τη διάρκεια της μάχης του Αλγερίου. Το 2014, ο τότε πρόεδρος Ολάντ είχε κάνει το πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της αναγνώρισης, λέγοντας ότι ο Οντέν δεν είχε προσπαθήσει να δραπέτευσει, όπως υποστήριζαν το επίσημο αφήγημα, οι αλεξίπτωτιστές δολοφόνοι του και ο επικεφαλής του 2ου Γραφείου του στρατηγού Μασί, λοχαγός Οσαρές. Ο πρόεδρος Μακρόν προχώρησε μόλις παραπέρα, για να παραδεχθεί ότι το γαλλικό κράτος χρησιμοποίησε συστηματικά τα βασανιστήρια εναντίον Αλγερινών και Γάλλων υποστηρικτών της ανεξαρτησίας της χώρας. Ως αυτόκλητη θεματοφύλακας του παραδοσιακού γαλλικού «ιστορικού αφηγήματος», η Μαρίν Λεπέν έσπευσε να καταδικάσει την πρωτοβουλία Μακρόν, αποδίδοντας στον Γάλλο πρόεδρο ωφελιμιστικά κίνητρα, όπως την προσέλευση ψηφοφόρων από το Κομμουνιστικό Κόμμα.

πολης της κεντρικής Γαλλίας. Παρότι τα σχέδια του Κολόμπ ήταν ήδη γνωστά, αναλυτές εκτιμούν ότι ο πάλαι ποτέ πιστός σύμμαχος του Μακρόν προσηπάει ήδη να αποστασιοποιηθεί πολιτικά από έναν πρόεδρο τον οποίο θεωρεί «καμμένο χαρτί». Μια τέτοια «τάση φυγής» είχε ήδη οδηγήσει εκτός κυβέρνησης τον υπουργό Περιβάλλοντος και δημοφιλή πρώην παρουσιαστή, Νικόλα Ιλόν.

Την πτώση δημοτικότητας του Γάλλου προέδρου αποδίδουν ορισμένοι στην αδυναμία του να επικοινωνήσει με τους ψηφοφόρους και στον απόμακρο χαρακτήρα

του. Ο Μακρόν, όμως, έχει δώσει χειριστά δείγματα συμπεριφοράς σε κάποιες από τις επαφές του με πολίτες. Η συνειδητή απόφασή του να «μιλάει από καρδιάς» στους Γάλλους, χωρίς περιστροφές και υποκρισία, οδήγησε στη διόλου διπλωματική στιχομυθία με νεαρό άνεργο έξω από το Μέγαρο των Ηλυσίων. Όταν ο νεαρός άνδρας, κάτοχος πτυχίου ανθοκομικής, επεσήμανε ότι δεν μπορεί να βρει δουλειά, ο Μακρόν του είπε: «Ελάτε να περάσουμε απέναντι τον δρόμο και θα σας βρω αμέσως μια δουλειά». Ο θεληματικός βολонταρισμός του 40χρονου προέδρου, προ-

ϊόν αριστείας του γαλλικού εκπαιδευτικού συστήματος, ερμηνεύθηκε ως αλαζονεία και περιφρόνηση από τα γαλλικά ΜΜΕ. «Η προσωπικότητα του προέδρου και η επιμονή του στην ειλικρίνεια δεν κρύβουν καμία πρόθεση αλαζονείας ή διάθεση εξουτελισμού», ανέφερε η προεδρία σε ανακοίνωσή της. Το ατόπημα αυτό, όμως, όπως και παλαιότερη αιχμηρή συζήτηση του Μακρόν με μέλος αριστερού σωματείου, έφερε στον νου τις χειρότερες ημέρες της προεδρίας Σαρκοζί, με τον τότε πρόεδρο της Δημοκρατίας να υβρίζει χυδαία και να απειλεί επισκέπτη έκθεσης, ο οποίος είχε αρνηθεί να του σφίξει το χέρι. Οι επικριτές του Μακρόν επιλέγουν έτσι να εστιάζουν σε τέτοια στιγμιότυπα ή στην «υπόθεση Μπενάλα», στην οποία νεαρός σωματοφύλακας του προέδρου εθεάθη να συμμετέχει σε ταραχές στο πλευρό της αστυνομίας εναντίον διαδηλωτών της Πρωτομαγιάς, μετατρέποντας ένα ασήμαντο περιστατικό σε κρατικό σκάνδαλο. Η αδυναμία του Μακρόν να καταστεί συμπαθής μεταπορίζει επίσης το ενδιαφέρον από τις πρόσφατες σημαντικές κοινωνικές πρωτοβουλίες του, όπως το ευρύ πρόγραμμα αντιμετώπισης της φτώχειας και της υποαπασχόλησης, αλλά και από τις γενναίες ευρωπαϊκές παρεμβάσεις του, εναντίον των ιδεολόγων του συντηρητικού λαϊκισμού σε Αυστρία, Ουγγαρία, Πολωνία ή και ΗΠΑ.

REUTERS

Διέξοδο μέσω Αιγύπτου αναζητεί η Ευρώπη για το μεταναστευτικό

Της ανταποκρίτριας μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας άλλη μια Σύνοδος Κορυφής έληξε χωρίς απτά αποτελέσματα για την επίλυση της μεταναστευτικής κρίσης, ενώ το κάσμη ανάμεσα στα κράτη-μέλη είναι πλέον τόσο εμφανές που το μόνο που φαίνεται να ενώνει τους ηγέτες της Ε.Ε. είναι η κοινή πεποίθηση να υπάρξει στενότερη συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής και κυρίως με την Αίγυπτο. Στην πέμπτη Σύνοδο αφιερωμένη στη μεταναστευτική κρίση μέσα σε δύομισι χρόνια το μοίρασμα των προσφυγικών βαρών φαίνεται άπαστο όνειρο. Ο επικεφαλής της Κομισιόν Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, βλέποντας τις εντάσεις ανάμεσα στα κράτη, μιλάει πλέον για «ευέλκτικη αλληλεγγύη».

Από τη μία η Ιταλία, η Αυστρία και κράτη της Κεντρικής Ευρώπης επέμειναν στο ότι ο μοναδικός τρόπος να σταματήσει η παράτυπη μετανάστευση είναι να ενισχυθούν οι έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα της Ευρώπης. Από την άλλη, οι ηγέτες των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης και του Βισέγκραντ παρέμειναν σταθεροί στην θέση τους εναντίον της ανακατανομής των αιτούντων άσυλο μεταξύ των κρατών-μελών. Άλλοι ηγέτες εξέφρασαν τον φόβο ότι θα ενισχυθούν τα ευρωσκεπτικιστικά κόμματα στις ευρωεκλογές εάν δεν βρεθεί μία λύση άμεσα.

Η «ευέλκτικη αλληλεγγύη» που προτείνει ο Γιούνκερ δεν είναι άλλη από το να επιτρέψει στα κράτη-μέλη, που έτσι κι αλλιώς δεν δέχονται πρόσφυγες στο έδαφός τους, να αντικαταστήσουν τη συμπεριφορά αυτή με χρηματική συνεισφορά, η οποία θα χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης. Αυτό αντικείται στην απόφαση της Επιτροπής, αλλά με αυτόν τον τρόπο προσπαθεί να γεφυρώσει το αδιέξοδο.

Συγχρόνως, παρόλο που η πρόταση του Γιούνκερ για ενίσχυση των ευρωπαϊκών συνοριοφυλάκων σε 10.000 μέχρι το 2020 δεν βρήκε όλους τους ηγέτες σύμφωνους -εκφράστηκαν φόβοι ότι ένα τέτοιο μέτρο θα έδει επιπτώσεις στην εθνική κυριαρχία-, η αίσθηση μετά τη σύνοδο στο Σάλτσμπουργκ είναι πως το μέτρο θα εφαρμοστεί. «Οι εντάσεις ανάμεσα στα κράτη-μέλη

έχουν έλθει ξανά στην επιφάνεια», ανέφερε ο επικεφαλής του ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ντόναλντ Τουσκ. «Αντί να εκμεταλλευόμαστε πολιτικά την κατάσταση πρέπει να επικεντρωθούμε σε ό,τι έχει αποτέλεσμα. Δεν μπορούμε να μένουμε διστασμένοι ανάμεσα σε αυτούς που θέλουν να επιλύσουν το πρόβλημα και αυτούς που θέλουν να το χρησιμοποιήσουν για πολιτικό όφελος», προσέθεσε ο Τουσκ.

Με τις προτάσεις για πλωτές πλατφόρμες ή κλειστά κέντρα φιλοξενίας που είχαν γίνει στην προηγούμενη σύνοδο να καταρρίπτονται και με τον Αυστριακό καγκελάριο Σεμπάστιαν Κουρτς να δηλώνει πως αυτές οι προτάσεις «δεν είναι απαραίτητες για την επίλυση του μεταναστευτικού», η ιδέα που τώρα φαίνεται να έχει περισσότερη απήκηση είναι αυτή του αιγυπτιακού μοντέλου. Μόλις 30 άνθρωποι έχουν διασχίσει τη Μεσόγειο ξε-

Ολα δείχνουν ότι η πρόταση Γιούνκερ για ανάπτυξη επιπλέον 10.000 συνοριοφυλάκων θα εφαρμοστεί.

κινώντας από την Αίγυπτο προς την Ε.Ε. από τον περασμένο Μάρτιο. «Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αιγυπτιακές αρχές έχουν κάνει τον αγώνα τους εναντίον του λαθρεμπορίου και του trafficking προτεραιότητά τους και γι' αυτό δεν υπάρχουν παράνομες αφίξεις από την Αίγυπτο στην Ευρώπη φέτος», έλεγε ο Τουσκ. Ο ίδιος αναμένεται να έχει συνάντηση με τον πρόεδρο της Αιγύπτου σήμερα, στο περιθώριο της Γενικής Συνέλευσης των ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη, και επιβεβαιώσει ότι θα συγκαληθεί σύνοδος Ε.Ε.-αραβικών κρατών τον Φεβρουάριο στο Κάιρο.

«Η Αίγυπτος είναι αποτελεσματική και υποδειγματική στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης», είπε ο Αυστριακός καγκελάριος. Επιπλέον, ωστόσο λένε ότι με αυτόν τον τρόπο η Ε.Ε. είναι έτοιμη να κλείσει τα μάτια στην παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που γίνονται στη χώρα.

Σεμπάστιαν Κουρτς και Ντόναλντ Τουσκ κάνουν δηλώσεις μετά το πέρας της πέμπτης, άκαρπης -όπως και οι προηγούμενες τέσσερις- Σύνοδος Κορυφής για τη μεταναστευτική κρίση.

Προβληματίζουν το Μπαλί οι ασεβείς επισκέπτες των ναών

Οι Αρχές στο Μπαλί δεσμεύθηκαν να σταματήσουν τους Δυτικούς επισκέπτες που ποζάρουν φορώντας μπικίνι μπροστά στους ναούς, ενώ ταυτόχρονα εκφράζουν παράπονα για πτώση στην ποιότητα των τουριστών που επισκέπτονται το νησί.

Ο αναπληρωτής κυβερνήτης του Μπαλί Τγιόκόντνα Οκα Αρθα Σουκαβάτι, γνωστός ως Τσοκ Εϊς, δήλωσε ότι οι Αρχές ανησυχούσαν για την πρόσφατη αύξηση στην ανάρρωση και ασεβή συμπεριφορά των τουριστών που επισκέπτονται τους εκατοντάδες ναούς των ινδουιστών στο Μπαλί. Όπως τόνισε, τις ερχόμενες εβδομάδες οι Αρχές θα επαναξιολογήσουν το σύστημα που επιτρέπει στους τουρίστες να

επισκέπτονται τους ναούς χωρίς συνοδεία. «Αυτή είναι η κυβερνητική προσπάθεια να συντηρήσει την Πούρα (τους ναούς)», δήλωσε ο Τσοκ Εϊς στη σύσκεψη του περιφερειακού συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε την περασμένη εβδομάδα.

Το Μπαλί έχει γίνει ένας από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς τα τελευταία χρόνια και το 2017 προσέλκυσε σχεδόν 5 εκατομμύρια επισκέπτες. Πολλοί επισκέφθηκαν το νησί προκειμένου να θαυμάσουν τους πολλούς ινδουιστικούς ναούς του.

Η κυβερνητική αντίδραση πυροδοτήθηκε από φωτογραφία Δανής τουρίστριας που καθόταν στο ιερό Λιντζίκ Παντμασάνα στον ναό

Της αντιδράσεις πυροδότησε φωτογραφία Δανής που καθόταν σε ιερό αφιερωμένο στη σημαντικότερη θεότητά τους.

Πουκούρ Λουτούρ Μπατακαρού. Η φωτογραφία έγινε viral. Το ιερό, το οποίο έχει το σχήμα θρόνου τοποθετημένο σε κολόνα, είναι αφιερωμένο στην πιο σημαντική θεότητα του τοπικού ινδουισμού και το να καθίσει κανείς πάνω του θεωρείται μεγάλη προσβολή της πίστες.

Η Ινδονησία έχει πολύ αυστηρούς

νόμους κατά της βλασφημίας, και το Ινδονησιακό Ινδουιστικό Θρησκευτικό Συμβούλιο ανακοίνωσε ότι έδωσε εντολή στην αστυνομία να ερευνήσει το συμβάν στο Λιντζίκ Παντμασάνα και να εντοπίσει την υπεύθυνη τουρίστρια.

Η νέα περιφερειακή κυβέρνηση του Μπαλί, η οποία ανέλαβε την εξουσία πριν από δύο εβδομάδες, ανακοίνωσε ότι οι πρόσφατες μαζικές αφίξεις τουριστών αποτελούν μείζον πρόβλημα για το νησί. «Είναι επειδή είμαστε τόσο ανοικτοί με τους τουρίστες, γι' αυτό έρχονται τόσοι πολλοί. Σίγουρα σήμερα η ποιότητα των τουριστών είναι διαφορετική από ό,τι παλαιότερα», τόνισε ο Τσοκ Εϊς.

Δεν είναι, ωστόσο, η πρώτη φο-

ρά που συμβαίνει κάτι τέτοιο. Και την περασμένη χρονιά, τουρίστες κατηγορήθηκαν ότι σκαρφαλώνουν στις ιερές δομές, προκειμένου να βγάλουν φωτογραφίες. Μια γυναίκα κατηγορήθηκε ότι έβγαλε φωτογραφίες φορώντας μπικίνι μπροστά από έναν ναό τη στιγμή που είχε πάρει κάποια στάση της γιόγκα.

Δεν είναι, ωστόσο, μόνον το Μπαλί που υποφέρει από την άφιξη υπερβολικού αριθμού τουριστών. Ακόμα και πόλεις στην Ευρώπη που αποτελούν πόλο έλξης για τους τουρίστες, όπως η Βενετία και η Βαρκελώνη, υποφέρουν από τον μαζικό τουρισμό βλέποντας την ταυτότητα της πόλης τους να χάνεται.

Η προσβλητική συμπεριφορά των επισκεπτών, νοнокέφαλος των αρχών του Μπαλί που παραπονούνται για πτώση της ποιότητας των τουριστών.

Χαριστική βολή στο σχέδιο της Μεί

Η πρότασή της για την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., που δίχασε το κόμμα της, απορρίφθηκε και από τις Βρυξέλλες

Της ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Το σχέδιο του Τσέκερς, το οποίο εκπόνησαν στις αρχές Ιουλίου η Βρετανίδα πρωθυπουργός Τερέζα Μεί και το υπουργικό της συμβούλιο για τη μελλοντική σχέση του Λονδίνου με την Ε.Ε. μετά το Brexit, είναι κλινικά νεκρό. Αυτό είναι το μόνο βέβαιο μετά την πρόσφατη άτυπη σύνοδο του Σάλτσμπουργκ, όπου κατέστη σαφές ότι το σχέδιο που δίχασε το κόμμα της Μεί, τους Τόρις, απορρίπτεται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τουσκ, το είπε ρητά: Η προτεινόμενη από τη Βρετανίδα πρωθυπουργό νέα οικονομική συνεργασία με την Ε.Ε. «δεν θα λειτουργήσει», αφού απειλεί να υπονομεύσει την κοινή ευρωπαϊκή αγορά. Οι δύο πλευρές δίνουν μάχη με τον χρόνο και ο Τουσκ δήλωσε ότι η πλέον κρίσιμη ημερομηνία θα είναι η επόμενη σύνοδος του Οκτωβρίου. Οι Βρυξέλλες διεμήνυσαν, εξάλλου, στη Μεί ότι αν δεν υποχωρήσει στο ζήτημα του εμπορίου και των ιρλανδικών συνόρων έως τον Νοέμβριο, είναι έτοιμες να αποδεχθούν κατάρρευση των διαπραγματεύσεων. Οι Ευρωπαίοι εμφανίστηκαν αδιάλλακτοι κι η Μεί θα βρεθεί πλέον αντιμέτωπη με τη σκληρή πτέρυγα του κόμματός της στο συνέδριο των Τόρις στις 3 Οκτωβρίου.

Γιούνκερ: «Be happy»

«Don't worry, be happy», αστειεύθηκε ο επικεφαλής της Κομισιόν, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, όταν ρωτήθηκε τι θα συμβεί στην περίπτωση μη συμφωνίας. Η Μεί υποσχέθηκε νέες προτάσεις για να καθουκάσει το Δουβλίνο ότι δεν θα καταλήξει με ένα «σκληρό» σύνορο με τη βρετανική επαρχία της Βόρειας Ιρλανδίας και προειδοποίησε την Ε.Ε. ότι και η ίδια θα μπορούσε να επιβιώσει ενός αδιεξόδου. Πολλοί, ωστόσο, στο Σάλτσμπουργκ σχολίασαν ότι η απειλή είναι αναξιοπίστη. Παρά τις εργώδεις προσπάθειες Ε.Ε. και Λονδίνου να περιβάλουν τις συνομιλίες στην αυστριακή πόλη με αισιοδοξία, όλα είναι ανοιχτά, αφού η Μεί επέμεινε μέχρι την ύστατη στιγμή στο σχέδιο του Τσέκερς και οι Ευρωπαίοι εμφανίστηκαν εξίσου αδιάλλακτοι. Ειδικά ο Γάλλος πρό-

Στην άτυπη σύνοδο του Σάλτσμπουργκ οι προτάσεις της Βρετανίδας πρωθυπουργού Τερέζα Μεί δεν είχαν καμία τύχη. Ενδεικτικό του κλίματος που υπήρχε εναντίον της είναι το γεγονός ότι ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν χαρακτήρισε ευθέως το σχέδιό της «απαράδεκτο».

Με κατάρρευση των διαπραγματεύσεων απειλεί η Ε.Ε., αν το Λονδίνο δεν υποχωρήσει στο ζήτημα του εμπορίου και των ιρλανδικών συνόρων.

εδρος Εμανουέλ Μακρόν χαρακτήρισε το σχέδιο «απαράδεκτο» με τη μορφή που έχει και δήλωσε ότι περιμένει νέες προτάσεις τον επόμενο μήνα. «Όσο διατείνονται ότι μπορούν να ζήσουν εύκολα χωρίς την Ευρώπη, πως όλα θα πάνε καλά και πως αυτό θα φέρει χρήματα στην

πατρίδα τους, είναι ψεύτες», είπε χαρακτηριστικά ο Μακρόν. Πικρόχολα σχολιάστηκε από τα διεθνή ΜΜΕ και η γλώσσα του σώματος, που επέλεξε η καγκελάριος Αγκελα Μέρκελ, η οποία φάνηκε να αγνοεί επιδεικτικά τη Μεί για να χαιρετήσει τους υπόλοιπους ηγέτες. Ο βρετανικός Τύπος έκανε προχθές λόγο για ταπεινώση της χώρας στο Σάλτσμπουργκ.

Επιπλέον, την Τρίτη ο πολιτικός συντάκτης του BBC αποκάλυψε πως η Μέρκελ ακούστηκε να λέει ότι «η Βρετανία πρέπει να υποφέρει», εξαιτίας του δημοψηφισματος υπέρ του Brexit. Αντίθετα, στο πλευρό της Μεί βρέθηκε η Πολωνία, εντελώς απομονωμένη από τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε., καθώς και ο Ούγγρος

πρωθυπουργός Βίκτορ Ορμπαν, πιθανότατα ως ανταμοιβή για τη στάση των Τόρις στην ψηφοφορία για την ενεργοποίηση του άρθρου 7 κατά της χώρας. Δεκαέξι Βρετανοί Συντηρητικοί ευρωβουλευτές αντιτάχθηκαν στο μέτρο και ο Ορμπαν ανταπέδωσε την περασμένη Πέμπτη στην Αυστρία: «Δεν μου αρέσει η προσέγγιση που θέλει να τιμωρήσει τους Βρετανούς επειδή αποφάσισαν να φύγουν». Την ίδια στιγμή, πολλοί τομείς της βρετανικής οικονομίας έχουν ήδη θέσει σε εφαρμογή τα έκτακτα σχέδια, που έχουν εκπονήσει σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας.

Αυτό αποκάλυψε ο επικεφαλής της τράπεζας UBS, ο οποίος διευκρίνισε πως όλος ο τραπεζικός το-

μέας λειτουργεί με αυτό το σκεπτικό. «Το χρηματοπιστωτικό σύστημα εργάζεται λαμβάνοντας ως δεδομένο το σενάριο της μη συμφωνίας», εξήγησε και προσέθεσε ότι πλέον είναι αδιάφορο για τις βρετανικές τράπεζες αν θα υπάρξει ή όχι συμφωνία Λονδίνου - Βρυξελλών. Όλα όσα θα συμβούν εις το εξής, δεν πρόκειται να περιορίσουν το κόστος, είπε ο Σέρτζιο Ερμότι στο πρακτορείο Μπλούμπεργκ και ανέφερε ότι η τράπεζά του θα μεταφέρει την έδρα της στη Φρανκφούρτη μετά το Brexit. Το ΔΝΤ έχει επίσης αποσαφηνίσει ότι δεν υπάρχει καλό Brexit για το Λονδίνο.

Όλα τα πιθανά σενάρια έχουν αρνητικές συνέπειες για την οικονομία, αν και αυτό της μη συμφωνίας θα

είναι αναμφισβήτητη η χειρότερη δυνατή έκβαση.

Ο Μαρκ Κάρνεϊ, διοικητής της Bank of England, προειδοποίησε τη Μεί και τους υπουργούς της, ότι «σκληρή έξοδος» θα μπορούσε να βυθίσει τις τιμές των ακινήτων κατά 35% μέσα σε τρία χρόνια. Μέσα σε αυτές τις ζοφερές προβλέψεις, έχει αρχίσει να αλλάζει το κλίμα στην κοινή γνώμη. Η αναλογία των πολιτών που θεωρούν ότι η κυβέρνηση διαπραγματεύεται ανεπιτυχώς με την Ε.Ε. έναντι εκείνων που θεωρούν αποτελεσματική τη στρατηγική της Μεί είναι πέντε προς ένα. Ειδικά στις τάξεις των οπαδών του Brexit το ποσοστό είναι ακόμη μεγαλύτερο. Πάντως, οι Βρετανοί πολίτες φέρονται ενοχλημένοι και από τη στάση της Ε.Ε.

Το 57% θεωρεί ότι οι Βρυξέλλες χειρίζονται τις συνομιλίες με λάθος τρόπο και μόλις το 16% επιδοκμάζει τη στάση των Ευρωπαίων. Η ιδέα επανάληψης του δημοψηφισματος επανέρχεται διαρκώς, αν και δεν είναι βέβαιο ότι θα έλυσε οποιοδήποτε πρόβλημα.

Αυξάνονται οι πιέσεις

Έχουν κλιμακωθεί οι πιέσεις προς αυτήν την κατεύθυνση, με τον πρωθυπουργό της Μάλτας, Τζόζεφ Μουσκάτ, να διαβεβαιώνει το Λονδίνο πως οι Ευρωπαίοι υποστηρίζουν «σχεδόν ομόφωνα» τη διεκέργεια ενός δεύτερου δημοψηφισματος.

Το κλίμα αλλάζει σταδιακά και στην ίδια τη Βρετανία, όπου οι Εργατικοί δέχονται εκκλήσεις από τη βάση να άρουν τις αρχικές επιφυλάξεις του ηγέτη τους, Τζέρεμι Κόρμπιν. «Αν η Μεί συμφωνήσει με την Ε.Ε. τον Νοέμβριο αλλά στη συνέχεια αποτύχει να εξασφαλίσει τη συναίνεση της Βουλής των Κοινοτήτων, τότε ένα δεύτερο δημοψήφισμα καθίσταται πολύ πιο πιθανό. Πράγματι, η προσφυγή στις κάλπες είναι ίσως η μόνη ρεαλιστική διέξοδος από το χάος», έγραψαν οι «Φαϊνάνσιαλ Τάιμς». Ειδικοί προειδοποιούν, ωστόσο, ότι ένα δεύτερο δημοψήφισμα θα χρειαζόταν έξι μήνες για να διοργανωθεί. Αν η Ευρωπαϊκή Ένωση συμφωνήσει να καθυστερήσει την εφαρμογή του άρθρου 50, τότε η πραγματοποίησή του θα ήταν εφικτή. Χωρίς όμως τη συμφωνη γνώμη των Βρυξελλών, αυτό θα ήταν αδύνατον.

Σκιά σκανδάλου για τον εκλεκτό του Τραμπ

Ο δικαστής Μπρετ Κάβανο κατηγορείται για σεξουαλική επίθεση σε 15χρονη

Τι συνέβη ανάμεσα σε δύο εφήβους σε ένα επαρχιακό πάρτι του Μέριλαντ μία νύχτα πριν από τρεις δεκαετίες; Από τη στιγμή που ο ένας αναγνωρίστηκε από τον άλλο ως ο Μπρετ Κάβανο, ένας δικαστής του μοσοπονδιακού εφετείου που τώρα είναι υποψήφιος για μία έδρα στο Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ, η Γερουσία αποφάσισε να ακούσει τα καθέκαστα από τον ίδιο και την κατηγορού του την ερχόμενη εβδομάδα, προτού προχωρήσει στον διορισμό του. Ωστόσο, παραμένει άγνωστο, αν η κατηγορία στην υπόθεση θα παρουσιαστεί στην αρμόδια επιτροπή.

Οι κατηγορίες είναι λεπτομερείς. Η Κριστίν Μπλάσεϊ Φορντ, η οποία σήμερα είναι καθηγήτρια Ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο του Πάλο Αλτο, λέει ότι ήταν 15 χρόνων τη συγκεκριμένη νύχτα όταν ένας μεθυσμένος Μπρετ Κάβανο, που ήταν τότε 17 ετών, την έσπρωξε σε ένα υποδομάτιο, κλειδώσε την πόρτα και δυνάμωσε τη μουσική για να καλύψει τις φωνές της για βοήθεια. Λέει ότι σκαρφάλωσε πάνω της, της έκλεισε το στόμα με το χέρι και προσπάθησε να τη γδύσει. «Φο-

βήθηκα ότι μπορεί να με σκότωνε», έγραψε η Μπλάσεϊ σε ένα γράμμα τον Ιούλιο προς τη γερουσιαστή Ντγιάν Φεϊνστάιν. Ο δικαστής Κάβανο αρνήθηκε τα πάντα. «Δεν το έκανα αυτό στο γυμνάσιο ή οποιαδήποτε άλλη στιγμή», ανέφερε σε ανακοίνωσή του. Αυτός είναι ο τύπος της άρνησης που θα χρησιμοποιούσε ένας αθώος. Ταυτόχρονα είναι ο τρόπος λειτουργίας την εποχή του Ντόναλντ Τραμπ ασχέτως με τις κατηγορίες. Μην ασχολείσαι με τις λεπτομέρειες αλλά αρνήσου, αρνήσου, αρνήσου.

Δοκιμασμένη τακτική

Αυτή η τακτική έρχεται κατευθείαν από την κορυφή όπου ο πρόεδρος Τραμπ αντιμετωπίζει μία διαρκώς αυξανόμενη λίστα ανάρμοστων σεξουαλικών συμπεριφορών με μαχητικές αρνήσεις. Περισσότερες από 15 γυναίκες έχουν ισχυριστεί ότι παρενοχλήθηκαν ή κακοποιήθηκαν από τον Τραμπ τα χρόνια που προηγήθηκαν της προέδριάς του. Κάποιες ισχυρίστηκαν ότι δεν τις είχε συναντήσει ποτέ. Αλλά επιμένει ότι όλες τους, χωρίς εξαίρεση, είναι ψεύτρες.

PHFEE: Supreme Court of the United States, Graphic News / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Associated Press

Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, όλα έγιναν όταν αυτός ήταν 17 ετών και όντας μεθυσμένος την κλειδώσε σε ένα υποδομάτιο.

Αντιθέτως, αν λάβουμε υπόψη την ανταπόκριση του φίλου και συμβασιτερού του Μπρετ Κάβανο, Μαρκ Τζατζ, τον οποίο ο δρ Μπλάσεϊ αναγνώρισε ως το άλλο άτομο στο δωμάτιο με τον δικαστή Κάβανο. Ο Τζατζ αρνήθηκε τα πάντα για να ξαναθυμηθεί λίγο αργότερα ότι δεν

θυμόταν τίποτα. Οπως συμβαίνει και με πολλά σενάρια του τύπου «αυτός είπε, αυτή είπε» υπάρχουν πολλά πράγματα που πιθανώς να μη μάθουμε ποτέ. Αλλά υπάρχουν δύο τα οποία γνωρίζουμε. Πρώτον, δεν υπάρχει θετικό σημείο για τις γυναίκες που εμφανίστηκαν με ιστορίες σεξουαλικών επιθέσεων, ιδιαίτερα όταν ο κατηγορούμενος είναι διάσημος άνδρας. Δεν έχει σημασία πόσο αξιόπιστη είναι η ιστορία. Απλά λέγοντάς την, μία γυναίκα θα βρεθεί στο επίκεντρο του Τύπου και θα υποφέρει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πιθανώς στην πραγματική ζωή. Η Μπλάσεϊ, η οποία αρχικώς ζήτησε από τη Φεϊνστάιν να κρατήσει την ταυτότητά της απόρρητη, δήλωσε στη Washington

Post, ότι η σεξουαλική επίθεση άλλαξε τη ζωή της για πολλά χρόνια, προκαλώντας μετατραυματικό στρες. Γνωρίζει ότι βάζοντας το όνομά της στους ισχυρισμούς, που αναγκάστηκε να κάνει μετά την αναφορά στο γράμμα της στις ειδήσεις την περασμένη εβδομάδα, θα άλλαζε ξανά τη ζωή της – όχι προς το καλύτερο. Το δεύτερο που γνωρίζουμε είναι ότι αν και η Μπλάσεϊ δεν έδωσε στην κοινή γνώμη κανένα λόγο να αμφισβητήσει την αξιοπιστία της, το ίδιο δεν μπορεί να ειπωθεί για τον δικαστή Κάβανο ο οποίος έδωσε παραπλανητική ή ανακριβή κατάθεση στη Δικαστική Επιτροπή της Γερουσίας. Λέει την αλήθεια ότι ισχυρίζεται ότι δεν συνέβη τίποτα;

THE NEW YORK TIMES

Η σύνθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ

Η ψηφοφορία της αμερικανικής Γερουσίας για τον διορισμό του επιλεγμένου από τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ δικαστή Μπρετ Κάβανο στο Ανώτατο Δικαστήριο μπορεί να τεθεί εν αμφιβόλω, καθώς μία γυναίκα τον κατηγορήσει για ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά που χρονολογείται από την εποχή του γυμνασίου.

Η περίπτωση Χιλ

Τα επόμενα βήματα είναι το FBI να ανακρίνει τον Κάβανο, τη δρ Μπλάσεϊ, τον Τζατζ, πιθανώς και άλλους, σχετικά με τις κατηγορίες και η Δικαστική Επιτροπή της Γερουσίας να ακούσει όλα τα μέρη, όσον καιρό κι αν χρειαστεί αυτό. Ωστόσο, παρέμεινε άγνωστο κατά πόσον η Μπλάσεϊ θα κατέθετε ενώπιον της επιτροπής. Οι Αμερικανοί πρέπει να ελπίζουν ότι σε αυτές τις ακρόασεις η Δικαστική Επιτροπή θα δράσει καλύτερα απ' ό,τι στο παρελθόν, όπως την τελευταία φορά που μία γυναίκα κατηγορήσε έναν υποψήφιο για το Ανώτατο Δικαστήριο για σεξουαλική κακοποίηση. Αυτό συνέβη πριν από 27 χρόνια, όταν κάποια μέλη της επιτροπής, στην οποία συμμετείχαν μόνο άνδρες, δεν πίστεψαν την κατάθεση της Ανίτα Χιλ που κατηγορήσε για παρενόχληση τον Κλάρενς Τόμας. Η κατάθεσή της δεν διαψεύτηκε ποτέ, αλλά σχεδόν οι διπλάσιοι άνθρωποι πίστεψαν την ιστορία του δικαστή Τόμας. Είκοσι επτά χρόνια αργότερα, ο Κλάρενς Τόμας παραμένει στο δικαστήριο και οι Ρεπουμπλικανοί στη Δικαστική Επιτροπή παραμένουν όλοι άνδρες. Αλλά αυτή τη φορά, ένα χρόνο μετά το #MeToo περισσότερο Αμερικανοί είναι έτοιμοι να πιστέψουν τη γυναίκα.

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ. -2,37%	Χ.Α. 2,50%	Dow Jones 2,21%	Nasdaq 0,04%	Nikkei 4,81%	Dax 2,25%	FTSE 100 1,18%	ΔΙΕΘΝΗ Οι μηχανές θα εκτελούν τις μισές εργασίες το 2025 Σελ. 11	Πετρέλαιο 1,84%	€/ \$ 1,37%
---------------	------------	-----------------	--------------	--------------	-----------	----------------	--	-----------------	-------------

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΑΔΑ

Ενδιαφέρον ξένων για αγορά κόκκινων δανείων

Εντονο ενδιαφέρον για την αγορά χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων τραπεζών στην Ελλάδα εκδηλώνεται από ξένα επενδυτικά ταμεία, τα οποία διατυπώνουν ωστόσο επιφυλάξεις ως προς το ρίσκο που εμφανίζει η αγορά, ένα στοιχείο το οποίο επηρεάζει και την τιμολόγησή της. **Σελ. 8**

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ

Ρυθμό ανάπτυξης 2,2 % αναμένουν το γ' τρίμηνο

Επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης το γ' τρίμηνο στο 2,2%, έναντι 1,8% το β' τρίμηνο και αυξημένη πιθανότητα υπέρβασης του στόχου για ανάπτυξη 2% στο σύνολο του 2018 βλέπει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Κι αυτό λόγω κυρίως της αύξησης των εξαγωγών το δεύτερο τρίμηνο. **Σελ. 7**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Μειώνει κατά 10 δις. τις δημόσιες δαπάνες

Επιχειρώντας να ανακτήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, η Τουρκία ανακοίνωσε μείωση δημοσίων δαπανών κατά σχεδόν 10 δις. δολάρια και υποβάθμισε τις προβλέψεις της για ανάπτυξη τόσο για φέτος όσο και για το 2019. Το νέο σύστημα δεν προβλέπει στήριξη των τραπεζών. **Σελ. 10**

Real Estate

Ανακάμπτει η αγορά γραφείων της Αθήνας

Υστερα από αρκετά χρόνια, τόσο η ζήτηση όσο και οι τιμές ενοικίασης γραφείων κινούνται σε ανοδική τροχιά από τις αρχές του έτους. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου, οι νέες μισθώσεις γραφειακών χώρων αυξήθηκαν κατά 72%, καθώς έχουν απορροφηθεί 38.000 τ.μ. χώρων γραφείων. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετιών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	2,38%	0,00%
Γερμανία	0,47%	0,05%
Γαλλία	0,78%	0,05%
Ιταλία	2,88%	-0,07%
Ισπανία	1,50%	0,04%
Ιρλανδία	0,95%	0,06%
Ελλάδα	4,03%	0,05%
Ην. Βασίλειο	1,58%	0,08%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BB	R-4
Fitch	BB+	B
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Η χρυσή συνταγή της οικονομίας

Βασικοί πυλώνες είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία, η εκπαίδευση, ο τομέας ακινήτων και οι υπηρεσίες

Η επιτυχία της Κύπρου μετά την έξοδο από το μνημόνιο, με τον ρυθμό ανάπτυξης να φθάνει στο 4% οφείλεται σε πολλούς παράγοντες και όχι μόνο στη χαμηλή εταιρική φορολογία και στο πρόγραμμα των πολιτογραφήσεων.

Η χρυσή συνταγή για την επιτυχία της κυπριακής οικονομίας καταδεικνύεται από τα στοιχεία. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα τελευταία στοιχεία το 85% στο ΑΕΠ της Κύπρου στηρίζεται σε πέντε βασικούς πυλώνες. Στις χρηματοπι-

στωτικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, τον τουρισμό, που σημειώνει ρεκόρ κάθε χρόνο, τη ναυτιλία, στην αγορά των ακινήτων και στο λιανικό εμπόριο. Το υπόλοιπο ποσοστό στηρίζεται στην κατασκευή φαρμακευτικών προ-

ϊόντων και τροφίμων και στις κατασκευές. Τις προοπτικές της κυπριακής οικονομίας βλέπουν και οι Οίκοι Αξιολόγησης, με τον Οίκο Standard and Poor's να θέτει το αξιόχρεο της μόλις την προηγούμενη Παρασκευή, σε επενδυτική

Πάνω από 80 δολ. το βαρέλι θέλουν τον «μαύρο χρυσό»

Ανοδικά κινούνται το τελευταίο χρονικό διάστημα οι τιμές του πετρελαίου. Στην αγορά επικρατεί ανησυχία, καθώς αναμένεται να μειωθεί η προσφορά μετά την επαναφορά των κυρώσεων κατά της Τεχεράνης στις 4 Νοεμβρίου. Εν μέσω αυτής της αρνητικής συγκυρίας, ο ΟΠΕΚ δεν φαίνεται διατεθειμένος να αυξήσει την παραγωγή στη σύνοδο που θα πραγματοποιηθεί σήμερα στην Αλγερία. Η στάση του οφείλεται στο ότι η Σαουδική Αραβία δηλώνει ότι θα ήθελε να δει τον «μαύρο χρυσό» να επιστρέφει τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα σε επίπεδα πάνω από τα 80 δολάρια το βαρέλι. **Σελ. 9**

Βοήθεια μισού δις. σε 1019 άτομα που δεν λαμβάνουν ΕΕΕ

Από το Υπ. Εργασίας

Οικονομική βοήθεια 571.600 ευρώ, έδωσε το Υπ. Εργασίας σε 1.019 πρόσωπα από την αρχή του 2018 μέχρι και τον Ιούλιο. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου, η βοήθεια δόθηκε σε πρόσωπα που δεν λαμβάνουν ούτε Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Η πληρωμή πραγματοποιείται από το κονδύλι του Προϋπολογισμού της Διοίκησης του Υπουργείου. **Σελ. 6**

Καταγράφουν κέρδη αλλά δεν έχουν πλάνο

Ερευνα για επιχειρήσεις

Οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας είχαν και αντίκτυπο στις επιχειρήσεις. Σύμφωνα με έρευνα το 43% των επιχειρήσεων εκφράζει ικανοποίηση από τα κέρδη το τελευταίο εξάμηνο και το 46% εκτιμά ότι ο κύκλος εργασιών θα αυξηθεί. Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις δεν έχουν συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές σε χρονικό ορίζοντα των επόμενων έξι μηνών. **Σελ. 4**

ΑΠΟΨΗ / Του ΠΑΜΠΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Πιο εφικτό να αντιμετωπιστεί δικαστικά το πρόβλημα των αξιογράφων

Στη γεμάτη απογοητεύσεις πρόσφατη ιστορία των τραπεζικών αξιογράφων και των θυμάτων τους υπήρξε την εβδομάδα που πέρασε μια ευτυχής για τουλάχιστον δύο από αυτούς εξέλιξη. Δικαστήριο δικαιώσε ζεύγος συνταξιούχων των οποίων οι καταθέσεις είχαν μετατραπεί σε αξιόγραφα.

Τα τελευταία χρόνια οι κάτοχοι τραπεζικών αξιογράφων οργανώθηκαν σε σύνδεσμο και υπήρξαν ιδιαίτερα μαχητικοί στις εκδηλώσεις τους. Έλαβαν κατά καιρούς διάφορες υποσχέσεις από τα κόμματα και την κυβέρνηση, οι οποίες κατά κανόνα δεν υλοποιήθηκαν. Οι υποσχέσεις αυτές είχαν να κάνουν με μια

συνολική αντιμετώπιση του προβλήματος. Κάτι τέτοιο όμως ήταν εξαρχής απίθανο να γίνει για τουλάχιστον δύο λόγους. Ο πρώτος έχει να κάνει με το γεγονός ότι δεν θα μπορούσαν να τεθούν όλοι οι ζημιωθέντες από τα αξιόγραφα στην ίδια μοίρα. Τα αξιόγραφα υπενθυμίζεται ότι είναι χρηματο-οικονομικό προϊόν με υψηλή συνήθως απόδοση αλλά και υψηλό κίνδυνο.

Αυτός που επενδύει σε αυτά, λαμβάνει κατά κανόνα ψηλότερη απόδοση από ό,τι παρέχουν οι τόκοι των καταθέσεων, διατρέχει όμως τον κίνδυνο να μην πάρει ούτε τόκους, ούτε τα χρήματα του πίσω αν ο οργανισμός που εκδίδει περιπέσει σε δυσκο-

λίες. Πρόκειται δηλαδή για μια επένδυση υψηλού ρίσκου. Κάποιοι από τους κατόχους των αξιογράφων, όσοι ήταν θεσμικοί αλλά και ιδιώτες με γνώσεις λογικά αντιλαμβάνονταν τους κινδύνους. Υπήρξαν όμως πάρα πολλοί οι οποίοι εκ των πραγμάτων δεν είχαν γνώσεις χρηματο-οικονομικών και από ό,τι φαίνεται από τις διηγήσεις τους παραπλανήθηκαν, ώστε να μετατρέψουν τις καταθέσεις τους σε αξιόγραφα. Πέρα από το ότι δεν ήταν όμοιοι οι περιπτώσεις των ζημιωθέντων, οι υποσχέσεις που έλαβαν αυτοί ήταν εξαρχής μη υλοποιήσιμες διότι, αν υλοποιούντο, πέραν από το ότι θα έπρεπε να πληρώσει κάποιος άλλος,

μάλλον ο φορολογούμενος, θα ετίθετο αυτόματα θέμα παρόμοιας αντιμετώπισης και άλλων θυμάτων της τραπεζικής κρίσης. Αν δεχτούμε το προφανές ότι τα αξιόγραφα είναι επενδυτικά προϊόντα και μάλιστα περιπλοκά και υψηλού ρίσκου, τότε με βάση τη νομοθεσία, η πώλησή τους θα έπρεπε να γίνεται από αδειοδοτημένους επαγγελματίες, οι οποίοι θα απευθύνονταν σε εμπειρους επενδυτές.

Αυτό που θα έπρεπε να είχε γίνει εξαρχής ήταν η διεκδίκηση των δικαιών αυτών των ανθρώπων στα δικαστήρια (στην Ισπανία είχε λειτουργήσει μια επιτροπή διαιτησίας της οποίας οι αποφάσεις ήταν υποχρεωτικές

για αυτούς που εξέδωσαν τα αξιόγραφα. Κάτι τέτοιο, αν και ακούστηκε στην Κύπρο στο τέλος δεν έγινε πιθανόν για νομικούς λόγους). Χάθηκε πάρα πολύς χρόνος και στο μεταξύ πολλοί άνθρωποι αντιμετώπισαν τεράστιες οικονομικές δυσκολίες ελπίζοντας ότι θα έβρισκαν το δικαίωμα τους με τρόπο οργανωμένο. Εκείνο θα μπορούσε να είχε κάνει η πολιτεία ήταν να φροντίσει να υπάρξουν θεσμικές διευκολύνσεις ώστε η νομική διεκδίκηση αυτών των ανθρώπων να εξεταζόταν γρήγορα από τα δικαστήρια. Στο τέλος της ημέρας θα πρέπει εκείνοι οι οποίοι υπήρξαν θύματα παράνομων πρακτικών να πάρουν πίσω τα χρήματά τους.

www.pwc.com.cy

Expertise Solutions Value

ΑΠΟΨΗ Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΛΟΥ

Οι ευρωβουλευτές αλλάζουν... κόμματα

Σημαντικές μετακινήσεις και αλλαγές στον συσχετισμό δυνάμεων μεταξύ των ομάδων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκτιμάται ότι θα προκαλέσουν οι προσεχείς ευρωεκλογές, καταρρίπτοντας τα παγιωμένα έως τώρα σύνορα μεταξύ Σοσιαλδημοκρατών και Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκρατών) ή μεταξύ Σοσιαλδημοκρατών, Φιλελευθέρων, ακροδεξιών, Πρασίνων και πάει λέγοντας. Ο Μακρόν, για παράδειγμα, τι θα κάνει; Θα οδηγήσει τους ευρωβουλευτές του στους Σοσιαλδημοκράτες ή στους Φιλελευθέρους του επίσης φεντεραλιστή Γκι Φερκόφσταντ; Εύλογο το ερώτημα, εάν κρίνει κανείς από τις έως τώρα εξελίξεις και το έντονο πολιτικό φλερτ των δύο πλευρών. Επίσης (για να αναφερούμε και στη δική μας πλευρά) ο Αλέξης Τσίπρας θα εντάξει τους ευρωβουλευτές του στην ομάδα της Αριστεράς ή θα προσπαθήσει να τους περάσει στην ομάδα των Σοσιαλδημοκρατών, όπου σήμερα θέση έχει μόνο το Κίνημα Αλλαγής (Ν. Ανδρουλάκης, Ε. Καϊλή); Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, από την άλλη, μήπως επιλέξει να αλλάξει ομάδα; Θα ακολουθήσει κατά την παράδοση το Λαϊκό Κόμμα του Βέμπερ και του Ορμπαν, για τον οποίο ζητεί την αφαίρεση ψήφου από τα κοινοτικά όργανα, ή θα μετακινήσει προς το κέντρο των Φιλελευθέρων, το οποίο επίσης τον αντιπροσωπεύει σε ένα βαθμό;

Ερωτήματα εξαιρετικά ενδιαφέροντα και κρίσιμα, τόσο για το πώς πρόκειται να διεξαχθεί τους προσεχείς μήνες ο προεκλογικός αγώνας όσο και για το τι πρόκειται να συμβεί στην κεντρική πολιτική σκηνή της Ευρώπης μετά τον Μάιο. Διότι από το σημείο αυτό και μετά (με βάση πάντα και τα αποτελέσματα της κάλπης), θα ξεκινήσει το χοντρό πολιτικό παζάρι. Αφενός για τα ονόματα που θα διοριστούν στις θέσεις των επιτρόπων και αφετέρου, που είναι ίσως το κυριότερο, για το πρόσωπο που θα επιλεγεί να αναλάβει πρόεδρος της Κομισιόν, διεκδικώντας την πλειοψηφία από τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Εξελίξεις πολύ σημαντικές για τον βηματισμό και το μέλλον της Ευρώπης, οι οποίες θα δημιουργήσουν προεκλογικά σκληρές πολιτικές αντιπαράθεσεις και αλληπάλληλους στη συνέχεια συμβιβασμούς μεταξύ των

ηγετών των μεγαλύτερων κρατών-μελών. Ο Μακρόν όπως φαίνεται θα «κόβει» και η Άγκελα Μέρκελ θα μοιράζει την τράπουλα. Πολύ δύσκολο όμως το παιχνίδι αυτή τη φορά. Η έξαρση της ξενοφοβίας και του ακραίου εθνικισμού που αναδύθηκε με αφορμή το μεταναστευτικό πρόβλημα και την ανασφάλεια της μεσοασίας τάξης, έχουν διογκώσει εκείνες τις πολιτικές δυνάμεις που αντιστρατεύονται την κοινή ευρωπαϊκή προοπτική και έχουν αποδυναμώσει το πανίσχυρο άλλοτε φιλοευρωπαϊκό μπλοκ. Οι εκλογές του Μαΐου, λοιπόν, δεν είναι όντως όπως όλες οι άλλες. Έχουν ξεχωριστό πολιτικό βάρος για τη συνοχή, τη δυναμική και το μέλλον της Ευρώπης.

Για πρώτη φορά αναμένεται να διεξαχθούν με άξονα τις προκλήσεις και τα προβλήματα που απασχολούν τους πολίτες της Γηραιάς Ηπείρου σε υπερεθνική κλίμακα, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Το μεταναστευτικό ζήτημα, η τρομοκρατία και η ασφάλεια, η ανεργία η οποία θερίζει τους νέους, η ασθενής ανάπτυξη, η περιβαλλοντική μόλυνση κ.ά. φλέγοντα θέματα τα οποία είναι τα ίδια για την πλειονότητα των πολιτών, στα περισσότερα κράτη-μέλη, θα συγκεντρώσουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον της αναμέτρησης. Θα συγκρουστούν δηλαδή εκ των πραγμάτων οι μεγάλες πολιτικές ομάδες της Ευρώπης μεταξύ τους, τα μεγάλα ως πούμε ευρωπαϊκά κόμματα και όχι τα εθνικά κόμματα, τα οποία επικεντρώνονται στο παρελθόν την αντιπαράθεση στην γχώρια πολιτική ατζέντα. Αυτή είναι μία διαφορά. Η δεύτερη είναι η προβλεπόμενη ανακατάταξη των δυνάμεων ανάμεσα στις μεγάλες ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Χριστιανοδημοκράτες, εθνικιστές, Σοσιαλδημοκράτες κ.λπ.). Δεν είναι μόνο δηλαδή ότι θα αλλάξει ο συσχετισμός μεταξύ φιλοευρωπαϊστών και αντιευρωπαϊστών στον εκλογικό χάρτη, με αφορμή τις κάλπες στο Ευρωκοινοβούλιο. Θα υπάρξουν μετατοπίσεις. Αυτό μπορεί να αποδειχθεί ίσως ένα πιο αισιόδοξο στοιχείο: κινητικότητα και ανανέωση, προσώπων και θέσεων.

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Το καλούμι έχει κατακτήσει τις καρδιές μας, τη Βρετανία δεν θα κατακούσει;

Ο Αριστοτέλης για την εκπαίδευση

Ήταν βασική αρχή του Αριστοτέλη την οποία έμαθε από τον δάσκαλό του πως μια καλή και δίκαιη κοινωνία πρέπει να έχει άριστους ηγέτες. Ανεξαρτήτως τι πιστεύει κανείς για τα θέματα της εκπαίδευσης όταν μια ηγεσία στερείται του ηθικού πλεονεκτήματος δύσκολα πείθει την κοινωνία ακόμα και για τα αυτονόητα.

Η ελεγκτική υπηρεσία ξεγυμνώνει και το ΑΚΕΛ

Σε μια από τις αναφορές για την παιδεία πριν από πολλά χρόνια η έκθεση του γενικού ελεγκτή έγραφε: «Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι ο βιολογικός παράγοντας επηρεάζει όλο τον εργαζόμενο πληθυσμό σε κάποιο βαθμό, χωρίς ωστόσο στις περιπτώσεις αυτές να μειώνονται οι ώρες εργασίας τους». Οι εργάτες και οι μισθωτοί λοιπόν, πολλοί από τους οποίους ψηφίζουν ΑΚΕΛ αναρωτούνται γιατί το κόμμα τους δεν διεκδικεί και γι' αυτούς ανάλογα ωφελήματα. Αν το ΑΚΕΛ συνεχίσει τον συνδικαλισμό του μπαλκονιού θα κάνει και τον τελευταίο εργαζόμενο να πιστέψει πως ο Αναστασιάδης απέκτησε ευαισθησίες για τους μεροκαματιάρηδες.

Αποστόμωσε και τη Θεολόγου

Δεν είναι πρωτοτυπία όταν ένας πολιτικός λέει ό,τι του κατεβεί στο κεφάλι για να πάρει ψή-

φους ή να κερδίσει τις εντυπώσεις της κοινής γνώμης. Σύμφωνα με την Washington Post ο Τραμπ άγγιξε τα 5000 ψέματα από την εκλογή του όταν στις αρχές του μήνα όταν σε μια μέρα είπε 125 ψέματα ή λανθασμένες δηλώσεις. Η Άννα Θεολόγου πριν από μερικούς μήνες ξέσπασε σε ένα παραλήρημα κατά της εταιρείας Logicom για την αγορά μετοχών της εταιρείας Δήμητρας Επενδυτική από τον Συνεργατισμό με δόθεν δανεικά που της έδωσε. Ανθρακας όμως ο Θησαυρός, αφού ο διευθύνων σύμβουλος της Δήμητρας στο πλαίσιο εξετασής του από την ερευνητική επιτροπή για την κατάρρευση του Συνεργατισμού αποκάλυψε ότι η

χρηματοδότηση της Logicom για απόκτηση του πακέτου μετοχών από τον Συνεργατισμό έγινε από άλλο πιστωτικό ίδρυμα. Στην πραγματικότητα η συναλλαγή αυτή ήταν ίσως μια από τις καλύτερες που πέτυχε ο Συνεργατισμός δεδομένου ότι η τιμή απόκτησης ήταν πολύ κοντά στην εσωτερική αξία της μετοχής και πολύ ψηλότερη από την τιμή που η Logicom αγόρασε άλλα πακέτα μετοχών της Δήμητρας από δύο άλλους τραπεζικούς οργανισμούς. Πολιτικός της πλάκας. Ρίχνουν μια βαρέλα και όποιον πάρει ο χάρος.

Συχαρητήρια στον Χάρη

Το γεγονός ότι οι οικίς αξιολόγησε αλλά και οι αγορές έδωσαν ψήφο εμπιστοσύνης στη κυπριακή οικονομία δεν μπορεί να πιστωθεί ούτε στην κυρία Μαρούλλα ούτε στην αντιπολίτευση. Παρά το γεγονός ότι αυξήθηκε το δημόσιο χρέος κατά το ίδιο ποσό που αυξήθηκαν και τα περιουσιακά στοιχεία του κράτους (το χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων του Συνεργατισμού περιήλθε στην κατοχή του κράτους) οι ξένοι οικίς αναβάθμισαν το αξιόχρη της κυπριακής οικονομίας στην χαμηλότερη επενδυτική βαθμίδα με αποτέλεσμα η Κύπρος να μπορεί να δανείζεται όχι μόνο ευκολότερα αλλά και φθηνότερα. Αν αυτό δεν αξίζει τα συχαρητήρια στον υπουργό Οικονομικών άραγε τι θα έπρεπε να ανθρωπίσει να κάνει για να του πούμε ένα καλό λόγο; Μήπως θα έπρεπε να κλείσει τις αραφατώσεις και να φέρνει νερό με την Ocean Tankers που ήταν κορηγός και της αγαπούλας;

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Επιτόκιο ανατοκισμού

Επιτόκιο ανατοκισμού καλείται η συνολική απόδοση, η οποία εκφράζεται ως ποσοστό επί του αρχικού κεφαλαίου, σε περίπτωση ανατοκισμού, δηλαδή όταν το κεφάλαιο και ο τόκος μιας περιόδου τοκιστούν ξανά για ακόμη μια περίοδο.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΠΟΨΗ Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Καλοτάξιδος να είναι ο δρόμος στην Αγλαντιζιά

Πρόσφατα παραδόθηκαν στην κυκλοφορία οι ανακατασκευασμένες λεωφόροι Αγλαντιζιάς και Λάρνακος στο Δήμο Αγλαντιζιάς. Ένα έργο συνολικής οδούσης επί εδάφους σχεδόν τεσσάρων χιλιομέτρων, το οποίο αποτελείται από τέσσερις λωρίδες κυκλοφορίας, τμηματική πλάγια στάθμευση εκατέρωθεν και λωρίδες πρόσβασης στις εραπτόμενες και παραπλήσιες γειτονιές.

Κύρια χαρακτηριστικά του δρόμου είναι η πλάγια στάθμευση, η κεντρική νησίδα, οι τέσσερις κυκλικόι κόμβοι, οι λωρίδες λεωφορείων, η πλήρης πεζοδρόμηση, ο φωτισμός, η αυξημένη σηματοδότηση και το πολύ καλό επίπεδο κατασκευαστικής εκτέλεσης του έργου. Παραμένουν κάποιες λεπτομέρειες που έχουν να κάνουν με την ολοκλήρωση προσβάσεων εντός κάποιων ιδιοκτησιών ή/ και ανακατασκευή κάποιων περιτοιχιμάτων και γενικής καθαριότητας μπαζών, για να θεωρείται το έργο πλήρως αποπερατωμένο.

Πέραν τούτου, αναμένεται ο Δήμος να προχωρήσει σε δενδροφυτεύσεις εντός των νησίδων και κατά μήκος των πλευρών του δρόμου που θα περιλαμβάνουν συνολικά πέραν των 400 δέντρων και των 6.000 περίπου θάμνων. Έχω αυξημένες προσδοκίες πως το τελικό αποτέλεσμα θα είναι πολύ καλό – όντας λάτρης του πράσινου. Ο Δήμος επίσης στοχεύει στο να δημιουργήσει μια ομοιομορφία με παγκάκια σε δημόσιους κύριους δρόμους εντός των ορίων του και να αναβαθμίσει το δημόσιο φωτισμό με λαμπτήρες LED.

Όπως πολλά άλλα έργα τέτοιας εμβέλειας, έτρεξε και γι' αυτό πολλή μουρμούρα. Και παρόλο που η μουρμούρα έχει κυρίως αρνητική χροιά, εντούτοις πέτυχε και κάποιες βελ-

τιώσεις στα σημεία. Ας μην ξεχνάμε πως το συγκεκριμένο οδικό δίκτυο πρακτικά διαιρεί το Δήμο στη μέση, μιας και ξεκινά από δυτικά που είναι το Πάρκο της Ακαδημίας και καταλήγει νοτιοανατολικά που βρίσκεται το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Άρα η ανακατασκευή του με διαπλάτυνση, αύξηση των λωρίδων οχημάτων και κεντρική νησίδα, έδωσε εξαρχής την εντύπωση του «δικτομοικού» στοιχείου σε «βορρά και νότο». Αυτό κάποιοι δημότες – ιδιαίτερα οι παλιοί – δεν το είδαν καθόλου καλό μάτι επειδή ένιωθαν πως για εξυπηρέτηση των οδηγών της υπόλοιπης Λευκωσίας ο Δήμος τους διαρείται από άκρη σε άκρη με έναν επικίνδυνο δρόμο ταχείας κυκλοφορίας. Μετά, τα όσα ακούγονται σε ολόκληρη την Κύπρο για τις κεντρικές νησίδες, ακούστηκαν και γι' αυτή την περίπτωση. Τόσο για το γεγονός ότι βοηθούν στην αύξηση της ταχύτητας των διερχόμενων οχημάτων (και άρα της επικινδυνότητας), όσο και για τη μείωση της εμπορικότητας των παρακείμενων καταστημάτων. Παρόλο που πράγματι οι νησίδες μπορεί να ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για τα πιο πάνω, εντούτοις αν τηρούνται και ελεγχονται τα όρια ταχύτητας ο βαθμός επικινδυνότητας μειώνεται. Επιπλέον, ο τρόπος κατασκευής του συγκεκριμένου έργου με θέσεις στάθμευσης στα πλάγια βοηθά στην ανάπτυξη της εμπορικότητας σε κάποιο βαθμό – κάτι που δεν έγινε στο κακό παράδειγμα της λεωφόρου Στροφύλου. Επιπλέον παράπονα έχουν εκφραστεί και για τους κυκλικούς κόμβους. Προσωπικά μου άποψη είναι πως θα εξυπηρετήσουν πολύ καλύτερα από ό,τι ίσχυε με τα πρώην φώτα τροχαίας. Η επικείμενη τοπιό-

τηνσή τους με πράσινο θα τα αναδείξει σε στολίδι του Δήμου πολύ σύντομα. Τέλος σε ό,τι αφορά στην εμπορικότητα και στην επικινδυνότητα, η οποία συζητήση θα πρέπει να βασίζεται σε μια δίκαιη σύγκριση του πριν και του μετά. Ο δρόμος που υπήρχε πριν ήταν επικίνδυνος με μηδαμινές υποδομές και να εξυπηρετούσε καλύτερα τα καταστήματα επειδή όποιος ήθελε έκανε μια στραβομπιναρία και πάκκαρε έξω από ένα κατάστημα. Σήμερα υπάρχει ένας δρόμος ψηλών προδιαγραφών που άρα «μειώνει την εμπορικότητα» υπέρ όμως της ασφάλειας πεζών και οδηγών. Προτιμώ την ασφάλεια του ανθρώπου. Η εμπορικότητα θα επιστρέψει εκεί που πρέπει τώρα που ολοκληρώθηκε το κατασκευαστικό.

Είμαι παράλληλα μαζί και στο 100% με όσους φώναζαν εναντίον της αποκοπής των κυπαρισσιών στη λεωφόρο Λάρνακος. Τότε έγραφα και σχετικά άρθρο καταδικάζοντας την πράξη και για πάντοτε θα υποστηρίζω πως μπορούσαμε να τα μετακινήσουμε χωρίς πρόβλημα και να τα σώσουμε, μιας και υπάρχει ήδη η δυνατότητα με ειδικά μηχανήματα που θα μπορούσαμε να φέρουμε στη χώρα μας από το εξωτερικό ακριβώς για τέτοιες περιπτώσεις. Απορώ γιατί ακόμα κάποιοι κοιμούνται στεκόμενοι τη στιγμή που μόνο στη Λευκωσία έχουμε οδούς που παρουσιάζουν τις ίδιες ιδιομορφίες – όπως η Καλλιπόλεως και η Κυριάκου Μάτσου. Το όλο έργο ήταν αναγκαίο και θεωρώ πως θα λειτουργήσει στον υπερθετικό βαθμό για τον Δήμο Αγλαντιζιάς. Δεν μπορούσε ένας Δήμος που φιλοξενεί το Πανεπιστήμιο Κύπρου με τόσες χιλιάδες φοιτητές και τόσα εκατομμύρια συνεχών ιδιο-

τικών επενδύσεων να έμενε με το προϋπάρχον άθλιο κύριο οδικό δίκτυο. Τώρα έχει τα πάντα μέχρι και λεωφορειολωρίδες. Παρά τις όποιες καθυστερήσεις πιστεύω πως εκτελέστηκε σχεδόν άψογα.

Δύο παρατηρήσεις που θεωρώ σημαντικές. Είναι απίστευτη η γραφοειοκρατία και η έλλειψη εκλογικευμένου προγραμματισμού που επικρατεί στις αρμόδιες κρατικές σχεδιασμού τέτοιων έργων υποδομής. Για παράδειγμα, η νέα λεωφόρος Λάρνακος τερμάτισε 200 μ. πριν από την είσοδο της νέας Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου! Είναι σοβαροί; Το άλλο δε; Η λεωφόρος Αμμοχώστου που οδηγεί στο ΣΟΠΑΖ εμπίπτει εντός δύο Δήμων, Αγλαντιζιάς και Λευκωσίας. Για 1,5 χλμ. περίπου άφησαν τον δρόμο ατέλειωτο για να γίνει με άλλες μελέτες και άλλο προϋπολογισμό, στο πρόγραμμα άλλου Δήμου, ενώ θα μπορούσε να εντασσόταν με αυτό το έργο και να τελειώνει μια και έξω και πιο φθηνά... Και έμενε ολόκληρη Βιοτεχνική Περιοχή και οι γύρω οικιστικές αναπτύξεις στη μέση να εξυπηρετούνται από ένα τριτοκοσμικό δρόμο.

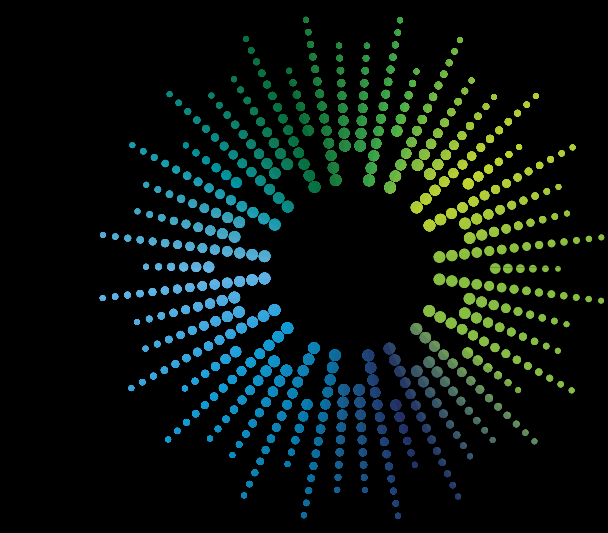
Τελειώνοντας, θα πω αυτό που μου είπε ένας ξένος επενδυτής όταν μου ημερών τον ένανα μια περιήγηση στην περιοχή και είδε το έργο όπως είναι σήμερα τελειωμένο. «Ανδρέα, χαιρώμενη που φαίνεται πως τα λεφτά των φορολογουμένων πάνε σε τέτοια έργα που μόνο καλό αποτέλεσμα έχουν για τους πολίτες...». Είπα να μην του το χαλάσω και κούνισα το κεφάλι μου καταφατικά... με το στοστό χαϊμόγελο.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Deloitte

Φορολογικός Οδηγός 2018

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε

- Όλες οι νέες φορολογικές αλλαγές και άλλες σχετικές αλλαγές
- Το φορολογικό ημερολόγιο 2018
- Όλο το φορολογικό πλαίσιο που ισχύει στην Κύπρο

Η έκδοση του Φορολογικού Οδηγού εντάσσεται στα πλαίσια της πύλης πολιτικής της Deloitte για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση των φορολογουμένων.

Την ηλεκτρονική έκδοση, στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα, του Φορολογικού Οδηγού 2018 της Deloitte μπορείτε να τη βρείτε στην ιστοσελίδα www.deloitte.com/cy

© 2018 Deloitte Limited

Tax

14TH CYPRUS SUMMIT

Europe: Performing a balancing act Cyprus: Leaving no stone unturned

November 1st-2nd 2018 • Hilton Park Nicosia

More than 40 distinguished speakers from the USA & Europe have confirmed for the 14th consecutive year

This year's topics include:

US foreign policy for the eastern Mediterranean

British presence in the Middle East and the Mediterranean: How is it affected by Brexit?

Energy security and regional conflicts

NPLs and the Cypriot banking sector: What is to be done?

Economy and finance on an upward swing?

John Peet

Nicos Anastasiades

Elizabeth Spehar

Vladimir Chizhov

Nikos Christodoulides

Harris Georgiades

Yiorgos Lakkotrypīs

Rolf Strauch

Ioannis Matsis

Evgenios Evgeniou

Dominique Bolli

Tristan Aspray

Elias Kassis

Gene Kornegay

Christodoulos Angastiniotis

Christoforos Hadjikyprianou

www.hazliseconomist.com
www.cyprus2018.economist.com

In cooperation with:

European Parliament Office in Cyprus

The Economist Events for Greece, Cyprus, Malta and south-east Europe

@Economist_SEUR

Platinum sponsor:

Premium gold sponsor:

Gold sponsors:

Silver sponsor:

Bronze sponsors:

Communication sponsor:

Contributors:

Logistics supplier:

International broadcast partner:

Airline carrier:

IT sponsor:

Supported by:

Με κέρδη αλλά χωρίς πλάνο οι επιχειρήσεις

Τέσσερις στις δέκα εταιρείες δεν έχουν στρατηγικές επιλογές, ενώ μόλις το 8% εξ αυτών ετοιμάζεται για νέες επενδύσεις

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Αισιοδοξία και ικανοποίηση για κέρδη και κύκλο εργασιών εκφράζει η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, όπως καταγράφεται σε τελευταία επιχειρηματική έρευνα που διεξήγαγε η εταιρεία CMRC Cypronetwork και το CIIM με τη χορηγία των Eurobank Κύπρου και την BakerTilly.

Η έρευνα είχε παγκύπρια κάλυψη στους κλάδους υπηρεσιών, εμπορίου, βιομηχανίας και κατασκευών, και ελήφθησαν τετρακόσιες συνεντεύξεις. Είναι λογικό επακόλουθο ότι οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης στην οικονομία θα είχαν

Επτά στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους το επόμενο εξάμηνο θα παραμείνει σταθερός, ενώ νέες προσλήψεις ετοιμάζουν σχεδόν τρεις στις δέκα.

και το ανάλογο αντίκτυπο στον κόσμο των επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα το 43% των επιχειρήσεων δηλώνουν αρκετά ικανοποιημένοι με την πορεία των επιχειρήσεών τους το τελευταίο εξάμηνο το 46% εκτιμά ότι ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους θα αυξηθεί. Συνακόλουθα οι προβλέψεις που αφορούν το κέρδος των επιχειρήσεων αναφέρουν ότι θα υπάρχει αύξηση το δεύτερο εξάμηνο του 2018 (43%), ενώ το 46% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι το κέρδος θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα.

Ζήτημα, ωστόσο, αποτελεί η ανθεκτικότητα των θετικών προσήμων, αφού μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων αναφέρουν ότι δεν έχουν συγκεκριμένες στρατηγικές επιλογές σε χρονικό ορίζοντα των επόμενων έξι μηνών. Χωρίς πλάνο λοιπόν το 42% των επιχειρήσεων, ενώ μόλις ένα 8% δηλώνει έτοιμο

Έλλειψη ρευστότητας και μειωμένη πελατεία και πωλήσεις συγκαταλέγονται στα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων.

να προχωρήσει σε νέες επενδύσεις. Από την άλλη, σχέδια για νέα προϊόντα και υπηρεσίες έχει μόλις το 11%. Μεγαλύτερη η προτίμηση των επιχειρήσεων για περισσότερη διαφήμιση, επέκταση ή ανανέωση της επιχειρήσεως και βελτίωση ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών, αλλά και πάλι πρόκειται για πολύ χαμηλό ποσοστό που φτάνει μόλις το 17%.

Η υφιστάμενη ρευστότητα θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για μια καλύτερη βάση για την επόμενη μέρα στον κόσμο των επιχειρήσεων ώστε να μπει τέλος στη μονοδιάστατη ανάπτυξη, τονίζει ο διευθυντής του CIIM Θεόδωρος Παναγιώτου. Είναι με αυτό τον τρόπο που η ανάπτυξη στην οικονομία δεν θα εξαρτάται πλέον σχεδόν αποκλειστικά, από τους παραδοσιακούς τομείς του τουρισμού και των κατασκευών, αλλά θα είναι

ισομερώς κατανεμημένη, και ως εκ τούτου πιο σταθερή. Τα επίπεδα ρευστότητας έχουν παραμείνει τα ίδια για την πλειοψηφία των επιχειρήσεων (66%), ενώ αύξηση έχει παρουσιάσει για το 12 του δείγματος της έρευνας.

Αναμένουν κίνητρα

Σχεδόν μία στις τέσσερις επιχειρήσεις έχουν εξέλθει από την κρίση, ενώ τέσσερις στις δέκα δηλώνουν ότι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα που σχετίζονται κάπως με τη ρευστότητα, κάτι που απάντησε το 11% των επιχειρήσεων.

Θα πρέπει να σημειωθεί η μεγάλη συρρίκνωση του ποσοστού σε σχέση με το προηγούμενο τετράμηνο του 2017, όπου θέμα ρευστότητας είχε θέσει το 24% των επιχειρήσεων. Πέραν τούτου, ως προβλήματα καταγράφονται ο αν-

ταγωνισμός (12%), η ανεπαρκής ζήτηση (9%) και η μειωμένη πελατεία/ πωλήσεις (17%). Προς αντιμετώπιση των πιο πάνω, αναμένουν ότι το κράτος θα πρέπει να προχωρήσει σε σειρά κινήσεων όπως φορολογικές διευκολύνσεις και απαλλαγές, κάτι που ζητάει το 25% του δείγματος της έρευνας. Μία στις πέντε επιχειρήσεις ζητάει να εκπονηθούν σχέδια χρηματοδότησης, ενώ το 15% ζητά απλοποίηση της γραφειοκρατίας. Μία στις τρεις επιχειρήσεις θεωρεί ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να προχωρήσει με προγράμματα εκπαίδευσης, την χρηματοδότηση περισσότερων προγραμμάτων εκπαίδευσης, ενώ σημαντικό θεωρείται και η προκήρυξη έργων σε όλες τις επαρχίες, κάτι που αναμένεται ότι θα έχει έμφαση και άμεσα, θετικό αντίκτυπο στον κύκλο εργασιών του ιδιωτικού τομέα.

Θα προσλάβουν πρόσθετο προσωπικό το β' εξάμηνο

Το 46% των επιχειρήσεων εκτιμάει ότι ο κύκλος εργασιών τους θα αυξηθούν το επόμενο εξάμηνο, ενώ τέσσερις στις δέκα δηλώνει ότι θα παραμείνει ο ίδιος. Μόλις ένα 3% παρουσιάζεται απαισιόδοξο, ποσοστό το οποίο είναι πολύ μικρότερο σε σχέση με το 12% του 3ου τετραμήνου του 2017. Τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις έχουν δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018. Σε αύξηση του αριθμού των εργαζομένων αναμένεται ότι θα προχωρήσει το 26% των επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο, ενώ πλάνα για μείωση προσωπικού έχουν μόλις δύο στις εκατό.

Σχεδόν επτά στις δέκα επιχειρήσεις εργοδοτούν υπαλλήλους με συνθήκες μερικής απασχόλησης, τέσσερις στις δέκα επιχειρήσεις έχουν δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας (39%) κατά το πρώτο τετράμηνο του 2018, ενώ παρά το γεγονός ότι ο μέσος αριθμός νέων θέσεων εργασίας έχει μειωθεί, τουλάχιστον το επόμενο υπάρχει η εκτίμηση από την πλειοψηφία ποσοστό ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με το 45% του

προηγούμενου τετραμήνου. Ο μέσος αριθμός νέων θέσεων εργασίας έχει μειωθεί από 4,8 στο 1,5. Η μερική απασχόληση σταδιακά γίνεται μέρος της ζωής μας, δηλώνει ο Χρίστος Μιχαηλίδης πρόεδρος της ΟΕΒ, σχολιάζοντας τα συμπεράσματα της έρευνας σύμφωνα με τα οποία σχεδόν επτά στις δέκα επιχειρήσεις εργοδοτούν υπαλλήλους με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Παρά τη βελτιωμένη εικόνα που παρουσιάζει η αγορά εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, μια πιο προσεκτική ματιά στα δεδομένα αναδεικνύει σημαντικά κενά, όπως είναι η εκπαίδευση του προσωπικού.

Είναι λυπηρό, σχολιάζει ο διευθυντής του CIIM Θεόδωρος Παναγιώτου, ότι τα επίπεδα εκπαίδευσης του προσωπικού χαρακτηρίζεται από χαμηλούς δείκτες. Την ώρα που οι τεχνολογικές αλλαγές επιτάσσουν την ανάλογη αναπροσαρμογή και καινοτόμες ιδέες από τις επιχειρήσεις η επιμόρφωση στελεχών δεν φαίνεται να είναι ακόμη υψηλά στις προτεραιότητές τους.

Σχεδόν επτά στις δέκα επιχειρήσεις εργοδοτούν υπαλλήλους με καθεστώς μερικής απασχόλησης.

Πριν από το τέλος του 2018 έκθεση για πολιτογραφήσεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται έκθεση, σχετικά με όλα τα σχέδια που χορηγούν ευρωπαϊκή ιθαγένεια σε επενδυτές, περιγράφοντας το ισχύον εθνικό δίκαιο και πρακτικές. Ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, είχε συνάντηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Δικαιοσύνης, Καταναλωτών και Ισότητας Φύλων Vera Jourova.

Στο επίκεντρο της συζήτησης, τέθηκαν το πρόγραμμα απόδοσης της κυπριακής υπηκοότητας και η εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η κ. Jourova τόνισε ότι η εν λόγω έκθεση, θα δημοσιευθεί πριν από το τέλος του έτους και θα περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων ελέγχων για τους αιτούντες.

Ο κ. Πετρίδης αναφέρθηκε στις συνεχείς προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας ώστε το πρόγραμμα επενδύσεων, μεταξύ άλλων, να διαφυλάσσει και να ενισχύει την αξιοπιστία της Κύπρου και έκανε αναφορά σε μια σειρά νέων ασφαλιστικών δικλίδων που εφαρμόζονται, με βάση την τελευταία αναθεώρηση. Σημειώνεται πως η κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε δύο πακέτα μικρών αλλά ουσιαστικών αλλαγών στο Σχέδιο των Πολιτογραφήσεων, ένα τον Ιανουάριο και ένα τη Δευτέρα 22 του μηνός, αντιμετωπίζοντας τις βολές από άλλα

Από τη συνάντηση του υπ. Εσωτερικών Κων. Πετρίδη με την Ευρωπαϊκή Επίτροπο Δικαιοσύνης, Καταναλωτών και Ισότητας Φύλων Vera Jourova.

Η Κυπριακή Δημοκρατία κάνει συνεχείς προσπάθειες ώστε το πρόγραμμα επενδύσεων να διαφυλάσσει και να ενισχύει την αξιοπιστία της χώρας.

κράτη και ξένα ΜΜΕ για φθινόπυλο διαβατηρίων με αμφιλεγόμενης ποιότητας Σχέδιο, το οποίο δίνει πρόσβαση «αβέβαιων επενδυτών» σε μια ευρωπαϊκή χώρα. Πλέον, καθορίζεται όριο στην αποδοχή υποβολής αιτήσεων στις 700 ανά έτος, με έναρξη εφαρμογής από το 2018.

Στις νέες ρυθμίσεις συγκατα-

λέγεται κανονισμός ώστε η κάθε αίτηση να υποβάλλεται σε ενισχυμένο έλεγχο διακρίβωσης των πραγματικών στοιχείων και δεδομένων (due diligence) από εξωτερικό οίκο, με επιβάρυνση του αιτητή για το κόστος. Έτσι, η κυβέρνηση θα διασφαλίζει ότι τα διαβατήρια θα παραχωρούνται σε άτομα τα οποία θα εξακριβώνεται το παρελθόν τους, επιχειρηματικό και μη. Αυτή θα είναι και η απάντηση σε όσα ξένα ΜΜΕ θέλουν να έχουν δοθεί διαβατήρια σε Ρώσους ολιγάρχες και σε επενδυτές με «σκοτεινό» επιχειρηματικό παρελθόν. Μέσα σε αυτό τον κανονισμό θα περιλαμβάνεται και το «source of funds», δηλαδή από πού προέρχονται τα χρήματα με τα οποία θα προχωρήσουν σε επένδυση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ΑΠΟΨΗ / Των JOHN AINGER και CATERINA SARAIVA

Προς αύξηση επιτοκίων η ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο του 2019

Ο Μάριο Ντράγκι μόλις που θα λάβει να αυξήσει τα επιτόκια προτού λήξει η θητεία του ως προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας τον Οκτώβριο του 2019, καθώς η οικονομία απειλείται από τον εμπορικό πόλεμο και τις εξελίξεις στην ιταλική πολιτική σκηνή. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο, οι περισσότεροι οικονομολόγοι προβλέπουν πως τον Σεπτέμβριο του επόμενου έτους θα αυξήσει τα επιτόκια στο -0,2% από το -0,4%.

Οι οικονομολόγοι αναγνωρίζουν τις προκλήσεις, αλλά τοποθετούν την κίνηση νωρίτερα από την αγορά που προβλέπει αύξηση του κόστους δανεισμού το πρώτο τρίμηνο του 2020.

Στην πλειονότητά τους οι οικονομολόγοι που συμμετείχαν σε δημοσκόπηση του Bloomberg διαβλέπουν τον κίνδυνο να προκληθεί χρηματοπιστωτική κρίση αν υπάρξει στροφή στον προστατευτισμό ή αν η ιταλική κυβέρνηση ψηφίσει προϋπολογισμό με μεγάλες δαπάνες. Σύμφωνα με τον Άλαν Μακ Κουέντ, της Merrion Capital Group, «πρέπει να διαβούμε ακόμη πολλές γέφυρες οικονομικές και γεωπολιτικές, προτού μπορέσει η ΕΚΤ να αυξήσει τα επιτόκια». Ο ίδιος οικονομολόγος δεν αποκλείει να ολοκληρωθεί ο Ντράγκι τη θητεία του χωρίς να προχωρήσει σε αύξηση των επιτοκίων. Στην πρώτη συνεδρίαση του Δ.Σ. μετά τις θερινές διακοπές την Πέμπτη, δεν αναμένεται καμία αλλαγή ούτε στη νομισματική πολιτική ούτε στις καθοδήγηση προς τις αγορές. Ανα-

Οι περισσότεροι οικονομολόγοι προβλέπουν πως τα επιτόκια θα αυξηθούν στο -0,2% από το -0,4%.

μένεται, αντιθέτως, πως η Τράπεζα θα επαναβεβαιώσει το σχέδιό της για σταδιακή μείωση των αγορών ομολόγων τον Οκτώβριο, τερματισμό του προγράμματος στα τέλη του έτους και διατήρηση των επιτοκίων στα υφιστάμενα επίπεδα τουλάχιστον μέχρι το καλοκαίρι του 2019.

Η ανάπτυξη της Ευρωζώνης αναμένεται να φθάσει στο 0,4% για δεύτερο συναπτό τρίμηνο. Ωστόσο, το προσωπικό της ΕΚΤ μάλλον θα προσαρμόσει τις εκτιμήσεις του στο νέο περιβάλλον της επιβάρυνσης και του επίμονου χαμηλού πληθωρισμού. Τα τελευταία στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα αυτήν την εβδομάδα προδίδουν πως ο εμπορικός πόλεμος αρχίζει να επηρεάζει την απόδοση του μεταποιητικού τομέα, όπως φαίνεται και από τις βιομηχανικές παραγγελίες της Γερμανίας, που μειώθηκαν για έκτο συναπτό μήνα. Ενδεχομένως έπονται νέες δυσκολίες.

Αυτό προκύπτει από τη συνέντευξη που παραχώρησε στο Bloomberg ο Αμερικανός πρόεδρος, στο πλαίσιο της οποίας άφησε να εννοηθεί πως οι δασμοί στα προ-

ϊόντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν ήταν οι τελευταίοι. Σύμφωνα με τον Ατίλιο Μπερτίνι, επικεφαλής της μονάδας ερευνών της Credito Valtellinese, «μεγαλύτερος κίνδυνος παραμένει ένας εμπορικός πόλεμος που θα έχει προκαλέσει η Αμερική». Ο ίδιος δεν δίνει, πάντως, πιθανότητα πάνω από 30% σε πλήρη κλιμάκωση του εμπορικού πολέμου.

Στο μεταξύ, επικρατεί νευρικότητα μεταξύ των επενδυτών για το ενδεχόμενο να παρουσιάσει η Ιταλία προϋπολογισμό με δημοσιονομικό έλλειμμα πάνω από το όριο του 3% του ΑΕΠ. Εν αναμονή του σχεδίου προϋπολογισμού που θα παρουσιασθεί μέσα στον μήνα, οι αποδοχές των ιταλικών ομολόγων έχουν εκτιναχθεί στα υψηλότερα επίπεδα που έχουν καταγραφεί μετά την κρίση χρέους της Ευρωζώνης.

Οι οικονομολόγοι δεν προβλέπουν μεταβολή στην πολιτική που τηρεί η ΕΚΤ ως προς την επανεπένδυση των κερδών από τις αγορές ομολόγων. Εκτιμούν πως μετά τη λήξη του προγράμματος θα εξακολουθήσει να μετακινείται για δύο με τρία χρόνια όσα ομολόγα λήγουν. Αν όλα πάνε σύμφωνα με το πρόγραμμα, ο κ. Ντράγκι θα αρχίσει τον Απρίλιο να διασαφηνίζει τις προθέσεις της Τράπεζας σχετικά με την πορεία της προς την αλλαγή πολιτικής και πότε σκοπεύει να αυξήσει τα επιτόκια. Σύμφωνα με τα πορίσματα της δημοσκόπησης, τον Δεκέμβριο του επόμενου έτους η ΕΚΤ θα αυξήσει το βασικό επιτόκιο στο 0,25% από τα σημερινά μηδενικά επίπεδα.

Η Κύπρος δεν είναι μόνο χαμηλή φορολογία

Τουρισμός, ναυτιλία, εκπαίδευση, τομέας ακινήτων και υπηρεσίες συνθέτουν το κάδρο της επιτυχίας της οικονομίας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Υπάρχουν δύο σχολές. Από τη μία ότι η Κύπρος οφείλει την όποια επιτυχία της στη μετά μνημόνιο εποχή στη χαμηλή εταιρική φορολογία και από η άλλη πως αυτή οφείλεται στην πώληση των διαβατηρίων, ή αλλιώς του προγράμματος των πολιτογραφήσεων. Η πρώτη σχολή έχει υιοθετηθεί από χώρες εκτός Κύπρου και από πολίτες που δεν την έχουν επισκεφθεί, ενώ η δεύτερη είναι η κύρια αντιπολιτευτική θέση. Ότι δηλαδή, τα έσοδα της Κύπρου, καθώς και ο ρυθμός ανάπτυξης που παρουσιάζει της τάξης του 4% οφείλονται μόνο στην ισχυρή ζήτηση του προγράμματος των Πολιτογραφήσεων, που με 2 εκατομμύρια ευρώ μπορεί ένας πολίτης τρίτης χώρας να λάβει το κυπριακό διαβατήριο. Τα στοιχεία όμως καταδεικνύουν πως το 85% στο ΑΕΠ της Κύπρου στηρίζεται σε πέντε βασικούς πυλώνες. Στις χρηματοπιστωτικές και επιχειρηματικές υπηρεσίες, τον τουρισμό, τη ναυτιλία, στην αγορά των ακινήτων και στο λιανικό εμπόριο. Το υπόλοιπο ποσοστό στηρίζεται στην κατασκευή φαρμακευτικών προϊόντων και τροφίμων και στις κατασκευές. Η δομή της οικονομίας της Κύπρου για το προηγούμενο έτος (τελευταία διαθέσιμα επίσημα στοιχεία), έχει ως εξής: Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί το 2%, ο δευτερογενής τομέας το 13%, ενώ ο τριτογενής το 85%. Ο τριτογενής τομέας είναι και αυτός που αποτελείται από τη ναυτιλία, το real estate και άλλα. Αναλυτικότερα, ο τομέας των ακινήτων αποτελεί το 10% της οικονομίας της Κύπρου, το 8% οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, το 11% αποτελείται από χον-

δρικό και λιανικό εμπόριο, το 7% από την εκπαίδευση, το 4% από την υγεία και την κοινωνική εργασία, το 9% από τη δημόσια διοίκηση, την άμυνα και την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλεια, το 7% από τη μεταφορά και αποθήκευση, το 7% από υπηρεσίες διαμονής και διατροφής, το 5% από πληροφορία και επικοινωνία, το 11% από χρηματοδότηση και ασφάλιση, ενώ το

Σύμφωνα με το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών, η εγγραφή νέων εταιρειών στην Κύπρο αυξήθηκε κατά 13,7% τους πρώτους 8 μήνες του 2018 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

6% από «διάφορα». Αξίζει να σημειωθεί πως η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ σε εποχικά προσαρμοσμένους όρους έφθασε το 4,2% κατά τη διάρκεια του 2017, και είναι ο δεύτερος υψηλότερος ρυθμός αύξησης που έχει καταγραφεί στην Κύπρο από το 2008. Οι τομείς που συνέβαλαν σε αυτό το ποσοστό προήλθε από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο, με μόνο τομέα ο οποίος δεν συνέβαλε και τόσο στην αύξηση του ΑΕΠ να είναι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Τις προοπτικές της κυπριακής οικονομίας τις βλέπουν και οι Οίκοι Αξιολόγησης, με τον Οίκο Standard and Poor's να θέτει το αξιόκρετο της μόλις την προηγούμενη Παρασκευή σε

Τα τελευταία πέντε χρόνια έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση άνω του 65% στις ναυτιλιακές εταιρείες που έχουν εγγραφεί, ενώ τα έσοδα από την ναυτιλία αυξήθηκαν κατά 25%.

επενδυτική βαθμίδα. Αξίζει να σημειωθεί πως η Κύπρος πέρασε τη δίνη του μνημόνιου και της οικονομικής κρίσης δίχως επιβολή νέων φορολογιών. Έχει όμως ακόμα ένα μακρύ κατάλογο μεταρρυθμίσεων που πρέπει να εφαρμοστεί.

Νέες εταιρείες

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών, η εγγραφή νέων εταιρειών στην Κύπρο αυξήθηκε κατά 13,7% στους πρώτους 8 μήνες του 2018 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017, φτάνοντας στις 9.854 εγγραφές. Η Κύπρος εξάλλου ανέκαθεν ήταν περιφερειακό Κέντρο Επιχειρηματικών και Οικονομικών Υπηρεσιών με ισχυρή ρύθμιση και την

εποπτεία και την εξάρτηση από ένα καλά ισορροπημένο χαρτοφυλάκιο των υπηρεσιών. Στα πλεονεκτημά της, όπως τα καταγράφει η κυβέρνηση, είναι το συνεπές και απλό φορολογικό σύστημα, με ευρεία φορολογική βάση, περιορισμένες εξαιρέσεις ή πιστώσεις, με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές και ένα σημαντικό δίκτυο συμφωνιών για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας (62 μέχρι σήμερα).

Τουρισμός

Στον τομέα του τουρισμού η Κύπρος «σπάει» συνεχώς τα προηγούμενα της ρεκόρ. Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών, οι αφίξεις τουριστών τον Αυ-

γουστο του 2018 ανήλθαν σε 534.000, σε σύγκριση με 523.000 τον Αύγουστο 2017, σημειώνοντας αύξηση 2,1%. Οι αφίξεις Αυγούστου 2018 ήταν οι ψηλότερες που είχε η Κύπρος μέχρι σήμερα κατά τον μήνα Αύγουστο. Ταυτόχρονα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2018, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 2,71 εκατ. σε σύγκριση με 2,51 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2017, σημειώνοντας αύξηση 8,0% αλλά και ξεπερνώντας τις αφίξεις που καταγράφηκαν ποτέ στην Κύπρο κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του έτους. Οι προσπάθειες για την ενίσχυση του τουριστικού τομέα, όπως η επέκταση της περιόδου και την καλύτερη συνδυαστικότητα των πτήσεων συ-

νέβαλαν στην αύξηση των αφίξεων. Εντούτοις, όσον αφορά στα έσοδα, αυξήθηκαν με χαμηλότερο ρυθμό, στο 4,3%.

Ναυτιλία

Η ναυτιλία αποτελεί έναν από τους πιο οικονομικά σημαντικούς τομείς της κυπριακής οικονομίας. Η συνεισφορά της υπολογίζεται στο 7% του ΑΕΠ και παραμένει ένας κλάδος με σημαντικές προοπτικές, ειδικά αν λάβουμε υπόψη ότι δεν υποφέρει από αξιοπιστία ή άλλα προβλήματα, συνεχίζοντας να λειτουργεί επιτυχώς σε παγκόσμια βάση. Η Κύπρος διαθέτει ανταγωνιστικό σύστημα φορολογίας που διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του Κυπριακού Ναυτιλιακού Μητρώου και γενικότερα της Κυπριακής Ναυτιλιακής Βιομηχανίας. Τα τελευταία πέντε χρόνια έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση άνω του 65% στις ναυτιλιακές εταιρείες που έχουν εγγραφεί, ενώ τα έσοδα από τη ναυτιλία αυξήθηκαν κατά 25%.

Εκπαίδευση

Τρόπος για να καταστεί ως διεθνές κέντρο τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Μεσόγειο ψάχνει η Κύπρος. Μπορεί η παιδεία στην Κύπρο να προσφέρει έως και το 7% των εσόδων του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας, αλλά υπάρχει μερίδα πολιτών που αμφισβητεί αυτό το νούμερο. Η εισροή ξένων φοιτητών πλέον φτάνουν στους 10.800, ενώ οι αναπτύξεις γύρω από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια είναι συνεχείς. Αυτές περιλαμβάνουν χώρους εστίασης αλλά και χώρους διαμονής. Οι χώροι διαμονής άλλωστε για φοιτητές είναι δυσχερέστεροι και με τιμές που ολόένα αυξάνονται.

CHARITY RUN BY THE FIRE & RESCUE SERVICE OF BRITISH FORCES CYPRUS DFRMO

RUN TO FIGHT

CYPRUS 2018

Date & Time
OCTOBER 14th, 2018
07:00am – 11:00am

Start & End
My Mall Limassol, Cyprus

#run2fightcy

MY MALL LIMASSOL

Επίσημο

AMBULINE

KYKKOS

ΕΠΟΡ FM 95.0

Francesca Sell

Η ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

29/9 /2018

Δωρεάν Ξεναγήσεις-Ελεύθερη είσοδος σε Μουσεία

Η εκδήλωση ξεκινά με Live Link από το Love Fm και σύντομη συναυλία από την μπάντα Sistema Cyprus, στην Πλατεία Φανερωμένης, στις 10:00!

ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

Εκκίνηση: Στη είσοδο του κάθε Μουσείου (11:00 Ελληνικά, 12:30 Αγγλικά)

- Κυπριακό Μουσείο
- Μουσεία Παγκυπρίου Γυμνασίου
- Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο
- Βυζαντινό Μουσείο & Μουσείο Λαϊκής Τέχνης
- Κέντρο Εικαστικών Τεχνών και Έρευνας (CVAR)
- Μουσείο Γεωργίου και Νεφέλης Τζιζήρα Πιερύδι
- Λεβέντειος Πινακοθήκη
- Μουσείο Αγώνος
- Εθνολογικό Μουσείο
- Μουσείο Ιστορικής Μοτοσυκλέτας Κύπρου
- Κρατική Πινακοθήκη

ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Εκκίνηση: Πλατεία Φανερωμένης

- 10:30-12:30 Φέρτε το ποδήλατο, το κράνος και το νερό σας! (Αγγλικά & Ελληνικά)

ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ

Εκκίνηση: Πλατεία Φανερωμένης

- Ξεναγήσεις με τα Μικρά Λεωφορεία Λευκωσίας από τις 11:00 και κάθε μισή ώρα μέχρι τις 13:30 (Ελληνικά & Αγγλικά).

Ελάτε στη Λευκωσία!

Αναχώρηση:

ΠΑΦΟΣ: Αρχαιολογικό Πάρκο Κάτω Πάφου (8:30)

ΛΕΜΕΣΟΣ: Γραφείο Πληροφοριών ΚΟΤ Γερμασίονα (9:00)

ΛΑΡΝΑΚΑ: Γραφείο Πληροφοριών ΚΟΤ (9:00)

ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ: Μοναστήρι Αγίας Νάπας (9:00) (Ελάχιστος αριθμός επιβατών 10)

Αναχώρηση από Λευκωσία (17:00)

Για κρατήσεις και πληροφορίες: 22889600 / www.visitnicosia.com.cy VisitNicosia @VisitNicosia visit_nicosia

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: nicosia tourism board, nicosia VisitNicosia

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: Λεωκωσία, Δήμος Φανερωμένης, Δήμος Λεωκωσίας, Δήμος Πιερύδι

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: LOVE 100.7 FM, Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Βοήθεια 500.000 ευρώ από το Υπ. Εργασίας

Στα 1.019 τα πρόσωπα στα οποία δόθηκε οικονομική αρωγή στο πρώτο επτάμηνο του 2018 – Δεν είναι λίπτες ΕΕΕ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το Υπουργείο Εργασίας έχει παραχωρήσει οικονομική βοήθεια σε 1.019 πρόσωπα από την αρχή του 2018 μέχρι και τον Ιούλιο, συνολικού ύψους 571.600 ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί πως στα πλείστα πρόσωπα παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια περισσότερες από μία φορές από την αρχή του χρόνου, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που αντιμετωπίζουν. Σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου Εργασίας που έχει στην κατοχή της η «Κ», η οικονομική αυτή βοήθεια έχει

Ο υπουργός μπορεί να επιτρέψει την πληρωμή ποσού για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών χωρίς την ανάγκη διεξαγωγής πλήρους έρευνας σε σχέση με το πρόσωπο αυτό.

παραχωρηθεί σε πρόσωπα που δεν λαμβάνουν ούτε Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Στην επιστολή προς την Επιτροπή Εργασίας της Βουλής διευκρινίζεται πως η πληρωμή του ποσού για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών πραγματοποιείται από το κονδύλι του Προϋπολογισμού της Διοίκησης του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας

Σε λειτουργία τέθηκε η νέα αναβαθμισμένη Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Εργασίας, η οποία θα διευκολύνει και θα απλοποιήσει τη διαδικασία επιλογής και πρόσληψης προσωπικού.

και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ενώ όμως υπάρχει η πληροφόρηση για τον αριθμό και το ποσό της οικονομικής βοήθειας που έχει δοθεί, δεν απεστάλη ονομαστικός κατάλογος των προσώπων που έχει παραχωρηθεί η βοήθεια.

Ο νόμος για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και ο περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος, εξάλλου,

υπογραμμίζεται, περιλαμβάνει τέτοια πρόνοια. Ο υπουργός δύναται να παρέχει οικονομική βοήθεια σε πρόσωπο, το οποίο δεν λαμβάνει μνηϊαίο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, αλλά βρίσκεται σε εξαιρετικά επείγουσα ή και έκτακτη ανάγκη ως αποτέλεσμα προσωπικών περιστάσεων ή απροσδόκητης ή έκτακτης κατάστασης που αντι-

μετωπίζει. Ο υπουργός, λοιπόν, μπορεί να επιτρέψει την πληρωμή ποσού για κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών χωρίς την ανάγκη διεξαγωγής πλήρους έρευνας σε σχέση με το πρόσωπο αυτό ή με βάση τα αποτελέσματα της κοινωνικής παρέμβασης, εφόσον οι ανάγκες αυτές δεν καλύπτονται από άλλους κρατικούς πόρους ή από άλλη πηγή.

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας του 1995, τα στοιχεία των προσώπων που έχουν λάβει τη βοήθεια δεν μπορούν να κοινοποιηθούν, παρά μόνο με την εξουσιοδότηση του επηρεαζόμενου.

Με πλατφόρμα εργασίας

Σε λειτουργία τέθηκε η νέα αναβαθμισμένη Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Εργασίας, η οποία θα διευκολύνει και θα απλοποιήσει τη διαδικασία επιλογής και πρόσληψης προσωπικού από ένα ηλεκτρονικό μητρώο ανέργων, βάσει των προσόντων, πείρας και δεξιοτήτων τους. Το Υπουργείο Εργασίας αναφέρει ότι η Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Εργασίας έχει ως στόχο την παροχή της δυνατότητας αναζήτησης κατάλληλου προσωπικού, παρέχοντας στους εργοδότες απευθείας πρόσβαση στο ηλεκτρονικό μητρώο ανέργων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και την ευκαιρία να αναζητούν και από μόνοι τους, απευθείας, πιθανούς υποψήφιους για ικανοποίηση των αναγκών τους σε εργατικό δυναμικό, βάσει των αναγκών της υπό πλήρωσης θέσης και των διαθέσιμων ανέργων. «Η λειτουργία αυτής της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Εργασίας θα αυξήσει τις ευκαιρίες απασχόλησης των

ανέργων που αποστεινούνται στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης για αναζήτηση και εξεύρεση θέσης εργασίας, αφού πρόσβαση σε αυτή την πλατφόρμα, εκτός από τους άνεργους που αναζητούν εργασία θα έχουν και οι εργοδότες, οι οποίοι παραδοσιακά δεν αναζητούν προσωπικό μέσω της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, αναφέρει το αρμόδιο Υπουργείο», σημειώνεται χαρακτηριστικά. Υπογραμμίζεται ότι μέχρι σήμερα παρέχονταν παρόμοιες διευκολύνσεις για εξυπηρέτηση μόνο σε άνεργους, οι οποίοι μπορούσαν να έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικό μητρώο κενών θέσεων εργασίας.

Με την εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Πλατφόρμας Εργασίας ολοκληρώνεται ο κύκλος της διαδικτυακής διασύνδεσης τόσο από πλευράς ανέργων, όσο και από πλευράς εργοδοτών, διευκολύνοντας έτσι και την εξυπηρέτηση των ανέργων στο θέμα της σύζευξης των δεξιοτήτων τους με τις διαθέσιμες θέσεις εργασίας.

14.000 άτομα

Το Υπουργείο Εργασίας σημειώνει τέλος ότι οι εργοδότες θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία ανέργων για τα οποία οι ίδιοι οι ανέργοι έχουν δώσει ενυπόγραφα σχετική εξουσιοδότηση. Μέχρι σήμερα ο αριθμός των ανέργων, που έχουν δώσει γραπτώς την συγκατάθεσή τους, για συμμετοχή στην διαδικτυακή πλατφόρμα εργοδοτών, ανέρχεται σε 14.000 άτομα.

Σε εκπαιδευτικό προορισμό μετατρέπεται η Κύπρος

Εσοδα 100 εκατ. ευρώ αποφέρουν στα κρατικά ταμεία οι πέραν των 10 χιλιάδων ξένοι φοιτητές από πενήντα χώρες

Συνέντευξη στη ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Η συνεργασία κυπριακών πανεπιστημίων και ιδιωτικών σχολών με πανεπιστήμια του εξωτερικού έχει ενισχύσει την προσέλκυση ξένων φοιτητών για σπουδές στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια και αποτελεί βάση ώστε να καταστεί η χώρα περιφερειακός κόμβος εκπαίδευσης. Ήδη στην Κύπρο φοιτούν πέραν των 10 χιλιάδων ξένων φοιτητών από 50 και πλέον χώρες αριθμός ο οποίος παρουσίασε θεαματική αύξηση τα τελευταία χρόνια. Στις προοπτικές που έχει η Κύπρος για ανάπτυξη της ως εκπαιδευτικού προορισμού αναφέρεται ο Ανδρέας Κρητικός, διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών του Global College

Αυξάνεται ο αριθμός των φοιτητών που είναι εργαζόμενοι και επιθυμούν την περαιτέρω επαγγελματική ανέλιξη μέσα από πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές.

σε συνέντευξη που παραχωρεί στην «Κ» με αφορμή τη συνεργασία που έχει συνάψει με το Πανεπιστήμιο Roehampton του Λονδίνου, προσφέροντας κλάδους υπό τη μορφή δικαιώσεων.

—Το τελευταίο διάστημα γίνονται αρκετές επενδύσεις στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μπορεί η Κύπρος να καταστεί περιφερειακός κόμβος εκπαίδευσης;

—Αν σκεφτεί κάποιος τη γεωγραφική θέση της Κύπρου και μόνον, θα αντιληφθεί αμέσως τις δυνατότητες που έχουμε για να καθιερωθούμε ως περιφερειακός κόμβος εκπαίδευσης. Το σπουδαιότερο, ίσως, βήμα έγινε το 2005 όταν η Κυπριακή Δημοκρατία επέτρεψε τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων, ξεκινώντας έτσι την πορεία προς την εξέλιξη. Εκτός από

τα πανεπιστήμια, στην Κύπρο λειτουργούν, επίσης, πέντε δημόσιες και σαράντα ιδιωτικές σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΣΤΕ). Όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές εκθέσεις σε χώρες με τις οποίες υπάρχει δυνατότητα συνεργασίας σε θέματα ανώτερης εκπαίδευσης και προσέλκυσης φοιτητών, όπως για παράδειγμα τη Ρωσία, την Κίνα, και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα κ.ά. Το Global College για παράδειγμα συμμετέχει πολύ συχνά σε διεθνείς εκπαιδευτικές εκθέσεις και ημερίδες στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων προβολής των προγραμμάτων μας, με στόχο την προσέλκυση ξένων φοιτητών και τη σύνταξη συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Τα κυπριακά ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα προσφέρουν μεγάλη και συνεχώς διευρυνόμενη ποικιλία από προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Σήμερα προσφέρονται περισσότερα από 150 διαφορετικά προγράμματα σπουδών σε προπτυχιακό επίπεδο και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Μάλιστα, πολλά από αυτά τα προγράμματα προσφέρονται και με τη μέθοδο της δικαιοχρησίας με διδάκτρα τα οποία είναι αρκετά προσιτά. Πρόσφατα, το Global College έχει συνάψει συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Roehampton του Λονδίνου και προσφέρει κλάδους υπό τη μορφή δικαιώσεων. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι με τις αλλαγές αυτές η Κύπρος έγινε εκπαιδευτικός προορισμός για χιλιάδες ξένους φοιτητές. Μόλις στα δύο μόνο πρώτα χρόνια λειτουργίας των ιδιωτικών πανεπιστημίων οι ξένοι φοιτητές στο νησί αυξήθηκαν κατά 80,6% (από 5.961 σε 10.765). Σήμερα βρίσκονται στην Κύπρο φοιτητές από 50 και πλέον χώρες οι οποίοι αποφέρουν στη χώρα μας κέρδη κοντά στα 100 εκατομμύρια ευρώ.

—Έχουν αλλάξει οι ανάγκες και οι προσανατολισμοί των σπουδαστών στο πέρασμα των χρόνων;

—Η ποιότητα της εκπαίδευσης είναι το κλειδί για το μέλλον του κάθε ανθρώπου και γενικότερα της κοινωνίας. Πιο απλά, τα εφόδια που εξασφαλίζει ο καθένας στην αφετηρία του δρόμου, είναι αυτά που θα καθορίσουν πόσο πετυχημένος θα είναι η πορεία του. Ο σημερινός φοιτητής έχει επιλογές. Είναι ταυτόχρονα ενημερωμένος. Αυτό κυρίως που προβληματίζει τους νέους μας είναι η επαγγελματική αποκατάσταση. Να μπορούν, δηλαδή, μετά τις σπουδές τους, να εξαργυρώσουν τους κόπους και τη σκληρή δουλειά που έκαναν ως φοιτητές.

Επίσης, συνεχώς αυξάνεται ο αριθμός των φοιτητών που είναι εργαζόμενοι και επιθυμούν την περαιτέρω επαγγελματική ανέλιξη μέσα από πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές.

Η συνεργασία με το Roehampton University

—Αρχίζει σύντομα μια νέα ακαδημαϊκή χρονιά, ποιος στόχος θέτετε το Global College και τι καινούργιο προσφέρει σε Κύπριους αλλά και ξένους φοιτητές που επιλέγουν να σπουδάσουν στην Κύπρο;

—Οι στόχοι μας είναι διαχρονικοί και ίσως αυτό είναι που μας κάνει να διαφέρουμε. Ποιοτική μόρφωση μέσα από ένα μεγάλο φάσμα επιλογών για τον φοιτητή, αλλά ταυτόχρονα και μια ανθρώπινη προσέγγιση προς τους φοιτητές, τόσο κατά την διάρκεια της φοίτησης αλλά και αργότερα, όταν θα βρεθούν στην αγορά για εξεύρεση εργασίας. Οι φοιτητές μας δεν είναι απλοί αριθμοί στα αρχεία του κολλεγίου. Είναι άνθρωποι με τους οποίους διατηρούμε μια ανοικτή γραμμή επικοινωνίας, καθώς για μια ολοκληρωτική ζωή θα ανήκουν στη μεγάλη οικογένεια του Global. Το Global College είναι το μεγαλύτερο κολλέγιο της Κύπρου, κάτι που προκύπτει από τον μεγάλο αριθμό φοιτητών, τα διπλώματα, τους πτυχιακούς και τους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών. Επιπλέον, η ιστορία του κολλεγίου μας πάει πίσω μερικές δε-

Δημόσια και ιδιωτικά πανεπιστήμια, οι συνεργασίες με τα ξένα και τα 150 προγράμματα σπουδών αποτελούν το κλειδί για να καταστεί η Κύπρος περιφερειακός κόμβος εκπαίδευσης, δηλώνει στην «Κ» ο Ανδρέας Κρητικός.

καετίες κάτι που σημαίνει εμπειρία, γνώση, επιτυχίες και αναγνώριση από την κοινωνία. Παράλληλα, οι κτηριακές μας εγκαταστάσεις βρίσκονται υπό πλήρη ανακαίνιση ενώ προχωρούν και τα σχέδια αναβάθμισης και επέκτασης. Αυτή τη χρονιά θα προσφέρουμε κάτι καινούργιο και πράγματι αυτή η περίοδος είναι ιδιαίτερη για εμάς. Μετά από αρκετούς μήνες έντονης διαβούλευσης και προετοιμασίας είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε τη στρατηγική μας συνεργασία με ένα πολύ γνωστό πανεπιστήμιο του Λονδίνου, το Roehampton University.

—Τι προνοεί αυτή αλλά και τι καινούργιο προσφέρεται στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας;

—Πρόκειται για μια πολύ σημαντική εξέλιξη που δημιουργεί νέα δεδομένα, καθώς οι φοιτητές έχουν πλέον τη δυνατότητα να σπουδάσουν στην Κύπρο στο Roehampton University, το οποίο θα εδρεύει επί κυπριακού εδάφους, στις εγκαταστάσεις του Global College. Κατ'αρχάς, θα πρέπει να σημειώσουμε τη σημαντική διαφορά που υπάρχει στο κόστος διαμονής και φοίτησης

στο εξωτερικό και πιο συγκεκριμένα στο Λονδίνο, σε αντίθεση με την Κύπρο. Επίσης, τα πτυχία μας είναι τριετή και τα μεταπτυχιακά μας μονοετή προγράμματα τα οποία είναι πλήρως αναγνωρισμένα από τον Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης. Πέραν από το κόστος, γίνεται η δυνατότητα στον φοιτητή, μέσα σε ένα φιλικό περιβάλλον, χωρίς τις δυσκολίες και τις φοβίες που προκαλεί η διαμονή εκτός Κύπρου, να εξασφαλίσει υψηλού επιπέδου μόρφωση και αναγνωρισμένους βρετανικούς τίτλους σπουδών. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το πτυχίο στη Λογιστική, δίνει τη δυνατότητα στους αποφοίτους μας να επαφελθθούν από μέχρι και 9 απαλλαγές από τις εξετάσεις του ACCA. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν ότι η προοπτική για κάποιον ο οποίος θέλει να διαρπύξει στον τομέα αυτό, είναι τεράστια.

—Ποια είναι η ανταπόκριση μέχρι σήμερα στη νέα αυτή επιλογή που προσφέρει το Global College;

—Πριν ακόμη αρχίσει η επίσημη ενημέρωση γι' αυτή τη συνεργασία,

υπήρξε ενδιαφέρον από υφιστάμενους φοιτητές μας αλλά και από ευρύτερους κύκλους που είχαν ήδη ενημερωθεί για τα νέα προγράμματά μας. Με μεγάλη μας ικανοποίηση είδαμε ότι όταν ανακοινώθηκε επίσημα η συνεργασία με το Roehampton University, η ανταπόκριση ήταν εντυπωσιακή. Ο τομέας της Διοίκησης Επιχειρήσεων, της Νομικής και της Εγκληματολογίας αποτελεί πόλο έλξης για πάρα πολλούς φοιτητές κυρίως λόγω της προοπτικής εργοδοτήσεως των αποφοίτων.

—Πέραν της συνεργασίας σας με το Πανεπιστήμιο του Roehampton, τι θεωρείτε τα δημοφιλέστερα προγράμματα σπουδών;

—Αν μπορού να κάνω αναφορά σε μερικούς μόνο από τους κλάδους, πρόκειται για τον κλάδο της Εμφύκωσης που επιλέγουν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί ως μεταπτυχιακό, την Αισθητική, τη Μηχανικά Αυτοκινήτων και το πτυχίο στο Security Management κυρίως λόγω της γρήγορης απορρόφησης των αποφοίτων μας σε οργανισμούς του τομέα τους.

Ανάπτυξη 2,2% το τρίτο τρίμηνο βλέπει η Εθνική Τράπεζα

Θετικά μηνύματα από την αύξηση των εξαγωγών το δεύτερο τρίμηνο

Επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης το γ' τρίμηνο στο 2,2%, έναντι 1,8% το β' τρίμηνο, και αυξημένη πιθανότητα υπέρβασης του ετήσιου στόχου για ανάπτυξη 2% στο σύνολο του 2018 βλέπει η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας σε ανάλυση των στοιχείων του ΑΕΠ για το β' τρίμηνο.

Οι αναλυτές σημειώνουν ότι κατά το β' τρίμηνο οι εξαγωγές παρέμειναν ο βασικός πυλώνας της ανάκαμψης, με την αύξηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά 9,4% σε ετήσια βάση να προσθέτει 3 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ.

Η θετική αυτή συνεισφορά μετριάστηκε από την αρνητική επίδραση της αύξησης των εισαγωγών κατά 4,3% ετησίως (κυρίως για πρώτες ύλες, καύσιμα και διαρκή καταναλωτικά αγαθά).

Είναι αξιοσημείωτο, παρατηρούν οι αναλυτές της Τράπεζας, ότι παρά την αύξηση της οικονομικής αβεβαιότητας στην Ιταλία και στην Τουρκία, το β' τρίμηνο του 2018, οι δύο αυτές χώρες κατετάγησαν στις δύο πρώτες θέσεις των βασικών εξαγωγικών αγορών για τα ελληνικά προϊόντα (βλ. πίνακα παραπλεύρως). Πάντως, οι αναλυτές εκτιμούν πως η όξυνση

της κρίσης στην Τουρκία το γ' τρίμηνο αναμένεται να εξασθενήσει τη ζήτηση για εισαγωγές στην εν λόγω χώρα, οδηγώντας σε μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά σχεδόν 20% ετησίως ή 0,1% του ετήσιου ΑΕΠ σε σταθερές τιμές. Συνολικά, θεωρούν ότι ο ρυθμός αύξησης των ελληνικών εξαγωγών το β' εξάμηνο θα επιβραδυνθεί στο 4,3% από 9% το α' εξάμηνο, δημιουργώντας περαιτέρω καθοδικούς κινδύνους και για το 2019.

Από την άλλη πλευρά, οι αναλυτές περιμένουν οριακό μόνο μετριασμό της ισχυρής δυναμικής του τουρισμού το β' εξάμηνο, με αποτέλεσμα να μπορεί αυτός να αντισταθμίσει τις επιπτώσεις από την επιβράδυνση των εξαγωγών αγαθών.

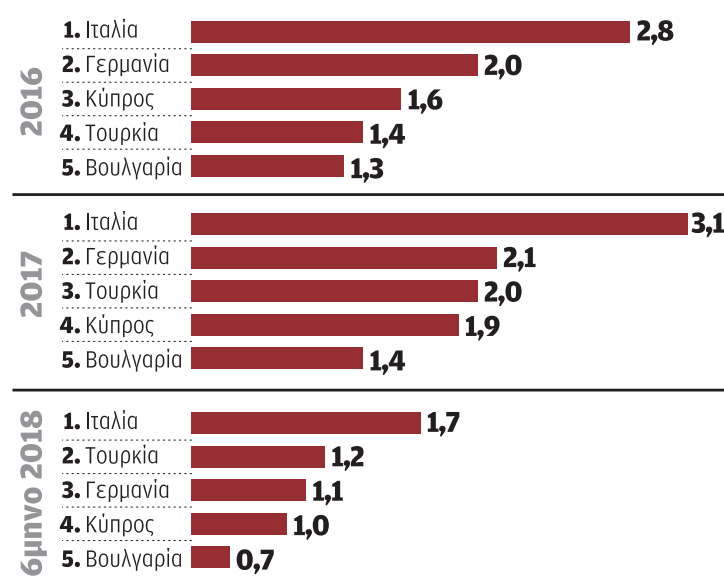
Συγκεκριμένα, η θετική συνεισφορά του τουρισμού στην αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να προσεγγίσει τις 1,4 ποσοστιαίες μονάδες το γ' τρίμηνο, με τη θετική επίδραση να διαχέεται και στο δ' τρίμηνο.

Η συνδυαστική συνεισφορά των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στις 1,8 ποσοστιαίες μονάδες το β' εξάμηνο του 2018 από 2,7 το α' εξάμηνο.

Ευχάριστη έκπληξη αποτέλεσε,

Οι 5 σημαντικότερες εξαγωγικές αγορές της Ελλάδας

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ, ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

ΠΗΓΗ: Eurostat, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ευχάριστη έκπληξη αποτελέσει η ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1% ετησίως το β' τρίμηνο.

σύμφωνα με τους αναλυτές, η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1% ετησίως το β' τρίμηνο του 2018.

Οι ίδιοι εκτιμούν ότι αυτή στηρίχθηκε κυρίως στη δαπάνη των νοικοκυριών μεσαίου και υψηλού εισοδήματος που αντέδρασαν πιο άμεσα στην αποκλιμάκωση της αβεβαιότητας.

Όπως σημειώνουν, αυτό τεκμαίρεται κυρίως από την ισχυρή αύξηση στις πωλήσεις διαρκών καταναλωτικών αγαθών και αυτοκινήτων κατά 7,6% και 28,1% ετησίως αντίστοιχα στο β' τρίμηνο του 2018, καθώς και στη διψήφια αύξηση των δαπανών Ελλήνων

πολιτών για τουρισμό στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

«Η ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης είναι επιθυμητή σε μια περίοδο αυξημένων εξωτερικών κινδύνων και θα αρχίσει να υποστηρίζεται σταδιακά και από την περαιτέρω βελτίωση της εμπιστοσύνης και την αυξανόμενη ποιότητα των θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται κυρίως σε κλάδους που απασχολούν εξειδικευμένη εργασία», σημειώνει η ανάλυση.

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, οι αναλυτές σημειώνουν ότι η παρατηρούμενη συρρίκνωση στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου για 2ο συνεχόμενο τρίμηνο κατά 5,4% ετησίως έναντι 10,3% το α' τρίμηνο αντανάκλα και πάλι τη νέα συρρίκνωση κατά -49% ετησίως των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό. Εξαιρουμένων των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό, όλες οι υπόλοιπες υποκατηγορίες επενδύσεων αυξήθηκαν, συνδυαστικά, κατά 4,9% ετησίως.

Η νέα μέτρηση ρύπων από 1ης Σεπτεμβρίου αύξησε κατά 50,3% τις πωλήσεις Ι.Χ.

Στην εφαρμογή από την 1η Σεπτεμβρίου 2018 νέας κοινοτικής οδηγίας για τη μέθοδο μέτρησης των ρύπων που εκπέμπουν τα αυτοκίνητα και όχι στην... έξοδο από το μνημόνιο οφείλεται η εντυπωσιακή αύξηση, κατά 50,3%, των ταξινομήσεων επιβατικών οχημάτων τον Αύγουστο του 2018 σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2017. Η «στρέβλωση», άλλωστε, που προκαλεί η εν λόγω οδηγία στην αγορά φαίνεται και από το γεγονός ότι σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, οι πωλήσεις από τις αρχές Σεπτεμβρίου μέχρι σήμερα υποχωρούν κατά 40%.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) τον Αύγουστο του 2018 κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα 14.434 αυτοκίνητα -καινούργια και μεταχειρισμένα, εισαγόμενα από το εξωτερικό- έναντι 10.549 τον Αύγουστο του 2017, παρουσιάζοντας αύξηση 36,8%. Ειδικά στα καινούργια καταγράφεται αύξηση 44,8% (σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ) ή 50,3% (σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων -ΣΕΑΑ που αφορούν τις ταξινομήσεις). Συνολικά στο οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2018 καταγράφεται αύξηση 28,1%, ενώ σε ό,τι αφορά την κυκλοφορία ειδικά καινούργιων επιβατικών η αύξηση είναι 22,2% (ή 23,9% κατά τον ΣΕΑΑ) σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Η ξαφνική εκτόξευση των πωλήσεων τον Αύγουστο οφείλεται στο περίφημο WLTP (Παγκοσμίου Εναρμονισμένη Διαδικασία Δοκιμών Ελαφρών Οχημάτων), δηλαδή το νέο σύστημα μέτρησης καταναλώσεως καυσίμου και εκπομπών ρύπου, το οποίο προσομοιάζει κα-

λύτερα στις ρεαλιστικές συνθήκες οδήγησης. Η Ε.Ε. είχε ορίσει τον Σεπτέμβριο του 2017 ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του νέου συστήματος παράλληλα με το παλαιό, με αποτέλεσμα τα αυτοκίνητα να εμφανίζονται, έως τώρα, με δύο τιμές στις εκπομπές ρύπων, ενώ πλέον από την 1η Σεπτεμβρίου 2018 δεν επιτρέπεται να ταξινομηθούν όσα έχουν μετρηθεί μόνο με βάση το παλαιό σύστημα. Οι όποιες επιβαρύνσεις στα τέλη ταξινόμησης σε κάποιες κατηγορίες αυτοκινήτων θα φανούν από τον Αύγουστο του 2019 και μετά (λόγω του γεγονότος ότι κάποια αυτοκί-

**Τον Αύγουστο
κυκλοφόρησαν 14.434
αυτοκίνητα - καινούργια
και μεταχειρισμένα,
εισαγόμενα από
το εξωτερικό.**

νητα θα εμφανίζονται να έχουν πλέον υψηλότερους ρύπους), καθώς σε πρώτη φάση τα τέλη ταξινόμησης θα υπολογίζονται με βάση την τιμή εκπομπών ρύπων που προκύπτει από το παλαιό σύστημα μέτρησης.

Αρκετές, λοιπόν, από τις εταιρείες ακολούθησαν την εξής πολιτική: προχώρησαν στην ταξινόμηση αυτοκινήτων με το παλαιό καθεστώς, χωρίς αυτά να έχουν απαραίτητα παραγγελθεί από καταναλωτές. Πιθανώς θα προχωρήσουν σε προσφορές προς τα τέλη του χρόνου, ενώ κάποιες άλλες ήδη από τον Αύγουστο εφάρμοσαν πολιτική χαμηλότερων τιμών.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

ΣΕΙΡΕΣ

Καμώματα τζι' αρώματα

Τα ευτρόπελα και τα κωμικά μπερδέματα ανάμεσα στους κατοίκους συνεχίζονται με νέες ιστορίες πάντοτε με επίκεντρο τις τεταμένες σχέσεις μεταξύ του μouxτάρη Αναστάση και του μouxτάρη Παναή. Την ήδη ανήσυχνη ατμόσφαιρα θα ταραξούν φέτος καινούργιες αφίξεις που θα φέρουν τα πάνω κάτω στο χωριό.

Δευτέρα με Παρασκευή στις 6.30 μ.μ.

www.cybc.com.cy

Οιαίτη

Captured live by
**National
Theatre
Live**

27 / 09 / 2018

Julie AUGUST STRINDBERG /
POLLY STENHAM

πεμ / thu 20:00

Με Ελληνικούς και Αγγλικούς υπότιτλους
With Greek and English subtitles

Στηρίζουν/
Supported by

Χορηγοί Επικοινωνίας/
Media Sponsors:

tickets 77 77 77 45
rialto.com.cy
€10 / 8

Ενδιαφέρον ξένων για αγορές χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων

Μένει να διαπιστωθεί κατά πόσον αυτό θα αποτυπωθεί και στο επίπεδο των τιμών

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Εντονο ενδιαφέρον για την αγορά των κόκκινων δανείων στη χώρα μας εκδηλώνεται από τη διεθνή επενδυτική κοινότητα, η οποία ωστόσο διατυπώνει επιφυλάξεις ως προς το ρίσκο που εμφανίζει η συγκεκριμένη αγορά, στοιχείο που επηρεάζει και την τιμολόγηση της.

Οι επιφυλάξεις έχουν κυρίως να κάνουν με την αποτελεσματικότητα του νομικού οπλοστασίου και το κατά πόσον τα εργαλεία που έχουν θεσμοθετηθεί, όπως είναι οι πλειστηριασμοί ακινήτων όταν πρόκειται για δάνεια με εξασφαλίσεις, μπορούν να αποδώσουν καρπούς, δηλαδή να λειτουργήσουν ως μοχλός πίεσης για τη ρύθμιση και την εξυπηρέτηση αυτών των δανείων. Από τη συμμετοχή που υπάρχει για τα πακέτα κόκκινων δανείων που βγαίνουν διαδοχικά προς πώληση από τις ελληνικές τράπεζες, προκύπτει ότι υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον, αλλά μένει να διαπιστωθεί κατά πόσον αυτό θα αποτυπωθεί και στο επίπεδο των τιμών.

Βασικό κριτήριο για την τιμολόγηση των χαρτοφυλακίων είναι αν θα συνοδεύονται από εγγυήσεις, δηλαδή εάν έχουν εξασφαλίσεις ακινήτα. Η εμπειρία από το «Amoeba» -του χαρτοφυλακίου (ύψους 1,9 δισ. ευρώ) με εξασφαλίσεις που μεταβίβασε η Τράπεζα Πειραιώς- το οποίο πωλήθηκε έναντι 432 εκατ. ευρώ, ανέβασε υψηλά τις προσδοκίες, αλλά στελέχη της αγοράς εξηγούν ότι αυτό είχε να κάνει με το γεγονός ότι το μείγμα των εξασφαλίσεων περιελάμβανε και υψηλής αξίας ακίνητα. Σε ό,τι αφορά τις πωλήσεις δανείων χωρίς

Στην αγορά υπάρχει έντονος προβληματισμός ότι το ρίσκο είναι υψηλό και πως οι αποδόσεις από τη διαχείριση αυτών των πακέτων δεν θα επαληθεύσουν τις αρχικές προσδοκίες των επενδυτών, συμπίεζοντας τις τιμές προς τα κάτω.

Το ελλειπές νομικό πλαίσιο αυξάνει το ρίσκο - Η ύπαρξη εγγυήσεων, βασικό στοιχείο στην τιμολόγηση των χαρτοφυλακίων.

εξασφαλίσεις την υψηλότερη τιμολόγηση μέχρι σήμερα πέτυχε η Εθνική Τράπεζα μέσω του χαρτοφυλακίου «Earth», το οποίο πωλήθηκε στο 6% της ονομαστικής του αξίας, δηλαδή της αξίας χωρίς τους τόκους, που ήταν 2 δισ. ευρώ. Το χαρτοφυλάκιο «Venus» που μεταβίβασε η Alpha Bank τιμολογήθηκε στο 4,5% της ονομαστικής του

αξίας, που ήταν επίσης 2 δισ. ευρώ. Στελέχη της αγοράς εξηγούν ότι πολλοί επενδυτές σε εκείνη τη φάση ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν και ένα τέλος εισόδου (entry fee) προκειμένου να τοποθετηθούν έγκαιρα στην ελληνική αγορά. Έτσι οι τιμές στον νέο γύρο πωλήσεων που ουσιαστικά τρέχει και από τις πρώτες ενδείξεις για τις αποδόσεις που θα έχουν αυτά τα χαρτοφυλάκια. Στην αγορά υπάρχει έντονος προβληματισμός ότι το ρίσκο είναι υψηλό και πως οι αποδόσεις από τη διαχείριση αυτών των πακέτων δεν θα επαληθεύσουν τις αρχικές προσδοκίες των επενδυτών, συμπίεζοντας τις τιμές προς τα κάτω.

Οι πωλήσεις κόκκινων δανείων βρίσκονται στο επίκεντρο των προ-

σπαθειών των τραπεζών, καθώς μέσα στον Σεπτέμβριο έχει δρομολογηθεί η μεταβίβαση τριών χαρτοφυλακίων, δύο από την Alpha Bank και ενός από τη Eurobank, που θα αποτελέσουν νέο πιλότο και για την υπόλοιπη αγορά. Πρόκειται για τα χαρτοφυλάκια «Mercury» και «Jupiter», ύψους 1 δισ. ευρώ (1,9 δισ. ευρώ συνολικά αξία μαζί με τους τόκους) και 900 εκατ. ευρώ αντιστοίχως, που πωλεί η Alpha Bank, ενώ στο 1,1 δισ. ευρώ (2 δισ. ευρώ μαζί με τους τόκους) είναι η αξία του χαρτοφυλακίου «Zenith» που πωλεί η Eurobank. Να σημειωθεί ότι το χαρτοφυλάκιο «Jupiter» συνοδεύεται με εξασφαλίσεις από μικρά κυρίως ακίνητα και είναι το δεύτερο πακέτο με εγγυήσεις που θα μεταβιβάζεται από ελληνική τράπεζα.

Ζημίες και το 2017 για τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα

Συνεχίζουν τη ζημιόγιο πορεία τους τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ). Η αμυντική βιομηχανία της χώρας, για την τελευταία οικονομική χρήση του 2017, παρουσίασε μεγάλες ζημίες παρά την αύξηση εσόδων. Τα έσοδα διαμορφώθηκαν σε 17,4 εκατ. ευρώ (από 8,2 εκατ. ευρώ το 2016). Παράλληλα εμφάνισε λειτουργικές ζημίες ύψους 17,2 εκατ. ευρώ (έναντι λειτουργικού κέρδους ύψους 104,0 εκατ. ευρώ) και ζημίες προ φόρων ύψους 59,5 εκατ. ευρώ (έναντι κερδών προ φόρων 21,5 εκατ. ευρώ). Υπογραμμίζεται ότι, για το 2016, η μεγάλη κερδοφορία της επιχείρησης ήταν καθαρά λογιστική, δεδομένου ότι προήλθε από τον αντιλογισμό ποσού ύψους 176 εκατ. ευρώ που αφορούσε κυρίως διαγραφές προστίμων.

Με στόχο τον συμψηφισμό ζημιών της, πέρυσι συντέλεστηκε νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της, ύψους 32 εκατ. ευρώ. Η αύξηση αυτή ακολούθησε την αύξηση-μαμούθ, ύψους 580 εκατ. ευρώ, που έγινε στο τέλος του 2016. Συνολικά τα τελευταία δύο χρόνια περισσότερο από 630 εκατ. ευρώ διατέθηκαν από το ελληνικό Δημόσιο, με στόχο την κεφαλαιοποίηση των χρεών της επιχείρησης προς αυτό. Τα χρέη των ΕΑΣ αφορούν κυρίως καταπτώσεις σε εγγυήσεις δανειακών συμβάσεων της επιχείρησης. Πρακτικά, το ελληνικό Δημόσιο αποπληρώνει τον τραπεζικό δανεισμό της επιχείρησης, ενώ παράλληλα συμψηφίζει τις ζημιές που προκαλεί η λειτουργία της κρατικής επιχείρησης.

Με βάση τις οικονομικές καταστάσεις του 2017, τα ΕΑΣ παρουσιάζουν συσσωρευμένες ζημίες άνω του 1,5 δισ. ευρώ ενώ το μετοχικό τους κεφάλαιο πλέον πλησιάζει το 1,4 δισ. ευρώ. Επίσης εμφανίζουν συνολικές υποχρεώσεις ύψους 470 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 266 εκατ. ευρώ αφορούν τραπεζικό δανεισμό. Μάλιστα, τα 83 εκατ. ευρώ πρέπει να αποπληρωθούν μέσα στη

Τα ΕΑΣ παρουσιάζουν συσσωρευμένες ζημίες άνω του 1,5 δισ. ευρώ.

φειτην χρονιά, γεγονός που προμηνύει... νέα αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

Τέλος, σύμφωνα με τους ορκωτούς λογιστές, η εταιρεία δεν έχει ακόμη απεικονίσει προβλέψεις ύψους 2,9 εκατ. ευρώ και δεν έχουν επιβεβαιωθεί, με βάση τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, απαιτήσεις και υποχρεώσεις ύψους άνω των 20 εκατ. ευρώ. Παρά όμως τη δυσμενή οικονομική κατάσταση, η διοίκηση των ΕΑΣ αναφέρει ότι η εταιρεία μπορεί να εξυγιανθεί. Προς την κατεύθυνση αυτή, σημειώνει ότι σε συνεργασία με το υπουργείο Εθνικής Αμυνας θα επιδιώξει τη μείωση του κόστους της επιχείρησης και την αύξηση της συμβολής των εξαγωγικών συμβολαίων. Πέρυσι όμως, περισσότερο από το 90% της δραστηριότητας προήλθε από το εσωτερικό (ΥΕΘΑ), ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η εταιρεία είχε λειτουργικά έξοδα ύψους 32 εκατ. ευρώ.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗΣ

ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλούνται οικόπεδα
Από €120.000

Πωλούνται προνομιάχα οικόπεδα στην περιοχή Φασουρίου (Ασώματο και Τραχώνι) στη Λεμεσό.

Η περιοχή, αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς και αναμένεται να επωφεληθεί ακόμα περισσότερο από τα μεγάλα έργα που θα αναπτυχθούν σύντομα στην περιοχή, όπως το Golf και το Casino Resort.

Τηλέφωνο Επικοινωνίας
+357 97 772 377

Cybarco

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ

ΟΙΚΟΠΕΔΑ & ΚΤΗΜΑΤΑ

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κληρώσεων:
Τηλέφωνο κληρώσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresaggelles@kathimerini.com.cy

90034210
ΕΣ:32 ανά κλήση +Φ.Π.Α.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

ΖΗΤΟΥΝ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ ΕΝΟΡΙΑ ΔΑΣΟΥΠΟΛΗΣ

Δευτέρα 24 Σεπτεμβρίου

6:30μ.μ - 8:30μ.μ: Αίθουσα Εκκλησίας Απ. Βαρνάβα-Δασούπολη

Μαρία Μίτα Bsc

Εγγεγραμμένη
Λογοθεραπεύτρια

Αξιολόγηση - Διάγνωση
Αντιμετώπιση διαταραχών λόγου,
φωνής, ομιλίας παιδιών & ενηλίκων

Τηλ.: 99129129 | Email: mariamita7@gmail.com

ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ

Το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα ανακοινώνει την προκήρυξη θέσης Λογιστή για τις ανάγκες του Ιδρύματος.

Απαραίτητα Προσόντα:

- Κάτοχος Πανεπιστημιακού Πτυχίου Λογιστικής BSc
- Πολύ καλή γνώση γραπτής και προφορικής Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας
- Άριστη γνώση Η/Υ και προγραμμάτων MS Office
- Υπεύθυνο και αξιόπιστο άτομο, μεθοδική σκέψη, ακεραιότητα χαρακτήρα

Καθήκοντα:

- Διατήρηση λογιστικών αρχείων
- Ετοιμασία λογιστικών καταστάσεων
- Άλλα συναφή καθήκοντα και εργασίες που μπορεί να προκύψουν

Μισθός:

Μηνιαίος ακαθάριστος μισθός @ €1.020. Προσφέρεται 13% μισθός και συμμετοχή στο Ταμείο Προνοίας των Υπαλλήλων του Ιδρύματος.

Παρακαλούνται οι ενδιαφερόμενοι, να αποστείλουν το βιογραφικό τους σημείωμα αναφέροντας τον κωδικό VACANCY02/2018-ADM ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: admin@karaiskakio.org.cy ή με φάξ στο 22772888 το αργότερο μέχρι την Τετάρτη 3/10/2018.

Υπεύθυνη Επικοινωνίας: Τζούλη Κιτρομηλίδου 22210850.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΠΑΦΟΥ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1999 ΕΩΣ 2017)

Γνωστοποίηση σύμφωνα με τους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 για καθορισμό και πληρωμή των ετήσιων τελών.

Το Συμβούλιο Αποχeteύσεων Πάφου, ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από τους κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 των περί αποχeteύσεων Πάφου Κανονισμών του 1999 έως 2017 και αναφορικά με την ΚΔΠ 111/2018 αποφάσισε την ακύρωση της τελευταίας ημερομηνίας πληρωμής και καθόρισε αναφορικά με το έτος 2018 τα ακόλουθα σε σχέση με την είσπραξη των τελών:

Τα ετήσια τέλη που αναφέρονται στους Κανονισμούς 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39 και 40 πρέπει να πληρωθούν στα Γραφεία του Συμβουλίου Αποχeteύσεων Πάφου, Κινύρα 23, Κόσμος Κωρτ, Ισόγειο, 8103 Πάφος, σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα ή μέσω της υπηρεσίας JCC, μέχρι τις 9 Νοεμβρίου 2018, άλλως θα επιβάλλεται πρόσθετη επιβάρυνση σύμφωνα με το Άρθρο 30(3) του Νόμου.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΠΩΛΗΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Η Εταιρεία Ακίνητα Ανθούπολης Λτδ ζητά να προσλάβει Πωλητή Ακινήτων με έδρα τη Λευκωσία με σκοπό την προώθηση των πωλήσεων ακινήτων περιλαμβανομένων οικιστικών & εμπορικών οικοπέδων στην περιοχή Αρχάγγελου-Ανθούπολης.

Ο/Η υποψήφιος/α πωλητής/τρια θα πρέπει να διαθέτει πείρα τουλάχιστον 5 ετών στη διαπραγμάτευση και πώληση ακινήτων.

Για την πιο πάνω θέση προσφέρεται ικανοποιητικός σταθερός μισθός και προμήθεια αναλόγως προσόντων. Θα δοθούν επιπρόσθετα κίνητρα και προμήθειες επί των πωλήσεων και άλλα ωφελήματα.

Παρακαλούμε όπως αποστείλετε το βιογραφικό σας σημείωμα για τη θέση Πωλητή στο email: soto@sotorproperties.com μέχρι και τις 5 Οκτωβρίου 2018.

Στα 80 δολάρια θέλει την τιμή του πετρελαίου η Σαουδική Αραβία

Ο ΟΠΕΚ δεν σκοπεύει να αυξήσει την παραγωγή του

Ανοδικά κινούνται το τελευταίο χρονικό διάστημα οι τιμές του πετρελαίου. Στην αγορά επικρατεί ανησυχία, καθώς αναμένεται να μειωθεί η προσφορά μετά την επαναφορά των κυρώσεων κατά της Τεχεράνης στις 4 Νοεμβρίου. Εν μέσω αυτής της αρνητικής συγκυρίας, ο ΟΠΕΚ δεν φαίνεται διατεθειμένος να αυξήσει την παραγωγή στη σύνοδο που θα πραγματοποιηθεί σήμερα στην Αλγερία. Σε μεγάλο βαθμό, η στάση του οφείλεται στο ότι η Σαουδική Αραβία δηλώνει ότι θα ήθελε να δει τον «μαύρο χρυσό» να επιστρέφει τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα σε επίπεδα πάνω από τα 80 δολάρια το βαρέλι. Τη θέση αυτή του Ριάντ αποκάλυψαν χθες στο Reuters πηγές προσκείμενες στο βασίλειο. Τόνισαν ότι το Ριάντ δεν σκοπεύει να ασκήσει πιέσεις για να οδηγήσει σε άνοδο τις τιμές, αλλά ίσως δεν θα μπορέσει να αποφύγει την περαιτέρω άνοδό τους.

Η είδηση οδήγησε σε άνοδο 1,7% τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου στην αγορά του Λονδίνου, και αργά το βράδυ το αργό ΗΠΑ κυμαινόταν στα 69,77 δολάρια το βαρέλι και το Brent στα 78,76 δολάρια το βαρέλι.

Ξαφνικά χθες το απόγευμα αποφάσισε να μην παρευρεθεί ο υπουργός Πετρελαίου του Ιράν Μπιζάν Ζανγκανέχ, που νωρίτερα είχε δηλώσει πρόθυμος να μεταβεί στην Αλγερία. Η εξέλιξη ίσως προδίδει πως το διεθνές καρτέλ του πετρελαίου βρίσκεται και πάλι στη δίνη

της αντιπαλότητας ανάμεσα στην Τεχεράνη και το Ριάντ.

Προδίδει επίσης ότι το Ριάντ σπεύδει εκ νέου να επωφεληθεί από τον νέο αποκλεισμό του πολιτικού, οικονομικού και θρησκευτικού αντιπάλου του. Εν αναμονή της επαναφοράς των κυρώσεων, η παραγωγή πετρελαίου του Ιράν έχει υποχωρήσει στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο μισι

Η είδηση οδήγησε σε άνοδο 1,7% τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου στην αγορά του Λονδίνου.

ετών. Η τιμή του Brent έχει, εν τω μεταξύ, αυξηθεί κατά 11% από τα χαμηλά επίπεδα του περασμένου μήνα, καθώς η πελατεία του Ιράν σπεύδει να στραφεί εγκαίρως σε άλλους προμηθευτές προτού επιβληθούν οι κυρώσεις από την Ουάσιγκτον.

Σύμφωνα με τον Ρώσο υπουργό Ενέργειας Αλεξάντερ Νόβακ, ακόμα κι αν η τιμή του πετρελαίου φτάσει ξανά σε επίπεδα ανάμεσα στα 70 και τα 80 δολάρια το βαρέλι, η άνοδος της θα είναι παροδική και θα οφείλεται στην επαναφορά των κυρώσεων κατά του Ιράν. Ο Ρώσος υπουργός εξέφρασε χθες την εκτίμηση πως μακροπρόθεσμα η τιμή του «μαύρου χρυσού» θα

σταθεροποιηθεί γύρω στα 50 δολάρια το βαρέλι. Προέβλεψε επίσης ότι στο σύνολο του έτους η παραγωγή ρωσικού πετρελαίου θα διαμορφωθεί συνολικά στα 553 εκατ. τόνους, σημειώνοντας αύξηση από τα περίπου 547 εκατ. τόνων στα οποία έφθασε η παραγωγή του 2017.

Μιλώντας άλλωστε στο Reuters, ο Τζιμ Ρίτερμπους, πρόεδρος της Ritterbusch and Associates, τόνισε πως η αγορά εξακολουθεί να αντιδρά σε περιστατικά όπως η κατάρριψη ρωσικού αεροσκάφους χθες πάνω από τη Συρία, «δεδομένου ότι αναμένεται μείωση της παγκόσμιας προσφοράς μετά την επαναφορά των κυρώσεων κατά του Ιράν».

Ο Ολε Σλοτ Χάνσεν, επικεφαλής της μονάδας στρατηγικής εμπορευμάτων στην τράπεζα Saxo της Κοπεγχάγης, συντάχθηκε με τον Ρώσο υπουργό Ενέργειας, όταν διατύπωσε την εκτίμηση ότι οι τιμές του «μαύρου χρυσού» σύντομα θα υποχωρήσουν. Όπως υπογράμμισε, «οι δηλώσεις αξιωματούχων της Σαουδικής Αραβίας προδίδουν πως οι πετρελαιοπαραγωγές χώρες ίσως δυσκολευτούν να διατηρήσουν τις τιμές του αργού σε επίπεδα ανάμεσα στα 70 και τα 80 δολάρια το βαρέλι».

Την ίδια στιγμή, παράγοντες της αγοράς πετρελαίου επισημαίνουν ότι η κλιμάκωση του σινοαμερικανικού εμπορικού πολέμου διαμορφώνει ένα περιβάλλον μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης. Προεξοφλούν

Παράγοντες της αγοράς πετρελαίου επισημαίνουν ότι η κλιμάκωση του σινοαμερικανικού εμπορικού πολέμου διαμορφώνει περιβάλλον μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης και προεξοφλούν ότι οι τιμές θα υποχωρήσουν εκ νέου.

ότι οι τιμές θα υποχωρήσουν ξανά. Χθες, πάντως, δόθηκαν στη δημοσιότητα εκτιμήσεις του ερευνητικού βραχίονα της China National Pe-

troleum Corporation, σύμφωνα με τις οποίες η ζήτηση στην Κίνα για βενζίνη θα σημειώσει άνοδο το 2025, και έως το 2030 θα έχει αυ-

ξηθεί η συνολική ζήτηση για πετρέλαιο, φθάνοντας περίπου στα 590 εκατ. τόνους την ημέρα.

REUTERS, BLOOMBERG

ΕΚΠΟΜΠΗ

Roadtrip

Η δημοσιογράφος Ελένη Ξένου και ο σκηνοθέτης Χριστόφορος Ροδίτης επιβιβάζονται σε ένα μικρό λεωφορείο και ταξιδεύουν μαζί με μια διαφορετική μουσική μπάντα κάθε φορά, σε ένα χωριό της Κύπρου. Μια on the road μουσική εκπομπή που σκοπό έχει να μας γνωρίσει τους σύγχρονους δημιουργούς της κυπριακής μουσικής σκηνής και παράλληλα να μας ταξιδέψει μέσα από τη μουσική τους στα πιο αυθεντικά χρώματα του τόπου μας.

Κάθε Σάββατο απόγευμα ταξιδεύουμε με μια από τις μουσικές μπάντες της Κύπρου μας σε ένα αλλιώς... Roadtrip!

Σάββατο στις 6.45 μ.μ.

Παρουσίαση:
Ελένη Ξένου

Σκηνοθεσία:
Χριστόφορος Ροδίτης

PIK1

www.cybc.com.cy

ΤΗΛΕ-ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ο πιο Αδύναμος Κρίκος

Οκτώ παίκτες!
Ένας από αυτούς μπορεί να κερδίζει έως και 5.000 ευρώ καθημερινά.
Τολμάς να είσαι εσύ αυτός;

Το δημοφιλές παιχνίδι γνώσεων και στρατηγικής στο PIK1 με τον Τάσο Τρύφωνος.

Δευτέρα με Παρασκευή στις 7.00 μ.μ.

Δηλώστε συμμετοχή και μείψτε στη μεγάλη κλήρωση που θα γίνει στο τέλος της σεζόν για ένα ολοκαίνουργιο αυτοκίνητο FIAT 500 προσφορά της CIC AUTOMASTERS κι ένα ταξίδι για δύο άτομα στην Ταϊλάνδη με όλα τα έξοδα πληρωμένα από το XENOS TRAVEL.

Τηλ: 99-005050
Email: adinamoskrikos@cybc.com.cy

PIK1

www.cybc.com.cy

Μειώνει κατά 10 δισ. δολάρια τις δαπάνες η Τουρκία

Το νέο οικονομικό πρόγραμμα δεν προβλέπει τη στήριξη τραπεζών

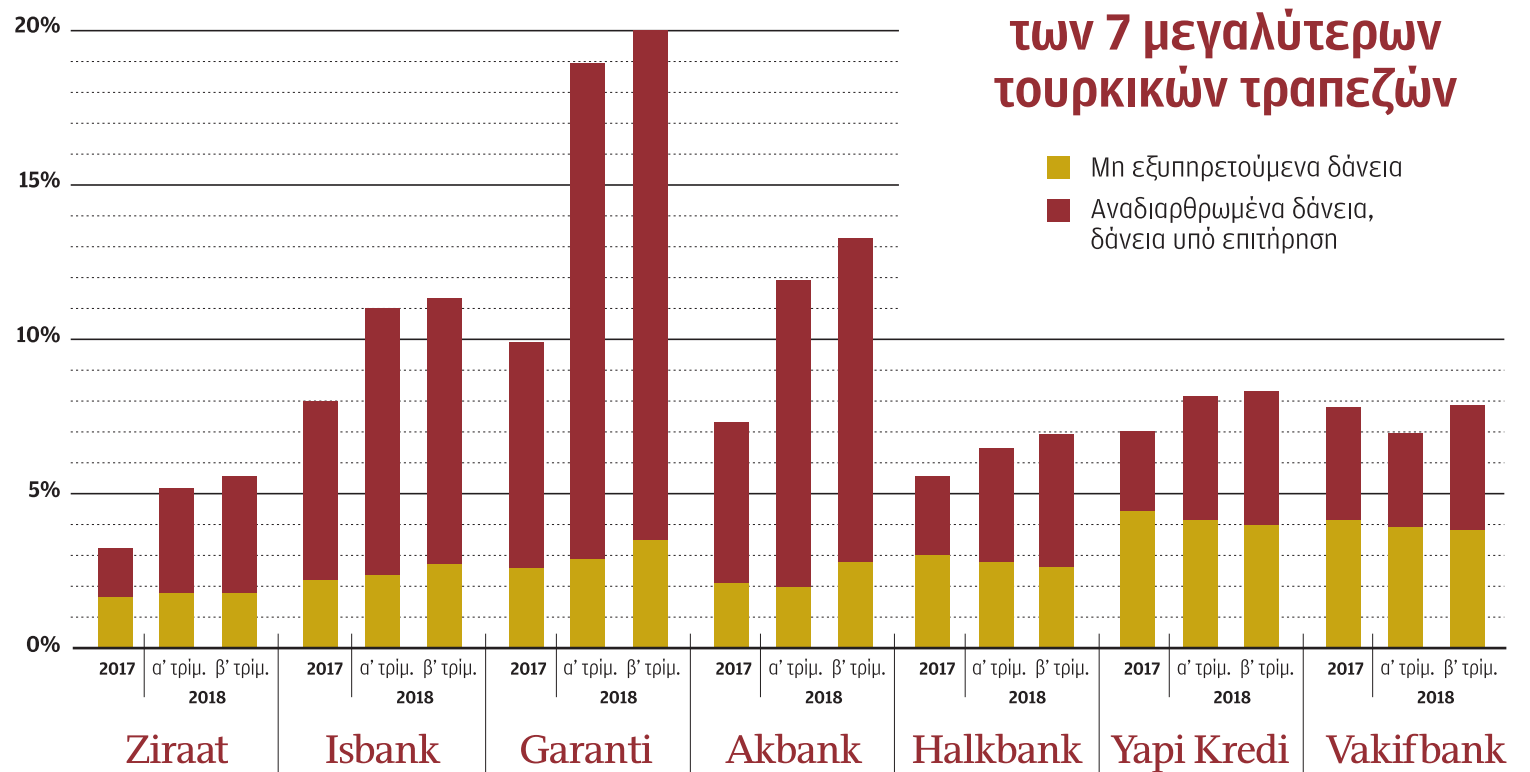
Επιχειρώντας να ανακτήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, η Τουρκία ανακοίνωσε μείωση δημοσίων δαπανών κατά σχεδόν 10 δισ. δολάρια και υποβάθμισε τις προβλέψεις της για ανάπτυξη τόσο για φέτος όσο και για το 2019. Απογοήτευσε, ωστόσο, τους επενδυτές που περίμεναν κάποιο σχέδιο για τη στήριξη των τουρκικών τραπεζών. Πάντως η τουρκική λίρα άρχισε να ανακάμπτει κατά σχεδόν 2% αμέσως μετά την παρουσίαση αυτού του μεσοπρόθεσμου προγράμματος από τον υπουργό Οικονομικών Μπεράτ Αλμπαϊράκ, αλλά εν συνεχεία υποχώρησε, με την ισοτιμία της να διαμορφώνεται αργά το απόγευμα στις 6,27 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο.

Είχε προηγηθεί η φημολογία ότι θα ανακοινωθεί σχέδιο στήριξης των τραπεζών, καθώς η υποτίμηση 40% που έχει σημειώσει η τουρκική λίρα από την αρχή του έτους έχει οδηγήσει σε αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Λίγο πριν από την ομιλία του κ. Αλμπαϊράκ, ο Τίμοθι Ασ, αναλυτής της BlueBay Asset Management, τόνισε ότι «βασικότερο όλων είναι να διαμηνύσει πως μεριμνά για τα προβλήματα των τραπεζών με καινοτόμες λύσεις, όπως μια “κακή”

τράπεζα». Ο Μπεράτ Αλμπαϊράκ δεν αναφέρθηκε, όμως, στο ακανθώδες θέμα και περιορίστηκε να εκθέσει τους νέους στόχους της κυβέρνησης Ερντογάν για την ανάπτυξη, τον πληθωρισμό και το δημοσιονομικό έλλειμμα. Επιβεβαίωσε την εξαγγελία του Τούρκου προέδρου για «πάγωμα» των δημοσίων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν μεγάλη μερίδα των δημοσίων δαπανών.

«Ορισμένα από τα έργα που δεν έχουν ακόμα δημοπρατηθεί θα ανασταλούν», τόνισε και προσέθεσε ότι θα δοθεί προτεραιότητα στους κλάδους της φαρμακοβιομηχανίας, της ενέργειας και των πετροχημικών.

Υπογράμμισε, επίσης, ότι προτεραιότητα της κυβέρνησης είναι να μειώσει το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών στο 2,6% του ΑΕΠ το 2021 από το 4,7%, στο οποίο εκτιμάται ότι θα φτάσει στο σύνολο του τρέχοντος έτους. Σε ό,τι αφορά τους στόχους για την ανάπτυξη, η κυβέρνηση Ερντογάν προβλέπει αύξηση του τουρκικού ΑΕΠ κατά 3,8% φέτος και κατά 2,3% το επόμενο έτος. Οι στόχοι αυτοί είναι αισθητά κατώτεροι από την προηγούμενη πρόβλεψη για ανάπτυξη 5,5%, αλλά και θεαματικά χαμη-

Η Αγκυρα αναμένει αύξηση του πληθωρισμού, παρά την αύξηση επιτοκίων στο 24% που αποφάσισε η Τράπεζα της Τουρκίας.

λότεροι από το 7,5% που έφτασε η αύξηση του τουρκικού ΑΕΠ το 2017. Όπως τονίζουν, πάντως, οικονομικοί αναλυτές, οι στόχοι αυτοί παραμένουν αισθητά πιο αισιόδοξοι από τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ που προβλέπει ανάπτυξη της τουρκικής οικονομίας μόλις κατά 0,5% φέτος. Το πρώτο τρίμηνο αναπτύχθηκε κατά 7,3% και

το δεύτερο κατά 5,2%. Σε ό,τι αφορά τη καινούσια πληγή της τουρκικής οικονομίας, τον πληθωρισμό, ο κ. Αλμπαϊράκ παραδέχθηκε πως θα αυξηθεί περαιτέρω, παρά την αποφασιστική αύξηση των επιτοκίων στο 24% που εξήγγειλε την περασμένη εβδομάδα η Τράπεζα της Τουρκίας.

Μετά το 17,9% στο οποίο έφτασε ο πληθωρισμός τον Αύγουστο, για φέτος η κυβέρνηση προβλέπει ότι θα φτάσει στο 20,8% για να μειωθεί στο 15,9% το 2019 και στο 9,8% στα τέλη του 2020. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Ιβάντς Σοζέρ, διευθυντικό στέλεχος της Macro View Consulting Managing, χαρακτήρισε «ρεαλιστικούς» τους μακροοικονομικούς στόχους και καθυποχώρησε το γεγονός ότι «η κυβέρνηση έχει επίγνωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει».

Τα δάνεια των 7 μεγαλύτερων τουρκικών τραπεζών

■ Μη εξυπηρετούμενα δάνεια
■ Αναδιάρθρωμένα δάνεια, δάνεια υπό επιτήρηση

Αύξηση κόκκινων δανείων

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Τουρκίας, το χρέος των τουρκικών επιχειρήσεων ανέρχεται σε 331 δισ.δολάρια. Περίπου το 50% από αυτό το ποσό το οφείλουν σε τράπεζες εντός Τουρκίας. Η υποτίμηση της τουρκικής λίρας έχει φέρει σε δύσκολη θέση τις τουρκικές επιχειρήσεις, που δυσκολεύονται να αποπληρώσουν τα χρέη τους.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν φθάσει έτσι στο 3% του συνόλου, και τον Μάιο ο οίκος Moody's πρόβλεψε ότι θα φθάσουν στο 4% στα τέλη του 2018. Στη διάρκεια του έτους ορισμένες μεγάλες τουρκικές επιχειρήσεις προχώρησαν σε αναδιάρθρωση των δανείων τους. Αναλυτές του κλάδου

και επενδυτές θεωρούν αναγκαία τη δημιουργία μιας «κακής τράπεζας», που θα διευκολύνει την εξυγίανση των τουρκικών τραπεζών. Δεν θεωρούν, ωστόσο, πως θα λύσει όλα τα προβλήματα του κλάδου. Ο Τζούλιαν Ρίμερ, στέλεχος της Investec Bank Plc, τονίζει πως «η δημιουργία μιας “κακής τράπεζας”, που θα απορροφήσει όλα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, μπορεί να απομακρύνει ορισμένους από τους κινδύνους που απειλούν το τουρκικό τραπεζικό σύστημα». Ο ίδιος επισμαίνει, όμως, την έλλειψη διαφάνειας στον κλάδο, που υπονομεύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών και θεωρεί αναπόφευκτη την υποβάθμιση των τουρκικών τραπεζών.

Οι πιέσεις Τραμπ ωθούν την Κίνα σε νέα μείωση δασμών

Μετά την απειλή του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να επιβάλει αυξημένους δασμούς, ακόμη και εντός της εβδομάδας, σε επιπλέον εισαγωγές από την Κίνα, ύψους 267 δισ. δολαρίων, να σκιάζει τον ορίζοντα, το Πεκίνο προσαπαιτεί να ελιχθεί, με στόχο να κερδίσει συμμάχους έναντι των ΗΠΑ, να ενισχύσει την εικόνα του υπερασπιστή του ελεύθερου εμπορίου και να τονώσει την εσωτερική κατανάλωση. Σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg, το Πεκίνο ετοιμάζεται να μειώσει, ακόμη και εντός του Οκτωβρίου, τον μέσο όρο των δασμών που επιβάλλει στα εισαγόμενα προϊόντα. Ο μέσος όρος των δασμών που επιβάλλει η Κίνα στα εισαγόμενα προϊόντα είναι σήμερα 9,8%, ενώ ο μέσος όρος στις ΗΠΑ ήταν 3,4% το 2017 και στην Ευρωπαϊκή Ένωση 5,2%. Προς το παρόν δεν υπάρχουν περισσότερες πληροφορίες για το πόσο σκοπεύει να μειώσει το Πεκίνο τους δασμούς, ούτε ποια προϊόντα θα αφορά. Ωστόσο, εφόσον επιβεβαιωθεί αυτή η πληροφορία, θα πρόκειται για νίκη του

Αν αυξήσουν οι ΗΠΑ τους δασμούς στο σύνολο των εισαγωγών από την Κίνα, υπολογίζεται ότι το κινεζικό ΑΕΠ θα χάσει 1,5% το 2019.

Ντόναλντ Τραμπ. Ελάχιστοι από τους παραδοσιακούς συμμάχους των ΗΠΑ, όπως η Ε.Ε. και η Ιαπωνία, διαφωνούν επί της ουσίας με την πίεση που ασκεί ο Τραμπ στην Κίνα, με στόχο να ανοίξει αυτή τις αγορές της, να σταματήσει να απαιτεί τη μεταφορά εμπορικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Αναλυτές τονίζουν ότι αυτό που έχει μπερδέψει τους συμμάχους των ΗΠΑ είναι η επιθετική τακτική που έχει υιοθετήσει ο Τραμπ έναντι πολλών εξ αυτών,

Το Πεκίνο δηλώνει ότι θέλει να ενισχύσει τις εισαγωγές, ώστε να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της χώρας.

όπως ο Καναδάς, το Μεξικό, η Νότιος Κορέα αλλά και η Ε.Ε., που γίνεται συχνά αντικείμενο απειλών από τον Τραμπ (δασμοί σε εισαγωγές ευρωπαϊκών αυτοκινήτων). Σύμφωνα με πληροφορίες, ο μεγαλύτερος φόβος του Πεκίνου είναι να συνασπιστούν εναντίον του ΗΠΑ-Ε.Ε. και Ιαπωνία. Μειώνοντας εκ νέου τους δασμούς στις εισα-

γωγές, για δεύτερη φορά μετά τον Ιούλιο, το Πεκίνο προσπαθεί να ενισχύσει την εικόνα του υπερασπιστή του ελεύθερου εμπορίου. Βέβαια, σύμφωνα με τους κανόνες του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, αν μια χώρα μειώσει τους δασμούς για εισαγωγές από μια δεύτερη χώρα, θα πρέπει να το κάνει και για όλες τις υπόλοιπες – στην περίπτωση της Κίνας και για τις εισαγωγές προϊόντων από τις ΗΠΑ. Το Πεκίνο δηλώνει ότι θέλει να ενισχύσει τις εισαγωγές, ώστε να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της χώρας, ενώ προσπαθεί να αντισταθμίσει το πλήγμα που θα δεχθεί ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας του από τους αμερικανικούς δασμούς. Αν αυξήσει ο Τραμπ τους δασμούς στο σύνολο των εισαγωγών από την Κίνα, υπολογίζεται ότι το κινεζικό ΑΕΠ θα χάσει 1,5% το 2019. Μειώνοντας ακόμη περισσότερο τους δασμούς, η Κίνα στέλνει το μήνυμα ότι θα εξακολουθήσει να ανοίγει τις αγορές και να μεταρρυθμίζεται, άσχετα από την έκβαση του εμπορικού πολέμου.

Η Ιταλία προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης 1,2% το 2018

Το ιταλικό υπουργείο Οικονομικών αναθεώρησε χθες επί τα χείρη την πρόβλεψη για την ανάπτυξη το 2018 και το 2019, ενώ συνεχίζονται στη Ρώμη οι ενδοκυβερνητικές τριβές με θέμα τον προϋπολογισμό του 2019. Πλέον, η ιταλική κυβέρνηση προβλέπει ότι η οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,2% το 2018, ενώ τον Απρίλιο πρόβλεπε ρυθμό ανάπτυξης 1,5%. Πολύ μεγαλύτερη είναι η αναθεώρηση για το 2019, με το ιταλικό ΥΠΟΙΚ να προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης μόλις 0,9%, ενώ πριν πρόβλεπε επέκταση της οικονομίας κατά 1,4%. Η αναμενόμενη σημαντική επιβράδυνση της ιταλικής οικονομίας ενισχύει τα επιχειρήματα του κυβερνητικού συνασπισμού και του υπουργού Οικονομικών Τζιοβάνι Τρία ότι πρέπει να αυξηθούν οι δημόσιες δαπάνες για να αντισταθμιστεί η επιβράδυνση της οικονομίας. Χθες ο πρωθυπουργός Τζουζέπε Κόντε παρένεβη στη διαμάχη μεταξύ των ηγετών του Κινήματος των 5 Αστέρων και της Λέγκας και του εξωκυβουλευτικού υπουργού Οικονομικών

Τζιοβάνι Τρία σχετικά με την αύξηση των δημοσιονομικών δαπανών. Ο Κόντε άφησε να εννοηθεί ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν θα υπερβεί το 2% του ΑΕΠ. Ο Λουιτζίνι Μάιο, ηγέτης του Κινήματος των 5 Αστέρων, θέλει το έλλειμμα να ανέλθει στο 2,5% του ΑΕΠ, ενώ ο Ματέο Σαλβίνι της Λέγκας πιέζει για έλλειμμα τουλάχιστον 2%. Αντιθέτως, ο Τρία είχε προτείνει την προηγούμενη εβδομάδα στόχο για έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ, και τώρα φαίνεται διατεθειμένος να ανεβάσει στο 1,8%. Ντι Μάιο και Σαλβίνι θέλουν να εφαρμόσουν μέρος των προεκλογικών τους υποσχέσεων, ενώ ο Τρία και ο Κόντε προσπαθούν να κατεβάσουν τους τόνους ώστε να αποφευχθεί αναταραχή στην αγορά ομολόγων και μετωπική σύγκρουση με την Κομισιόν και το Βερολίνο, που επιμένουν ότι το έλλειμμα πρέπει να μειωθεί στο 0,8% του ΑΕΠ. Ο Ντι Μάιο δήλωσε χθες ότι επιθυμεί την αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος για να εφαρμόσει ένα αξιόπιστο αναπτυξιακό σχέδιο.

Η Ολλανδία επιχειρεί να απαλλαγεί από το στίγμα του φορολογικού παραδείσου

Η ολλανδική κυβέρνηση θέλει να παύσει η χώρα να θεωρείται ευρωπαϊκός φορολογικός παράδεισος, επισμαίνει η The New York Times. Στις αρχές της εβδομάδας, το ολλανδικό υπουργείο Οικονομικών κατέθεσε στη Βουλή δέσμη μέτρων για την κατάργηση των ευνοϊκών ρυθμίσεων που εξασφαλίζουν είτε πολύ χαμηλή φορολόγηση είτε πλήρη φοροαποφυγή σε πολυεθνικούς ομίλους. Με το υπάρχον καθεστώς, εταιρείες όπως η IKEA, η Netflix, η Uber και η Google μπορούν να μετακινούν τα κέρδη απ' όλο τον κόσμο μέσω των ολλανδικών θυγατρικών τους και να τα διοχετεύουν, για παράδειγμα, σε φορολογικούς παραδείσους στην Καραϊβική. Ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Οικονομικών Μένο Σνελ επισμαίνει ότι «πρέπει να αποδεχθούμε πως ορι-

Οι Βρυξέλλες την κατηγορούν ότι παραβιάζει το ευρωπαϊκό δίκαιο, βοηθώντας, για παράδειγμα, την IKEA να πληρώνει λιγότερους φόρους.

σμένες επιχειρήσεις κάνουν κατάχρηση του χαλαρού φορολογικού συστήματος που έχουμε στην Ολλανδία».

Μεταξύ άλλων, το υπουργείο Οικονομικών προτείνει να επιβάλλεται φόρος στα κέρδη που μεταφέρονται σε υπεράκτιους φορολογικούς παραδείσους. Επίσης, προτείνει να τιμωρούνται όσες

Το ολλανδικό υπουργείο Οικονομικών προτείνει να επιβάλλεται φόρος στα κέρδη των εταιρειών που μεταφέρονται σε υπεράκτιους φορολογικούς παραδείσους.

εταιρείες προσπαθούν να εκμεταλλευθούν τις αποκλίσεις στις νομοθεσίες διαφόρων χωρών για να εξασφαλίσουν διπλές φοροαπαλλαγές.

Το αν αυτές οι προτάσεις καταφέρουν να ξεπεράσουν το πλήγμα των λογιστών, των δικηγόρων και των συμβούλων που υποδεικνύουν στις πολυεθνικές τρόπους μείωσης

των φόρων είναι ακόμη ασαφές. Η Ολλανδία διαθέτει αξιόπιστο δικαστικό σύστημα, ενώ ο δημοσίων τομέας της δεν είναι διεφθαρμένος, εν αντιθέσει με ό,τι ισχύει στα νησιά-φορολογικούς παραδείσους. Επίσης, η Ολλανδία έχει υπογράψει φορολογικές συμφωνίες με πάρα πολλές χώρες, ενώ οι φόροι είναι σχεδόν μηδενικοί επί των κεφαλαίων που διακινούνται μέσω της χώρας. Ωστόσο, η χώρα κάνει σιγά σιγά αυτό το δέλεαρ ως φορολογικός παράδεισος, ενόψει νέων αυστηρότερων κανόνων της Ε.Ε. που θα εφαρμοστούν από την 1η Ιανουαρίου 2019. Επιπλέον, σε αυτό συνέβαλε και η μείωση φόρων για τα εταιρικά κέρδη στις ΗΠΑ, που απαξίωσε τον ρόλο της Ολλανδίας, αλλά και η νέα σχετική νομοθεσία που ψήφισε η κυβέρνηση Τραμπ. Σύμφωνα με αυτήν,

οι αμερικανικές εταιρείες φορολογούνται για τα κέρδη τους, ανεξαρτήτως από που προέρχονται. Στην Ολλανδία μέχρι πρόσφατα οι λογιστές των εταιρειών μπορούσαν να ζητήσουν την προέγκριση μιας φορολογικής συμφωνίας με την κυβέρνηση, όπως αναφέρουν οι NYT. Και όταν δεχόταν η ολλανδική κυβέρνηση επικρίσεις, απαντούσε ότι, διευκολύνοντας πολυεθνικές, δημιουργεί θέσεις εργασίας και επενδύσεις.

Οι Βρυξέλλες κατηγορούν την Ολλανδία ότι παραβιάζει το ευρωπαϊκό δίκαιο, βοηθώντας, για παράδειγμα, την IKEA να πληρώνει λιγότερους φόρους. Από την άλλη, οι Ολλανδοί εξοργίζονται με τη σκέψη πως υπάρχει ευνοϊκή μεταχείριση για τις εταιρείες, ενώ εκείνοι καταβάλλουν υψηλούς φόρους.

Σφίγγει συνεχώς ο κλοιός γύρω από την ιρανική οικονομία

Ο Τραμπ πιέζει επιχειρήσεις να διακόψουν τη συνεργασία με την Τεχεράνη και προειδοποιεί με μέτρα

Δύο μήνες προτού επιβάλλει το δεύτερο κύμα οικονομικών κυρώσεων κατά της Τεχεράνης, ο Αμερικανός πρόεδρος επιχειρεί να σφίξει τον κλοιό γύρω από την οικονομία του Ιράν. Εντείνει τις πιέσεις προς τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ώστε να διακόψουν κάθε οικονομική συνεργασία με τη χώρα.

Παράλληλα, προειδοποιεί συμμαχικές χώρες να μην προσδοκούν εξαιρέσεις ανάλογες όσων παραχώρησαν οι προκάτοχοι του Ομπάμα και Τζορτζ Μπους σε χώρες που εισήγαγαν ιρανικό πετρέλαιο. Απαιτεί, αντιθέτως, όλες οι συμμαχικές χώρες των ΗΠΑ να μηδενίσουν τις εισαγωγές τους σε ιρανικό πετρέλαιο και προσπαθεί να εντοπίσει εναλλακτικούς προμηθευτές το συντομότερο, καθώς τον Νοέμβριο θα προχωρήσει σε επιθετικές κυρώσεις στον ιρανικό πετρελαϊκό κλάδο.

Πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να εγκαταλείπουν το Ιράν από τις αρχές Αυγούστου, οπότε η Ουάσιγκτον επέβαλε το πρώτο κύμα κυρώσεων. Μιλώντας στους Financial Times, Αμερικανός αξιωματούχος ανέφερε πως «το μήνυμα για την Ευρώπη είναι ότι η συμφωνία με το Ιράν απέτυχε και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις το εγκαταλείπουν». Σύμφωνα, άλλωστε, με το Bloomberg, ο Ρίτσαρντ Γκρενέλ, Αμερικανός πρέσβης στο Βερολίνο, ανακοίνωσε χθες ότι, ύστερα από συνομιλίες που είχε με τη Volkswagen, η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία αποφάσισε να συμμο-

ρωθεί και να διακόψει σχεδόν το σύνολο των δραστηριοτήτων της στο Ιράν.

Λίγο αργότερα, όμως, η εμβληματική αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας διέψευσε την πληροφορία, τονίζοντας στο Reuters πως η θέση της για το Ιράν «παραμένει αμετάβλητη». Η VW δεν έχει μεγάλη έκθεση στο Ιράν.

Τον Ιούλιο του περασμένου έτους ανακοίνωσε ότι σχεδίαζε να αρχίσει να πουλάει αυτοκίνητα στο Ιράν έπειτα από 17 χρόνια, εφόσον είχε τεθεί σε εφαρμογή η συμφωνία για

Σύμφωνα με το Bloomberg, η Volkswagen αποφάσισε τη διακοπή σχεδόν του συνόλου των δραστηριοτήτων της στο Ιράν.

το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα. Είχε ήδη υπογράψει συμβόλαια με την ιρανική εισαγωγική εταιρεία Mammut Khodro για την πώληση μοντέλων της. Ωστόσο, η ισπανική θυγατρική της, η Seat, έχει ανακοινώσει από πέρυσι ότι εγκαταλείπει τα σχέδιά της να επεκταθεί στο Ιράν. Οι εξαγωγές του Ιράν έχουν μειωθεί σημαντικά. Από τον Μάιο, λίγες εβδομάδες μετά την απόφαση του Ντόναλντ Τραμπ να επαναφέρει το εμπάργκο κατά της Τεχεράνης,

οι εξαγωγές ιρανικού πετρελαίου έχουν μειωθεί κατά τουλάχιστον 500.000 βαρέλια την ημέρα, σε επίπεδα κάτω από 2 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως.

Δεδομένου ότι το επόμενο κύμα κυρώσεων που θα επιβληθεί τον Νοέμβριο αφορά τον πετρελαϊκό κλάδο, η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας έχει προειδοποιήσει για επικείμενη μείωση της προσφοράς στην παγκόσμια αγορά «μαύρου χρυσού».

Η Σαουδική Αραβία και το Ιράκ, στον μεγαλύτερο βαθμό, αλλά και οι περισσότερες χώρες μέλη του ΟΠΕΚ και η εκτός ΟΠΕΚ Ρωσία έχουν σπεύσει να αυξήσουν την παραγωγή τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στο αίτημα του Αμερικανού προέδρου και να κρατήσουν υπό έλεγχο τις τιμές του «μαύρου χρυσού». Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Ριάντ, τους επόμενους μήνες θα αυξηθεί η παραγωγή κατά 1 εκατομμύριο βαρέλια την ημέρα.

Εκτός από ορισμένες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που δείχνουν να μη συμμορφώνονται πλήρως με το εμπάργκο, ορισμένες χώρες δεν αποφεύγουν να διακόψουν την οικονομική συνεργασία τους με την Τεχεράνη. Η Νότια Κορέα έχει διακόψει πλήρως τις εισαγωγές ιρανικού πετρελαίου και καλύπτει τις ενεργειακές ανάγκες της αγοράζοντας πετρέλαιο από τη Σαουδική Αραβία και το Ιράκ, τις δύο χώρες που έχουν αυξήσει περισσότερο την παραγωγή τους.

Ο Αμερικανός πρόεδρος απαιτεί όλες οι συμμαχικές χώρες των ΗΠΑ να μηδενίσουν τις εισαγωγές τους σε ιρανικό πετρέλαιο και προσπαθεί να εντοπίσει εναλλακτικούς προμηθευτές.

Παράλληλα, όμως, διαπραγματεύεται με τις ΗΠΑ προσβλέποντας σε κάποιου είδους εξαίρεση από τις κυρώσεις. Η Γαλλία έχει, επίσης, διακόψει τις εισαγωγές ιρανικού

πετρελαίου. Η Κίνα και η Ινδία, όμως, τις έχουν απλώς μειώσει. Σύμφωνα με στοιχεία του Reuters, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο η Ινδία θα εισάγει συνολικά 360.000

Πιέσεις Τραμπ στον ΟΠΕΚ

Αξιοποιώντας τη γνώριμη πλέον τακτική του να ασκεί πιέσεις μέσω μηνυμάτων στο Twitter, ο Ντόναλντ Τραμπ κάλεσε χθες τον ΟΠΕΚ να μειώσει τις τιμές του πετρελαίου.

Προηγήθηκε προ ημερών δήλωση αξιωματούχων της Σαουδικής Αραβίας ότι το βαρέλιο είναι ικανοποιημένο με την πρόσφατη άνοδο των τιμών του πετρελαίου και στοχεύει σε μια τιμή γύρω στα 80 δολάρια το βαρέλι. Σύμφωνα με τον Τζορτζ Σταουνοβο, αναλυτή εμπορευμάτων στην UBS, «το μήνυμα του Τραμπ είναι δικαιολογημένο, καθώς οι τιμές του πετρελαίου βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα του έτους και θέλει να εντείνει την πίεση ενόψει της συνάντησης του ΟΠΕΚ στην Αλγερία».

Το αργό ΗΠΑ κυμαίνεται στα 70,92 δολάρια το βαρέλι και το Brent στα 79,45 δολάρια το βαρέλι. Οπως επισημαίνει το Bloomberg, προ μηνών ο Αμερικανός πρόεδρος πέτυχε τον στόχο του ακολουθώντας την ίδια τακτική.

Τον Απρίλιο, ο υπουργός Πετρελαίου της Σαουδικής Αραβίας δήλωσε ότι ο ΟΠΕΚ θα εξακολουθήσει να μειώνει την παραγωγή ώστε να πιέσει για άνοδο των τιμών. Τότε ο Ντόναλντ Τραμπ πρόβλεψε ανάλογες πιέσεις προς το διεθνές καρτέλ πετρελαίου. Το αποτέλεσμα ήταν πως μέσα σε ένα μήνα το Ριάντ έκανε στροφή 180 μοιρών, και τον Ιούλιο ο ΟΠΕΚ δεσμεύθηκε να αυξήσει την παραγωγή του.

με 370.000 βαρέλια ιρανικό πετρέλαιο την ημέρα, όταν την περίοδο Απριλίου-Αυγούστου εισήγαγε, κατά μέσον όρο, 658.000 βαρέλια την ημέρα.

Οι μηχανές θα εκτελούν τις μισές εργασίες έως το 2025

Το WEF προειδοποιεί για εργασιακή ανασφάλεια – Οι εταιρείες θα προτιμούν συνεργασία με ελεύθερους επαγγελματίες

Μηχανές και λογισμικά συστήματα θα εκτελούν το 50% των εργασιών έως το 2025, σύμφωνα με έρευνα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF).

Παρότι κινδυνεύουν να χάσουν τις δουλειές τους 75 εκατομμύρια εργαζόμενοι λόγω αυτών της πιθανής εξέλιξης, η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση αναμένεται να οδηγήσει στη δημιουργία 133 εκα-

τομμυρίων νέων θέσεων εργασίας, σχολιάζει η υπηρεσία του Διεθνούς Οικονομικού Φόρουμ (WEF), που πραγματοποιεί την προαναφερθείσα έρευνα. Πιάν όμως, το νέο εργασιακό περιβάλλον θα είναι λιγότερο ασφαλές απ' ό,τι ήταν πριν, διότι οι εται-

ρίες προτιμούν την κατ' αποκοπήν εργασία και τη συνεργασία με ελεύθερους επαγγελματίες. Στην έρευνα του WEF συμμετείχαν στελέχη και ειδικοί από 12 οικονομικούς κλάδους. Ακαδημαϊκοί, εταιρείες συμβούλων και κυβερνήσεις αναγνωρίζουν ότι η επέκταση της τεχνητής νοημοσύνης και του αυτοματισμού στην αγορά εργασίας θα θέσει σε κίνδυνο δεκάδες εκατομμύρια θέσεις εργασίας τα επόμενα χρόνια.

Το WEF τονίζει, όμως, ότι οι συνέπειες της ευρείας διάδοσης του αυτοματισμού θα είναι διαφορετικές σε κάθε κλάδο της οικονομίας. Πιο εκτεθειμένοι είναι οι εργαζόμενοι στον εξορυκτικό κλάδο, στο λιανικό εμπόριο και στην πληροφορική. Σε πλεονεκτικότερη θέση βρίσκονται οι εργαζόμενοι στον κλάδο παροχής υπηρεσιών.

Ειδικοί που συμμετείχαν στην έρευνα του WEF θεωρούν ότι θα δημιουργηθούν και νέες ευκαιρίες για απασχόληση.

Για να αξιοποιηθούν, όμως, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, ώστε οι εργαζόμενοι σε καιρίους κλάδους της οικονομίας να καταφέρουν να αφομοιώσουν τα νέα δεδομένα λόγω της ραγδαίας εξάπλωσης της τεχνολογίας.

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ επισημαίνει ότι οι συνέπειες της ευρείας διάδοσης του αυτοματισμού θα είναι διαφορετικές σε κάθε κλάδο της οικονομίας. Πιο εκτεθειμένοι είναι οι εργαζόμενοι στο λιανικό εμπόριο.

Το WEF κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τους εργαζόμενους στις μεγάλες εταιρείες. Περισσότερο από το 50% του προσωπικού σε επιχειρηματικούς ομίλους θα χρειαστεί επανεκπαίδευση, προκειμένου να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία. Ανησυχητικό είναι, όμως, ότι το 50% των εταιρειών που ερωτήθηκαν από το WEF σκοπεύει να επανεκπαιδέψει μόνον όσους εργαζόμενους βρίσκονται σε θέσεις-κλειδιά. Μελέτες δίνουν διαφορετικά στοιχεία όσον αφορά το κόστος της τεχνητής νοημοσύνης και του αυτοματισμού στην εργασία. Το WEF θεωρεί ότι υπάρχει προοπτική να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις εργασίας από αυτές που κινδυνεύουν να χαθούν. Η Τράπεζα της Αγγλίας είχε προβλέψει σε μελέτη του 2015 ότι θα χαθούν έως και 80 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ και 15 εκατομμύρια στη Βρετανία έως το 2035.

Η McKinsey διατείνεται ότι όσες θέσεις εργασίας χαθούν λόγω της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης, άλλες τόσες θα δημιουργηθούν έως το 2030.

BLOOMBERG

MTN Business

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρωζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

Με μετρητά έγινε το 84% των αγορών ακινήτων το πρώτο εξάμηνο το 2018

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Κυρίαρχο παραμένει το «τοίς μετρητοίς» στην αγορά ακινήτων, καθώς οι τράπεζες εξακολουθούν να υποχρηματοδοτούν την απόκτηση κατοικίας, αφού άλλωστε η πλειονότητα των ενδιαφερομένων δεν διαθέτει επαρκή πιστοληπτική ικανότητα για την ουσιαστική δανειοδότησή της. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήσε η Ένωση Μεσιτών Πιστοποιημένων Πραγματογνομώνων Ελλάδας (ΕΠΠΑ), επί δείγματος 138 συναλλαγών αγοραπωλησίας που έγιναν κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους σε όλη την Ελλάδα, προκύπτει ότι το 84% αυτών έγινε με μετρητά, χωρίς τη συμμετοχή τραπεζικού δανεισμού. Βέβαια, το αντίστοιχο ποσοστό σε προηγούμενη έρευνα της ΕΠΠΑ προ διετίας ήταν 93%, οπότε καταγράφεται μια μικρή έστω βελτίωση.

Δεδομένης της περιορισμένης ρευστότητας, τουλάχιστον από τους Έλληνες αγοραστές, τα ακίνητα που πωλούνται περισσότερο είναι κόστους έως 90.000 ευρώ, όπου συγκεντρώνεται το 72,3% του συνόλου των συναλλαγών. Επιπλέον, το 45% των αγοραπωλησιών αφορούσε ακίνητα επιφάνειας έως 75 τ.μ. Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι το 68% των ακινήτων που πωλήθηκαν αναζητούσε αγοραστή για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, ενώ το υπόλοιπο 32% κρίνεται σαφώς πιο περιζήτητο, δεδομένου ότι βρισκόταν υπό καθεστώς πώλησης για περίοδο μικρότερη του εξαμήνου. Σε κάθε περίπτωση, μόλις το 12% των αγοραπωλησιών αφορά νεόδμητη κατασκευή που θα κατοικηθεί για πρώτη φορά. Με βάση την έρευνα, οι Έλληνες αποτελούν το 74,2% των αγοραστών κατοικιών, ενώ από τους αλλοδαπούς αγοραστές ξεχωρίζουν οι Αλβανοί (7%) και οι Βούλγαροι (6,3%), κατά κύριο λόγο μόνιμο κάτοικοι στην Ελλάδα, που αγόρασαν ακίνητα μέχρι 90.000 ευρώ σε όλη την επικράτεια, για τους οποίους δεν αποτελούσε εμπόδιο η κακή κατάσταση του ακινήτου, εφόσον ήταν καλή η τιμή.

Δεδομένης της περιορισμένης ρευστότητας, τουλάχιστον από τους Έλληνες αγοραστές, τα ακίνητα που πωλούνται περισσότερο είναι κόστους έως 90.000 ευρώ, όπου συγκεντρώνεται το 72,3% του συνόλου των συναλλαγών.

Στον αντίποδα, Γερμανοί, Ελβετοί και Ισραηλινοί αγόρασαν ακίνητα αξίας 351.000 και 650.000 ευρώ, που δεν απαιτούσαν ανακαίνιση ή βελτιώσεις. Οι Ισραηλινοί αγόρασαν ένα ή περισσότερα ακίνητα συνολικής αξίας 250.000 ευρώ. Αγγλοι και Ελβετοί έδειξαν προτίμηση στην Πελοπόννησο, ενώ Σέρβοι και Γερμανοί στη Βόρεια Ελλάδα. Εκτός από τους Έλληνες, ακίνητα ιδιοκτησίας τραπεζών αγόρασαν Αλβανοί, Βούλγαροι και Γερμανοί. Ελβετοί και Κινέζοι αγοραστές ήταν σε παραγωγική ηλικία 35-55 ετών, ενώ Αγγλοι και Γερμανοί ήταν συνταξιούχοι.

Επιπλέον, το 24,2% των αγοραστών (συνολικά) ήταν πρώτους κατοίκια, χωρίς την καταβολή ΦΠΑ, ενώ ιδιαίτερη μνεία χρήζει το ότι το 23% των αγορών αφορούσε ακίνητα ιδιοκτησίας τραπεζών. Αντίστοιχα, το 45,7% των ακινήτων αποκτήθηκε για την κάλυψη αναγκών στέγασης οικογενειών, ενώ το 31,8% αφορούσε επένδυση με στόχο την εκμετάλλευση μέσω ενοικίασης (π.χ. βραχυχρόνιες μισθώσεις κ.λπ.).

Ελληνικοί όμιλοι στην ελίτ των διεθνών κατασκευών

Ανοδο στην πανευρωπαϊκή κατάταξη των μεγαλύτερων κατασκευαστικών εταιρειών σημείωσαν το 2017 οι ελληνικοί όμιλοι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και J&P Αβαξ, ενώ σε πτώση βρέθηκαν οι «Ελλάκτωρ», παρότι διατήρησε την πρωτοπορία της έναντι των υπολοίπων αγχώριων ομίλων. Συγκεκριμένα, από την επεξεργασία των στοιχείων της παγκόσμιας έρευνας για τον κατασκευαστικό κλάδο που πραγματοποίησε η Deloitte, προ-

τα στοιχεία της Deloitte, οι τρεις ελληνικοί όμιλοι σημείωσαν άνοδο του κύκλου εργασιών τους κατά 2% το 2017, σε 3,724 δισ. ευρώ (από 3,64 δισ. ευρώ το 2016). Σαφώς εντυπωσιακότερη όμως ήταν η αύξηση της χρηματοπιστωτικής τους αξίας, η οποία εκτινάχθηκε το 2017 κατά 78%, από 442 εκατ. ευρώ, σε 785 εκατ. ευρώ, δείγμα της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στη χώρα. Η κεφαλαιοποίηση της «Ελλάκτωρ» ενισχύθηκε κατά 57% σε 296 εκατ. ευρώ, αλλά εκείνη της ΤΕΡΝΑ εκτινάχθηκε σε 429 εκατ. ευρώ, αυξημένη κατά 92% σε ετήσια βάση, καθιστώντας την έτσι τον ελληνικό κατασκευαστικό όμιλο με τη μεγαλύτερη αξία. Στον αντίποδα και παρά την 100% αύξηση, η κεφαλαιοποίηση της J&P Αβαξ παραμένει εξαιρετικά χαμηλή, σε μόλις 60 εκατ. ευρώ, από 30 εκατ. ευρώ το 2016. Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι 100 μεγαλύτεροι κατασκευαστικοί όμιλοι εμφάνισαν κύκλο εργασιών 1,1 τρισ. ευρώ, μια αύξηση της τάξεως του 6%. Η μεγαλύτερη εταιρεία παγκοσμίως είναι η κινεζική εταιρεία China State Construction με πωλήσεις 138 δισ. ευρώ και κεφαλαιοποίηση 34,5 δισ. ευρώ. Οι πρώτες θέσεις κυριαρχούνται από κινεζικούς ομίλους, αλλά συνολικά οι 45 από τις 100 ισχυρότερες εταιρείες του κλάδου είναι ευρωπαϊκές, οι οποίες εμφανίζουν και τη μεγαλύτερη εξωστρέφεια.

N.X.P.

Αύξηση 72% στις ενοικιάσεις χώρων γραφείων το α' εξάμηνο

Σε ακίνητα μεγαλύτερης επιφάνειας μετακινούνται πλέον οι επιχειρήσεις

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στην αφετηρία ενός νέου κύκλου ανάπτυξης φαίνεται πως βρίσκεται, έπειτα από σειρά ετών πτώσης, η αγορά γραφείων, καθώς τόσο η ζήτηση όσο και οι τιμές ενοικίασης κινούνται σε ανοδική τροχιά από τις αρχές του έτους. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τη διάρκεια του πρώτου φετινού εξαμήνου, οι νέες μισθώσεις γραφειακών χώρων έχουν αυξηθεί κατά 72%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Ειδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία που συγκεντρώσε η εταιρεία παροχής υπηρεσιών ακινήτων JLL-Αθηναϊκή Οικονομική, ήδη φέτος έχουν απορροφηθεί 38.000 τ.μ. γραφείων.

Σύμφωνα με φορείς της αγοράς ακινήτων, η θετική αυτή τάση φαίνεται πως θα είναι διατηρήσιμη, αν κρίνει κανείς από τους λόγους για τους οποίους μετακινούνται πλέον οι επιχειρήσεις. Ειδικότερα, ενώ μέχρι πρότινος η συντριπτική πλειονότητα των νέων μισθώσεων γραφείων αφορούσε τη μετακίνηση εταιρειών σε μικρότερα ακίνητα, προκειμένου να περιορίσουν το λειτουργικό και στεγαστικό τους κόστος, σήμερα, η εκτόνα είναι εκ διαμέτρου αντίθετη.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρει στην «Κ», η κ. Δίκα Αγαπητίδου, γενική διευθύντρια της JLL-Αθηναϊκή Οικονομική, «σήμερα, μεγάλος αριθμός των εταιρειών που μετακομίζουν το κάνουν είτε επειδή αναπτύσσονται (αυτό ισχύει κυρίως για τον τεχνολογικό και τον φαρμακευτικό κλάδο), είτε

Τιμές ενοικίασης γραφειακών χώρων

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ 2018

	€ ανά τ.μ. / μήνα	
	ΑΠΟ	ΕΩΣ
Βόρεια προάστια	8	17
Βορειοδυτικά προάστια	7	12
Βορειοανατολικά προάστια	7	13
Περιφέρεια κέντρου	7	12
Κέντρο Αθήνας	10	20
Νότια προάστια	7	16
Πειραιάς	7	15
Μεσόγεια	6	9

ΠΗΓΗ: JLL - Αθηναϊκή Οικονομική, 2018

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η μεγαλύτερη ζήτηση εξακολουθεί να αφορά τα βόρεια προάστια, με σημείο αναφοράς τη λεωφ. Κηφισίας.

επειδή αλλάζουν φιλοσοφία ως προς τη λειτουργία τους στον χώρο, με σαφή προτίμηση σε μεγάλες επιφάνειες». Η τελευταία αυτή τάση παρατηρείται τόσο στις πολυεθνικές, όσο και σε μεγάλες εγ-

χώριες εταιρείες, που κινούνται στην αγορά αναζητώντας μεγάλες οριζόντιες επιφάνειες άνω των 800 τ.μ.

Κατά τους πρώτους φετινούς μήνες, σημαντικό ρόλο στην αύξηση των νέων μισθώσεων διαδραμάτισαν οι συμφωνίες δύο εταιρειών, οι οποίες νοίκιασαν πάνω από 5.000 τ.μ. εκάστη. Ο λόγος για την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας), η οποία εγκαταστάθηκε σε κτίριο 5.500 τ.μ. στην περιοχή της Αργυρούπολης και την Beat, η οποία μίσθωσε 5.200 τ.μ. σε κτίριο υψηλών προδιαγραφών, το οποίο ολοκληρώθηκε αυτήν την περίοδο στην

περιοχή των Αμπελοκλήπων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι εν λόγω μισθώσεις αποτέλεσαν το 28% της συνολικής επιφάνειας γραφείων που απορροφήθηκε φέτος. Σύμφωνα με τα στοιχεία της JLL-Αθηναϊκή Οικονομική, από τις συνολικά 32 συμφωνίες ενοικίασης γραφείων κατά το φετινό πρώτο εξάμηνο, οι 18 αφορούσαν σε χώρους όχι μεγαλύτερους των 850 τ.μ., ενώ οι υπόλοιπες 12 σε χώρους 850-3.000 τ.μ.

Όπως προκύπτει, η μεγαλύτερη ζήτηση εξακολουθεί να αφορά τα βόρεια προάστια, με σημείο αναφοράς βέβαια τη λ. Κηφισίας. Στα εν λόγω σημεία εντοπίζεται το 39% των νέων μισθώσεων. Φέτος, το κέντρο και περιοχές όπως οι Αμπελόκηποι και το Μεταξουργείο, προσείλκυσαν το 32% των νέων μισθώσεων γραφείων, ενώ ένα πρόσθετο 20% αφορούσε τα νότια προάστια.

Σύμφωνα με την κ. Αγαπητίδου, «είναι γεγονός ότι εξαιτίας της απουσίας νέων κατασκευών κατά την τελευταία οκταετία, η προσφορά γραφειακών χώρων υψηλών προδιαγραφών έχει συρρικνωθεί».

Η έλλειψη αυτή είναι περισσότερο αισθητή στο κέντρο της Αθήνας, όπου η διαθεσιμότητα κενών γραφείων είναι χαμηλότερη του 4%, ενώ πλέον έχει αρχίσει να παρατηρείται και στα βόρεια προάστια, όπου τα κενά κτίρια είναι λιγότερα από 7% του συνολικού διαθέσιμου αποθέματος.

Ένας πρόσθετος λόγος για την έλλειψη νέων γραφείων είναι και οι μετατροπές κτιρίων γραφείων σε ξενοδοχεία ή και σε επιπλωμένα διαμερίσματα.

Ανακάμπτει η οικοδομή λόγω τουρισμού και Airbnb

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Επιβεβαιώνεται και από την πορεία της οικοδομικής δραστηριότητας η τροχιά ανάκαμψης στην οποία έχει εισέλθει η αγορά ακινήτων μετά μια δεκαετία συνεχούς πτώσης.

Στην αιχμή του δόρατος βρίσκονται τα έργα τουριστικού χαρακτήρα, που έχουν ενισχύσει σημαντικά τις προσδοκίες στον κλάδο και έχουν βελτιώσει την εικόνα σε πολλές περιοχές. Οι ανακατασκευές ξενοδοχειακών μονάδων και κατοικιών με στόχο την τουριστική εκμετάλλευση και ασφαλώς η ανάπτυξη νέων ξενοδοχειακών ακινήτων και εξοχικών κατοικιών, ιδίως πολυτελούς χαρακτήρα, έχουν λειτουργήσει θετικά για την αντιστροφή της αρνητικής εικόνας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), τον φετινό Ιούνιο, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 1.374 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 299.000 τ.μ. επιφανείας και 1.394,8 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, σημειώνοντας άνοδο κατά 16,2% στον αριθμό των αδειών, κατά 20,9% στην επιφάνεια και κατά 25,5% στον όγκο, συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2017.

Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα διαμορφώθηκε σε 1.362 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 290,6 χιλιάδες τ.μ. επιφανείας και 1.342,1 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 15,7% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 18,8% στην επιφάνεια και κατά 22,5% στον όγκο σε ετήσια βάση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, κατά τον Ιούνιο, η μεγαλύτερη άνοδος

Η φετινή άνοδος της αγοράς ακινήτων σε αριθμούς

22,5% η αύξηση του όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας κατά τον φετινό Ιούνιο	13,2% η άνοδος του όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας κατά το πρώτο εξάμηνο
35,6% η αύξηση του δείκτη παραγωγής οικοδομικών έργων το πρώτο τρίμηνο	0,8% η αύξηση των τιμών των κατοικιών πανελλαδικά κατά το δεύτερο τρίμηνο
10,7% η αύξηση των επενδύσεων για την ανέγερση νέων κατοικιών κατά το πρώτο τρίμηνο	44,5% η βελτίωση των προσδοκιών στον κλάδο της κατασκευής κατοικιών κατά το επτάμηνο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

εντοπίζεται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδες), δείγμα της συμβολής του τουρισμού. Ειδικότερα, οι άδειες αυξήθηκαν κατά 28,3%, ενώ η ετήσια αύξηση με βάση την επιφάνεια ανήλθε σε 191,8% και με βάση τον όγκο σε 186,2%.

Μεγάλη αύξηση κατά 70,7% με βάση τον όγκο σημειώθηκε και στην Αττική, όπου επίσης σημειώνεται σημαντική βελτίωση της οικοδομής, ως αποτέλεσμα της θετικής επίδρασης των βραχυχρόνιων μισθώσεων τύπου Airbnb

και των ανακατασκευών που πραγματοποιούνται για την προσέλκυση ξένων επισκεπτών.

Αντίστοιχα, το φετινό πρώτο εξάμηνο, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα σημείωσε αύξηση κατά 7,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 17,3% στην επιφάνεια και κατά 15,5% στον όγκο, σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του προηγούμενου έτους.

Η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ενισχύθηκε κατά 7,5% στον αριθμό των οικοδο-

μικών αδειών, κατά 15,5% στην επιφάνεια και κατά 13,2% στον όγκο.

Η θετική τάση της αγοράς αποτυπώνεται και σε άλλους δείκτες πέραν της οικοδομικής δραστηριότητας.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, κατά το πρώτο τρίμηνο σημειώθηκε αύξηση της τάξεως του 35,8% στην παραγωγή οικοδομικών έργων, τη στιγμή που τα έργα πολιτικού μηχανικού, που αφορούν δημόσιες κατασκευές υποδομών, υποχώρησαν κατά 24,5%. Αντίστοιχα, οι επενδύσεις για την αγορά νέων κατοικιών βρίσκονται σε πτώση από το 2008. Ωστόσο, κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο η τάση αυτή αντιστράφηκε, καθώς προέκυψε αύξηση σε συνηγορούν ότι η θετική αυτή εικόνα συνεχίστηκε και τα επόμενα τρίμηνα.

Υπενθυμίζεται πως το 2017 αποτέλεσε το πρώτο πλήρες έτος άνοδου της οικοδομικής δραστηριότητας από το 2005, καθώς η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 13.847 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 2.856,2 χιλιάδες τ.μ. επιφανείας και 12.669,8 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου.

Σε σύγκριση με το 2016 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 8,6% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 17,7% στην επιφάνεια και κατά 20,1% στον όγκο. Την τελευταία φορά που είχε συμβεί κάτι ανάλογο ήταν το 2005, δηλαδή πριν από 12 χρόνια, όταν είχε παρατηρηθεί αύξηση κατά 17,5% στον αριθμό των αδειών, κατά 40,3% στην επιφάνεια και κατά 33,4% στον όγκο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ο Δημήτρης Ψαριανός (αριστερά) με τον Μάνο Χατζιδάκι και τη Φλέρυ Νταντωνάκη στις πρόβες του «Μεγάλου Ερωτικού». Την ατμόσφαιρα στο στούντιο είχε αναλάβει να απαθανατίσει ο νεαρός τότε Παντελής Βούλγαρης.

Ο Μάνος μέσα από τα έργα του

Ιστορίες για τον «Μεγάλο Ερωτικό» και το «Χαμόγελο της Τζοκόντας», που παρουσιάζονται στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Λίγοι απολάμβαναν να καταρρίπτουν τα στερεότυπα περισσότερο από τον Μάνο Χατζιδάκι. Και στην περίπτωση του «Μεγάλου Ερωτικού», που παρουσιάζεται μαζί με άλλο ένα από τα σημαντικότερα έργα του, «Το Χαμόγελο της Τζοκόντας», στις 28, 29 και 30 Σεπτεμβρίου στην Εθνική Λυρική Σκηνή, ο κορυφαίος συνθέτης το έκανε απεριφραστα, από την πρώτη στιγμή: «Ο «Μεγάλος Ερωτικός» έγινε από ένα αίσθημα ενοχής κι όχι από ερωτικούς λόγους. Μόνον οι ανόητοι φαντάζονται ότι όταν είσαι ερωτευμένος γράφεις ένα έργο σαν τον «Μεγάλο Ερωτικό», έγραφε ο Χατζιδάκις το 1972, αποκαλύπτοντας την ιστορία που γέννησε το πρώτο τραγούδι του έργου: Μετά τον θάνατο του ηθοποιού Γιώργου Παππά, που ήταν φίλος του, η μητέρα του, η ποιήτρια Μυρτιώτισσα, έστειλε στον συνθέτη, άρρωστη από το νοσηκομείο, το γνωστό στους παλαιότερους ποιήμα της με τίτλο «Σ' αγαπώ» για να το μελοποιήσει, μαζί μ' ένα πολύ συγκινητικό γράμμα. «Τότες, είπα, θα πάω αμέσως να τη δω, αλλά δεν πήγα, και με την επιπολαιότητα που χαρακτηρίζει τους νέους, το ξεχάσα», παραδέχθηκε ο Χατζιδάκις. «Βρέθηκα στην Αμερική, όπου διαβάζοντας ότι πέθανε η Μυρτιώτισσα μου ήρθε στον νου η παράλειψή μου, βρήκα το γράμμα της και το ποίημα και αισθάνθηκα όλες τις τύψεις ενός ανθρώπου που σαν νέος, κάνει τέτοιου είδους αστοχίες κι επιπολαιότητες».

«Λαϊκός Θεός»

Θέλησε να γράψει μουσική εκ των υστέρων για το «Σ' αγαπώ» και επιπλέον να το συμπεριλάβει σ' έναν νέο κύκλο τραγουδιών. Έτσι μελοποίησε και Σαπφώ, Ευριπίδη, Σολομώντα, Σολωμό, Καβάφη, Ελύτη, Χορτάτζη, Γκάσο και Σαραντάρη και γεννήθηκε ο «Μεγάλος Ερωτικός»: «...Ενας λαϊκός Θεός που ζει στη φαντασία μας απ' τη στιγμή που γεννιάσαστε ίσαμε να πεθάνουμε, όμορφος, εφηβικός και αδιάκοπα ζωντανός. Ο Μεγάλος Ερωτικός δε φοράει γραφικά τοπικά ρούχα. Φοράει

δικά του που συνθέτουν δύσκολους συνδυασμούς ήχων, ανάλαφρων χρωμάτων και ποιητικών ονειρών», εξήγησε αργότερα ο συνθέτης, προσθέτοντας ότι ο λαϊκός αυτός θεός «δεν περιέχει μηνύματα που εύκολα τα σβήνουν οι βροχές». Μια νύξη, προφανώς, για κείνους που τον κατηγορήσαν ότι κυκλοφόρησε ένα τέτοιο έργο κατά τη διάρκεια της χούντας. Μα υπήρξε και σαφέστερος: «Πολλοί απορήσανε που γύρισα στη διάρκεια της δικτατορίας και έκανα τον «Μεγάλο Ερωτικό». Τον έκανα από σκοπιμότητα γιατί είδα ότι εκείνο που έλειπε απ' τον τόπο μας δεν ήταν το σύνθημα. Ελείπαν οι μεγάλες ανθρώπινες αξίες που είχαν καταρακωθεί». Σε ποιους απευθυνόταν; «Με τα τραγούδια αυτά αποτεινόμενοι στην πιο κρυφή εναι-

«Μόνον οι ανόητοι φαντάζονται ότι όταν είσαι ερωτευμένος γράφεις ένα έργο σαν τον «Μεγάλο Ερωτικό»».

σθησία των νέων ανθρώπων κάθε ηλικίας κι όχι στους εφήμερους κι ανεξέλεγκτους ερεθισμούς τους».

Την ιδιαίτερη αυτή μουσική, ποιητική πρόσκληση ανέλαβαν να εκφράσουν η αγαπημένη του Χατζιδάκι Φλέρυ Νταντωνάκη και ο νεαρός, ακόμη, Δημήτρης Ψαριανός, ο οποίος τότε τραγουδούσε στο «Κύτταρο». Ως εκείνη τη στιγμή, η μόνη επαφή που είχε με τον συνθέτη, ήταν ως ευκαιριακός σερβιτόρος στην μπουτά του Λάκη Παππά. Οι πρώτες συναντήσεις έγιναν στο σπίτι του Χατζιδάκι, κατόπιν στον γειτονικό «Μαγεμένο αυλό» και τελικά στο στούντιο, όπου διαλεκτοί κλασικοί μουσικοί κλήθηκαν να υπηρετήσουν έναν πρωτάκουστο συνδυασμό κλασικών, λαϊκών και σύγχρονων μουσικών επιρροών. Τη μαγική ατμόσφαιρα απαθανάτισε ένας νέος, ελπιδοφόρος

Η Δήμητρα Σελεμιδου και ο Αλκίνοος Ιωαννίδης θα ερμηνεύσουν τον «Μεγάλο Ερωτικό» στην αίθουσα «Σταύρος Νιάρχος» της ΕΛΣ.

Παρτιτούρα από τον «Μεγάλο Ερωτικό».

σκηνοθέτης: ο Παντελής Βούλγαρης. Είχε γνωρίσει τον Χατζιδάκι όταν πήγε με «Το προξενό της Άννας» στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και φυσικά ανταποκρίθηκε στην πρόσκλησή του να καταγράψει και μάλιστα με απόλυτη ελευθερία την ηχογράφηση, μα προπαντός την προετοιμασία της: την εξαντλητική διδασκαλία των ερμηνευτών για την αισθηματική και εκφραστική

υπογράμμιση των στίχων. Καινοτόμο μουσικά, με έγχορδα, πνευστά, άρπα και τσελέστα, αλλά και μαντολίνο, ντέφι, κλασική και ηλεκτρική κιθάρα, υπήρξε, όμως, και το ορχηστρικό έργο που ο Χατζιδάκις είχε ηχογραφήσει επιτάχυντα πριν, το 1965, στη Νέα Υόρκη. Οι συνθέσεις του «Χαμόγελου της Τζοκόντας» προορίζονταν να γίνουν τραγού-

δια για τη Γαλλίδα Ζακλίν Ντανό. Όμως το σχέδιο δεν προχώρησε και κάποιες από αυτές άρχισαν να αναδύονται ξανά ένα κυριακάτικο απόγευμα του 1963 «σε μια παράδοση στη Νέα Υόρκη με μουσικές με χρώματα και με πλημμυρισμένη από κόσμο την 5η Λεωφόρο». Εκεί, ο Χατζιδάκις είδε «μια γυναίκο να περπατάει μοναχή (...) έρημη στο άγνωστο πλήθος που τη σκουντούσε». Λίγο μετά ο ίδιος βρέθηκε έξω από το βιβλιοπωλείο του Ριτζιόλι, μ' ένα βιβλίο για τον Ντα Βίντσι «με την Τζοκόντα στο εξώφυλλο του να μου χαμογελά απίθανα αινιγματικά, αυτόματα μεγεθυμένη όσο η γυναίκα που χάθηκε στον δρόμο». Κι έτσι άρχισε να σχηματίζεται η έμπνευση του έργου, που ηχογραφήθηκε μάλιστα με παραγωγή τον διάσημο Αμερι-

σταματήσει ο χρόνος εκείνη τη στιγμή που μ' έχει αντικρύσει και με κοιτάζει. Γνωρίζω εκείνη τη στιγμή καλά, μα δεν μπορώ, ούτε μπορεί να την σταματήσω».

Το ενδιαφέρον είναι ότι σε ορισμένες, παλαιότερες εκδόσεις, «Το Χαμόγελο της Τζοκόντας» παρουσιάζεται με επιπλέον δύο συνθέσεις, τους «Αθλητές» και τον «Στρατιώτη». Το 1987, ο Χατζιδάκις έγραψε στίχους για το «Χορός με τη σκιά μου» και το τραγούδι στον «Σείριο» η Δήμητρα Γαλάνη. Ενώ το 2015, οπότε συμπληρώθηκε μισός αιώνας από την ηχογράφηση του έργου, κυκλοφόρησε κι ένα cd με έξι από τα θέματα που παίζει ο συνθέτης στο πιάνο, το 1962, στο Παρίσι. Σε κάθε περίπτωση, οι λόγιες και οι λαϊκές επιδράσεις παντρεύονται και εδώ τολμηρά και δημιουργικά, με σαφέστερη εκείνη που παραπέμπει σε «ένα εξαιρετικό θέμα του Βιβλάντι», από το κοντσέρτο για έγχορδα σε ντο ελάσσονα RV 120. «Το Χαμόγελο της Τζοκόντας» παραμένει ένα από τα δημοφιλέστερα έργα του συνθέτη, με πωλήσεις εκατομμυρίων αντιτύπων σε όλον τον κόσμο.

«Το θέμα είναι η γυναίκα έρημη μες στη μεγάλη πόλη», έγραψε για το Χαμόγελο της Τζοκόντας».

κανό συνθέτη και εννοχρηστωτή Κουίνσι Τζόουνς.

«Τα δέκα αυτά τραγούδια γράφτηκαν μ' ένα συγκεκριμένο απελπισίας και αναμνήσεων. Το θέμα είναι η γυναίκα έρημη μες τη μεγάλη πόλη. Το κάθε τραγούδι είναι κι ένας μονόλογός της, κι όλα μαζί συνθέτουν την ιστορία της. Μια ιστορία σύγχρονη και παλιά μαζί», γράφει ο Χατζιδάκις. Στο εσώφυλλο του δίσκου, μάλιστα, αναφέρεται ξεχωριστά στους ήρωες αυτών των «μονολόγων». Ηρωες επινοημένων, όπως η κοντέσσα Εστεράτζου, αλλά και πραγματικών, όπως ο κύριος Νολλ, που υπήρξε γόνος πλούσιας οικογένειας και φίλος του συνθέτη τον καιρό που ζούσε στις ΗΠΑ, και, βέβαια, η μητέρα του, Αλίκη Χατζιδάκι: «Είναι γλυκερά και τρυφερή και μ' αγαπάει», γράφει ο ίδιος. «Θα 'θελε να 'ξε

Το πρόγραμμα

Στην αίθουσα «Σταύρος Νιάρχος» της Εθνικής Λυρικής Σκηνής θα το διευθύνει ο Λουκάς Καραυτινός, όπως άλλωστε και τον «Μεγάλο Ερωτικό», που θα ερμηνεύσουν ο Αλκίνοος Ιωαννίδης και η Δήμητρα Σελεμιδου. Η καλλιτεχνική επιμέλεια είναι του Γιώργου Χατζιδάκι. Μα το αφιέρωμα στην ΕΛΣ δεν σταματά φέτος εδώ. Αντιθέτως: στις 23 Οκτωβρίου, ημέρα γενεθλίων του συνθέτη, θα παρουσιαστεί το αφιέρωμα με τίτλο «Χρόνια Πολλά, κύριε Χατζιδάκι» με ελεύθερη είσοδο σε όλους τους χώρους. Στη συνέχεια, στην Εναλλακτική Σκηνή θα παρουσιαστεί μια φιλόδοξη διασκευή του «Μεγάλου Ερωτικού» για μπαρόκ σύνολο (6, 7/12). Ενώ στην αρχή της νέας χρονιάς έχουμε τους κύκλους τραγουδιών «Κοινός βίος», «Παιδες επί Κολωνά» και «Τα Τραγούδια της αμαρτίας» (6, 19, 20, 21/2/2019). Και, ακόμη, τις σουίτες που βασίζονται στα σάουντρακ για τις ταινίες «The Martlet's Tale» και «Sweet Movie» (1, 2/3/2019).

Αιζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

23.9.18-29.9.18

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ποιητική βραδιά

Ο Δήμος Αγίου Δομετίου και το περιοδικό Λογοτεχνίας και Κριτικής «Ακτί» διοργανώνουν ποιητική βραδιά με πανσέλινο. Διαβάζουν ποιήματά τους οι ποιητές Σωτήρης Σαράκης, Κλαίρη Αγγελίδου και Αλεξάνδρα Γαλανού. Ποιητικό Ένθετο της βραδιάς ποίηση Κώστα Μόντη. Συντονίζει ο φιλόλογος Γιώργος Μύαρης. Μουσικό Πρόγραμμα από τη χορωδία Δήμου Αγίου Δομετίου. Τρίτη 25 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. στον περιβόλο της παλαιάς εκκλησίας Αγίου Παύλου, Λεωφ. Αγίου Παύλου, Άγιος Δομέτιος. **Είσοδος ελεύθερη.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Τρωάδες» του Ευριπίδη

Με το εμβληματικό, διαχρονικό κι ένα από τα σημαντικότερα έργα του Ευριπίδη, «Τρωάδες», σε παραγωγή του Θεάτρου Ένα, σε σκηνοθεσία και ελεύθερη απόδοση κειμένου του Αντρέα Χριστοδουλίδη, ανοίγει η φετινή διοργάνωση του «Διεθνούς Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος». Στο στρατόπεδο των Αχαιών, στα παράλια της Λεπτατημένης Τροίας, οι αιχμάλωτες Τρωαδίσσες και η βασίλισσά τους, Εκάβη, θρηνούν για τα δεινά τους. Όσες έχουν απομείνει ζωντανές από την ξεκληρισμένη βασιλική οικογένεια θα δοθούν ως δώρο στους Αχαιούς, ενώ ο εγγονός της Εκάβης, ο μικρός Αστυνάκτας, γκρεμίζεται από τα τείχη, θύμα της σκληρότητας των κατακτητών. Οι φλόγες αφανίζουν την Τροία και οι γυναίκες, απελπισμένες, οδηγούνται στα πλοία που θα τις μεταφέρουν πέρα από το Αιγαίο, σκλάβες στα σπίτια των νικητών. Ο ανθρῶπιος πόνος παίρνει οικουμενικές διαστάσεις. Ο θρήνος των γυναικών, μανδίων, συζύγων, αδελφών, ανθρῶπιος και αποκαλυπτικός επισημαίνει για άλλη μια φορά τα «έργα» της ανθρῶπινης φύσης. Παίζουν Έρικα Μπεγέτη (Εκάβη), Κρίστη Παπαδοπούλου (Κασσάνδρα), Έλενα Χατζηαυξέντη (Ανδρόμαχη), Τίνα Λεωνορά (Ελένη), Σωτήρης Μεστάνας (Μενέλαος), Μανώλης Μικαηλίδης (Ταλθύβιος), Βασίλης Χαλαλάμπους (Αστυνάξ). Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά Λευκωσία. Παραστάσεις από 26 έως 30 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22894531-2, culture@ucy.ac.cy**

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ

Η Δημοκρατία της κακοφωνίας

Να που μήκαμε ταυτόχρονα και στην εποχή της δημοκρατικής μελαγχολίας. Μέσα στη γενική ευθυμία ξεχάσαμε σε ποιο βαθμό η Ευρώπη μίσησε επί χρόνια τη δημοκρατία με αταλάντευτη επιμονή. Αν υπήρξε ποτέ κάποια κοινή συναίνεση στον αιώνα μας, αυτή συνίσταται στην καχυποψία με την οποία οι πιο αντιθετικές οικογένειες πνεύματος αντιμετώπισαν αυτή τη μορφή διακυβέρνησης, προτιμώντας φόρμουλες μάλλον αισιόδοξες αλλά ανάνταστα πιο ελκυστικές. Και τίποτε δεν μας βεβαιώνει ότι αυτή η επιμονή αποστέρηση, που αδρανή προσηλώνει, δεν θα αναδυθεί κάποια μέρα στην επιφάνεια». Αν σκεφτεί κανείς ότι ο Πασκάλ Μπρικνέρ έγραψε τη «Μελαγχολική δημοκρατία» το 1990 (στα ελληνικά εκδ. Αστάρτη), θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι προείδε τις εξελίξεις. Και παρά το γεγονός ότι οι πολιτικές συγκυρίες ήταν διαφορετικές την τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα, οι «εχθροί» άλλοι, όταν μιλούσαμε για αβεβαιότητα και ανησυχία δεν εννοούσαμε τα ίδια πράγματα με σήμερα, εν τούτοις ο δημοφιλής Γάλλος συγγραφέας και φιλόσοφος είχε κτυπήσει φλέβα. Ο Μπρικνέρ ήταν την περασμένη εβδομάδα στην Ελλάδα –στην Costa Navarino, στη Μεσσηνία, στο Democracy & Books Weekend – στο πλαίσιο του έκτου New York Times Athens Democracy Forum (που συνδιοργανώνουν οι NYT με την «Καθημερινή») και στη συζήτησή του με τον διακεκριμένο δημοσιογράφο Ρότζερ Κόεν εμφανίστηκε μάλλον αισιόδοξος. «Οι δημοκρατίες ανθούν σε περιόδους κρίσης και πεθαίνουν σε καιρό ειρήνης. Είναι πιο δύσκολο απ' ό,τι νομίζουμε», είπε. Θέμα του φετινού τριήμερου συνεδρίου «Δημοκρατία σε κίνδυνο». Δεν θα μπορούσε να είναι πιο επίκαιρο.

«Ζούμε σε μια κακοφωνία», υποστήριξε ο κ. Κόεν, και μέσα σε αυτή τη φράση αποτυπώνεται, ίσως με τη μεγαλύτερη δυνατή ευκρίνεια, ο άχος της εποχής.

Εχει σημασία να ξαναδιαβάσει κανείς, παράλληλα με τους σημερινούς προβληματισμούς, το προ 30ετίας βιβλίο του Μπρικνέρ. Έχουν αλλάξει πολλά από τότε. Η δημοκρατία δεν είναι αυτονόητη, τίποτα δε μεσολαβεί ανάμεσα σε εμάς και στο γκρέμισμα των αυταπατών μας, το γεγονός ότι κλειστήκαμε σπίτια μας, «ο καθένας για τον εαυτό μας», δεν φτάνει για να ερμηνεύσει τον κίνδυνο της δημοκρατίας. Πώς να εμποδίσουμε την καταστροφή, που δεν είναι, πια, καθόλου συμβολική; Οι εχθροί και οι φίλοι μερδεύτηκαν, μαζί με τις αλήθειες και τα ψέματα. Ο Τραμπ συμπυκνώνει αυτήν την αλλαγή μαζί με την εξαιρετικά επικίνδυνη κατεδάφιση κάθε φραγμού ανάμεσα στο σωστό και στο λάθος. Μπορεί πια κανείς να λεί ο,τι θέλει κι αυτό σε λίγα λεπτά, με τη βοήθεια των social media, να έχει παραπλησίων εκατοντάδες χιλιάδες πολίτες σε όλο τον κόσμο. «Οι δημαγωγοί αναδεικνύονται μέσα από τη δημοκρατία, όταν κυριαρχούν ο φόβος και το μίσος στον δημόσιο διάλογο», τόνισε στο Democracy Forum η καθηγήτρια φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Σέφιλντ, Αντζι Χομπς («Κ» 19/09), και όλοι επικρότησαν τη σκέψη.

Μοιάζει σαν να μιλάμε τη γλώσσα του πολέμου σε καιρό ειρήνης, να εξωθούμε και να εξωθούμαστε συστηματικά στα άκρα. «Απέναντι σε κάθε φαινόμενο διαλέγει κανείς τον δυνατότερο συγχετιστικό λόγο, αφού το βασικό δεν είναι πια να καταλάβουμε τον κόσμο αλλά να τον κρίνουμε κι ακόμη πιο πολύ να τον κατακρίνουμε», γράφει ο Μπρικνέρ. Κι ακόμη τότε, το 1990, «οι λέξεις που χρησιμοποιούνται πιο συχνά για να χαρακτηρίσουν τις κοινωνίες μας είναι αυτές που εκφράζουν μια μέγιστη καταπίεση: “γκουλάγκ”, “γενοκτονία”, “βαρβαρότητα”, κ.λπ.». Μπορεί το 2018 οι λέξεις να είναι –και– άλλες, μαζί με τα γεγονότα, τα προβλήματα, τα συναισθήματα που ενεργοποιούν. Ποιος μπορεί να διαφωνήσει, όμως, με τη διαπίστωση ότι τα μαζικά μέσα διευρύνουν την αιμορραγία των λέξεων: «Δίνουν στο κάθε γεγονός ένα βάρος δυσανάλογο προς τη σπουδαιότητά του, κινδυνεύοντας να τα ισοπεδώσουν όλα, συγχέοντας το ουσιαστικό με το εποισιώδες. Επιτυγχάνουν το μοναδικό κατόρθωμα να εξαντλούν τα θέματα χωρίς να τα επεξεργάζονται και να μας κάνουν να νομίζουμε ότι τα ξέρουμε ενώ τα έχουμε μόλις αγγίξει». Αν ακολουθήσουμε το μονοπάτι του Μπρικνέρ, προηγήθηκε η μελαγχολία και ακολούθησε ο κίνδυνος για τη δημοκρατία, με τον σταδιακό ευτελισμό της να μην προκαλεί και να μην ανησυχεί. Θεωρήσαμε δεδομένα αυτά που τώρα αγωνιζόμαστε να κατακτήσουμε εξ αρχής.

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο δάσκαλός μας εν τρολ» του Dennis Kelly

Η ομάδα Λουμπάγκο (Βασίλης Χαλαλάμπους, Τζούλη Γρηγορίου, Μικαέλλα Θεοδουλίδου, Γιώργος Κυριάκου, Ευα Καλομοίρη), και το Θέατρο Τσέπης, παρουσιάζουν την παράσταση «Ο Δάσκαλός μας εν τρολ» του Dennis Kelly, σε σκηνοθεσία Γιώργου Κυριάκου, στο πλαίσιο του theYard.Residency.18 του Κέντρου Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ, στην κατηγορία Πρεμιέρα για το 2018. Το έργο του πολυβραβευμένου Βρετανού συγγραφέα Dennis Kelly «Our Teacher's a Troll» εκτυλίσσεται κατά κύριο λόγο σε ένα δημοτικό σχολείο και οι κεντρικοί ήρωές του είναι τα διδύμα! Τα φοβερά και τρομερά διδύμα! Αφού στέλνουν τη διευθύντριά τους στο τρελοκομείο ρωτώντας την συνεχώς και ασταμάτητα «Για-

τι;», καταφθάνει ο αναπληρωτής διευθυντής, ο οποίος είναι ένα αυστηρό και δικτατορικό τρολ. Δάσκαλοι και μαθητές υποφέρουν κάτω από την εξουσία του τρολ και οι αταξίες απαγορεύονται εξ' ολοκλήρου. Τα διδύμα, αφού η μαμά τους αρνείται να τα πιστέψει και να τα βοηθήσει, αποφασίζουν να δώσουν τη λύση μόνο τους. Μεταφρασμένο στην κυπριακή διάλεκτο, το κείμενο, κατά την διάρκεια της παράστασης προβάλλεται προς ανάγνωση από ηθοποιούς και κοινό, ταυτόχρονα, δημιουργώντας έτσι ένα ζωντανό, αλλά καλά δομημένο, διαδραστικό αυτοσχεδιασμό. **Παραστάσεις Flea Theatre, Γιάννη Κορομιά 2, Καίμακλι, Λευκωσία, 22, 23, 29, 30 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Κρατήσεις 99629610.**

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Αθέατα Έργα - Μιχάλης Ορφανός

Η έκθεση Αθέατα Έργα - Μιχάλης Ορφανός, που διοργανώνει το The Leftis Econopou Archive, αποτελεί την πρώτη ατομική έκθεση του καλλιτέχνη, ο οποίος έφυγε το 1996 σε ηλικία 31 ετών. Η επιλογή των έργων έγινε με σκοπό να παρουσιαστούν έργα απ' όλη την εικαστική πορεία του Ορφανού όπως φοιτητικά έργα με κάρβουνο, τοπιογραφίες, νεκρές φύσεις με λάδι, προσωπογραφίες και ανθρῶπινες φιγούρες. Τα αθέατα έργα δλώνουν την παρουσία του καλλιτέχνη και μέσω αυτών ο Μιχάλης Ορφανός παρουσιάζεται στο κοινό. Ο ρόλος των έργων είναι καθαρά πρωταγωνιστικός και προβάλλουν την εικαστική παιδεία και αισθητική του καλλιτέχνη. Την επιμέλεια της έκθεσης έχουν οι Κυριάκος Θεοχάρους και Άννα Μαρία Χαλαλάμπους. Εγκαίνια: Παρασκευή 28 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Διάρκεια έως 12 Οκτωβρίου. Γκαράζ, Αρμωκόστου 16, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 99034654.**

ΕΚΘΕΣΗ

«Ιδεαλιστικές Εικόνες» του Amir Tahmashi

Η γκαλερί Αποκάλυψη εγκαινιάζει τη νέα σεζόν με την έκθεση ζωγραφικής «Ιδεαλιστικές Εικόνες» του Ιρανού Amir Tahmashi. Η έμπνευση του καλλιτέχνη έρχεται από τη φύση και τα πλάσματά της, τους ανθρώπους, τα πουλιά, τα ζώα, τα λουλούδια. Τα πουλιά και τα λουλούδια είναι τα στοιχεία που επικρατούν καθότι είναι αυτά που συμβολίζουν την φιλία και την αγάπη. Τα έργα εστιάζουν πάντοτε στην ομορφιά, στο ιδεαλιστικό και αποφεύγεται η βία και η προβολή των σκληρών φορμών. Με την έκθεση του αυτή ο καλλιτέχνης θέλει να στείλει μήνυμα αγάπης και φιλίας, ειρήνης και απομάκρυνσης από πολέμους. Είναι έργα τα οποία θυμίζουν παλαιότερες εποχές εν τούτοις εξυμνούν διαχρονικές αξίες που τείνουν να χαθούν από την ζωή των ανθρῶπων. Ο Amir Tahmashi έχει επισκεφθεί την Κύπρο πολλές φορές. Αυτή είναι η δεύτερη του έκθεση στη Λευκωσία. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν 35 έργα από ακριβικά, quash και υδατογραφία. Εγκαίνια Πέμπτη 20 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:00 μ.μ. Διάρκεια έως 30 Σεπτεμβρίου. Γκαλερί Αποκάλυψη, Χύτρων 30, Μέγαρο Τοφάρκο, Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22300150, info@apocalypse-gallery.com.cy**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Ρίτα Αντωνοπούλου στην Αξιοθέα

Μια ερμηνευτική προσέγγιση των δύο σημαντικών στιχογράφων του νεότερου Ελληνικού τραγουδιού από μια επίσης σημαντική φωνή της Νέας Ελληνικής μουσικής σκηνής και του έντεχνου τραγουδιού σε συνθέσεις Θάνου Μικρούτσικου, Δήμου Μούτση, Μάριου Τόκα, Σταύρου Κουγιουμτζή, Μίκη Θεοδωράκη, Γιάννη Μαρκόπουλου, Γιάννη Σπανού κ.ά. Συμμετέχει ο Άδωνης Μικαηλίδης. Την Ρίτα Αντωνοπούλου συνοδεύει εξαμελής ορχήστρα. Μουσική διεύθυνση: Κωνσταντίνος Ζορπάς. Καλλιτεχνική επιμέλεια: Μιχάλης Πουργουρίδης. Την Ρίτα Αντωνοπούλου συνοδεύει εξαμελής

ορχήστρα. Δευτέρα 24 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Αρχοντικό Οδού Αξιοθέας, παλιά Λευκωσία. **Πληροφορίες τηλέφωνο 22894531-2, culture@ucy.ac.cy**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ακούς τι σου λέω εγώ!

Η δημόσια σφαίρα κάνει ό,τι μπορεί για να πείσει τα νέα παιδιά να αποσχούν από αυτή, αλλιώς δεν εξηγείται ο ορμηγός δηλώσεων υπουργών, βουλευτών, ανώτατων αξιωματούχων. Δηλώσεις χωρίς ερμιά, χωρίς ουσία, προσβλητικές, εμετικές, γεμάτες φθόνο, ίντριγκα και να γίνονται μάλιστα θέλοντας να εξυπηρετήσουν υψηλούς σκοπούς, όπως η παιδεία και η διαφάνεια στη δημόσια σφαίρα.

Πέρασε με φάμε τον αντιπρόεδρο της ΟΕΔΜΕΚ Παντελή Νικολαΐδη για τη λέξη «παπαριές» επειδή είναι τάχα μου εκπαιδευτικός και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί τέτοιου είδους εκφράσεις και βρήκαμε και πάτημα να τους την πούμε. Πώς θα διδάξει στα παιδιά μας με τέτοιο φρασεολόγιο, πώς θα εμπνεύσει στους μαθητές την καλλιέργεια, ομοθυμαδόν ανακράξουμε! Ναι, ίσως να ήταν υπερβολική και άκομψη η δήλωσή του, δεκτό. Θα έπρεπε να κρατήσει ένα επίπεδο λόγου. Λειτουργήσει εν θερμώ και επειδή όλα παίζονταν, και λίγο αναρχία στον συνδικαλισμό δεν βλάπτει!

Μα τι περιμένετε μετά από τους νεότερους; Να σέβονται την πολιτεία για τη Δικαιοσύνη, όταν ο γενικός εισαγγελέας της Δημοκρατίας, όχι κ. Γιάννης από το τάδε λαγκάδι, δηλώνει ότι θα έκανε εμετό μετά

που διάβασε δημοσίευμα στην εφημερίδα «Πολίτης». Δεν θα απαξιώσουν οι νεότεροι και τον Τύπο, ηλεκτρονικό και έντυπο; Τώρα τι πρέπει να λέμε για τα εμπελάματα του κ. εισαγγελέα; Θα μπορούσε απλώς να δηλώσει την αντίρρησή του για το δημοσίευμα, να πει ότι δεν τον αφορά το ζήτημα και ότι όλα θα αποδειχθούν στα δικαστήρια, μετά από έρευνα. Ακόμα, ακόμα και να τους αποκαλέσει κοινούς συκοφάντες, έτσι για το ασικλίκα του. Πόρρω απέχει αυτή η τοποθέτηση από την ιστοριοιούλα του δημοτικού για τις στομαχικές διαταραχές και το βίαιο αποτέλεσμά τους. πώς θα πρέπει να αντιδράσει ο εισαγγελέας σε καταγγελία άλλου; Θα σας αλλάξω τα πράκτα αν με ξαναπάστε στο στόμα σας; Πώς θα εμψύχοι νομικό πολιτισμό ο αξιωματούχος αυτός; Ναι, η γυναίκα του Καίσαρα δεν αρκεί να είναι τίμια, αλλά και να φαίνεται! Εκδίδει ο Δημοκρατικός Συναγερμός ανακοίνωση που είναι γεμάτη λάθη, ορθογραφικά και συντακτικά, δεν έχει καμία λογική συνοχή,

την ανιψιά μου της Γ' δημοτικού να έβαζα να την έγραφε περισσότερο νόημα θα έβγαζε. Και για να είμαστε δίκαιοι δεν είναι μόνο ο ΔΗΣΥ, και άλλα ελάσσονα κόμματα βγάζουν ανακρινόμενες και δεν ξέρεις πιο ωμέγα θα κατακυλίσει και θα πάρει μαζί του όποιο άλλο γράμμα βρει μπροστά του. Αλλά εκείνα είναι μικρά και κανείς δεν δίνει σημασία. Τι σοφό έπραξε ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού; Ανέλαβε την ευθύνη, σωστό και μπράβο του, αλλά αυτό δεν είναι λύση. Θα μου πει κάποιος και τι να κάνουμε τώρα, να πάρουμε το κεφάλι του ανθρῶπου που τη συντάξει; Όχι, σε καμία περίπτωση, αλλά θα πρέπει να αρχίσουμε πια να ασχολούμαστε περισσότερο σοβαρά με το θέμα της παιδείας μας και ποιους βάζουμε στους λόχους διοικήσεως, διότι και αυτοί κάποια στιγμή θα κληθούν να πολεμήσουν!

Πάμε αλλού. Ο Ευθύμιος Δίπλωρος έκανε την εξωφρενική δήλωση και είπε μπράβο στην Προεδρία για το λάθος στην απονομή χάρτιτος και ότι εξαιτίας αυτού του λάθους η κυβέρνηση θα το διορθώσει κι αυτό! Τον σταπλιτεύει (είδατε λέξη που χρ-

σιμοποιώ, διότι στα δικαστήρια δεν θέλω να βρεθώ!) ο Μαρίνος Νομικός και ο κ. Δίπλωρος τον εγκάλει να τα πούνε στο δικαστήριο! Καταλάβετε, δεν πιστεύω ότι ο πρώτος σε ψήφους βουλευτής Λεμεσού, ναι, ναι, ήθελε να πει, «μπράβο Πρόεδρέ μου που έδωσες χάρη στον παιδεραστή», όχι δεν το πιστεύω, απλώς ο ανθρῶπος πάνω στην τρομερή αγάπη που έχει στον Πρόεδρο δεν μπορεί να βρει τα λόγια τα σωστά και ακόμα και τρισάγιο στο Εξαποδύ θα έκανε. Αλλά, εκεί που μας χρωστούσανε μάς πήραν και το βόδι. Ενώ μία απλή διορθωτική δήλωση, ένα lapsus linguae και ξεμπέρδεψες, βρε Ευθύμη!

Τα παραπάνω δεν είναι παρά συμπτώματα μιας πολιτείας που έχει χάσει τον προσανατολισμό της και όταν χάσει τον μπουσουλά η κεφαλή, η καρδιά δεν μπορεί να πάει πουθενά. Όσες μεταρρυθμίσεις και αν προσπαθήσουμε να κάνουμε, όσα εκατομμύρια και αν δαπανήσουμε για τη δημόσια διοίκηση, αν δεν αρχίσουμε να καταλαβαίνουμε πού πρέπει να στέκεται ο καθένας μας δεν πρόκειται να καταφέρουμε τίποτα. Βουλευτές, αξιωματούχοι, υπουργοί, συνδικαλιστές ρίχνουν το επίπεδο και εμείς που κάθε φορά καλούμαστε να διαλέξουμε από τα κάτω ράφια!

Περιφερειακό τεχνολογικό αρχαιολογικό δίκτυο

Με την Έδρα Α.Γ. Λεβέντης η Κύπρος, πλούσια σε ιστορία και αρχαιολογικό υπόβαθρο, καθίσταται ερευνητικό κέντρο

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η Έδρα Α.Γ. Λεβέντης στις Αρχαιολογικές Επιστήμες, στο Ινστιτούτο Κύπρου, δημιουργήθηκε με τη χορηγία του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντης και σκοπό έχει την υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας για την αρχαιολογία και τον πολιτισμό στην Κύπρο και την ανατολική Μεσόγειο. Επικεφαλής της Έδρας τέθηκε ο καθηγητής Thilo Rehren, διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Επιστήμης και Τεχνολογίας στην Αρχαιολογία και Πολιτισμού (STARC) του Ινστιτούτου Κύπρου καθηγητής. Ο δρ Rehren επισήμανε την αξία της Έδρας και τη σημασία που έχει η ίδρυσή της. Η Κύπρος θα είναι πια πεδίο εξελιγμένης έρευνας και θα παράγει γνώση, και όχι απλώς τόπος ανασκαφών. Οι τοπικές και διεθνείς συνέργιες είναι εκ των ων ουκ άνευ για τον δρ Rehren.

–Γιατί η ίδρυση της Έδρας στις Αρχαιολογικές Επιστήμες είναι σημαντική για την Κύπρο;

–Η Έδρα του Α.Γ. Λεβέντης θα ενδυναμώσει περαιτέρω την Κύπρο στον τομέα της οικονομίας της γνώσης. Η αρχαιολογία συμβάλλει στην ερευνητική ικανότητα της χώρας, σε έναν τομέα που είναι πολύ σημαντικός για την Κύπρο, αλλά και για τον αρχαιολογικό τουρισμό. Φυσικά, ενδυναμώνει και την ακαδημαϊκή φήμη. Μάλιστα, ήδη προσελκύει σημαντικές χρηματοδοτήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βοηθώντας περαιτέρω την ανάπτυξη μας.

–Ποιοι είναι οι στόχοι σας;

–Θα επικεντρωθούμε σε δύο το-

“

Όραμα του Thilo Rehren είναι να καταστεί η Κύπρος σημείο αναφοράς για μελετητές και επιστήμονες, όπου θα θελήσουν να συνεργαστούν με την Έδρα, να δουλέψουν μαζί του και όχι απλώς να ανασκάπτουν.

μεις. Πρώτον θα μελετήσουμε την τεχνολογία που χρησιμοποιήθηκε για την παραγωγή κεραμικών, και την παραγωγή χαλκού, που ήταν ένα σημαντικό εξαγωγικό προϊόν την Εποχή του Χαλκού, και παρέμεινε τέτοιο έως τη Ρωμαϊκή Περίοδο. Έπειτα θα δούμε τις εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ Κύπρου, Ανατολής και Αιγύπτου. Αυτό θα γίνει μελετώντας την κεραμική, τα μέταλλα και τα αντικείμενα από γυαλί. Αυτά θα μας αποκαλύψουν πολλά πράγματα σχετικά με την οικονομία και την πολιτική κατάσταση του νησιού.

–Έχετε εγκαινιάσει συνεργασίες με αντίστοιχα ιδρύματα και έδρες του εξωτερικού, αλλά και στην Κύπρο;

–Φυσικά, συνεργαζόμαστε με πολλούς φορείς. Στην Κύπρο έχουμε εξαιρετική συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και δουλεύουμε πολύ στενά με συναδέλφους από την Αρχαιολογική Μονάδα του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ελπίζω, να διευρύνουμε

Ο δρ Rehren του Ινστιτούτου Κύπρου ανέλαβε επικεφαλής της Έδρας Α.Γ. Λεβέντης στις Αρχαιολογικές Επιστήμες.

την καλή μας συνεργασία με τις αρχαιολογικές αποστολές που βρίσκονται στη χώρα. Στο εξωτερικό συνεργαζόμαστε με το Fitch Laboratory της Βρετανικής Σχολής της Αθήνας. Έχουμε αποταθεί σε παρόμοια εργαστήρια στην Ιορδανία, την Αίγυπτο και το Ισραήλ. Η ιδέα είναι να μοιραστούμε την τεχνογνωσία μας και τον εξοπλισμό μας, να αποφύγουμε την επικάλυψη δραστηριοτήτων, και να επικεντρωθούμε στην εξειδίκευση και αλληλοσυμπλήρωση μέσω των συνεργασιών που θα αναπτύξουμε.

–Σε έναν διαρκώς μεταλλασσόμενο τεχνολογικά κόσμο πόσο σημαντική είναι να ακολουθεί και η επιστήμη της αρχαιολογίας;

–Όπως είπατε η τεχνολογία αλλάζει διαρκώς σήμερα, όπως άλλωστε

γίνονταν και στο παρελθόν. Πρέπει να συμβαδίζουμε με την τεχνολογία, ώστε να καταστούν ανταγωνιστικοί σε διεθνές επίπεδο – η δωρεά από το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντης είναι εξαιρετικά σημαντική σε αυτό το ζήτημα. Αυτή την εξέλιξη που έχουμε σήμερα είναι που πραγματικά μελετάμε. Πώς οι τεχνολογίες άλλαξαν στο παρελθόν και πώς οι άνθρωποι προσαρμόζονταν σε αυτές. Ο υπολογιστής έχει αλλάξει δραματικά τον τρόπο που εργαζόμαστε, το iPhone άλλαξε τον τρόπο που κινούμαστε σε κοινωνικό επίπεδο. Για εμάς, λοιπόν, το ερώτημα είναι πώς η ανακάλυψη του σιδήρου επηρέασε τον άνθρωπο στο τέλος της Εποχής του Χαλκού. Πώς οι αγροτοκτηνοτροφικές εξελίξεις επηρέασαν την κοινωνική τους οργάνωση. Τι πυροδότησε τη μετακίνησή τους

από τις αγροτικές περιοχές στις πόλεις, παράγοντας αρκετή τροφή για ολόκληρο τον πληθυσμό, αλλά και να εξαγουν λάδι και κρασί; Μπορούμε να εντοπίσουμε τα ίχνη αυτά τα ίχνη, να μάθουμε από αυτά και να τα αξιοποιήσουμε σήμερα προς όφελός μας, ώστε να διαχειριστούμε καλύτερα τη σημερινή κατάσταση, αν φυσικά είμαστε πρόθυμοι να ακούσουμε και να μάθουμε.

–Υπάρχει κάποια πρωτοποριακή τεχνολογία που η Έδρα θα χρησιμοποιήσει;

–Ένα πολύ σημαντικό εργαλείο που θα χρησιμοποιήσουμε είναι το μικροσκόπιο – το κλασικό οπτικό μικροσκόπιο με τη χρήση φωτός, αλλά και το Electron Microscopy, μία ακόμη πιο εξελιγμένη μέθοδος που συνδυάζει υψηλή μεγέθυνση

με χημική ανάλυση.

–Ποιο είναι το όραμά σας για την Έδρα Α.Γ. Λεβέντης;

– Στην Κύπρο θέλουμε να εργαστούμε στενά με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, τα Πανεπιστήμια, και τις διεθνείς αποστολές. Περιφερειακά, να καταστούν πρώτοι μεταξύ ίσων, όλων δηλαδή εκείνων των ιδρυμάτων που διενεργούν αρχαιολογική έρευνα στην ανατολική Μεσόγειο, και διεθνώς οραματιζόμαστε να καταστήσουμε την Κύπρο σημείο αναφοράς για μελετητές και επιστήμονες, όπου θα θελήσουν να έλθουν, να συνεργαστούν μαζί μας, να δουλέψουν μαζί μας και όχι απλώς να ανασκάψουν.

–Τι σας ώθησε να ασχοληθείτε με την αρχαιολογία και ειδικότερα με τα υλικά;

–Στο σχολείο είχα λάβει κλασική παιδεία, λατινικά και αρχαία ελληνικά, αυτή η παιδεία με έκανε να αντιληφθώ την πλούσια κληρονομιά της περιοχής της ανατολικής Μεσογείου. Ως γεωλόγος και ειδικός επιστήμονας επί των υλικών εντυπωσιάζομαι από τον πλούτο και την ποικιλία της αρχαίας τεχνολογίας. Επίσης, η ευρηματικότητα των αρχαίων να καταφέρουν απίστευτα τεχνολογικά επιτεύγματα μηχανικής και με τεχνολογία χωρίς την ποσότητα ενέργειας που έχουμε σήμερα.

–Η αρχαία κυπριακή τεχνολογία μοιάζει με αυτή άλλων πολιτισμών της Μεσογείου;

–Ναι, ωστόσο, η Κύπρος ως σταυροδρόμι στην ανατολική Μεσόγειο έχει επηρεαστεί από ολόκληρη την περιοχή. Όμως, το νησί ανέπτυξε και τη δική της τεχνολογία στη μεταλλουργία, στην παραγωγή κεραμικής, που πρόκειται να μελετήσουμε και να αναδείξουμε.

THE BREAKFAST SHOW

ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΤΗΝ ΞΕΝΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 07:00 - 10:00

Listen Live
www.mydeejay.com.cy

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Το διαφορετικό να μη μας τρομάζει

Η Ντάνα Παπαδάκη που σκηνοθέτησε την ταινία «Το Τέρας» λέει στην «Κ» ότι ελπίζει να ευαισθητοποιήσει το κοινό

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

«Βράδυ». Η μικρή Ζωή ξαπλώνει στο κρεβάτι της αλλά δεν μπορεί να κοιμηθεί. Η Μπτέρα της ανυσυχεί. Η Ζωή εκμυστηρεύεται πως δεν θέλει να πάει σχολείο την επόμενη μέρα, γιατί οι συμμαθητές της κοροϊδεύουν την εμφάνισή της. Την αποκαλούν το Τέρας», αυτή είναι η κεντρική ιδέα της ταινίας «Το Τέρας», που σκηνοθέτησε η Ντάνα Παπαδάκη και καταπιάνεται με το αποκρουστικό θέμα του εκφοβισμού, του bullying.

Η Ντάνα σημειώνει ότι ελπίζει α ευαισθητοποιήσει και να προβληματίσει τους μαθητές και το ευρύ κοινό ελπίζοντας ότι μελλοντικά θ' αλλάξει η στάση και η οπτική σκοπιά του κοινωνικού συνόλου σε ό,τι αφορά τη διαφορετικότητα και την αποδοχή. Η ταινία γυρίστηκε χωρίς να υπάρχει καμία κρατική χορηγία και αυτό είναι κάτι που πρέπει να αλλάξει, αρκεί, όπως λέει η Ντάνα, να ακολουθήσουμε τα παραδείγματα άλλων χωρών της Ευρώπης και όχι μόνο.

—Ντάνα, τι πραγματεύεται η νέα σου ταινία;

—Η ταινία «Το Τέρας» / «The Monster» πραγματεύεται τη διαφορετικότητα, τον κοινωνικό αποκλεισμό και το bullying (τον κοινωνικό εκφοβισμό). Η ταινία αναμένεται να προβληθεί στα σχολεία στην Κύπρο για να ευαισθητοποιήσει και να προβληματίσει τους μαθητές και το ευρύ κοινό ελπίζοντας ότι μελλοντικά θ' αλλάξει η στάση και η οπτική σκοπιά του κοινωνικού συνόλου σε ό,τι αφορά τη διαφορετικότητα και την αποδοχή. Επέλεξα να σκηνοθετήσω το συγκεκριμένο σενάριο του Μάριου Νικολάου, γιατί όταν το μοιράστηκε μαζί μου και το διάβασα με άγγιξε, αφύπνισε μέσα μου ανσυχίες, ευαισθησίες και τραυματικές εμπειρίες. Έχω στο παρελθόν βιώσει σε προσωπικό επίπεδο άγριο bullying στο σχολείο και έχω γίνει πρόσφατα μαμά άρα είναι κάτι το οποίο σκέφτομαι και με προβληματίζει πολύ. Ο κοινωνικός εκφοβισμός και αποκλεισμός είναι κάτι που πραγματικά θέλω να σταματήσει να συμβαίνει, άρα αν μπορέσω να συνεισφέρω έστω και λίγο στο ν' αλλάξει αυτή η σκληρή στάση και η διαφορετικότητα να γίνεται αποδεκτή είναι κάτι πολύ σημαντικό για μένα.

—Πώς προσεγγίζεις το ζήτημα του εκφοβισμού αλλά και των άλλων κοινωνικών διακρίσεων κινηματογραφικά;

—Υπάρχουν πολλοί τρόποι να προσεγγίσεις αυτό το θέμα. Για τη συγκεκριμένη ταινία η δική μου σκηνοθετική προσέγγιση είναι λιτή και όσο γίνεται πιο καθημερινή, η γλώσσα του διαλόγου είναι στην καθημερινότητα κυπριακή (για να μπορούν να ταυτιστούν πιο εύκολα οι θεατές), είναι κινηματογραφικό το αποτέλεσμα, οπτικά η ατμόσφαιρα και ο χώρος ενδυναμώνει το θέμα και την ιστορία

χωρίς να προδίδει όμως τι ακριβώς συμβαίνει. Δεν ήθελα να υπάρχει οπτικά ή λεκτικά απόδοση βίας, γιατί, όπως σας είπα, η ταινία έγινε με στόχο να προβληθεί στα σχολεία άρα τη σκηνοθέτησα με πρωταρχικό στόχο οπτικά να είναι κατάλληλη για πιο νεαρούς θεατές.

Γενικά προσπάθησα η ταινία να έχει μια ροή, να κτίσει αργά την περιέργεια των θεατών, να τους κρατήσει σε εγρήγορση και να δοθεί η απάντηση του τι ακριβώς συμβαίνει την κατάλληλη στιγμή, γι' αυτό και επέλεξα να είναι όλη η ταινία μονοπλάνο. Δεν ήθελα να έχει μοντάζ, γιατί νιώθω πως χωρίς cuts ενδυναμώνεται η «αλήθεια» της συγκεκριμένης κατάστασης. Επίσης, όταν συζητάγαμε και σκεφτόμασταν δημιουργικά το πώς θα μοιάζει οπτικά το σενάριο ήθελα κάτι λίγο μαγικό που ν' αγγίζει όμως το πραγματικό και ανθρώπινο που αναγνωρίζουμε σαν σήμερα, όχι κάτι ξένο, μίνιμαλ ή φουτουριστικό. Για το «τέρας» θέλαμε να πάμε με κάτι που φαίνεται διαφορετικό αλλά συνάμα όχι τρομακτικό. Η όλη διαδικασία ήταν

“

«Δεν ήθελα να υπάρχει οπτικά ή λεκτικά απόδοση βίας, γιατί, όπως σας είπα, η ταινία έγινε με στόχο να προβληθεί στα σχολεία άρα τη σκηνοθέτησα με πρωταρχικό στόχο οπτικά να είναι κατάλληλη για πιο νεαρούς θεατές», λέει η Ντάνα στην «Κ».

πολύ δημιουργική και πιστεύω πως όλοι οι συντελεστές την απολαύσαμε.

—Αυτή είναι η δεύτερη ταινία μικρού μήκους που κάνεις φέτος. Σε βρίσκουμε σε δημιουργική φάση;

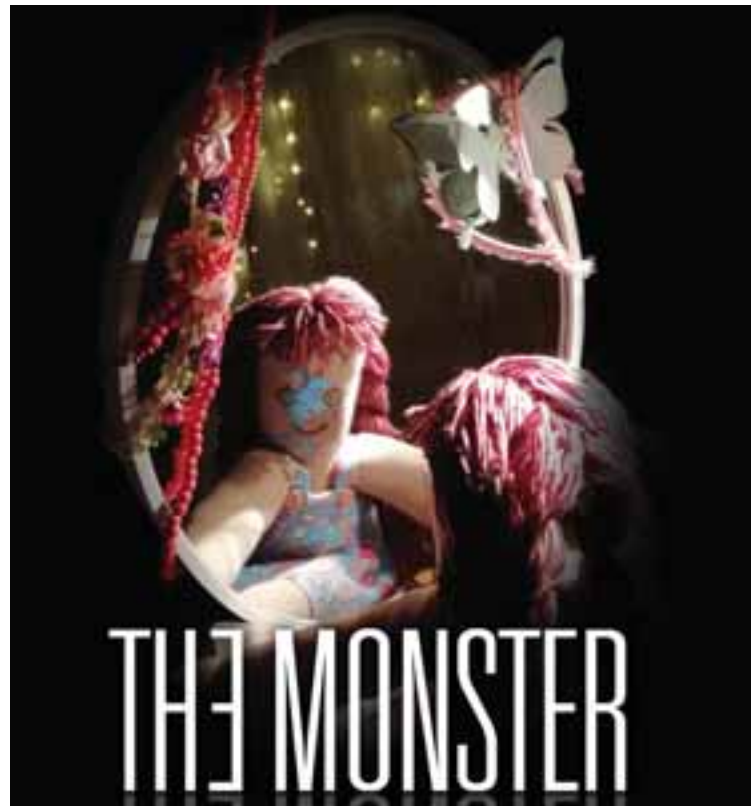
—Φέτος ήμουν αρκετά τυχερή ώστε να σκηνοθετήσω ακόμα μια μικρού μήκους ταινία με τίτλο «Off Guard». Αυτή βρίσκεται στο στάδιο της μεταξοπαραγωγής άρα έχω ακόμα αρκετή δουλειά μπροστά μου, γιατί έχει οπτικά και ηχητικά εφέ άρα πολύ ποστ. Θα έλεγα πως βρίσκομαι σε μια σκοτεινή περίεργη δημιουργική φάση της ζωής μου, θέλω να κάνω συνέχεια πολλά δημιουργικά πράγματα πολύ διαφορετικά απ' αυτά που έχω κάνει μέχρι τώρα, τα περισσότερα με τα οποία καταπιάνομαι είναι συνθέσεις challenging, έχουν ρίσκα και πιέζουν τα όρια του comfort zone μου, αλλά μ' αρέσει. Για το μόνο που θα παραπονεθώ λίγο είναι το ότι δεν βρίσκω χρόνο να κοιμάμαι.

Η ταινία «Το Τέρας» σε σκηνοθεσία Ντάνας Παπαδάκη γυρίστηκε με στόχο να προβληθεί στα σχολεία και αφορά τον κοινωνικό εκφοβισμό (bullying).

Καμία κρατική χορηγία

Η σκηνοθέτρια της ταινίας σημειώνει ότι η ταινία «Το Τέρας» υλοποιήθηκε χωρίς κρατική χορηγία και με βασική οικονομική στήριξη του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, τον οποίο ευχαριστεί προσωπικά. Τη δημιουργία της ταινίας υποστήριξαν επίσης οι: ΚΙΣΑ (Κίνηση για Ισότητα, Στήριξη, Αντιτρατισμό), G4S Secure Solutions Cyprus Ltd, Royal Crown Insurance Cyprus, Cablenet και Lifetime Kids Rooms. Αξίζει να αναφερθεί ότι η ταινία έτυχε θερμής υποδοχής από την Επιτροπή Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία χρειάζεται να ανακαλύψουμε τον τροχό αλλά απλώς να μελετήσουμε τι κάνουν αυτές οι χώρες (που είχαν γρήγορη και αξιόλογη ανάπτυξη στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών) και να υιοθετήσουμε ως κράτος παρόμοιες στρατηγικές, οικονομική στήριξη και νόμους. Αν υπάρχει θέληση όλα γίνονται, απλώς χρειάζεται αρκετή και σκληρή δουλειά, στο τέλος της ημέρας όμως το αποτέλεσμα θα είναι να αναπτυχθεί οικονομικά η χώρα μας άρα ουσιαστικά δεν υπάρχει και λόγος το κρά-

—Ποιες είναι οι διαφορές που εντοπίζεις από την αμέσως προηγούμενη δουλειά σου που πάλι καταπιάνοταν, αν δεν κάνω λάθος, με κοινωνικό θέμα;

—Η προηγούμενη μου ταινία «5 Τρόποι να Πεθάνεις» ήταν μαύρη κωμωδία, καταπιάνοταν με κοινωνικά ζητήματα αλλά ήταν συνάμα πιο εμπορική και απευθυνόταν σε άλλο κοινό.

Το «Τέρας» είναι μια κοινωνική ταινία θα έλεγα λίγο πιο ευαίσθητη και με πιο σοβαρή θεματολογία, έχει άλλο ύφος και στόχο, απευθύνεται σε όλους αλλά προπαντός στα παιδιά, τους γονείς, τους δασκάλους άρα η προσέγγιση είναι διαφορετική. Η «Off Guard» είναι πιο art house και πιο δύσκολη ταινία, έχει ύφος σκοτεινό και μυστήριο, καταπιάνεται με την ύπαρξη, τους φόβους μας, τον θάνατο εκεί η σκηνοθετική μου προσέγγιση είναι διαφορετική, χρειάζεται να είναι διαφορετική.

Οι περισσότεροι δημιουργοί συνήθως επιλέγουν να καταπιάνονται με κοινωνικά ζητήματα. Τα ζούμε, προβληματιζόμαστε, μας αγγίζουν

“

Γενικά προσπάθησα η ταινία να έχει μια ροή, να κτίσει αργά την περιέργεια των θεατών, να τους κρατήσει σε εγρήγορση και να δοθεί η απάντηση του τι ακριβώς συμβαίνει την κατάλληλη στιγμή, γι' αυτό και επέλεξα να είναι όλη η ταινία μονοπλάνο.

και θέλουμε ενεργά μέσω της κινηματογραφικής καλλιτεχνικής έκφρασης να εκφέρουμε την άποψή μας. Σε κάποιους από μας αρέσει να είμαστε σταθεροί σε κινηματογραφικό ύφος ή σκηνοθετικό στυλ. Εμένα μου αρέσει η κάθε μου ταινία να είναι διαφορετική σε ύφος αλλά και σκηνοθετικά η κινητήριος δύναμή μου έχει να κάνει με τη δυσκολία και την πρόκληση.

Όσο μεγαλώνουμε και μαθαίνουμε μέσα από τις εμπειρίες μας, αλλάζουμε και εξελισσόμαστε. Η τεχνολογία γύρω μας αλλάζει, οι επιλογές μας αλλάζουν άρα και οι ταινίες μας αλλάζουν, ωριμάζουν.

info

«Το Τέρας», Κύπρος 2018, σκηνοθεσία Νάνα Παπαδάκη, σενάριο Μάριος Νικολάου, σε παραγωγή Μάριος Νικολάου (Σύγχρονες Αλτερνατιβες) και Associate Producer: Sleepwalker Films. Παίζουν, Μυρσίνη Χριστοδούλου και Ζωή Νικολάου.

Χρειάζεται κρατική στρατηγική και όραμα

—Πώς εξελίσσεται η κινηματογραφική βιομηχανία στην Κύπρο;

—Αργά. Έχω όμως την ελπίδα ότι αυτό σύντομα θ' αλλάξει όμως και υπάρχουν πολλοί τρόποι για να γίνει αυτό με γρήγορο ρυθμό φτάνει να υπάρχει κρατική στρατηγική και όραμα. Υπάρχουν πολλά που μπορούν να γίνουν για να ενισχυθεί η κυπριακή κινηματογραφική βιομηχανία αλλά τα δύο πιο βασικά που πιστεύω πως αν υιοθετηθούν θα έχουν ως αποτέλεσμα τη γρήγορη και επιτυχή ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα είναι:

α) Να αυξηθεί το κονδύλι της Σ.Ε.Κιν. (δηλαδή της κρατικής χορηγίας για τον κινηματογράφο και

τα οπτικοακουστικά) από 1 εκατομμύριο σε 7 εκατομμύρια ετησίως (ισάξιο δηλαδή του ποσού με το οποίο χορηγείται ετησίως με κρατικά το κυπριακό θέατρο) ώστε να υπάρχει αξιόλογος αριθμός ετήσιων κυπριακών παραγωγών ταινιών με αποτέλεσμα την ουσιαστική ανάπτυξη της οπτικοακουστικής βιομηχανίας και

β) να δίνονται κίνητρα σε εταιρίες ή /και αυτόνομους επενδυτές που να τους ωθούν στο να επενδύουν χρήματα στην παραγωγή κυπριακών ταινιών με αντάλλαγμα φοροαπαλλαγής πάνω στο ποσό της επένδυσής τους. Τα δύο παραδείγματα που αναφέρω είναι μέτρα και στρατηγικές που έχουν στη νομοθεσία τους πολλές άλλες χώρες του κόσμου και της

Ε.Ε., κράτη με όραμα, που αντιλαμβάνονται την οικονομική, κοινωνική αξία και δύναμη της Έβδομης Τέχνης και ενεργά στηρίζουν και επενδύουν σε αυτήν. Άρα ευτυχώς ως χώρα δεν χρειάζεται να ανακαλύψουμε τον τροχό αλλά απλώς να μελετήσουμε τι κάνουν αυτές οι χώρες (που είχαν γρήγορη και αξιόλογη ανάπτυξη στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών) και να υιοθετήσουμε ως κράτος παρόμοιες στρατηγικές, οικονομική στήριξη και νόμους. Αν υπάρχει θέληση όλα γίνονται, απλώς χρειάζεται αρκετή και σκληρή δουλειά, στο τέλος της ημέρας όμως το αποτέλεσμα θα είναι να αναπτυχθεί οικονομικά η χώρα μας άρα ουσιαστικά δεν υπάρχει και λόγος το κρά-

τος να μην υιοθετεί άμεσα στρατηγική ανάπτυξης της κυπριακής οπτικοακουστικής βιομηχανίας.

—Θα παρουσιάσεις τη δουλειά σου στο Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Κύπρου. Ο θεσμός αυτός είναι ένα πρώτο καλό βήμα για τους Κύπριους δημιουργούς;

—Το ISFFC είναι το κυπριακό εθνικό κρατικό φεστιβάλ, ένα φεστιβάλ με χρόνια στο ενεργητικό του. Κάθε χρόνο γίνεται ακόμα καλύτερο. Ναι, είναι κατά την άποψή μου η πιο αξιόλογη και η νούμερο ένα φεστιβαλική επιλογή για κάθε Κύπριο δημιουργό που θέλει να κάνει την πρεμιέρα της μικρού μήκους ταινία του στη χώρα του.

Αν υπάρχει θέληση όλα γίνονται, απλώς χρειάζεται αρκετή και σκληρή δουλειά, τονίζει η Ντάνα.

Το παιχνίδι των λέξεων με τις εικόνες

Ο καθηγητής Πέρι Νόντελμαν μιλάει στην «Κ» για τον αξεπέραστο αφηγηματικό μηχανισμό των παιδικών βιβλίων

Του ΔΙΟΝΥΣΗ ΜΑΡΙΝΟΥ

Μια απλή παρατήρηση πείθει και τον πλέον ανυποψίαστο: καμία εικόνα δεν είναι άνευ νοήματος. Για τους ενήλικες, η εγκεφαλική και συναισθητική επεξεργασία του οπτικοποιημένου λόγου γίνεται αυτομάτως – αντλώντας από την πηγή της εμπειρίας τους. Για τα παιδιά, όμως, η ανάγνωση ενός εικονογραφημένου βιβλίου συνιστά κάθε φορά μια καινούργια εμπειρία γεμάτη από άγνωστα σημαίνοντα και σημανόμενα.

Ο ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου του Γουίνιπεγκ στον Καναδά, Πέρι Νόντελμαν, με το βιβλίο του «Λέξεις για εικόνες. Η αφηγηματική τέχνη του παιδικού εικονογραφικού βιβλίου» (εκδ. Πατάκι) προχωράει σε μια πρωτοποριακή ανάλυση, στην οποία εξετάζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εικονογραφημένου βιβλίου, αλλά και τις δυναμικές που αναπτύσσονται από τη συνύπαρξη του λόγου και της εικόνας. Αντλώντας ιδέες από μια ποικιλία πηγών, ο Νόντελμαν, εξέχων θεωρητικός και κριτικός της παιδικής λογοτεχνίας, καθώς και συγγραφέας βιβλίων για παιδιά και νέους, εξερευνά την αλληλεπίδραση του κειμένου και της εικόνας και την παραγωγή αφηγηματικής πληροφορίας που διεγείρει τη σκέψη και τη φαντασία σε τέτοιο βαθμό που κανένα μέσο δεν θα μπορούσε να καταφέρει αν λειτουργούσε από μόνο του.

Με αφορμή την παρουσία του στο συνέδριο της IBBY (Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου) που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα (30 Αυγούστου - 1 Σεπτεμβρίου), ο κ. Νόντελμαν

«Οι λέξεις είναι μια μορφή κώδικα, δεν σημαίνουν πάντα αυτό που λένε. Σε αντίθεση με την εικόνα που δείχνει ευθέως αυτό που είναι».

«Η διαφοροποίηση των εικονογραφικών βιβλίων από τα άλλα είναι ότι μιλούν στον αναγνώστη με δύο διαφορετικούς τρόπους. Είναι, δε, ενδιαφέροντα όταν αυτοί οι τρόποι συγκλίνουν σε ένα κοινό μήνυμα.

Στην πραγματικότητα μας προκαλούν να γίνουμε κριτικοί αναγνώστες και να καταλάβουμε πως δεν θα μάθουμε όλη την ιστορία από τις λέξεις που τη συνθέτουν. Τείνουμε να πιστεύουμε πως τα παιδικά βιβλία είναι απλά, όμως, αυτή η εντύπωση είναι ολότελα λανθασμένη», σημειώνει ο κ. Νόντελμαν.

Με τη βοήθεια του βιβλίου του ανοίγεται μπροστά μας μια ολόκληρη δομή με την οποία γεννιέται ένα εικονογραφημένο βιβλίο. Λέει ο κ. Νόντελμαν: «Πάντα με ενδιέφερε να δω πώς λειτουργεί ένα βιβλίο στα παιδιά. Πώς διηγείται την ιστορία, τι χρώματα έχει επιλέξει ο εικονο-

γράφος για να ντύσει τα σχέδιά του ή πώς οι εικόνες σχετίζονται μεταξύ τους. Αυτό που ανακάλυψα ήταν ότι ακόμη και η πιο απλή εικόνα, αυτή που θεωρούμε πως φτιάχτηκε εύκολα, είναι στην πραγματικότητα πολύ σύνθετη».

Ο κ. Νόντελμαν καταρρίπτει τον κλασικό «μύθο» ότι η εικόνα είναι πιο επιδραστική σε σχέση με το κείμενο – ειδικά στα παιδιά. Αντίθετα το εξής: «Δεν το δέχομαι απόλυτα αυτό. Τα παιδιά από πολύ

μικρά εντυπωσιάζονται όταν ακούν ιστορίες δίχως να έχουν μπροστά τους κάποια συγκεκριμένη εικόνα. Όπως μας λέει και η σημειολογία, οι λέξεις είναι μια μορφή κώδικα, δεν σημαίνουν πάντα αυτό που λένε. Σε αντίθεση με την εικόνα που δείχνει ευθέως αυτό που είναι. Φυσικά, για τα παιδιά είναι πιο εύκολο να πάρουν έναυσμα από την εικόνα και στη συνέχεια να κατανοήσουν το κείμενο».

Αλλη μια εντύπωση που έχουμε για τα παιδικά βιβλία είναι ότι αναπαράγουν, ως επί το πλείστον, τα

κοινωνικά και φυσιογνωμικά πρότυπα.

Είναι όλοι οι ήρωες ξανθοί, λευκοί και με γαλάζια μάτια; Σημειώνει χαρακτηριστικά: «Αυτό, ξέρετε, τείνει πλέον να αλλάξει. Στις ΗΠΑ ολοένα και περισσότερο βραβεύονται βιβλία που έχουν ήρωες μέλη της αφροαμερικανικής κοινότητας. Από την άλλη, ναι, αν κρίνει κανείς από τον όγκο των τίτλων που εκδίδονται κάθε χρόνο, μάλλον δεν έχουμε φτάσει ακόμη στο επιθυμητό επίπεδο να εκπροσωπούνται στα παιδικά βιβλία όλοι οι χαρακτήρες και οι φυλές».

Ο Πέρι Νόντελμαν είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου του Γουίνιπεγκ, συγγραφέας βιβλίων για παιδιά και κριτικός παιδικής λογοτεχνίας.

Η πλειονότητα των βιβλίων έχει πρόθεση να απευθυνθεί σε ένα μεγάλο κοινό. Δεν ξέρω αν επιθυμούν να προβάλλουν έναν ιδεατό κόσμο στα παιδιά, αλλά σίγουρα να πουλήσουν αντίτυπα».

Το σίγουρο είναι πως όταν ξεφυλλίζει κανείς ένα βιβλίο, έστω και ασυνείδητα, μετέχει σε ένα παιχνίδι σημείων και σημάνσεων που τον επηρεάζουν. Ο κ. Νόντελμαν σημειώνει πως αν και δεν το προσέχουμε, «το χρώμα των εικόνων, οι γραμμές του, σε ποιο σημείο της σελίδας συμβαίνει η δράση, αλλά ακόμη και ο αριθμός και η σελίδες ενός βιβλίου είναι καθοριστικοί παράγοντες για την ανάγνωση ενός βιβλίου. Όλα αυτά είναι σημειωτικοί κώδικες που μετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της αφηγηματικής πληροφορίας που λαμβάνει ο αναγνώστης, το παιδί εν προκειμένω, καθώς διαβάζει».

LOVE
100.7 FM
98.1 & 105.7

**ΤΟ Νο1 ΠΡΩΙΝΟ
ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ**

**ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ
ΑΡΤΕΜΙΟΥ**

24.5%

LOVE FM
100.7

15.7%

SUPER

14.7%

SFERA

14.6%

KAIK

12.9%

MIX FM

* ΣΤΙΣ ΗΛΙΚΙΕΣ 18-44 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΑΚΡΟΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΡΟΝ-IMP-ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ (1/05/2018 - 31/07/2018)

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
06:00 - 10:00

**ΤΑΣΟΣ
ΤΡΥΦΩΝΟΣ**

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του ΝΤΙΝΟΥ ΣΙΩΤΗ

Επαυξημένη κανονικότητα

Η νέα κανονικότητα είναι εδώ και ρυθμίζει τις ζωές μας. Χωρίς καμία επιβάρυνση έχουμε εθιστεί στα νέα δεδομένα που βρίσκονται στον αντίποδα με όσα κάποτε θεωρούσαμε φυσιολογικά. Το θεωρούμε κανονικό σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο να συγκρούονται αναρχικοί και αστυνομία γωνία Τοσίτσα και Πατισίων, όπως το θεωρούμε και κανονικό αυτοκίνητα και μηχανάκια να βρίσκονται σε πεζόδρομους και πεζοδρόμια ή να φράζουν τις μπάρες για τα αναπηρικά καροτσάκια. Το φοιτητικό κίνημα θεωρείται φυσιολογικό να μην είναι ρωμάλιο και να μην παρεμβαίνει όπου δει, κατά παραίνεση του αρμόδιου υπουργού, μιας και άλλες οι προτεραιότητές του: διακίνηση ναρκωτικών και διευκόλυνση λαθρεμπορίου, ξυλοδαρμός αντιφρονούντων καθηγητών, χειραφέτηση ιδεών και σκέψης. Το θεωρούμε κανονικό να καταδιώκεται η αριστεία και να θεωρείται μειονέκτημα, ενώ αποθεώνονται η ημιμάθεια, η ημιπασχολήση, οι ημιργίες. Μην μιλάτε για αξιολόγηση, το μόνο όπλο για να πάει μπροστά μια κοινωνία. Εύκολα οι σειρήνες της μισαλλοδοξίας και του δικασμού έχουν μεταμορφωθεί σε μουσές που εμπνέουν τους κρατούμενους.

Η αρετή είναι ό,τι χειρότερο μπορεί να σου τύχει και δεν αξίζει πια να αγωνίζεται κανείς για σιδηρούς μεγάλο, ευγενές και ωραίο, αφού η νέα συνταγή κοινωνικής επιτυχίας στηρίζεται στο παιδί τρίπτυχο που βασίζεται η νέα, επαυξημένη κανονικότητα: πτυχίο χωρίς σπουδές, σύνταξη στα σαράντα, μισθός χωρίς εργασία.

Φαντάζει ουτοπικό, όμως ο ουτοπικός παραδίδει τα όπλα μπροστά στα νέα κόλπα που τον καθιστούν ξεπερασμένο. Το μη κανονικό είναι η νέα κανονικότητα. Τη συνθήσαμε τη νέα κατάσταση, δεν μας προκαλεί πια εντύπωση το «μπουλινγκ» που δεχόμαστε ως λαός από κάθε μορφής εξουσιαστές. Δεν μας εκπλήσσει πια που τους ελεγκτές του ΣΔΟΕ τους πλάκωνουν στο ξύλο ιδιοκτήτες σουβλατζιδίκων, ούτε που στην κοσμοπολίτικη Μύκονο τους συλλαμβάνει η ίδια η αστυνομία και τους οδηγεί στο τμήμα, ούτε που στη Σαντορίνη μπράβοι ξυλοκοπούν υπάλληλο της Πολεοδομίας. Δεν έχουν τίποτε το συλλογικό οι τάχα μου «συλλογικότητες», αφού δεν είναι τίποτε

Το θεωρούμε κανονικό σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο να συγκρούονται αναρχικοί και αστυνομία γωνία Τοσίτσα και Πατισίων, όπως θεωρούμε και κανονικό αυτοκίνητα και μηχανάκια να φράζουν τις μπάρες για τα αναπηρικά καροτσάκια.

Η ανοχή που δείχνει ο μέσος Έλληνας απέναντι στην ανομοιογένεια, στη βλακεία, στην ανεπάρκεια και στον φασισμό είναι πέραν πάσης φαντασίας.

άλλο από βαρβάρους ατομικότητες, κλειστά κελύφη κακομαθημένων παιδιών. Γιατί, ποια συλλογικότητα καταστρέφει τη δημόσια παρουσία; Ποια συλλογικότητα καίει τρόλεϊ και σπάει ακυρωτικά μηχανήματα, κοινό κτήμα του δημοσίου συμφέροντος και του εργαζόμενου απλού πολίτη, επισπεύδοντας έτσι την ιδιωτικοποίηση των μέσων μαζικής μεταφοράς; Αν ζητήσουν οι Έλληνες ένα πρωί και διαπιστώσουν ότι οι Αρχές δεν σέβονται κανένα νομικό ή κοινωνικό πλαίσιο, δεν θα εκπλαγούν. Έχουμε τόσο συνθήσει στην αναρχία, στην ανομία και στην ατιμωρησία και μόνο θεωρητικά ενδιαφερόμαστε για τους δημοκρατικούς θεσμούς. Το αβγό του φιδιού έχει κατακυλώσει και έχει εισδύσει στη νοσηρότητα μας. Η ανοχή που δείχνει ο μέσος Έλληνας απέναντι στην ανομοιογένεια,

στη βλακεία, στην ανεπάρκεια και στον φασισμό είναι πέραν πάσης φαντασίας. Ο μέσος Έλληνας έχει γίνει έρμαιο φόβου. Αλλά τι να περιμένει κανείς από μια κοινωνία σε παρακμή που έχει χάσει τα ανακλαστικά της και οδεύει προς το άγνωστο; Επιπλέον, έχουμε εθιστεί στην ιδέα ότι είναι πιθανόν μερικά νέα για τα fake news ίσως και να είναι fake news.

Ο φιλόσοφος Αρνολντ Τόινμπ στο μνημειώδες έργο του A Study of History, λέει ότι οι πολιτισμοί στην ιστορική τους πορεία, πάντα αποτυγχάνουν με τον ίδιο, γενικά, τρόπο. Ο σημαντικότερος παράγοντας για την επικράτηση ενός πολιτισμού εν εξελίξει, γράφει, είναι η μίμηση, η πανανθρώπινη συνήθεια κατά την οποία οι άνθρωποι μιμούνται τη συμπεριφορά και τους τρόπους αυτών που θαυμάζουν. Όσο η καθεστειακή τάξη του πολιτισμού δύναται να εμπνέει θαυμασμό και αγάπη στον λαό, ο πολιτισμός ευμερεί, γιατί οι αποκτηθείσες κοινές αξίες και προθέσεις που υπάρχουν από τη μίμηση, εμποδίζουν τις πιέσεις των ανταγωνιστικών ταξικών συμφερόντων να τον διαλύσουν. Οι πολιτισμοί αποτυγχάνουν, συνεχίζει ο Τόινμπ, επειδή οι κυρίαρχες τάξεις χάνουν την ικανότητα να εμπνέουν μίμηση.

Αυτό συμβαίνει επειδή τα μέλη της ελίτ εμπνέουν τόσο στη διατήρηση της δύναμης και των προνομίων τους (καρέκλα), ώστε παραλείπουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της κοινωνίας. Καθώς αυτά τα προβλήματα όλο και μεγαλώνουν και τίθενται εκτός ελέγχου, η κυρίαρχη τάξη χάνει την ικανότητα να καταφέρει στη δύναμη της επιβολής. Αυτό έχει ως συνέπεια, έξω από τον κύκλο της πολιτικής ελίτ και τα παράσιτά της, ολοένα και μεγαλύτερα μέρη των πληθυσμών να μετατρέπονται σε αυτό που ο Τόινμπ αποκαλεί εσωτερικό προλεταριάτο, μια όλο και πιο δυσχερή, μισητή κατάσταση στην οποία εξακολουθεί να παρέχει στην κυβέρνηση ελίτ «κρέας για τα κανόνια», αλλά δεν βλέπει πια κάτι να θαυμάσει ή να μιμηθεί σε αυτούς που την κυβερνούν.

Αυτή είναι η σύγχρονη ελληνική κοινωνία μέσα στην οποία ζούμε, έξοδος προς τη νέα κανονικότητα, αυτή είναι η κολυμβήθρα του Σιλωάμ στην οποία αναβαπτίζομενοι βουλάζουμε, γιατί δεν έχουμε ηγέτες να θαυμάσουμε. Αντιθέτως, είχαμε και έχουμε ηγέτες, ήρωες, πρότυπα, πολύ καλύτερους των περιστάσεων των οποίων μιμούμαστε, με αποτέλεσμα το μέλλον όλο να ξεμακραίνει...

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΤΟΠΑΛΗ

Ο μύθος της ποίησης πέθανε, ζήτω ο μύθος

ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ, ΟΡΦΕΑΣ ΑΠΕΡΓΗΣ, ΦΟΙΒΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ, ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, ΓΙΑΝΝΑ ΜΠΟΥΚΟΒΑ, ΘΟΔΩΡΗΣ ΧΙΩΤΗΣ, επίμετρο: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**
Μια συζήτηση για την ποίηση τώρα εκδ. φρμκ, 2018, σελ. 221

Μεγάλωσα, και στην ποίηση, στη σκιά μιας ηρωικής εποχής όπου μεσουράνησαν ονόματα ανήκοντα εδώ και δεκαετίες στη σφαίρα του μύθου. Οι σκιές, όμως, βρίσκονται σε κίνηση. Παραδείγματος χάριν, αποτραβιούνται. Μαζί με τη σκιά των μεγάλων αποτραβήχτηκε στον καιρό μας και ο δοκιμακός-κριτικός λόγος γύρω από την ποίηση, εν πολλοίς και ο δημόσιος διάλογος γύρω από αυτήν. Μεγάλωσαν ήδη γενιές στο λιοπύρι της απουσίας και της σιωπής. Αλλά τα πράγματα αλλάζουν.

Επτά ποιήτριες και ποιητές σημερινοί, με έργο πίσω τους, συγκεντρωμένοι γύρω από το εξαιρετικό περιοδικό Φάρμακο [φρμκ] (πρώτο τεύχος άνοιξη-καλοκαίρι 2013) συζητούν επί σειράν ετών σε μια οργανωμένη δημόσια συζήτηση όπου τέθηκαν όλα τα πιθανά ερωτήματα: τι γίνεται με τους προγόνους, γιατί και πώς γράφεται η ποίηση, πώς αλληλεπιδρά με τις άλλες τέχνες αλλά

και με την επιστήμη, τη θεωρία και την κριτική, πώς αναμετρείται με την ιστορία κ.ά. Γεννημένοι ανάμεσα στο 1964 και στο 1977 οι ποιήτριες και οι ποιητές που καταγράφουν εδώ τις απόψεις τους δεν ανήκουν επ' ουδενί στην ίδια κατεύθυνση όσον αφορά το ύφος, τη φόρμα, το περιεχόμενο των ποιημάτων τους. Αυτό που τους συνδέει είναι ίσως περισσότερο η ανάγκη και η κουλτούρα του διαλόγου, που ξεκάρφαρα αποτυπώνεται στο βιβλίο που συζητούμε. Από τον Χιώτη, βραβευμένο ήδη διεθνώς για την ψηφιακή του ποίηση, μέχρι την Μπούκοβα που στην πατρίδα της, τη Βουλγαρία, βραβεύθηκε για τις μεταφράσεις της από τα αρχαία ελληνικά (μεταφράζει, επίσης, από τα νέα ελληνικά και τα λατινικά) από τον πειραματικό ποιητή-περφόρμερ Αμανατίδη μέχρι την πανεπιστημιακή Γιαννίσση από τον

διοργανωτή του «Με τα λόγια γίνεται» Ιωαννίδη μέχρι τη διευθύντρια του «Φάρμακου» Ηλιοπούλου και τον πολυσοκλή Απέργη έχει υφανθεί, με τα χρόνια, ένας πυκνός ιστός συνυπαρξης, συνεργασίας, διαλόγου που φέρει τώρα γόνιμους καρπούς.

Ο αναγνώστης θα απολαύσει κατά σημεία απόψεις τολμηρές, κρυφάλλινες, καταγεγραμμένες μάστιχα σε αντίστοιχο τόνο φρεσκάδας και φαντασίας. Θα διαβάσει, έτσι, για την ποίηση ως «άσκηση στην ετοιμότητα», για τη νεοπαγή ηθική της «εστίασης στο κείμενο και όχι στο δικό μου», για την ικανότητα της ποίησης στο «εννοιολογικό μιζαρισμό» αλλά και για «το παρόν ως φαγούρα» και την «ποίηση ως πολεμική τέχνη». Η έμφαση δίνεται συχνά στην παραδοχή της αδυναμίας, του κενού και της έλλειψης, αλλά και στην ανάγκη να στηθούν γέφυρες. Η

δυναμική, καθόλου μεγαλοκλίτικη διατύπωση τέτοιων διαπιστώσεων και αιτημάτων μορφοποιεί, στα μάτια μου, απαραγνώριστο μανιφέστο. Κατανοώ, όμως, απόλυτα την επιμονή των συντακτών του βιβλίου να απέχουν από τέτοια αμαρτωλά μονοπάτια.

Κατά σημεία, ο λόγος ορισμένων από τις ποιήτριες και τους ποιητές είναι διατυπωμένος στη βαριά επιστημονική αρχική των σύγχρονων πολιτισμικών σπουδών, σπουδών φύλου κ.λπ. ενώ ρητές και πυκνές είναι οι σχετικές αναφορές σε θεωρητικούς επιστήμονες και στοχαστές από αυτά τα πεδία. Ευτυχώς, στη συζήτηση και τις υπομνήσεις κυριαρχούν οι ποιητές, και μάλιστα οι παλιοί καλοί: ο Σεφέρης, ο Ελιот, η Τσβετάγιεβα.

Καθόλου περίεργο, καθώς πρόκειται για μορφές που όχι μόνον εισήγαγαν μείζονες «μεταρρυθμίσεις» αλλά και δεν φοβήθηκαν τον κριτικό - θεωρητικό μόχθο. Ξαφνιάζει λίγο η απουσία νεότερων ποιητριών-ποιητών συνομιλητών από τον διεθνή χώρο, μετά την εποχή των ιερών τεράτων. Αραγε η πρόταση των συντακτών του τόμου είναι ένα χαρμάνι των μεγάλων του μοντερνισμού, των θεωρητικών του μεταμοντέρνου και της πολύμορφης εμπειρίας και πρακτικής του παρόντος χρόνου;

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΘΟΔΩΡΗ ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ο Θοδωρής Παπαθεοδώρου έχει γράψει 19 μυθιστορήματα ενήλικων τόσο με το πραγματικό του όνομα όσο και με το λογοτεχνικό ψευδώνυμο Θάνος Δραγούμης. Το τελευταίο του ιστορικό μυθιστορήμα «Γυναίκες της μικρής πατρίδας» (εκδόσεις Ψυχογιός, Μάρτιος 2018) διαδραματίζεται στη Θεσσαλονίκη, στην Αθήνα, στη Φιλιππούπολη, στη Δυτική Μακεδονία και στην Κρήτη κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;

Τον «Λαβρινθο των πνευμάτων» του Κάρολος Ρουίθ Θαφόν και το «Σκοτεινό Βερολίνο» του Χάραλντ Γκίλμπερτ, αφού έχω ένα είδος εμμονής με τη δεκαετία του '40 και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ποιος ήρωας/ηρωίδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;

Ο Γιούγκερμαν του Καραγάτση.

Διοργανώνετε ένα δειπνό. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες;

Διάφορους και διαφορετικούς: Τομ Ρόμπινς, Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, Ιζαμπέλ Αλιέντε, Φίλιπ Κερ, από τους ξένους. Από τους δικούς μας την Πηνελόπη Δέλτα, τον Μ. Καραγάτση, την Ιωάννα Καρυστιάνη, τον Νίκο Θέμελη και τον Γιάννη Ξανθούλη.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου;

Χτίζεις στην άμμο και χτίζοντας και ξαναχτίζοντας κάνεις την άμμο πέτρα.

Και ποιο είναι το βιβλίο που έχετε διαβάσει τις περισσότερες φορές;

Τα «Μυστικά του Βάλ-

του» ως παιδί. Το «Αρωμα του Ονείρου» και όλα τα βιβλία του Τομ Ρόμπινς ως φοιτητής. Τα «Εκατό χρόνια μοναξιά» στη συνέχεια.

Ενα ιστορικό μυθιστορήμα με φόντο τον μακεδονικό αγώνα, αποκτά μια άλλη επικαιρότητα σήμερα; Για τον πολίτη ναι, για τον αναγνώστη όχι. Η Ιστορία δεν επικαιροποιείται, ειδικά είναι ρεπορτάζ, προπαγάνδα ή προβοκάτσια. Ο μακεδονικός αγώνας βασιζόταν αποκλειστικά σε εθελοντές, άνδρες και γυναίκες, κι αυτό είναι το μεγαλείο του. Δυστυχώς, ετούτος ο λαμπρός αγώνας που με τρομερές θυσίες αποσόβησε τον εκκολαβισμό της Μακεδονίας, παραμένει άγνωστος στους περισσότερους και από κάποιους λίγους δυσφημείται συστηματικά.

Ποια η σημασία και ο ρόλος των γυναικών στο βιβλίο σας;

Μέγιστος, όπως ήταν και ο ρόλος των γυναικών στον μακεδονικό αγώνα, αλλά και σε κάθε αγώνα του λαού μας. Νοσηλεύτριες, αγρότισσες, πράκτορες των ελληνικών προξενείων, αλλά κυρίως ατρόμητες δασκάλες, όλες αυτές οι γυναίκες στήριξαν τον αλτρίστο και δοκιμαζόμενο ελληνισμό της Μακεδονίας, κάποιες από αυτές θυσιάζοντας την ίδια τους τη ζωή.

Πρώτα σε πωλήσεις

Ανθρωπιστικές Επιστήμες

1 «21 Lessons for the 21st Century» του Yuval Noah Harari (Cape Jonathan)

2 «Crashed - How a Decade of Financial Crises Changed the World» του Adam Tooze (Allen Lane)

3 «Roller-Coaster: Europe, 1950-2017» του Ian Kershaw (Allen Lane)

4 «Talaat Pasha - Father of Modern Turkey, Architect of Genocide» του Hans Lucas Kieser (Princeton University Press)

5 «The Monarchy of Fear - A Philosopher Looks at Our Political Crisis» της Martha Nussbaum (Oxford University Press)

Θετικές Επιστήμες

1 «The Book of Why - The New Science of Cause and Effect» του Judea Pearl (Allen Lane)

2 «On Gravity - A Brief Tour of a Weighty Subject» του Antoni Zee (Princeton University Press)

3 «Third Thoughts» του Steven Weinberg (Belknap Press)

4 «The Art of Logic - How to Make Sense in a World that Doesn't» της Eugenia Cheng (Profile Books)

5 «The Order of Time» του Carlo Rovelli (Allen Lane)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο Bookpath, (Σόλωνος 69, Αθήνα)

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ

Αpollo 11, τα 50 χρόνια

Το 2019, θα εορτασθεί η 50ή επέτειος από την προσεclήνωση της διαστημικής αποστολής «Apollo 11». Η επέτειος θα προκαλέσει πλήθος εκδηλώσεων αλλά και παρουσιάσεις νέου υλικού σχετικά με την ιστορία αλλά και τις εξελίξεις της επιστήμης. Εν τω μεταξύ, στα εργαστήρια συντήρησης του Μουσείου Διαστήματος του Σμιθσόνιαν, που βρίσκεται στην πολιτεία της Βιρτζίνια, παρουσιάζονται σε προσωρινή έκθεση αντικείμενα από την προσεclήνωση του 1969, όπως από τη στολή του Νιλ Αρμstrong.

ΙΕΝΑ

Ο κόσμος του Μαρκ Σαγκάλ

Στο Δημοτικό Μέγαρο της ιστορικής πόλης Ιένα της Γερμανίας παρουσιάζεται έκθεση έργων του Μαρκ Σαγκάλ με τον περιεργό τίτλο «Μαρκ Σαγκάλ - είμαι βέβαιος πως ο Ρέμπραντ με αγαπά». Η έκθεση περιλαμβάνει έργα ζωγραφικής, σχέδια και καλλιτεχνικά βιβλία όχι μόνο του Σαγκάλ αλλά και συγχρόνων του, όπως του Ζορζ Μπρακ, του Φερνάν Λεζέ, του Πάμπλο Πικάσο, του Ζοάν Μιρό, του Ζορζ Ρουό και άλλων, καθιστώντας την έκθεση αυτή μία πύλη στη νεωτερική τέχνη των αρχών του 20ού αιώνα.

ΛΟΝΔΙΝΟ

Το V&A Σκωτίας

Ολόλαμπρο το νέο παράρτημα του Μουσείου Βικτόρια και Αλμπερτ στη Σκωτία, άνοιξε πριν από λίγες ημέρες στο Νταντί. Ο σχεδιασμός του και οι εργασίες απαίτησαν τον χρόνο μιας ολόκληρης δεκαετίας. Έργο του διάσημου Ιάπωνα Κένγκο Κούμα, το νέο V&A βρίσκεται πάνω στο νερό, που μοιάζει να συμπληρώνει την αρχιτεκτονική σύνθεση. Θα είναι ένα κέντρο διεθνούς ντιζάιν και θα προβάλλει την καλύτερη εκδοχή ντιζάιν που παράγεται στη Σκωτία. Περισσότερες πληροφορίες: www.vam.ac.uk/dundee.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Αρχαιότητες στον Ρήνο

Αυτές οι γυάλινες φιάλες εντοπίστηκαν σε τάφους στην πόλη Σπάιερ του κρατιδίου της Ρηνανίας-Παλατινάτου. Χρονολογούνται στο δεύτερο ήμισυ του 4ου αιώνα μ.Χ. και αποτελούν μέρος της έκθεσης με θέμα το ρωμαϊκό παρελθόν της περιοχής. Με τίτλο «Ο Ουαλεντινιανός Α΄ και το Παλατινάτο στην Υστερη Αρχαιότητα», η έκθεση (έως τον Αύγουστο του 2019) φιλοξενείται στο Ιστορικό Μουσείο της πόλης Σπάιερ, που ιδρύθηκε από τους Ρωμαίους και θεωρείται από τις παλαιότερες πόλεις της Γερμανίας.

ΛΟΝΔΙΝΟ

Το σπίτι του «Ψυχώ»

Η εγκατάσταση της Κορνίλια Πάρκερ στον περίβολο της Βασιλικής Ακαδημίας του Λονδίνου παραπέμπει ευθέως στο σπίτι που κυριαρχεί στην ταινία του Χίσκοκ «Ψυχώ», το οποίο με τη σειρά του εμπνέεται από έργο του Εντουαρντ Χόπερ. Είναι ένα μεγάλο σπιτι-εικαστική εγκατάσταση που αναπαράγει με διάθεση σχολιασμού το αρχαιολογικό σπίτι του αστικού αμερικανικού τοπίου. Το έργο, με τίτλο «Transitional Object (Psychobarn)», είχε παρουσιαστεί αρχικά στην ταράτσα του Μητροπολιτικού Μουσείου της Νέας Υόρκης.

Η ρωμαϊκή άνοιξη του Καραβάτζο

ΠΑΡΙΣΙ

Ενα προσκύνημα στην ιδιοφυΐα του Καραβάτζο (1571-1610) είναι η επίσκεψη στη νέα έκθεση που εγκαινιάστηκε στο Παρίσι, στο κομψό Musée Jacquemart-André. Εκεί, παρουσιάζονται δέκα κορυφαία έργα του Ιταλού ζωγράφου, επτά από τα οποία για πρώτη φορά στη Γαλλία. Ερχονται από μεγάλα μουσεία της Ιταλίας, από το Παλάτιο Μπαρμπερίνι, την Πινακοθήκη Μποργκέζε και τα Μουσεία του Καπιτωλίου στη Ρώμη, από την Πινακοθή-

κη ντι Μπρέρα του Μιλάνου, αλλά και από τη Γένοβα και την Κρεμόνα. Και οριοθετούν τη ρωμαϊκή περίοδο του Καραβάτζο, που διήρκεσε 14 χρόνια από το 1592 ως το 1606, στη διάρκεια των οποίων η Ρώμη ζούσε την αναγέννηση των τεχνών. Η έκθεση φέρνει κοντά στα έργα του Καραβάτζο και έργα συγχρόνων προς αυτόν ζωγράφων, όπως του Οράτσιο Τζεντιλέσι ή του Τζοβάνι Μπαλιόνε, σε έναν διαρκή διάλογο, γιατί απώτερος σκοπός δεν είναι να παρουσιαστεί μονά-

χα η ιδιοφυής δημιουργία του Καραβάτζο αλλά το ευρύτερο πνεύμα που την υποδέχθηκε. Η Ρώμη ζούσε έναν καλλιτεχνικό πυρετό στις αρχές του 17ου αιώνα και αυτή η περίοδος, «χρυσή» αν θελήσει κανείς να σταθεί στη ζωγραφική, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική, μας κληροδότησε αριστουργήματα που σήμερα είναι κομμάτι της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Όπως αναφέρουν οι επιμελητές της έκθεσης, νεότερες έρευνες έχουν δείξει πως ο Καραβάτζο διατη-

ρούσε στενές σχέσεις με τον κύκλο των καλλιτεχνών και των διανοουμένων στη Ρώμη εκείνης της εποχής. Έτσι, εξελίχθηκε στον σπουδαιότερο νατουραλιστή ζωγράφο της εποχής του. Με τον χαρακτηριστικό χειρισμό του φωτός που συνέβαλε στο «κιταροσκούρο», ο Καραβάτζο υπήρξε ανανεωτής. Προχώρησε σε τομές, εκφραστικές και ιδεολογικές. Η ανάδειξη της προσωπικότητας του Καραβάτζο στη Ρώμη των αρχών του 17ου αιώνα θα του δώσει φίλους και εχθρούς. Ο

ίδιος συχνάζει στα ατελιέ διάσημων στην εποχή τους ζωγράφων και σταδιακά κάνει τις υψηλές και κρίσιμες γνωριμίες του, όπως με τον μαρκήσιο Τζουστινιάνι και τον καρδινάλιο Φραντσέσκο Μαρία ντελ Μόντε. Θα γίνουν οι μαϊκίνες του και μέσω των δικών τους γνωριμιών θα του εξασφαλίσουν πλήθος από παραγγελίες. Με τη δύναμη που συγκεντρώνει στη Ρώμη, ο Καραβάτζο επιδρά σε ομότεχνούς του στην Ευρώπη. Η έκθεση θα διαρκέσει ως τις 29 Ιανουαρίου 2019.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ / Γράφει ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

«Κόσμε, άσε με να κοιμηθώ!»

Όπως έχουμε ξεχάσει να τρέχουμε όπως τρέχαμε παιδιά, έχουμε ξεχάσει να κοιμόμαστε όπως όταν κοιμόμασταν παιδιά.

Με ρωτάει ο κύριος Γκρι: «Τι βλέπεις στη σημερινή φωτογραφία που συνοδεύει το σημειώμά μας;». Πέρα από το προφανές, βλέπω παγωμένη στον χρόνο μια στιγμή γεμάτη από τη δυναμική μιας ζωής που μόλις τώρα ξεκινά, που εκτινάσσεται μπροστά με ορμή, με άγνοια κινδύνου, με ανέμελο, καλοκαιρινό πνεύμα και μια διάθεση αθώα, από την οποία όμως δεν λείπει η οργιωδής, αίσιαστη περιέργεια.

Κοιτάζω τη φωτογραφία και σκέφτομαι ακόμα μία αποστροφή του Μίλαν Κούντερα σε κάποιο από τα μεγάλα του μυθιστορήματα (νομίζω ήταν στο «Βιβλίο του γέλιου και της λήθης»), ότι ένας κόσμος που απαρτίζεται μόνον από παιδιά θα ήταν ένας απολύτως εφιαλτικός κόσμος. Κάτι κοινόν διηγήθηκε και ο Άγγλος νομπελίστας Ουίλιαμ Γκόλντινγκ στον κλασικό «Αρχοντα των μυγών», αλλά εκεί το πράγμα πήγε αλλού: στη διερεύνηση του κατά πόσον είναι έμφυτη η βία στην ανθρωπινή

Η νοσταλγία για την παιδική ηλικία ίσως να είναι η νοσταλγία γι' αυτή την άγνοια κινδύνου που είχαμε απέναντι στη ζωή.

φύση – και πόσο λίγο αθώα είναι η παιδική ψυχή.

Ο Κούντερα λέει κάτι άλλο: Οτι ένας κόσμος όπου υπάρχουν μόνο παιδιά είναι ένας κόσμος δίχως μνήμη, στατικός, ακίνητος εν τέλει. Ένα όμως μόνο παιδί σε μια εικόνα δεν φέρει αυτό το βάρος: είναι ένας κόσμος σε κίνηση, ανάλαφρος και καθυποχαστικός, σε ξεσηκώνει και την ίδια στιγμή σε μεταφέρει σε ένα δικό σου comfort zone: Το σώμα σου έχει ακόμη αναμνήσεις από αυτή την κίνηση, από αυτή την ορμή, αυτή την άγνοια κινδύ-

νου απέναντι στη ζωή. Στην ουσία, η νοσταλγία για την παιδική ηλικία ίσως να είναι απλώς νοσταλγία γι' αυτή την άγνοια κινδύνου που ως υποψιασμένοι (ή και κακοπαθημένοι) ενήλικοι έχουμε απολέσει προ πολλού.

«Το παιδί της φωτογραφίας είναι χαρούμενο ή ευτυχισμένο; Ή και τα δύο αυτά μαζί;» ρωτάει τώρα ο κύριος Γκρι. Πού να ξέρω όμως; Η ενήλικη ψυχή μας έχει ακόμη την ανάμνηση της χαρισάμενης παιδικής εποχής, όταν συχνότατα χαρά και ευτυχία ήταν ένα. Όμως το πιο συνηθισμένο σύμπτωμα επίμονης άρνησης ενηλικίωσης (ασυναίσθητης, υποσυνείδητης, ασυνείδητης και άρα γερά εδραιωμένης στα ψυχικά ριζώματα) είναι η σύγχυση ότι χαρά και ευτυχία ταυτίζονται πάντοτε. Κι ωστόσο, η αυτονόητη αλήθεια είναι ότι μπορεί κάλλιστα κάποιος να νιώθει χαρούμενος σε μια δεδομένη στιγμή, αλλά να μην είναι ευτυχισμένος, όπως μπορεί επίσης

να αισθάνεται ευτυχία, δηλαδή πληρότητα, κι ως μην είναι χαρούμενος. Η πληρότητα δεν εξαρτάται από την ευφορία και την πίεση των τόσο ψυχαναγκαστικών, εσχάτως, «θετικών» σκέψεων.

Η εικόνα ενός παιδιού σε κίνηση έχει επίσης την ίδια μοναδικότητα με την εικόνα ενός παιδιού που κοιμάται. Όπως έχουμε ξεχάσει να τρέχουμε όπως τρέχαμε παιδιά, έχουμε ξεχάσει να κοιμόμαστε όπως όταν κοιμόμασταν παιδιά: ο παιδικός ύπνος, ένας οριστικά χαμένος παράδεισος. Αλλά δεν είναι και τα παιδικά όνειρα χωρίς τα τέρατά τους.

«Την έχεις ρωτήσει τι όνειρα βλέπει;» ρωτάει ο κύριος Γκρι. Ναι, την έχω ρωτήσει και μια φορά απάντησε ότι είδε στον ύπνο της «τον κόσμο». «Και τι είπε “στον κόσμο”;» «Κόσμε, άσε με να κοιμηθώ», αυτό είπε. «Για φαντάσου», σχολιάζει ο κύριος Γκρι με ένα χαμόγελο, «είναι αυτό που λέω κάθε μέρα στο ξύπνιο μου».

«Ξενάγηση» στον Μόραλη από έναν μαθητή του

«Το φως του δεν λάμπει, είναι εσωτερικό»

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Υπάρχει μια γεωμετρία σε πολλά επίπεδα στο έργο του Γιάννη Μόραλη. Λένε οι ειδικοί αλλά όχι μόνο εκεί. «Γεωμετρία υπήρχε ακόμα και στο περπάτημά του, στη μορφή του», μας λέει ο ζωγράφος και παλιός μαθητής του, Θανάσης Μακρής, καθώς περνάμε μπροστά από μια γιγάντια φωτογραφία του νεαρού, γοπητευτικού, Μόραλη από το Παρίσι το 1938.

Λίγο μικρότερος από τον Μόραλη της φωτογραφίας ήταν ο Θανάσης Μακρής όταν μπήκε στο «λίλιπούττειο» εργαστήριο του σπουδαίου ζωγράφου στην ΑΣΚΤ στα μέσα του '70, τη χρονιά που ξεκινούσαν τα εργαστήριά τους ο Παναγιώτης Τέτσης και ο Δημοσθένης Κοκκινίδης. «Αλλάξα τότε με έναν συμφοιτητή μου που ήθελε να πάει στον Κοκκινίδη να δει το καινούργιο. Εγώ με δέος ήθελα να δω τον Μόραλη», θυμάται ο κ. Μακρής. Μέσα στο εργαστήριο, μας εξηγεί, συνυπήρχαν όλα τα φοιτητικά έτη και αν ήσουν φρέσκος δεν τολμούσες να καθίσεις στα μεγάλα καβαλέτα.

Ως καθηγητής ήταν «φιλελεύθερος» στις απόψεις του και λακωνικός. «Δεν μιλούσε ποτέ για τη δουλειά του σε εμάς, ποτέ. Γενικά μιλούσε ελάχιστα, δεν έκανε αναλύσεις. Δεν καταπίεσε τις όποιες ιδιαιτερότητές μου αλλά τις ενθάρρυνε με έναν έξυπνο και διακριτικό τρόπο. Έκανε παρατηρήσεις απλά, χωρίς να σε προσβάλλει», μας λέει.

Περπατάμε μαζί στη μεγάλη αναδρομική έκθεση που εγκαινιάστηκε πριν από λίγες μέρες στο Μουσείο Μπενάκη και βλέπουμε τα έργα που συγκεντρώθηκαν από την Εθνική Πινακοθήκη, το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, την Γκαλερί Ζουμπουλάκη και το ίδιο το μουσείο και βιογραφούν τον Γιάννη Μόραλη από τα σπουδαστικά χρόνια μέχρι το τέλος της ζωής του.

Στεκόμαστε μπροστά από τον πίνακα «Εγκυος γυναίκα» του 1948, που δεν είναι άλλη από τη σύζυγό του Αγλαΐα Λυμπεράκη, έργο που ο Μόραλης είχε στο εργαστήριό του για πολλά χρόνια. «Καλούσε πάντα τους τελειοφοιτούς στο εργαστήριό του και όταν ήρθε η σειρά μου πήγα και εγώ. Μου λέει, ξέρεις, έχουν γραφτεί πάρα πολλά για το μύλο που κρατάει στο χέρι της, για το τι μπορεί να συμβολίζει. Εγώ το έβαλα εκεί για τη σύνθεση. Ολα ήταν για τη σύνθεση», λέει ο κ. Μακρής. Καθώς προχωράμε, ο παλιός μαθητής της ΑΣΚΤ θυμάται

τα μοντέλα της σχολής, την Εφη και τον Ηλία, τη μέρα που ένας ιερέας μπήκε στο εργαστήριο την ώρα του γυμνού, το ενδιαφέρον του Μόραλη να ενημερώνεται για τα νέα ρεύματα και τις τάσεις αλλά την ίδια στιγμή να διατηρεί και να εξελίσσει το προσωπικό του ύφος, την παρουσία του στις εκθέσεις των μαθητών του παρά την προχωρημένη του ηλικία.

«Λένε για εκείνον ότι ήταν σχεδιαστής αλλά δεν είναι ακριβώς έτσι», λέει ο κ. Μακρής, καθώς στεκόμαστε απέναντι από το τρίπτυχο των γυναικείων μορφών που ζωγράφησε το 1951-52 και εμφανίζεται ολόκληρο στην έκθεση έπειτα από πολλά χρόνια. «Το περίγραμμα και το χρώμα έχουν τέτοια αρμονική συνεργασία που δεν έχω ξαναδεί σε σύγχρονο Έλληνα ζωγράφο. Ο

““

Ο Θανάσης Μακρής περιηγήθηκε μαζί με την «Κ» στην αναδρομική έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη προς τιμήν του μεγάλου ζωγράφου.

συνδυασμός χρώματος και σχεδίου αναιρεί με έναν τρόπο τις ιδιότητες και των δύο και αναπλάθει μια καινούργια εικόνα με μια εσωτερική δύναμη. Είναι πολύ δυνατός, δωρικός, ζωγράφος», τονίζει.

Το ερωτικό στοιχείο διατρέχει όλο το έργο του και ο παλιός του μαθητής ξεχωρίζει το «Ζευγάρι» του '63. «Εδώ κρατάει την εικόνα αλλά τον ενδιαφέρει η οργάνωση του χώρου. Μέσω της αφαίρεσης και των γεωμετρικών σχημάτων αναπλάθει μια εικόνα που πάλλεται. Πολλοί τον λένε “εγκεφαλικό” αλλά δεν είναι. Πώς είναι εγκεφαλικό κάτι που δονείται;», σημειώνει.

Εσωτερικό φως

Η έκθεση που επιμελείται ο Νίκος Παΐσιος περιλαμβάνει αντιπροσωπευτικά έργα από όλες τις περιόδους του καλλιτέχνη, που αριθμούν συνολικά 400 εκθέματα, ενώ εξετάζεται το ενδεχόμενο μιας παράλληλης έκθεσης με έργα των μαθητών του. Αυτά που «λείπουν» είναι τοπία, τα οποία ο Μόραλης δεν φαι-

Ο Θανάσης Μακρής υπό το βλέμμα του δασκάλου του σε φωτογραφία του 1938 και δίπλα, δύο μάσκες που έφτιαξε ο Μόραλης το 2007.

Το «Ζευγάρι» του 1963, «ζωντανό έργο παρά τη γεωμετρία του», λέει ο κ. Μακρής.

νεται να συμπαθούσε. Το περίφημο «ελληνικό φως», μας λέει ο κ. Μακρής, έχει «αφομοιωθεί» από τον μεγάλο ζωγράφο. «Ο Μόραλης δεν ασχολήθηκε με τις ιδιότητες του φωτός όπως έκαναν άλλοι ομοτέχνοί του.

Τα πρώτα του έργα είναι πιο σκούρα, έκανε πολλά πορτρέτα, δεν βγήκε έξω, έχει ελάχιστα τοπία. Το φως του περνάει μέσα από ένα προσωπικό στοιχείο της δουλειάς

του. Δεν αισθάνθηκε την ανάγκη να έρθει αντιμέτωπος με το φως, όπως έκαναν άλλοι ομοτέχνοί του. Το φως του Μόραλη δεν λάμπει, είναι εσωτερικό», υπογραμμίζει.

Όσο προχωράμε βλέπουμε πορτρέτα μικρών παιδιών που ζωγράφιζε κατά παραγγελία, πόσο πιο «τρυφερά» αντιμετώπιζε το θέμα του σε σχέση με εκείνα των ισχυρών ανδρών που θα δούμε παρακάτω, πιο ψυχρά και συγκρατι-

ΕΝΔΕΙΞΗ ΜΟΡΑΛΗΣ

Ο Ζωγράφος, η γυναίκα του στο μέσον και γυναίκες που έπαιξαν ρόλο στη ζωή του.

Η «Περίσκεψη» (αριστερά) και ο Μόραλης φωτογραφημένος από τον Ζ.-Φ. Μπινόυ.

μένα. Η γραμμική πορεία της έκθεσης επιτρέπει στον επισκέπτη να διακρίνει καθαρά την πορεία προς την αφαίρεση του σπουδαίου ζωγράφου. «Ο Μόραλης παντρεύει το σχέδιο και το χρώμα με τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετήσουν αυτό που έχει σκεφθεί. Το περίγραμμα υπάρχει παντού, θεωρητικά είναι ζωγράφος της κλειστής φόρμας αλλά δεν εντάσσεται πουθενά. Ξεκίνησε με την “ελληνικό-

τητα” αλλά ευφύως παρέκαμψε την ομάδα εκείνη και την αναζήτησε μέσα από τα προσωπικά του στοιχεία. Νομίζω ότι η τέχνη του θα μπορούσε άνετα να σταθεί στο διεθνές καλλιτεχνικό στερέωμα», καταλήγει ο Θανάσης Μακρής και ο Μόραλης μάς αποχαιρέτα με την «Περίσκεψη» του 2007.

«Γιάννης Μόραλης», Μουσείο Μπενάκη Πειραιώς, έως 5 Ιανουαρίου.

Η γραμμική πορεία της έκθεσης ανακόπτεται από μικρότερες εκθεσιακές «παρενθέσεις» και σύνολα, όπως τα πορτρέτα της οικογένειας Γεωργιάκη αριστερά και της Μαρίας Ρουσέν δεξιά.

«Είναι συναρπαστικό το να ζούμε»

Με αφορμή τη νέα ταινία του και το αφιέρωμα στις «Νύχτες Πρεμιέρας», ο Γιώργος Πανουσόπουλος μιλάει στην «Κ»

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

«Ο Γιώργος Π. είναι ο Ουόρεν Οουτς του Πέκινπα. Χρόνια τώρα ταξιδεύει στην καυτή έρημο, κουβαλώντας στη θέση του συνοδηγού μια λεκανίτσα με το κεφάλι του Αλφρέντο Γκαρσία. Αν σταματήσει κάπου θα είναι για να βρει καμιά παγωμένη μπίρα και λίγο πάγο για να συντηρήσει το κεφάλι, γιατί έχει αρχίσει μια ενδιαφέρουσα συνομιλία μαζί του και θέλει να την κρατήσει όσο γίνεται». Δύσκολα θα σκεφτόταν κανείς καλύτερη περιγραφή για τον Γιώργο Πανουσόπουλο από αυτήν του φίλου του, Νίκου Νικολαΐδη. Συμπεριλαμβάνεται μαζί με κείμενα άλλων σκηνοθετών στην έκδοση-μονογραφία του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης του 2005, με αφορμή ένα μεγάλο αφιέρωμα στο έργο του. Το φετινό αφιέρωμα στον Γιώργο Πανουσόπουλο στις «Νύχτες Πρεμιέρας» – 24ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας (έως τις 30 Σεπτεμβρίου), περιλαμβάνει μια ταινία επιπλέον, ορισμένα από τα διαφημιστικά που γύρισε (περισσότερα από 1.000 στο σύνολό τους) αλλά και σοβαρές απώλειες... Ο συνοδοιπόρος του, Νίκος Νικολαΐδης, δεν είναι ανάμεσά μας. Είναι κι αυτός για τον οποίο ο Γιώργος Πανουσόπουλος ομολογεί ότι του λείπει περισσότερο – κάνει μια παύση, νομίζω ότι βουρκώνει – ενώ ισχυρίζεται ότι η ασπρόμαυρη «Ευρυδική ΒΑ 2037» (1975), του Νικολαΐδη, είναι η καλύτερη «δική του» ταινία του. Θεωρεί ότι εκεί έχει αποτυπωθεί η πιο πλήρης και απαιτητική δουλειά του στη φωτογραφία.

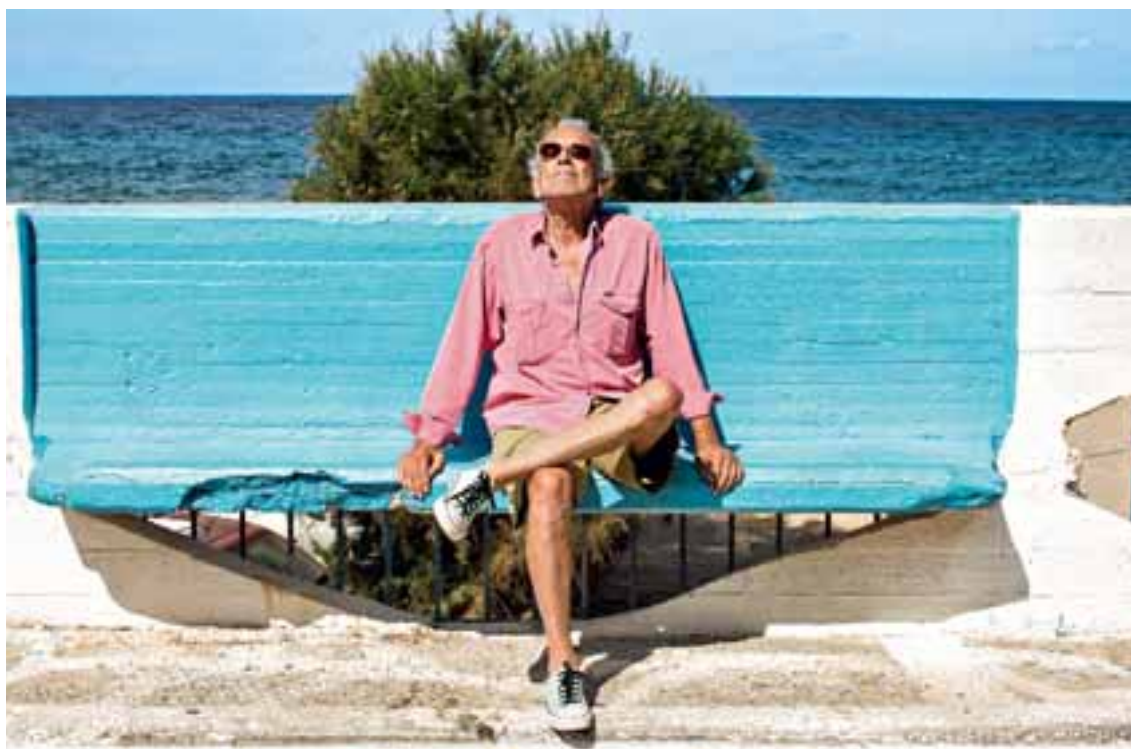
Ο 76χρονος Γιώργος Πανουσόπουλος είναι από μόνος του μια γενιά,

“

«Τις αγαπούσα τις γυναίκες, αλλά δεν τις καταλάβανα. Το βράδυ δεν κοιμάμαι. Σκέφτομαι μόνο σφάλματα...».

μια εποχή και ένα από τα πιο χαρακτηριστικά βλήματα του ελληνικού κινηματογράφου. Ονομαστός διευθυντής φωτογραφίας, συνδημιουργός της Φιλμικής Εταιρείας μαζί με τον Νίκο Περάκη και τον Γιώργο Τσεμπερόπουλο – «ιστορική» τριάδα του ελληνικού σινεμά – δηλώνει ότι «έχει τέσσερα παιδιά, πέντε εγγόνια και μόνο οκτώ ταινίες!» Η Φιλμική Εταιρεία έχει αλλάξει πλέον χέρια, αλλά εκεί επέλεξε να συναντηθούμε για να μιλήσουμε, στα καινούργια γραφεία του Νέου Ψυχικού. Αφορμή η τελευταία ταινία του «Σ' αυτήν τη χώρα κανείς δεν ήξερε να κλαίει» (που προβάλλεται ήδη στις αίθουσες), η μοναδική στην οποία δεν υπογράφει ο ίδιος τη φωτογραφία, καθώς και η ρετροσπεκτιβία στις «Νύχτες Πρεμιέρας».

Ο Γιώργος Πανουσόπουλος είναι συνήθως πολύ λιτός, κοφτός, στις κουβέντες του. Σταχυολογώ από μια σύντομη, πυκνή συζήτηση, με απροσδόκητες διαδρομές. Η πρώτη ερώτησή μου ήταν αυθόρμητη, η απάντησή λιγότερο λακωνική απ' ό,τι περίμενα. «Στην εποχή του Netflix, γυρίζετε μια ταινία (στην Ικαρία) για ένα φανταστικό, αχαρτογράφητο

«Τι σημαίνει να γερνάς; Σημαίνει ότι οι γυναίκες είναι αλλοιών... Των ανδρών, όχι των γέριων», λέει ο σκηνοθέτης που αγάπησε τις γυναίκες και τη θάλασσα.

νοσι στο Αιγαίο, το Αρμενάκι, μια μικρή κοινωνία σαν μια παρέα παλιών φίλων, που ζει επιδωλιακά, χωρίς χρήματα, τα παιδιά ευτυχισμένα ζωγραφίζουν τους τοίχους του σχολείου...». «Μια ταινία που λέει ότι τα λεφτά είναι ντεμοντέ!» με διακόπτει ο Γ. Πανουσόπουλος. «Η τράπεζα του νησιού είναι κλειστή, ήδη, πριν από την κρίση!». Το σενάριο το είχα γράψει από το 2012. Τη γύρισα τώρα, περιμένοντας το Κέντρο Κινηματογράφου να μας χρηματοδοτήσει. Έχουν και δικό όμως. Κι εγώ στη θέση τους το ίδιο θα έκανα. «Να δώ-

σω λεφτά στον Πανουσόπουλο, 76 χρόνων, για να γυρίσει ταινία; Θα τα δώσω στους νέους...», σκέφτονται. Είναι δίκαιο αυτό. Το Κέντρο είναι για το μέλλον. Ποιο μέλλον να χτίσει κανείς στα 76 του; Είναι άδικο, αλλά έτσι είναι».

– Από τους νέους σκηνοθέτες σε ποιον θα επενδύατε;
– Στον Λάνθιμο (σ.σ. τον αναφέρει χωρίς δεύτερη σκέψη). Υπάρχουν ίσως και νεότεροι, που δεν γνωρίζω ακόμη.

– Το σινεμά έχει ηλικία;
– Όχι, δεν έχει. Ο πολιτικός κινη-

ματογράφος έχει ηλικία. Τελειώνει γρήγορα. Είναι κουρασμένο θέμα. Εγώ δεν έκανα ποτέ πολιτικές ταινίες. Γι' αυτό και ξεχωρίζω το σινεμά του Γιώργου Λάνθιμου και του Γιάννη Οικονομίδη.

– Τι σημαίνει για εσάς «γερνάω»;
– Δεν μπορώ να περπατήσω γρήγορα, δεν ασχολούμαι με τον έρωτα. Στην πρώτη μου ταινία, το «Ταξίδι του μέλιτος», υπάρχει μια φράση που είναι χαρακτηριστική: «Όταν τελειώσει ο έρωτας από τη ζωή σου, σου μένει πολύ καιρός». Τώρα που είμαι σε αυτήν την ηλικία, το βλέπω.

Τελειώνει το βλέμμα των άλλων πάνω σου. Τι σημαίνει να γερνάς; Σημαίνει ότι οι γυναίκες είναι αλλοιών... Των ανδρών, όχι των γέριων.

– Αγαπήσατε τις γυναίκες πολύ;
– Ναι. Και τώρα είμαι γεμάτος ενοχές. Τις αγαπούσα, αλλά δεν τις καταλάβαινα. Το βράδυ δεν κοιμάμαι. Σκέφτομαι μόνο σφάλματα...
– Έχετε πολύ στενή σχέση με τη γυναίκα και τη θάλασσα...
– Με τράβαγε η θάλασσα. Μην ξεχνάτε ότι νέος πήγα ένα χρόνο στα καράβια, μούτσος... Από μικρός έβλεπα έναν εφιάλτη: πήγαινα στη θάλασσα με τη μαμά μου και η θάλασσα έφευγε. Ετρεχα γρήγορα, έφευγε γρήγορα. Περιπάταγα σιγά, έφευγε σιγά...
– Φυλλομετρώντας τη ζωή σας, πού στέκεστε;
– Στις γυναίκες, και πάλι.
– Ποια θεωρείτε την πιο αρυτιμωτή ταινία σας;
– Την πρώτη, το «Ταξίδι του μέλιτος». Ηθελα να παίξει ο Ντίνος Ηλιόπουλος, στη θέση του Σταύρου Ξενίδη. Δεν μπορούσε, μπορεί και να μην ήθελε. Δεν θα ξεχάσω ότι δεν αρνήθηκε από το τηλέφωνο. Ηρθε σπίτι μου, να μου το πει από κοντά. Ελπίζω ότι μετά το μετάνιωσα!

– Είμαστε μάρτυρες μιας διαρκούς εξέλιξης στον χώρο της τεχνολογίας, γενικότερα και, ειδικότερα, στον κινηματογράφο. Συναρπαστικό αυτό που συμβαίνει...
– Μπορεί να είναι συναρπαστικό, αλλά όχι για μένα.
– Για εσάς τι είναι συναρπαστικό;
– Για μένα είναι συναρπαστικό το να ζουμε. Όσο πιο κοντά μπορούμε ο ένας με τον άλλον. Να αλληλοπηρεαζόμαστε.

27

χρόνια

ΚΑΝΑΛΙ ΕΞ

Γιορτάζουμε και σας δίνουμε ραντεβού στην Πλατεία Ηρώων!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28/9	9:00 μ.μ.	ΣΑΒΒΑΤΟ 29/09	8:30 μ.μ.	ΚΥΡΙΑΚΗ 30/09	8:00 μ.μ.
Gadjo Dilo		Λαϊκορεμπέτικη Βραδιά		8 ^ο Rock Festival	
		Αντώνης Αινίτης Κατερίνα Τσιρίδου Σπύρος Πατράς		The Coop Band The Summer Time Family Αντίθετα Πρόσημα From Within Πι και Φι Κύκλος House Band	

ΜΕΓΑΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Είσοδος ελεύθερη

Για πληροφορίες στο 25820500

www.kanali6.com.cy

Ο ατζαμής Μποντ ξαναχτυπά

Ο ξεκαρδιστικός Ρόουαν Ατκινσον επιστρέφει ως πράκτορας Τζόνι Ινγκλις

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Για κάποιους είναι από τους κορυφαίους κωμικούς στον κόσμο. Άλλοι πάλι τον θεωρούν απολύτως υπερεκτιμμένο και το παίξιμό του υπερβολικό αν όχι γελοίο. Το μόνο βέβαιο είναι πως ο Ρόουαν Ατκινσον γεμίζει ένα κεφάλαιο από μόνος του στον χώρο της σύγχρονης κωμωδίας, χάρη στους μοναδικούς χαρακτήρες που έχει δημιουργήσει, προσφέροντας ψυχαγωγία επί δεκαετίες από σκηνής, κινηματογραφικής οθόνης ή τηλεοράσεως. Ένας τέτοιος επιστρέφει αυτή την εβδομάδα για τρίτη φορά στις αίθουσες, με σκοπό να σώσει τον κόσμο από την καταστροφή και καταλήγοντας (φυσικά) να μην αφήσει πέτρα πάνω στην πέτρα στο πέρασμά του.

Ο Τζόνι Ινγκλις –όνομα και πράγμα–, κατάσκοπος στην υπηρεσία της

Αυτής Μεγαλειότητας, ανακαλείται από την αποστρατεία όταν μια ξαφνική κυβερνοεπίθεση εκθέτει την ταυτότητα όλων των υπόλοιπων Βρετανών πρακτόρων. Καθώς ο πλανήτης απειλείται ανοικτά από μια καταστρεπτική ψηφιακή τεχνολογία, ο Ινγκλις μαζί με τον πιστό του Μπαφ (Μπεν Μίλερ), θα αναλάβουν να τον σώσουν με χαρακτηριστικά... αναλογικό στυλ.

Σπανίως τα σίκουελ τέτοιου είδους ταινιών αποδεικνύονται αξιόλογα ή έστω υποφερτά, ωστόσο ο νέος Τζόνι Ινγκλις περνά με άνεση τον πήχυ της κωμωδίας, προσφέροντας 1,5 ώρα καθαρής διασκεδάσης και μεταδοτικού γέλιου. Ο Ατκινσον οικονομεί εδώ περισσότερο την περσόνα του, με πιο μετρημένες κινήσεις και γκριμάτσες, προσφέροντας τελικά έναν βίντατζ κωμικό ήρωα, γκαφατζή και ακαταμάχητο. Ο δε σκηννοθέτης Ντέιβιντ Κερ οργανώνει το υλικό του με αλυσιδωτές σεκάνς, σπίνοντας ως επί το πλείστον επιτυχημένα κωμικά επεισόδια.

Η παρωδία

Η βασική ιδέα βέβαια του Τζόνι Ινγκλις είναι η παρωδία. Ο πιο εμβληματικός (κινηματογραφικός) Βρετανός κατάσκοπος μπαίνει στο στόχαστρο, με έναν ατζαμύ Τζέιμς Μποντ να παίρνει τη θέση του σκορπώντας τρόπο σε φίλους και εχθρούς. Αυτή τη φορά έχει για αντίπαλο και τη σύγχρονη ψηφιακή τεχνολογία, αν και ο ίδιος παραμένει φανατικός οπαδός του τηλεφωνικού θαλάμου και του φαξ. Όπως είπαμε, Τζόνι Ινγκλις δεν υπάρχει δίχως τον Ρόουαν

Ο Ρόουαν Ατκινσον μπαίνει σε ξεκαρδιστικές περιπέτειες, μπλέκοντας, μεταξύ άλλων, και με την εικονική πραγματικότητα.

Ατκινσον. Ο Βρετανός ηθοποιός ανήκει σε ένα (σχεδόν) υπό εξαφάνιση είδος κωμικού, από εκείνους που μένουν στη συνείδηση του κοινού συχνά με τα ονόματα των χαρακτήρων που υποδύονται.

Ο «Μίστερ Μποντ» είναι ίσως πιο διάσημος από τον ίδιο τον Ατκινσον, ενώ εξίσου εμβληματική, τουλάχιστον για τους Βρετανούς, είναι και η «Μάιρν οξιά». Έχοντας να αντιμετωπίσει πρόβλημα τραυλισματος, εκείνος ανέπτυξε από νεαρή ηλικία ένα στυλ παιζιματος εμφρατικά «σωματικό», στα πρότυπα της δουλειάς του Μπίστερ Κίτον. Σε αυτό βασίστηκε και ο «Μίστερ Μποντ», τον οποίο ο Ατκινσον ανακάλυψε πως θα «συνταξιοδοτήσει» το 2012, χωρίς όμως να καταφέρει να τηρήσει επί ακριβώς τη δέσμευσή του τα επόμενα χρόνια. Παρ' όλα αυτά, ο 63χρονος ηθοποιός δεν έχει διακριθεί μόνο για αυτά. Ο ιερές του στο «Τέσσερις γάμοι και μια κηδεία» ήταν πραγματικά αξέχαστος, ενώ και τα υπόλοιπα περάσματά του –συνήθως τέτοια είναι– δίνουν πάντα έξτρα αλατοπίπερο στις ταινίες.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Στο «Σπίτι με το ρολόι στον τοίχο», ο ειδικός του τρόμου, Ιλάι Ροθ, φτιάχνει ένα παραμύθι φραντσάσις με... μαγικούς πρωταγωνιστές. Ο μικρός Λούις μένει ορφανός και μετακομίζει στο σπίτι του εκκεντρικού θείου του, Τζόνιθαν (Τζακ Μπλακ). Σύντομα θα διαπιστώσει πως τόσο αυτός όσο και η ανιγμιακή συγκάτοικός του, Φλόρενς (Κέιτ Μπλάνσετ), είναι μάγοι, οι οποίοι θα οδηγήσουν και εκείνον στο ίδιο μονοπάτι. Το δε σπίτι που κατοικούν έχει διακριθεί μόνο για αυτά. Ο ιερές του στο «Τέσσερις γάμοι και μια κηδεία» ήταν πραγματικά αξέχαστος, ενώ και τα υπόλοιπα περάσματά του –συνήθως τέτοια είναι– δίνουν πάντα έξτρα αλατοπίπερο στις ταινίες.

Στο «Υπεράνω πάσης υποψίας» παρακολουθούμε την αληθινή ιστορία του Μο Μπεργκ, ενός βετεράνου αθλητή του μπέιζμπολ, ο οποίος αναλαμβάνει την ειδική αποστολή να βρει και να δολοφονήσει τον διάσημο φυσικό Βέρνερ Χάιζενμπεργκ. Ο αμερικανικός μυστικός υπηρεσίες θεωρούν πως ο τελευταίος ετοιμάζει την ατομική βόμβα των ναζί.

Στο «Σε αυτή τη χώρα κανείς δεν ήξερε να κλαίει» ο Γιώργος Παπουσόπουλος επιστρέφει, για να μας ταξιδέψει σε ένα απομακρυσμένο νησί του Αιγαίου –πρόκειται στην πραγματικότητα για την Ικαρία– όπου καταφθάνει μία ομάδα ξένων, ανάμεσά τους και ένας Γάλλος ευρωβουλευτής. Σύντομα όλοι τους θα προσγειωθούν στην καθημερινότητα ενός άλλου κόσμου, χωρίς αυτοκίνητα, τράπεζες, χρήματα ή έγνοιες επιπέδου 2018. Το φιλμ μπλέκει τη γραφικότητα με τη γνήσια αγάπη για το πανέμορφο ελληνικό καλοκαίρι, καταλήγοντας σε έναν ύμνο στον έρωτα και στο αναρχικό πνεύμα μιας σύγχρονης ουτοπίας.

«Ο Johnny English ξαναχτυπά» ★★★ ΚΑΜΟΔΙΑ (2018)

Σκηνοθεσία: Ντέιβιντ Κερ
Ερμηνείες: Ρόουαν Ατκινσον, Έμα Τόμσον, Ολγα Κιρίλένκο

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

21.05 Αθλητική Κυριακή

07.30 Θεία λειτουργία
10.00 Καμώματα τζι αρώματα, III - (Ε)
Κωμική σειρά εποχής.
12.00 Χάλκινα χρόνια - (Ε)
Κυπριακή σειρά εποχής.
13.30 Αμύνεσθαι περί Πάτρης Ενημερωτική εκπομπή.
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.15 ArtCafe - (Ε)
Πολιτιστική εκπομπή, με τη Μαρίνα Μαλένη.
15.15 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
15.45 Μάθε τέχνη, III - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
16.15 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση, IV - (Ε)
Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Οι γειτόνοι - (Ε)
Κυπριακό σκετς, με τους Νεοπόλεμο Νεοπολέμου, Μήδεια Χάννα, κ.ά.
19.20 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή με τον Σάββα Πούμπουρα.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.05 Αθλητική Κυριακή Αθλητική εκπομπή.
21.35 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
Talk show.
22.35 Ο πύργος του Αιφελ (La Tour Eiffel-Eiffel Tower The True Story)
23.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.45 Το μεγάλο κόλπο (The Bank Job). Περιπέτεια, με τους Τζέισον Στέιθαμ, Σάφρον Μπάροους, κ.ά.
02.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
03.45 Επανάληψη

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

22.00 The Bank Job

07.30 Παιδική ζώνη α. Ολίβια β. Χίθκλιφ γ. Η μικρή εξερευνητρια δ. Μάγια η μέλισσα ε. Γιούπι Γιούπι Για στ. Ταχυδρομικό τρενάκι ζ. Παρέα με τον Ανδρέα η. Ντράκο θ. Μπομπ ο μάστορας
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
11.30 Παιδική ζώνη
16.00 Το πλοίο της αγάπης - (Ε)
(Love boat, II). Κλασική σειρά.
17.00 Άλλες μορφές τέχνης (Art Beats)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
17.30 Εθνικό πάρκο του κόσμου (Great Outdoors)
Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.00 IQ Σειρά ντοκιμαντέρ.
18.30 National Geographic: Egypt's Treasure Guards Ντοκιμαντέρ.
19.15 Τηλεαγορά
19.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)
19.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)
20.00 Know it Σειρά ντοκιμαντέρ.
20.30 Architecture Σειρά ντοκιμαντέρ.
21.00 Graham Norton Show (Ε)
22.00 Το μεγάλο κόλπο (The Bank Job). Περιπέτεια, με τους Τζέισον Στέιθαμ, Σάφρον Μπάροους, κ.ά.
23.50 Τηλεαγορά
00.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.30 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

TVONE ΤΗΛ.: 22477777

22.10 X-Men Origins: Wolverine

06.00 TVONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ
08.30 Ο Αστέριξ στη Βρετανία (Asterix in Britain). Παιδική σειρά.
10.00 Η μαμά λείπει ταξίδι για δουλειές - (Ε)
Κωμική σειρά.
11.00 Σαν την Κύπρο - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.00 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
13.00 Money Drop - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
14.00 Είσαι το ταίρι μου - (Ε)
Κωμική σειρά.
15.00 Εραστής δυτικώς προσπίων - (Ε)
Αισθηματική σειρά.
15.50 7 θανάσιμες πεθερές (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά. «Η Αθηνάια πεθερά»
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.10 Στο Αλαλούμ - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.45 MasterChef Junior - (Ε)
Διαγωνισμός μαγειρικής.
20.10 TVONE ΓΕΓΟΝΟΤΑ
21.05 Ευτυχισμένοι μαζί ΕΛΛΗΝΙΚΗ κωμική σειρά, με τους Πάνη Μπέζο, Κατερίνα Λέου, κ.ά.
22.10 X-Men Η Αρχή: Γούλβεριν (X-Men Origins: Wolverine). Περιπέτεια, με τους Χιου Τζάκμαν, Λιβ Σπράιμπερ, κ.ά.
00.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.15 Hannibal, II Ξένη σειρά.
00.45 Επτά θανάσιμες πεθερές Ελληνική κωμική σειρά.
03.00 Like a star - (Ε)
05.20 UNA Fatsa - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.20 Fast & Furious - Fast five

06.10 Πρωινή ενημέρωση
06.40 Super μπαμπάς - (Ε)
Κωμική σειρά.
07.30 Santa Γιολάντα - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
08.50 ROUK ZOUK - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
10.30 Ελεύθερος κι υφραίος (Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Συνεντεύξεις από το πρωινό Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.30 Jamie's 30 minute meals Εκπομπή μαγειρικής.
13.00 Υγεία πάνω απ' όλα Ενημερωτική εκπομπή, για την υγεία.
13.50 Εσύ... στον κόσμο σου Κοινωνική σειρά.
15.50 La Pasta Pomilwri - (Ε)
Κυπριακή σειρά.
17.30 Οργή - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
18.15 Τα νέα του ANTI σε 10'
18.30 Τα νέα του ANTI Κοινωνική σειρά.
20.20 Τα νέα του ANTI
21.20 Μαχητές των δρόμων 5: Ληστεία στο Ρίο (Fast & Furious 5: Fast five). Ταϊνία δράσης, με τους Βιν Ντιζελ, Πολ Γουόκερ, κ.ά.
23.45 Game of thrones, VI Ξένη σειρά. «Blood of my Blood».
00.50 Τίτλοι ειδήσεων
01.00 Ο γπευτής - (Ε)
02.00 Εγκλήματα - (Ε)
02.50 Σαν το υλικό του κουταλιού - (Ε)
03.40 Τα νέα του ANTI - (Ε)
04.30 Steps - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.15 Γαλάτεια (Τηλεταινία)

06.30 Θέκλα... μιλάμε ανοικτά Κοινωνική εκπομπή.
08.00 Οι Τάκκοι - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
08.30 Βασιλική - (Ε)
Δραματική σειρά.
09.30 Μια βαλίτσα γεμάτες - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
11.30 Εύκολα και σπιτικά Εκπομπή μαγειρικής.
12.00 Παραδοσιακή βραδιά (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.20 Βουράτε γεπόνιοι - (Ε)
Κυπριακή κωμική σειρά.
15.40 Άλλοι ξημερωμένοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
16.20 Παντρεμένοι κι οι δυο (Ε)
Κωμική σειρά, με τους Άννα Μονογιού, Τόνυ Δημητρίου, κ.ά.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 My Man Can - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
20.20 Τομές στα γεγονότα
21.15 Γαλάτεια, III (Τηλεταινία)
Σειρά εποχής, με τους Κώστα Δημητρίου, Κρίστοφερ Γκρέκο, κ.ά.
23.00 Στην υγεία μας ρε παιδιά! Ψυχαγωγική εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
00.10 Γεγονότα σε τίτλους
00.15 Στην υγεία μας ρε παιδιά! (Συνέχεια)
02.40 Ούνα ράτσα - (Ε)
Κωμική κυπριακή σειρά.
03.20 Σε φόντο κόκκινο - (Ε)
Δραματική σειρά με τους Στάυρο Λούρα, Ανδρέα Τσουρή, κ.ά.
05.20 Το μυστικό της Παλιός Γέφυρας - (Ε)
Τηλενουβέλα.

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.15 Bake Off Greece

07.30 Σπίτι από την αρχή - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
08.30 Πάμε πακέτο - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή, με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
10.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση Ενημερωτική εκπομπή.
13.00 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
13.50 Καλύτερα δε γίνεται! Ψυχαγωγική εκπομπή.
16.50 Γυναίκα χωρίς όνομα (Ε)
Δραματική σειρά με τους Μαριάννα Τουμασάτου, Ντόρα Μακρυγιάννη, κ.ά.
17.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.00 Γυναίκα χωρίς όνομα - (Συνέχεια)
18.25 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα, V - (Ε)
Κωμική σειρά.
19.15 Το ού σου - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.15 ALPHA NEWS
21.15 Bake Off Greece - (Πρεμιέρα). Εκπομπή ζαχαροπλαστικής.
22.45 Το Τατουάζ, II - (Ε)
Αισθηματική σειρά, με τους Στέφανο Μιχαήλ, Δανάη Παππά, κ.ά.
01.00 Οικογενειακές ιστορίες - (Ε)
Κοινωνική εκπομπή.
01.45 Σε είδα - (Ε)
Ελληνική σειρά.
02.30 Αν μ' αγαπάς - (Ε)
Κοινωνική σειρά.
03.15 Γ4 - (Ε)
Κοινωνική σειρά.
04.00 Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση - (Ε)

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

08.05 Matilda
10.00 Wild child
11.50 The karate kid
14.00 Τηλεαγορά
15.10 The In-Laws
17.00 Τηλεαγορά
19.10 National Lampoon's European Vacation Κωμωδία.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.00 The perfect wife
02.50 Someone to watch over me
04.40 A cry in the dark-Δράμα

TV PLUS ΤΗΛ.: 22259000
06.20 Παιδική ζώνη
07.45 Τηλεαγορά
10.15 Cook It Εκπομπή μαγειρικής.
11.00 Παιδιά από σπίτι Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.40 Αποκαλιπτικά
17.10 Τηλεαγορά
20.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
20.30 Τηλεαγορά
21.30 Ξένη ταινία
23.30 Cold Case - Ξένη σειρά.
01.30 Ξένη σειρά
02.30 Ξένη σειρά
03.30 Video Clips

SMILE TV ΤΗΛ.: 25715126

12.00 Oggy & The Cockroaches
13.00 Angels Friends
14.00 Glimmies
15.00 Nonty
16.00 Heidi
17.00 Rabbids, II
18.00 Oggy & The Cockroaches
19.00 Popples
20.00 Digiton Fusion
20.30 Rabbids, II
21.00 Pacman
21.30 Dragonball
22.00 Super Mario
22.30 Dinosaur
23.00 Extreme Dino
23.30 Kong

MOVIES BEST

21.00 The Free World

08.30 Ring Of Fire
10.00 Mandie And The Cherokee Treasure
12.00 Monkey In The Middle
13.45 Les Souvenirs
15.30 The Shooting Of Thomas Hurdall
17.15 Take Care
19.00 Charlotte's Song
21.00 The Free World
23.00 The Thomas Crown Affair
01.00 Intruder
02.30 A La Mala
04.15 Hollywood's Best Directors
05.00 She Wants Me
06.30 Charlotte's Song

GREEK CINEMA

20.30 Η υφραία των Αθηνών
06.25 Δόκτωρ Ζι-Βέγγος
07.45 Φτωχάδικα & Λεφτάδες
09.15 Θου Βου: Φαλοκρός πράκτορας
10.55 Διακοπές στην Αίγινα
12.25 Η κόμισσα της Κέρκυρας
13.55 Προ παντός ψυχραιμία
15.05 Ξένοιαστος παλατιάρχης
16.55 Το σφωφεράκι
18.40 Λόλα
20.30 Η υφραία των Αθηνών
22.00 Ο ξυπόλυτος πρίγκιπς
23.40 Θανάση, σφίξε κι άλλο το ζωνάρι

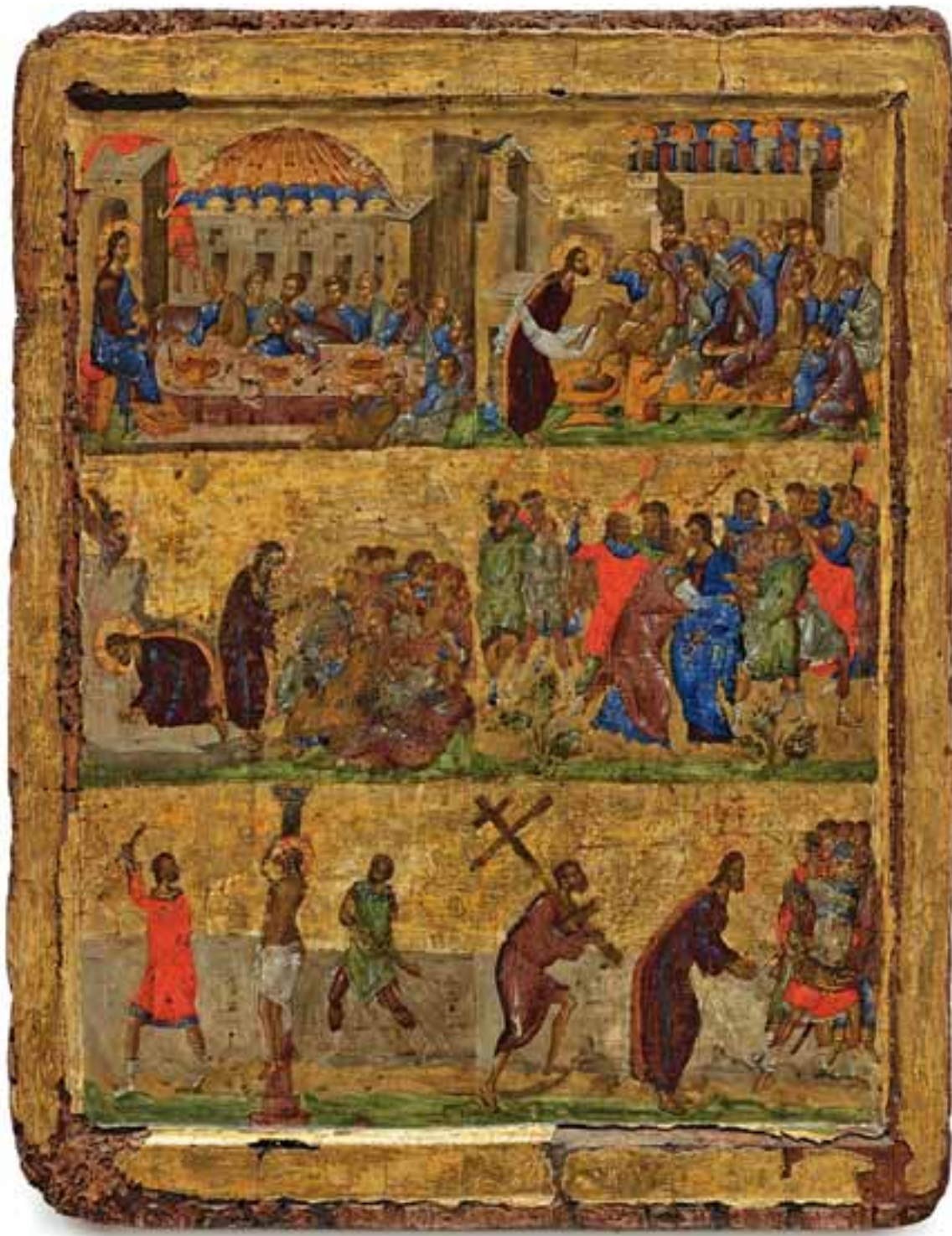
Εκθεση με θαύματα της αγιογραφίας

Η Θεσσαλονίκη υποδέχεται στη Μονή Βλατάδων σπάνιες εικόνες, που φιλοτεχνήθηκαν στην πόλη κατά τη βυζαντινή περίοδο

Της ΓΙΩΤΑΣ ΜΥΡΤΣΙΩΤΗ

Ποιες αιτίες, πόσα τάματα, παρακλῆσεις, αγωνίες, απελπισίες, δεινά και συμφορές ή ευχαριστίες γέννησαν αριστουργήματα τέχνης του χριστιανισμού; Ποιες διαδρομές ακολούθησαν για να καταλήξουν σε άλλους τόπους, σε χώρους ιερούς ή μουσειακούς. Πόση πίστη τα διαφυλάσσει επί αιώνες! Από πού πηγάζουν οι ποικίλες απεικονίσεις – προπάντων της θεομήτορος – και οι ευφάνταστες ονομασίες τους; Πώς βρέθηκε η Παναγία Αγιοσορίτισσα, μια από τις ελάχιστες εικόνες της «ελπίδας των απελπισμένων» στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία του Μονάχου και η μοναδική στην ιστορία της τέχνης με φιαλίδιο μύρου ψηφιδωτή απεικόνιση του μυροβλύτη Αγίου Δημητρίου στο Σασοφεράτο της Ιταλίας, δύο έργα που φιλοτεχνήθηκαν στα καλλιτεχνικά εργαστήρια της βυζαντινής Θεσσαλονίκης. Πώς κατέληξε η Ρευματοκρατόρισα από τη Ραιδεστό της Ανατολικής Θράκης στην Αχειροποίητο Θεσσαλονίκης;

«Τη Ρευματοκρατόρισα τη φέραν οι παππούληδες μου από μια πολιτεία της Προποντιδας. Την άρπαξαν μια Κυριακή πρωί και φύγαν πάνω στ' άλογα σαν ήρθε η είδηση πως έφθαναν οι τσέτες. Δίπλα στον δεσπότη, ένας παλικαρος με την εικόνα αγκαλιά πάνω στ' άλογο. Στη Σαλονίκη τους πιο πολλούς τους στρίμωξαν στην Αχειροποίητο. Αυτοί έστισαν την εικόνα τους στη θέση του ιερού», γράφει ο Γιώργος

Εικόνα με παραστάσεις των Παθών του Χριστού από το σκευοφυλάκιο της Μονής Βλατάδων (14ος αιώνας).

Τα εγκαίνια θα πραγματοποιήσει ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος την 1η Οκτωβρίου.

Ιωάννου στα «Πεζογραφήματά» του για το παλλάδιο των προσφύγων, το οποίο σύμφωνα με την παράδοση είχε διασωθεί τους κατοίκους της Ραιδεστού στην Ανατολική Θράκη από βαρβαρική επίθεση, προκαλώντας πλημμύρα με ισχυρά ρέματα για να σκορπίσει έτσι τον θάνατο στους εκχθρούς.

Αριστουργήματα

Τη μαγευτική πορεία των εικόνων στον χώρο και τον χρόνο ακολουθεί η έκθεση «Το ημέτερο κάλλος. Βυζαντινές εικόνες της Θεσσαλονίκης» με έργα που μοιράζονται την κοινή τους καταγωγή: τα εργαστήρια της βυζαντινής Θεσσαλονίκης, ένα από τα σπουδαιότερα καλλιτεχνικά κέντρα εφάμιλλο της Κωνσταντινούπολης. Είκοσι και πλέον βυζαντινά αριστουργήματα διασταυρώνουν

τις ιστορίες τους, ατομικές ή συλλογικές, για να τις αφηγηθούν στο κοινό της Θεσσαλονίκης, μαζί μ' αυτές και την πενήνταχρονη ιστορία του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών (ΠΠΜΜΒ) της Μονής Βλατάδων που θα τις υποδεχθεί στους χώρους της. Ο πυρήνας της έκθεσης προέρχεται από το σκευοφυλάκιο της πατριαρχικής μονής. Πλαισιώνεται από εφέστιες εικόνες οι οποίες συγκεντρώθηκαν από όμορες μητροπόλεις (Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος) και δύο πολύτιμα έργα τέχνης από τη Γερμανία και την Ιταλία που επιστρέφουν έπειτα από αιώνες στον τόπο παραγωγής τους. Από τον 15ο αιώνα βρίσκεται στο Φράισινγκ η Παναγία Αγιοσο-

ρίτισσα που βγαίνει για πρώτη φορά εκτός Γερμανίας. Έργο, κατά την παράδοση, του Ευαγγελιστή Λουκά, ήταν το δώρο που μετέφερε ο Μαριούλ Β' Παλαιολόγος προς τη Δύση στην εκπνοή του 14ου αιώνα. Ο αυτοκράτορας, σύμφωνα με τους δυτικογράφους, χάρισε την εικόνα στον Τζαν Γκαλεάτσο Βισκόντι, δούκα του Μιλάνου αλλά κατόπιν, μέσω συγγενικών σχέσεων, έφτασε στη βαυαρική επισκοπή του Φράισινγκ, ενσωματώθηκε το 1629 σε ένα βαρύτιμο αργυρό αλτάρι στον καθεδρικό ναό και από το 1974 φυλάσσεται στο Επισκοπικό Μουσείο. Μια άλλη διαδρομή ακολούθησε η σπάνια εικόνα του μυροβλύτη Αγίου Δημητρίου που σήμερα φυλάσσεται στο Δημοτικό Μουσείο της Ιταλικής πόλης Σασοφεράτο. Πρόκειται για ένα αριστούργημα της λεγόμενης

«μικρογραφικής ομάδας» το οποίο διέσωσε τον 15ο αιώνα ο ουμανιστής παράγοντας της εκκλησίας, συλλέκτης έργων τέχνης, Νικόλο Περότι από το Σασοφεράτο (1429-1480). Η εικόνα, πέρα από την αξία της ως προς την ψηφιδωτή απεικόνιση του μυροβλύτη, φέρει ενσωματωμένο «κουτρούβιο» - μολύβδινο φιαλίδιο με το οποίο οι βυζαντινοί προσκυνητές έπαιρναν μαζί τους μύρο από τον τάφο του πάτρωνα αγίου της Θεσσαλονίκης. Η έκθεση είναι ένα «προσκύνημα της πόλης στο «ημέτερο κάλλος»», αναφέρει στην «Κ» η Φλώρα Καραγιάννη, έφορος του Ιδρύματος Πατερικών Μελετών της Μονής Βλατάδων. Βυζαντινές εικόνες της Θεσσαλονίκης, εξηγεί, εκτίθενται σε μεγάλα βυζαντινά μουσεία της χώρας και του εξωτερικού, αλλά

Μικρογραφία αγιορείτικου χειρογράφου από το αρχείο του Πατριαρχικού Ιδρύματος της Μονής Βλατάδων.

Άλλο αγιορείτικο χειρόγραφο από το αρχείο μικροταινιών του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών.

Το εσωτερικό της πατριαρχικής μονής των Βλατάδων Θεσσαλονίκης.

κτητή». Ως αφήγηση για το κάλλος που διασώζεται μέσω της λατρευτικής ορθόδοξης παράδοσης στήνει τα έργα η επιμελήτρια αρχιτέκτων μουσειολόγος Δήμητρα Γουργιώτη-Τριανταφυλλίδη. Τα εφέστια εκθέματα, διευκρινίζει, προσαρμοσμένα στα λατρευτικά χαρακτηριστικά του χώρου υποτάσσονται στον ρυθμό και στην αίσθηση ενός μοναστηριακού ιστορικού συγκροτήματος της Μονής Βλατάδων με αδιάλειπτη λειτουργία στον αστικό ιστό από τον 14ο αιώνα.

Ένα πολύτιμο αρχείο

Τα εγκαίνια της από τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο την 1η Οκτωβρίου αλλά και η ένταξη της στο Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018 από τον συντονιστή του προγράμματος, αρχαιολόγο Δημήτρη Αθανασούλη, ως μια δράση που προβάλλει, όπως εξηγεί, «τον βυζαντινό πολιτισμό – ένα συστατικό στοιχείο της ευρωπαϊκής πολιτιστικής ταυτότητας» σηματοδοτούν την εξωστρέφεια του Πατριαρχικού Ιδρύματος. Ταυτόχρονα συμπίπτει με τη μετάβασή του στη νέα ψηφιακή εποχή. Επί πενήντα χρόνια λειτουργούσε σιωπηλά και παρά τη φήμη του στη διεθνή επιστημονική κοινότητα, ελάχιστοι γνωρίζουν ότι είναι το αρχαιότερο θεολογικό επιστημονικό ίδρυμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, εκτός Φαναρίου, με πολύτιμο αρχείο. Στους κόλπους του, επισμαίνει ο διευθυντής του ιδρύματος, καθηγητής στο ΑΠΘ, Συμεών Πασχαλί-

Από τον 15ο αιώνα βρίσκεται στο Φράισινγκ η Παναγία Αγιοσορίτισσα που βγαίνει για πρώτη φορά εκτός Γερμανίας.

για πρώτη φορά με τη συγκατάθεση των οικείων μητροπολιτών αποσπάστηκαν από ενοριακούς ναούς μερικά από τα καλύτερα έργα της παλαιολόγιας κυρίως Θεσσαλονίκης για να συναντηθούν με την ιστορία της.

Ένα μικρό κεφάλαιο μας αποκαλύπτει η «Αγιοσορίτισσα» του Φράισινγκ «Η Ελπίς των απελπισμένων». Ελάχιστες με την ίδια προσωνημία απαντούν στη βυζαντινή περίοδο με γνωστότερη την Παναγία Οδηγήτρια (β' τέταρτο του 14ου αιώνα) από την Αχειροποίητο Θεσσαλονίκης. Φιλοτεχνήθηκαν λίγο πριν από την άλωση της πόλης, αναφέρει η κ. Καραγιάννη. «Μήπως η επωνυμία της Παναγίας «Ελπίς των απελπισμένων» εκφράζει τη βαθιά ελπίδα των κατοίκων για τη σωτηρία της πόλης από τον επερχόμενο κατα-

δης, φυλάσσονται σπάνια κειμήλια και συλλογές χειρογράφων: εκκλησιαστικά και μουσικά χειρόγραφα (14ος - 19ος αι.), μια μοναδική στον κόσμο συλλογή 100 χειρογράφων της μεταβυζαντινής περιόδου, οθωμανικά και ελληνικά έγγραφα που αφορούν στην ιστορία της μονής, 2.000 παλαιότυπα (16ος - 19ος αι.) και μικροταινίες 10.000 χειρογράφων που φυλάσσουν οι μονές του Αγίου Ορους. Η συντήρηση και η ψηφιοποίηση του υλικού με προγραμματική σύμβαση μεταξύ του ιδρύματος, του υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας έχει εγκριθεί. Η ολοκλήρωση του έργου θα είναι ένα μεγάλο βήμα για το άνοιγμα του αρχείου όχι μόνο στον επιστημονικό κόσμο αλλά και στην κοινωνία.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ / Του ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Ο Τσαλαχούρης συναντά τον πρώιμο ελληνικό κινηματογράφο

Τα τελευταία χρόνια το Φεστιβάλ Αθηνών παρουσιάζει ταινίες του βωβού, τις οποίες συχνά συνοδεύουν συμφωνικές ορχήστρες ερμηνεύοντας διάσπες παρτιτούρες. Από τον «Χρυσοθήρα» του Τσαίπλιν και το «Θωρηκτό Ποτέμκιν» του Αϊζενστάιν ως την «Ωραία και το τέρας» του Κοκτό σε μουσική του Φίλιπ Γκλας. Φέτος πρωτοτύπησε, προτείνοντας σε έναν Έλληνα συνθέτη να εμπνευστεί από δύο εμβληματικές ταινίες του πρώιμου ελληνικού κινηματογράφου, να συνθέσει και να ερμηνεύσει ο ίδιος στο πιάνο τη μουσική του. Στο επίκεντρο βρέθηκαν σε αποκατεστημένη μορφή οι ταινίες «Δάφνης και Χλόης» (1931) του Ορέστη Λάσκου και «Αστέρω» (1929) του Δημήτρη Γαζιάδη. Κατά την προβολή τους στο Ηρώδειο στις 14 Ιουλίου τη μουσική που συνέθεσε ειδικά γι'

Λυρική μουσική «έντυσε» την ευαίσθητη ιστορία του Δάφνης και της Χλόης.

αυτές ερμηνεύσε στο πιάνο ο συνθέτης Φίλιππος Τσαλαχούρης.

Η συγγένεια ανάμεσα στην όπερα και στον κινηματογράφο είναι κοινό μυστικό. Το ευρύ λαϊκό κοινό της ιταλικής όπερας στα τέλη του 19ου αιώνα πέρασε μάλλον ομαλά στις κινηματογραφικές αίθουσες χάρη και στη μουσική. Τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα μεγάλες κινηματογραφικές αίθουσες της Δύ-

Στη σκηνή του Ηρώδειου ο Φίλιππος Τσαλαχούρης ερμηνεύει τη μουσική που συνέθεσε για την ταινία του Ορέστη Λάσκου.

σος διέθεταν πολυπληθείς ορχήστρες, εφάμιλλες ενός λυρικού θεάτρου, προκειμένου να συνοδεύουν τις ταινίες του βωβού. Περισσότερο γνώριμη είναι η εικόνα του πιανίστα

που συνοδεύει την ταινία αυτοσεξιδάζοντας. Είχε τη δυνατότητα ενός σχολιασμού περισσότερο αιχμηρού, είτε επειδή εμπνεόταν τη μουσική την ίδια στιγμή είτε επειδή είχε ο

ίδιος τον πλήρη έλεγχο του μουσικού οργάνου και σε σχέση με την ορχήστρα μπορούσε να προσαρμοστεί με μεγαλύτερη ταχύτητα. Ήταν μια δουλειά την οποία για βιοποριστικούς λόγους είχε κάνει και ο Νίκος Σκαλκώτας κατά την παραμονή του στο Βερολίνο.

Στόχος της μουσικής ήταν –και παραμένει– η υπογράμμιση της δραματουργίας της ταινίας, η απόδοση των καταστάσεων, της ατμόσφαιρας και η ενδυνάμωση των συναισθημάτων των πρωταγωνιστών. Μεταξύ άλλων, η μουσική έχει ακριβώς την ιδιότητα να απευθύνεται με αμεσότητα στα συναισθήματα και να τα διεγείρει, προκαλώντας την αντίδραση του ακροατή. Η μουσική του Τσαλαχούρη χαρακτηρίζεται κατ' εξοχήν για τον έντονο λυρισμό της, ενώ ο ίδιος έχει ήδη σημαντική εμπειρία σε μουσική για

το θέατρο όπως επίσης στην όπερα. Ανήκει επίσης στους συνθέτες που είναι ταυτόχρονα ερμηνευτές, καθώς παίζει εξίσου φλάουτο και πιάνο. Η εμπειρία και η διαδρομή του φάνηκαν στην ευαίσθητη παρτιτούρα που συνέθεσε για την ιστορία του Δάφνης και της Χλόης, την απόδοση του εξιδανικευμένου βουκολικού περιβάλλοντος και, ταυτόχρονα, την ανάδειξη των έντονων και συχνά βίαιων συναισθημάτων. Η μουσική υπογράμμιζε την τρυφερότητα των βλεμμάτων, τον ερωτισμό ή την ένταση, με τρόπο που δεν αποσπούσε από τη θέαση της ταινίας, αλλά αντίθετα συνέβαλε στην απόλαυσή της.

Παρακολουθούσε τον ρυθμό της ταινίας και έδινε χρώμα στα ασπρόμαυρα τοπία. Μια επιτυχημένη πρόταση που γεφύρωνε το παρελθόν με το παρόν.

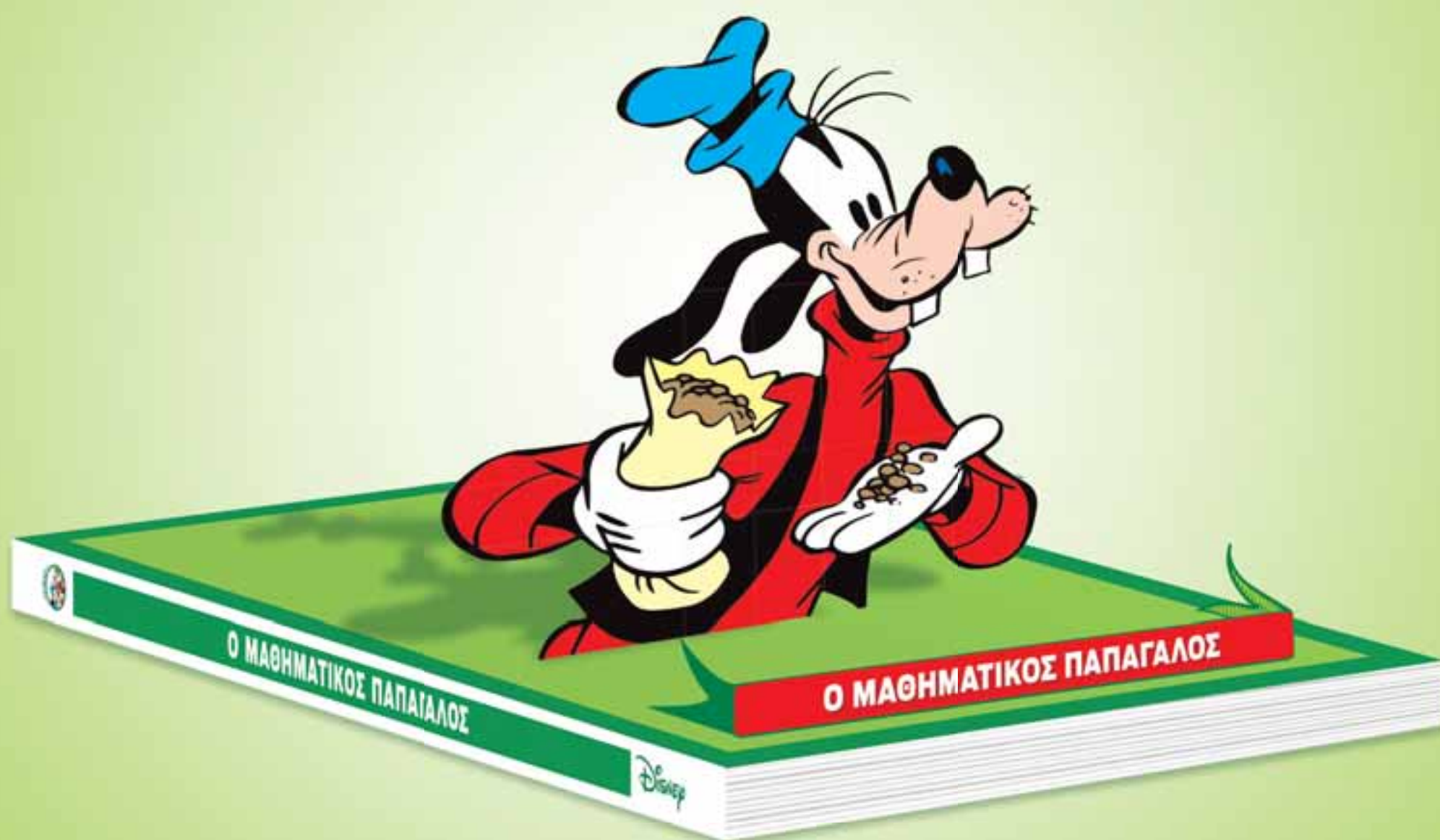
ΝΕΕΣ
ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΙΚΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΗ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ!

ΜΕΤΑΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται ξανά στην Καθημερινή

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ